

ምዕራፍ ስምንት

የውጭ አገር ኑሮና የሚያስከትለው የባሕርይ ለውጥ

የሰው ልጅ በአዲስ ባህል በአዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ ኑሮውን በሚመሠርትበት ጊዜ አዲስ የአኗኗር ስልት አዲስ የአኗኗር ዘዴ አዲስ የአኗኗር ፍልስፍና መገንባት እንዳለበት ግልጽ ነው። ኑሮን በአዲስ ኅብረተሰብ በአዲስ ባህል ውስጥ መመሥርት ራሱን የቻለ ማኅበራዊና ስነ ልቦናዊ ውጣ ውረድ ያለው እጁን የተወሳሰበ ሂደት ነው። በውጭ ባህል ውስጥ መኖር አስተዋይነትን፣ ብልህነትን፣ ማመዛዘንን፣ መንፈስ መንካራነትን፣ አርቆ ማሰብን፣ ትዕግሥትን፣ ታታሪነትንና እንዲሁም ቆራጥነትን የሚጠይቅ ከፍተኛ ማኅበራዊና ስነ ልቦናዊ ጉዞ ነው። ይህንን ለመቋቋም የሰው ልጅ የተፈጥሮ ዝንባሌና የአእምሮ ችሎታ አለው። የሰው ልጅ አዲስ ባህልን አዲስ ኅብረተሰብን አዲስ የኑሮ ገጠመኝን የመቀበል አስፈላጊው የባሕርይ ግንዛቤ ሰፊ የአስተሳሰብና የአእምሮ ችሎታ ያለው ፍጡር ነው። የሰው ልጅ ኑሮውን ለማሻሻል የማይፈነቅለው ድንጋይ የለም። ኑሮውን ለማሻሻል ከአንድ ቦታ ወደ ሌላው እየተዘዋወረ ለመኖር የሚያስፈልገውን ሁሉ ለግግላት ሁልጊዜ እንደተረፈጠ ይኖራል። በዚህም አንፃር ከጥንት ጀምሮ የሰው ልጅ በተፈጥሮው ተዘዋዋሪና ተንቀሳቃሽ የሆነ ፍጡር ነው። በተወለደበት በሀገሩ እንኳን ሳይቀር ከአንድ የሀገር ክልል ወደ ሌላው የሀገር ክልል በመሰፈር አዲስ ኑሮን ለመፍጠር ሁልጊዜ እንደተፍጨረጨረ ነው። የሰው ልጅ ካንድ ሀገር ወደ ሌላው፣ ካንድ አሀገር ወደ ሌላው በመጓዝ ኑሮውን መስመር ለማስፈን ዓለምን ሲያስሰ የሚኖር ፍጡር ነው።

ብዙም ሳንርቅ አዲስ አበባ ከተማችንን ብንመለከት አብዛኛው ሕዝብ ከተለያዩ የሀገሪቱ ክፍል ከረጁም ጊዜ ጀምሮ ትምህርትና ሥራ ፍለጋን

ምክንያት በማድረግ ወደ አዲስ አበባ በመጉረፍ በተለያዩ መንገድ ኑሮውን ለማሻሻል ሲረገጥ ይታያል። በዚህ ዓይነት የሰው ልጅ ከከተማ ወደ ከተማ በመንቀሳቀስ ለኑሮ እመች የሆነ ቦታ በተገኘ ቁጥር ይህን የተሻለ ቦታ ለመያዝ ከተለያዩ አቅጣጫ በመፍለስ ሲሸቀዳደም ይታያል። ይህ እዝማሚያ በሀገራችን በኢትዮጵያ በተለያዩ ጊዜያት ሲከሰት የኖረ በማንኛውም ኅብረተሰብ የሚታይ ማኅበራዊ ሂደት ነው።

በቅርቡ ከኢትዮጵያ ከተማዎች ታሪክ እንደምንረዳው በሰሜን ጉንደር ሰቲት ሁመራ ላይ ይመረት የነበረው የሰሊጥ ምርት የኢትዮጵያን ሕዝብ ትኩረት ለቦ እንደነበር የሚታወስ ነው። ብዙዎቻችን እንደምናስታውሰው በአንድ ወቅት በዓለም አቀፍ ደረጃ ዝብያው ደርቶ የነበረው የሰሊጥ ምርት ከበርቱዎችን፣ ሠርቶ አደሮችን፣ መሐንዲሶችን፣ የሕግ ባለሙያዎችን፣ የሕክምና ባለሙያዎችንም ሳይቀር በመሰብሰብ ሰቲት ሁመራን የደመቀች ከተማ አድርጓት ነበር። እንዳጀማመሩ ዝብያው ለጥቂት ዓመታት ቢቀጥል ኖሮ ሰቲት ሁመራ በጥቂት ጊዜ ውስጥ ከአዲስ አበባ ቀጥላ የደመቀች ትልቅ ከተማ ትሆን እንደነበር አያጠራጥርም።

ከዓለም ታሪክ እንደምንረዳው በተለያዩ አጋጣሚዎች የተለያዩ ከተማዎች ወይም ሀገሮች አንዳንድ ጊዜም በክፍለ አሀገር ደረጃም የሰውን ልጅ ከተለያዩ የዓለም ክፍሎች በከፍተኛ ቁጥር በመሳብ ታሪክ ተሰርቷል። በአሀገር ደረጃ ብንመለከት ከፖርቹጋልና ከስፔን እንዲሁም ከሌላው የአውሮፓ ሀገሮች ወደ ደቡብ አሜሪካ በመጉረፍ ከፍተኛ የሕዝብ መፍለስ ታይቷል። ይህም የሕዝብ መፍለስ ቀስ በቀስ ከጊዜ በኋላ አሁን Latin America በመባል የሚታወቀውን አሀገር ከዳር እስከዳር በቁጥጥራቸው ለማድረግ ችለዋል። በተመሳሳይ ሁኔታም ከምዕራብ አውሮፓ በተለይም ከእንግሊዝና ከፈረንሳይ የፈለሱ ሰደተኞች የኋላ ኋላ በታሪክ አዲሲቷ ዓለም በመባል የታወቀችውን ሰሜን አሜሪካንን ፈጥረዋል። ይህ በተለያዩ የታሪክ ወቅቶች የተከሰተው የሕዝብ መፍለስ ቀስ በቀስ የዓለምን የፖለቲካ ካርታ ለውጦታል። አሁን በመካሄድ ላይ ያለው ከአፍሪካ ከእስያ ከአውሮፓ

እንዲሁም ከላቲን አሜሪካ ወደ ሰሜን አሜሪካ በከፍተኛ ደረጃ የሚታየው የሕዝብ መፍለስ የዓለምን የሕዝብ አሰላለፍ እንደገና እየለወጠው መሆኑን መገንዘብ አያዳግትም።

ይህ በዓለም ታሪክ በተደጋጋሚ የሚታየው የሕዝብ መፍለስ በማንኛውም ኅብረተሰብ በማንኛውም ሀገር በየትኛውም አህጉር የሚከሰት ታሪካዊ ሂደት ነው ታላላቅ የዓለም ከተሞች የተመሠረቱት ይህን በመሰለ የኅብረተሰብ ሂደት ነው። በተለይም በአውሮፓ ውስጥ የተጠነሰሰው በታሪክ Industrial Revolution በመባል የሚታወቀው የኢኮኖሚና የኢንዱስትሪ እንቅስቃሴ የሰውን እንቅስቃሴ በመስወጥ ሕዝቡ እንዲሰትራ ወደተቋቋመባቸው ከተሞች በመገረፍ አዳዲስ ከተሞች እንዲፈጠሩ ምክንያት ሆኗል። በተመሳሳይ የሕዝብ እንቅስቃሴ ዘመናዊቷ አሜሪካም በተለይ ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት በኋላ ባደረገችው ከፍተኛ የኢኮኖሚና የቴክኖሎጂ ዕድገት የዓለምን ሕዝብ ከየአቅጣጫው ለመሰብሰብ ችላለች። በዚህ ረገድ በዓለም ሕዝቦች መካከል ያለው የፖለቲካና የሥልጣኔ ልዩነት እየተራራቀ በመጣ ቁጥር ሕዝቡ የተሻለ ኑሮ ወደሚገኝበት አቅጣጫ መረባረቡ በዓለም ታሪክ ተደጋግሞ የታየ ነው።

የሰው ልጅ በመሠረቱ ኑሮውን ለማሻሻል የተለያዩ አቅጣጫዎችን ይከተላል። የሰው ልጅ አኗኗር ተፈጥሮን በመቋቋም ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ለተፈጥሮ እጅን ከሰጠ ህልውናው አጠራጣሪ ስለሚሆን አልሞት ባይ ተጋዳይ በመሆን ራሱን ለማትረፍ ምን ጊዜም ቢሆን መፍጨርጨፍ የማይቀር ነው። በዚህ ረገድ የሰው ልጅ ደፋ ቀና በማለት ኑሮውን ከጊዜ ወደጊዜ ለማሻሻል ተገቢውን እንቅስቃሴ የማያሳይ ፍጡር ቢሆን ኖሮ ዛሬ እደረስንበት ሥልጣኔ ላይ መድረስ ዘዘት ይሆን ነበር።

የዛሬይቱ አሜሪካ አሁን እንደምናየው የዓለም ሕዝቦች መናኸሪያ ልትሆን የቻለችው የመንፈስ ጭቆናና የአእምሮ ተገዥነት ያንሸገሻቸው ሕዝቦች ነፃነታቸውን ለማግኘት የተወለዱበትን አገራቸውን ለቅው

ውቅያኖስን አቋርጠው ዛሬ የዓለም ሥልጣኔ ቁንጮ የሆነችውን አሜሪካንን በመቆርቆራቸው ነው። የሰው ልጅ አገዛዝ ታሪክ በጦርነትና በደም መፋሰስ የተሞላ ቢሆንም የሰው ዘር አንድ ላይ በመቀላቀልና በመሰብሰብ አዲስ ሥልጣኔንና አዲስ ኑሮን መፍጠር የተቻለው ይህ የሰው ልጅ መደበኛ ባሕርይ የሆነው እንቅስቃሴ በመኖሩ ነው። እነዚህ የቀድሞ የአውሮፓ ሰደተኞች ካሉበት ሳይንቀሳቀሱ ዘላለም የአእምሮ ተገዥ ሆነው ለመኖር ቢመርጡ ኖሮ አሜሪካ አሁን ያለችበት ሁኔታ ሊፈጠር ባልተቻለ ነበር። ባገራችንም አባባል እልፍ ሲሉ ዕልፍ ይገኛል ወይም ያልተገላበጠ ያራል እንደሚባለው ሰው ከአንድ ቦታ ወደሌላው በመንቀሳቀስ ራሱን ሊያሻሽል ይችላል።

ዛሬ ኢትዮጵያውያን ብቻ ሳይሆኑ መላው የዓለም ሕዝብ በተለያዩ ምክንያት ከቦታ ወደቦታ ከሀገር ወደ ሀገር በመንቀሳቀስ ዓለምን አዳርሶታል። የሰው ልጅ ሕይወት በተስፋ ላይ የተመሠረተ ነው። ይህ ተስፋ የሰውን ልጅ የሚያንቀሳቀሰው ስነ ልቦናዊ ግፊት ነው። ሰው ካንድ ሀገር ወደሌላው ሀገር የሚንቀሳቀሰው ኑሮውን ለማሻሻል በሚል ምኞትና ተስፋ ነው። ከአራቱም ማዕዘናት ሕዝቡ ወደ አሜሪካ ያለማቋረጥ ሲገቡፍ ሰንመለከት የሰው ልጅ የኑሮውን ሁኔታ ለማሻሻል የሚያደርገው ጥረት እጅግ የሚያስገርም ነው።

ባንድ ወቅት ኢትዮጵያ ውስጥ ገና የነበረው አባባል ከሆነ በባሌ ካልሆነ በባሌ እየተባለ በሰፊው ይነገር እንደነበር የምናስታውሰው ነው። በዚህ ምዕራፍ ይህ መሠረታዊ የሆነ አጭር ግንዛቤ እንደመግቢያ የቀረበበት ምክንያት ይህን ውጣ ውረድ አልፈን ብዙ መስዋትነት ከፍለን ወዳሰብንበት ቦታ ከደረስን በኋላ ደግሞ ከኅብረተሰቡ ጋር በመቀላቀል አዲስ ኑሮን ለመገንባት ተመሳሳይ ውጣ ውረድ ተመሳሳይ ጥረት ማድረግ እንደሚኖርብን ለማስገንዘብ ነው ወዳሰብንበት ቦታ ለመድረስ የበቃነው ብዙ ትግል አሳልፈን በመሆኑ ዕድሉን ካገኘን በኋላ ደግሞ በዕድሉ ለመጠቀም ወደኋላ ማለት እንደሌለብን ለማስገንዘብ ያህል ነው። ዕድሉን ለማግኘት ብዙ መስዋዕትነት

ከክፈልን ዕድሉን ስናገኝ ደግሞ ካልተጠቀምንበት የክፈልነውን መስዋዕትነት ሁሉ ከንቱ አድርገነው ድካማችን ሁሉ ዋጋ ያጣል። ስለዚህ በዚህ ምዕራፍ በሰፊው የምንወያየው በአዲሱ ባህል ውስጥ ለመኖር ምን ዓይነት ባሕርይ ማስተካከል እንደሚገባን፤ ምን ዓይነት የባሕርይ ለውጥ ማድረግ እንዳለብን፤ በአዲስ ባህል ስንኖር ምን ዓይነት የአኗኗር ዘይቤ እንደሚያጋጥመን፤ ምን ዓይነት የባሕርይ ችግር ሊያስከትል እንደሚችል፤ ባዲስ ባህል ባዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር በሕይወታችን ላይ ምን ዓይነት ለውጥ እንደሚያስከትል ነው። በአዲስ ባህል ውስጥ መኖር የአኗኗር የባሕርይ ለውጥን ይጠይቃል። በአዲስ ባህል ውስጥ መኖር ደግሞ የባህል ግጭት እንደሚፈጥር ማወቅና መገንዘብ ይኖርብናል። ይህን የባህል ግጭት እንዴት እንደምናስታርቀው ይህን የባሕርይ ለውጥ እንዴት እንደምንቋቋመው ደግሞ መወያየት አለብን።

ይህን የባህል ግጭት ለማስታረቅ እያንዳንዱ ግለሰብ አዲስ የአኗኗር ስልትን ለመቀየስ መጣጣሩ የማይቀር ነው። ይህን የባህል ግጭት ለማስታረቅ የምናደርገው ጥረት እንደግለሰቡ ሁኔታ ሊለያይ ይችላል። አንዳንዱ በተፈጠረው የባህል ግጭት ተስፋ ሲቆርጥ አንዳንዱ ደግሞ ሁለቱን ባህሎች አቻችሎ ለመኖር ይጣጣራል። ሌላው የራሱን ባህል ርግፍ አድርጎ በአዲሱ ባህል ለመኖር ይፍጨረጨራል። ሌላው ደግሞ ባህሉን በጭራሽ አልለቅም በማለት አዲሱን ባህል ለመራቅ ይፍጨረጨራል። በዚህ ምዕራፍ ባዲስ ባህል፣ በአዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ ለመኖር የምንከተለው ዝንባሌ ምን እንደሚመስል ለመተንተን እንሞክራለን።

በመጀመሪያ ደረጃ በውጭ ባህል ስንኖር በምናሳየው የባሕርይ ለውጥ የሚያጋጥመን ሁኔታ ምን እንደሚመስል ከመተንተናችን በፊት የውጭ አገር አኗኗር አጠቃላይ ሂደቱ ምን እንደሚመስል እንወያያለን። ባዲስ ባህል ውስጥ መኖር የሚያስከትለው የባሕርይ ለውጥ በመሠረቱ አራት ዋና ዋና ደረጃዎችን የተከተለ ሊሆን ይችላል። አንደኛው አሜሪካ ከመምጣታችን በፊት ያለውን ቅድመ ሁኔታና ቅድመ ዝግጅትን የሚመለከት ነው።

ይኸውም አሜሪካ ከመምጣታችን በፊት ስለአሜሪካ ያለን አስተሳሰብ፣ ስለአሜሪካ ያለን እውቀት፣ ስለኅብረተሰቡ አኗኗር ያለን መረጃ፣ አሜሪካ ለመምጣት ያነሳሳን፣ አሜሪካ ለመሄድ/ ለመምጣት የጓጓንበት ምክንያት ስለአሜሪካ አኗኗር ያለንን ዕውቀት የሚያጠቃልል ይሆናል። ይህን በሚመለከት ሁሉም ሰው አንድ ዓይነት አመለካከት፣ አንድ ዓይነት አስተሳሰብ አለው ለማለት አያስደፍርም። እንደኅብረተሰቡ ሁኔታ እንደግለሰቡ ልምድ ስለሚለያይ ሁሉም አንድ ዓላማና አንድ ዓይነት መረጃ አለው ለማለት አይቻልም። ስለአሜሪካ ያለን ዕውቀት እንደአካባቢያችን ሊለያይ ይችላል። በትምህርት ገበታ ላይ የተሰማራን ከሆነ ከጓደኞቻችን፣ ከአስተማሪዎቻችን፣ ከምናነባቸው ልዩ ልዩ መጻሕፍት፣ ከምናገኛቸው የዜና ሰርጭቶች፣ ከምናነባቸው ጋዜጣዎች፣ አሜሪካ ውስጥ ካሉት ዘመዶቻችንና ጓደኞቻችን ስለ ሀገሪቱ ሁኔታ አነሳም በዛም የተወሰነ እውቀት ይኖረናል። አሜሪካ ለመሄድና አሜሪካ ለመኖር ምን ዝግጅት ማድረግ እንዳለብን ከተለያዩ ምንጭ የምንሰበስባቸው መረጃዎች ይኖራሉ። ለወደፊት በሰፊው እንደምንወያየው ይህ አሜሪካ ከመምጣታችን በፊት ያለን የዝግጅቱ ሁኔታ ስለሀገሩ ለመረዳት ሀገሩ ውስጥ ለመኖርና ለምናደርገው እንቅስቃሴ ትልቅ ሚና ይኖረዋል። ይህ ራሱን የቻለ ከፍተኛ የዕውቀት ደረጃ ይሆናል።

ሌላው በሂደቱ ውስጥ የምናገኘው ሁለተኛው ደረጃ በኔ አባባል የመሸጋገሪያ ድልድይ በማለት ስይሟዋለሁ። በመሰረቱ ይህ የመሸጋገሪያ ወቅት ነው። በዚህ ደረጃ ውስጥ ላሉ ኢትዮጵያውያን የጊዜ ገደብ ለማድረግ አስቸጋሪ በሆነም ለመጀመሪያዎቹ ስድስት ወራት ወይም እስከ አንድ ዓመት ያህል ስለአሜሪካ ሁኔታና ስለአሜሪካ ባህል፣ ለመጀመሪያ ጊዜ በውጭ ባህል ውስጥ በመኖር ያላቸውን ዕውቀት የሚፈትኑበት ወቅት ነው። በዚህ ወቅት ስለአሜሪካ የነበራቸውና ያላቸው ዕውቀት ምን ያህል ትክክለኛ መሆን አለመሆኑን የሚያመዛዝኑበት ወቅት ነው። አንዳንዶቹ እንደጠበቁት ሲሆን ሌሎች ደግሞ ፍጹም ያልጠበቁት ይሆንዋቸዋል። ሁኔታው ሲፋለስባቸው ደግሞ ራሳቸውን በራሳቸው እየጠየቁ መረጃዎችን የሚሰበስቡበት ወቅት ይፈጠራል። አገሩን ብሎም ባህሉን በመልመድ ላይ ስላሉ ጠለቅ ብለው

የሚያስቡበት ጊዜ አያገኙም። በአእምሯቸው ሙሉ በሙሉ ትኩረት የሚሰጡት ስለሀገሩና ስለኅብረተሰቡ መረጃዎችን መሰብሰብ ይሆናል። ለብዙ ሰዎች ይህ ወቅት ስለባህሉና ስለኅብረተሰቡ ጠለቅ ብለው የሚመራመሩበት ወቅት አይሆንላቸውም። እንዲያውም አንዳንድ ጊዜ ፍጹም ያልጠበቁት ሁኔታ ስለሚያጋጥማቸው ውዥንብር ውስጥ ሊገቡ ይችላሉ። የሚያጋጥማቸው ሁሉ ጭራሽ ያልጠበቁት ከሆነ ደግሞ በአእምሯቸው ውስጥ የባህል መናጋት ሊያስከትልባቸው ይችላል።

በዚህ ሂደት ላይ የግልሰብ ግንዛቤ በክፍተኛ ደረጃ ይጠቅማል። መቸም ያለሁበት አዲስ ባህል አዲስ ሀገር እንደመሆኑ መጠን ሁሉንም እንዳመጣጡ መቀበል አለብኝ በማለት ይህንን የሽግግር ወቅት በሰላም የሚያሳልፉ ብዙ ናቸው። ይህ ጊዜ ብዙ የምናይዘት፣ ብዙ የምንማርበት፣ ብዙ የምንደነቅበት ወቅት መሆን ይገባዋል። ነገር ግን በዚህ በሽግግር ደረጃ መረጃ እንሰበስባለን እንጅ አንድ አቋም የምንወስድበት ጊዜ አይደለም። በዚህ በሽግግር ወቅት ቋሚ የሆነ አስተሳሰብ፣ ቋሚ የሆነ አመለካከት የምንወስድበት ሳይሆን የባህል ውዥንብር የሚከተሉት ወቅት ነው የተቀነባበረ ሃሳብም ስለሌለን የሰሜት ሁኔታዎችን በየጊዜው ይለዋወጣል። አንዴ ጥሩ ሰሜት ሲያድርብን አንዳንድ ጊዜ ደግሞ መጥፎ ሰሜት ሊያድርብን ይችላል።

በዚህ ወቅት ስሜታችን በየጊዜው ተለዋዋጭ ይሆናል። ይህ የመንፈስ ጭንቀት ምልክት ሳይሆን በማንኛውም አዲስ ሀገር ለማጅ ላይ የሚከሰት ስለሆነ አሳሳቢ መሆን የለበትም። ቋሚ ሰሜት ባለመሆኑና ጊዜያዊ በመሆኑ የሚያሳስብ አይደለም። የተቀላቀለ የደስታ፣ የመከፋት፣ የመደናገጥ፣ የመረበሽ፣ የመምታታት ሰሜት ሊያጋጥም ይችላል። ነገር ግን ትኩረቱ አዲሱን አካባቢና ባህሉን በማወቅ ላይ ያለና የተመሠረተ በመሆኑ ስር የሰደደ ሰሜት አይኖርም። ሁሉንም ነገር በጥያቄ መልክ ስለሚያሳልፉት የሚሰማቸው ሰሜት ሁሉ ከጊዜ በኋላ ይጠፋል። ይህ የሽግግር ጊዜ አእምሯችን የተለያዩ ሁኔታዎችን በማየትና በማገናዘብ የተዋጠ ስለሚሆን፣ ካለንበት ውዥንብር ወይም መደንጋገር ለመውጣት አንድ ስለኅብረተሰቡና ስለባህሉ ጠለቅ ያለ አስተሳሰብ የምንወስድበት ጊዜ አይደለም። ቋሚ የሆነ

አመለካከት ለመውሰድ ረጅም ጊዜ ይጠይቃል። የሽግግር ወቅት ሁኔታዎችን በመቃኘት፣ በማየትና በመታዘብ የምናሳልፈው ነው። ቀስ በቀስ የአሜሪካን ትክክለኛ ሁኔታ እየተረዳን እንመጣለን። ስለሀገሩና ባጠቃላይ ስለኅብረተሰቡ ከራሳችን ኑሮ ጋር በማገናዘብ አሜሪካ ምን እንደሚመስል በጥሞና ማጥናት እንጀምራለን።

ከሌሎች ሰዎች ከሰበሰብነው መረጃ ሳይሆን፣ አሜሪካ ከመምጣታችንም በፊት በነበረን አስተሳሰብ ሳይሆን፣ ነገር ግን አሜሪካ ውስጥ ከጀመርነው የግል የኑሮ ሁኔታ ሃሳባችንን የምናስተካክልበትን ደረጃ ደግሞ የመደራደሪያ ደረጃ በሚል ሰይሚዋለሁ። ይህ ደረጃ ከሃሳባችን ጋር በመደራደር ስለአሜሪካ ባህል፣ ኅብረተሰብ፣ አኗኗር፣ ስለሀገሩ ሥልጣኔ አጠቃላይ ግንዛቤ የምንወስድበት ያስተሳሰብ ደረጃ ነው። ይህም አስተሳሰብ ለጊዜው በአእምሯችን ያለውን ሃሳብ ለማስታረቅ በአስተሳሰባችን ያለውን ቅራኔ ለመፍታት የምንፈጥረው የአስተሳሰብ ዝንባሌ ነው። ስለ አሜሪካ የተነገረን የኑሮ ሁኔታ ስለ ኅብረተሰቡ የተሰጠን ገለጻ እኛ ካጋጠመን ጋር ሙሉ በሙሉ የተጣጣመ ባለመሆኑ ይህን ቅራኔ ለመፍታት ይህን አለመጣጣም ለማስታረቅ የምንደርስበት የአየስተሳሰብ ደረጃ ነው። ይህም ሃሳባዊ የመደራደሪያ ወቅት ረጅም ጊዜ ሊወስድ ይችላል። በግል ሕይወታችን ካጋጠመን ሁኔታ ጋር በችኮላ የተፈጠረ አስተሳሰብ በመሆኑ ጠለቅ ያለ አስተሳሰብ አይደለም። ይህ የመደራደሪያ ጊዜ በሃሳብ ከራሳችን ጋር የምንግጥበት ወቅት ነው። ይህ የመደራደሪያ ወቅት ሁላችንም የምናልፍበት ነው። በራሳችን የግል ሕይወት ላይ የተመሠረተ በመሆኑ የሚኖረን አስተሳሰብ የተለያየ ነው። በዚህም መሠረት እከሌ እኮ አሜሪካንን አልወደደውም፣ ጠልቶታል የሚል የተለመደ አባባል በየጊዜው እንሰማለን አንዳንዱ ሀገሩ ተስማምቶኛል ይላል። ሌላው ደግሞ አገሩ በፍጹም አልተስማማኝም ይላል። ሁሉም እንደራሱ ገጠመኝ ስለ አሜሪካ ጥሩ ነገር ሲያወራ ሌላው ደግሞ ስለአሜሪካ መጥፎነት ያወራል።

ገና ስለሀገሩ ጠለቅ ያለ እውቀት ስለሌን ስለገብረተሰቡ የምናደርገው ግምገማ በራሳችን ገጠመኝ ላይ ያተኮረ ይሆናል። ነገሮችን ከተለያዩ አንጻር ማየትና ሁኔታዎችን በማጥናቱ ደረጃ ላይ ስላልደረሰን ስለሀገሩ ያለን አስተሳሰብ በጣም ውሉን ይሆናል። ስለአሜሪካ ኅብረተሰብም ሆነ ስለማንኛውም የውጭ ኅብረተሰብ ቋሚ አስተሳሰብ ለመመስረት ረጅም ጊዜ ይወስዳል። ሀገሩን፣ ባህሉን ለምደን፣ ኅብረተሰቡን አውቀን፣ ጠለቅ ያለ እውቀት ኖሮን ቋሚ የሆነ አስተሳሰብ ላይ ለመድረስ በጣም ረጅም ጊዜ ያስፈልገናል። ለምሳሌ ያህል አሜሪካ ውስጥ ሦስት ወይም አራት ዓመት ተቀምጧ ይህን መጽሐፍ ለመጻፍ የሚያበቃኝ በቂ ሁኔታ አይኖረኝም። ከአራት ዓመት በኋላ መጽሐፍ ለመጻፍ ብወስንም ከአሥር ዓመታት በኋላ ከምጽፈው መጽሐፍ ጋር በጣም እንደሚለያይ በቀላሉ መገመት ይቻላል። እንዲህ ዓይነት ሰፊ ያለ መጽሐፍ ለመጻፍ ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ያለኝ እውቀት ሰፊ ያለ መሆኑ ይኖርበታል። ከአሥርና ከአሥራ አምስት ዓመታት በኋላ ግን ጠለቅ ያለ እውቀትና ጠለቅ ያለ ግንዛቤ ሊኖረኝ ይችላል። ከሞላ ገደል ይህ ሦስተኛ ደረጃ እስከ አምስት ዓመታት ሊወስድብን ይችላል። ቀስ በቀስ የተለያዩ ገጠመኞች ባለፍን ቁጥር ስለገብረተሰቡ ሰፊ ያለ አስተሳሰብ ስለሚኖረን ባንድ በኩል ብቻ ሳናጋድል የአሜሪካንን ኅብረተሰብ ከተለያዩ አቅጣጫዎች በማየት ጥሩውንም ብቻ ሳይሆን መጥፎውንም፣ ጥቅሙንም ብቻ ሳይሆን ጉዳቱንም ጭምር አበጥረን የምናውቅበት ደረጃ ቀስ በቀስ መምጣቱ የማይቀር ነው። ይህም የመጨረሻውና ከፍተኛው ደረጃ የመደላደያ ደረጃ ተብሎ ሊጠራ ይችላል። በሀገሩ ላይ አነሰም በዛም በኑሮአችን ከተደላደልን በኋላ በራሳችን ገጠመኝ ላይ ብቻ ሳይሆን የኅብረተሰቡን አጠቃላይ ገጽታ በመረዳት የምንደርስበት የአስተሳሰብ ደረጃ ነው። በዚህ ወቅት ያገሩን ባህል እስከምን ድረስ ልንቀበለው እንደምንችል፣ የሀገሩ ኅብረተሰብ እስከምን ደረጃ እንደሚቀበለን፣ የአሜሪካንን የውስጥ ገበያ፣ የአሜሪካንን የውስጥ አሰራር የምንረዳበት፣ የአሜሪካንን አኗኗር ውስጠ ሚስጢሩን የምንረዳበት ደረጃ ነው። ከሀገራችን ይዘን የመጣው ባህል ምን ያህል ሊያራምድን እንደሚችል የምንረዳበት ወቅት ነው። በዚህ ወቅት የአሜሪካ ባህል አያስበረግንም። በዚህ ወቅት የአሜሪካ ባህል አያስጨንቀንም በዚህ ወቅት ባህላችን

አያሳስበንም። ወደድንም፣ ጠላንም፣ የተረጋጋ አስተሳሰብ በአእምሮአችን ተቀርጿል። በዚህ ደረጃ አእምሮአችን የሚያርፍበት ወቅት ነው ለማለት ይቻላል። ባህላችንን እንዴት አድርገን መግለጽ እንችላለን ባህላችንን እንዴት አድርገን ልናቆይ እንችላለን ለሚለው ጥያቄ መልሱን አግኝተንለታል። እንግዲህ የአሜሪካንን ኅብረተሰብ የምንሰምደው በነዚህ አራት ደረጃዎች አልፈን ነው።

በውጭ ሀገር የመኖር ከፍተኛ ምስጢሩ አእምሯችንን ክፍት አድርገን አዲስ ሃሳብ፣ አዲስ አሰራር ለመማር ዝግጁ መሆን ነው። አእምሯችንን ክፍት ካላደረግነው፣ አእምሮአችንን አዲስ ነገርን ለመማር ዝግጁ ካላደረግነው ስነ ልቦናችንን ካዳከምነው በሀሳብ እንሸንፋለን። በውጭ ባህል ለመኖር ጥበብ ይጠይቃል። አዲስ ባህል ውስጥ መኖር ትምህርት ቤት ውስጥ እንደገባን ሊቆጠር ይችላል። ባዲስ ባህል ውስጥ ስንኖር ትምህርት ቤት ውስጥ ገብተን ለመማር ዝግጁ መሆን ይኖርብናል። በውጭ ሀገር የመኖር ትርጉሙ ይህ ነው። ሁልጊዜ አዲስ ነገር እንደተማርን ነው።

አዲስ ባህልን ለመልመድ ጊዜን ይጠይቃል። የአንድን ሀገር ባህል ባጭር ጊዜ ውስጥ ተምረን የምንጨርሰው ሳይሆን፣ ረጅም ጊዜ የሚፈጅ ነው። የረጋ ወተት ቅቤ ይወጣዋል እንደሚባለው ባህሉንና ኅብረተሰቡን ለመላመድ መጣደፍ የለብንም። ችግሩን የሚያባብሰው ማለትም ሀገሩን መላመድ ከባድ የሚያደርገው የተደራጀ የኢትዮጵያውያን ኅብረተሰብ ባጠገባችን ያለመኖሩ ነው። ሀገሩንና ባህሉን ለመልመድ አስቀድመን በቂ ዝግጅት ማድረግ አለብን። ኅብረተሰቡን ለመልመድ የመጀመሪያዎቹ ሁለት ዓመታት ቁልፍ ናቸው። በነዚህ ሁለት ዓመታት ውስጥ ሀገሩን ለመልመድ የሚደረግልንን ርዳታ ሁሉ መቀበል አለብን። ያመጣጣችን ሁኔታ ደግሞ በጣም ወሳኝ ነው።

ከኢትዮጵያ በቀጥታ ትምህርት ቤት ውስጥ የሚገቡ የተደራጀ ዝግጅት ስለሚጠብቃቸው ችግሩ ይቀንሰላቸዋል። ትምህርት ቤቱ ሰዓላም አቀፍ ተማሪዎች ራሱን የቻለ ንግግራም ስላለው የውጭ ተማሪዎች

አማካሪዎች ሙያቸውና ትምህርታቸው ይህ የሆነ የውጭ ተማሪዎች አማካሪዎች የሚያደርጉት አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነው። እንዲህ ዓይነቱን የባለሙያዎችን ርዳታ ለማያገኙ ደግሞ በትላልቅ ከተሞች የተቋቋሙት የኢትዮጵያ ኮሙኒቲ ድርጅቶች በዚህ አኳያ ልዩ ልዩ ዝግጅቶችንና አገልግሎቶችን በመስጠት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እያደረጉ ናቸው። የኢትዮጵያ ኮሚዩኒቲ ድርጅቶች በማይገኙበት ቦታ ደግሞ የተለያዩ የሃይማኖት ድርጅቶች ይህን ሃሳፊነት በመውሰድ አዲስ የሚመጡትን የውጭ ሀገር ተወላጆች አገር ለማስለመድ ከፍተኛ አገልግሎት በመስጠት ላይ ናቸው። ርም ባንድ ቀን አልተገኘባችም እንደሚባለው በውጭ ሀገር ኑሮን ለመመሥረት አዲስ ባህል መልመድ ራሱን የቻለ ረጅም ሂደት ይጠይቃል። ባንድ ወቅት የሚያልቅ፣ በአጭር ጊዜ የሚፈጸም ሁኔታ ሳይሆን ጉዞው ረጅም ነው። ካለፉት አሥር ዓመታት ወዲህ በአሜሪካ የሚገኙ የኢትዮጵያውያን ቁጥር እየጨመረ በመምጣቱ ያገሩን ሰርዶ ባገሩ በሬ እንዲሉ፣ የነዚህ ኢትዮጵያውያን መደራጀት አዲስ ለሚመጡ ኢትዮጵያውያን አመች ሁኔታ የተፈጠረላቸው ይመስላል።

እንግዲህ በውጭ ሀገር መኖር ከላይ የጠቀስናቸውን አራት ደረጃዎች ያጠቃልላል። ከሃያና ከሰላሣ ዓመታት በፊት ውጭ አገር የሚኖሩ የኢትዮጵያውያን ቁጥር በጣም አነስተኛ በመሆኑ በዚያን ወቅት ውጭ ሀገር ለመኖር ቀርቶ ላጭር ጊዜ እንኳን ለትምህርት መሄድ እጅግ የሚያስፈራ ሁኔታ ነበር። የውጭ ኑሮ እየከበዳቸው በአእምሮ መረበሽ ወደሀገራቸው ወዲያውኑ የሚመለሱ ጥቂቶች አልነበሩም። ሀገር የሚያላምዳቸው ሰላልነበረ የውጭ ዜጎችንም ለመቀበል የሕዝቡ የሥልጣኔ ደረጃ በጣም ኋላቀር በመሆኑ ለውጭ ተማሪዎች አማካሪ ማዘጋጀት ቀርቶ ባግባቡ ስለማይቀበሏቸው ትምህርታቸውን ባጭር እያቋረጡ ወደሀገራቸው የሚመለሱ ኢትዮጵያውያን ጥቂት አልነበሩም። አሁን ግን ይህ ሁኔታ እጅግ እየተለወጠ መጥቷል። ዛሬ ኒውዮርክ ወይም ዋሽንግተን አውሮፕላን ጣቢያ እንደደረሰን ብዙ ኢትዮጵያውያን ወዲያ ወዲህ ሲሉ ሰናይ አዲስ አበባ ያለን ይመስለናል። ከአውሮፕላን ጣቢያ እንደደረሰን የምናስቆመው ታክሲ አራት ኪሎ ያለን

ያስመስለናል። ካለፉት ጥቂት ዓመታት ጀምሮ አሜሪካንን መልመድ ከመቸውም የበለጠ ቀላል እየሆነ መጥቷል። ዛሬ ዋሽንግተን ዲሲ አካባቢ ሥራ ለመያዝ ስንገራገራለን ኢንተርቪው የሚያደርገን የኛው ሰው ሊሆን ይችላል። ዛሬ አሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያውያን መናኸሪያ ዲሲ ብቻ መሆኑ ቀርቶ ሌሎችንም እየጨመረ ነው። ከጥቂት ዓመታት ወዲህ ለስብሰባ ሚኒሶታ ወደሚባለው ክፍለ ሀገር አውሮፕላን ማረፊያ እንደደረሰኩ ኢትዮጵያ የገባሁ መስሎኝ ነበር። እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ሚኒሶታ እንኳን አበሻ ይቅርና ፀጉራቸው ለወጥ ያለ የውጭ ሰዎች እንኳን የማይታይባት የሚሪካ ክፍል ነበረች። አሁን ግን ሚኒሶታ የኢትዮጵያውያን ኅብረተሰብ በየጊዜው እያደገ የመጣበት አካባቢ ሆኗል።

ዛሬ ብዙ ኢትዮጵያውያን በየቦታው በመገናኘታቸው ርስ በርስ በመረዳዳት አዲስ ኢትዮጵያውያን ከመጡ ሳምንት ሳይሞላቸው ወዲያውኑ ሥራ የሚጀምሩ ብዙዎች ናቸው። ያለምንም መንገሳታት ወዲያውኑ ሥራ መጀመር የሀገሩንና የኅብረተሰቡን ሁኔታ ሊያላምደን ይችላል። አእምሯችንንም የምናሳርፍበት በማግኘታችን ከሰጋት፣ ከሃሳብና ከጭንቀት መገላገል እንችላለን። ሥራ ለመኖርና ለመተዳደሪያ ብቻ ሳይሆን ስለኅብረተሰቡ ገጽታ፣ ስለኅብረተሰቡ ሁኔታ የምንማርበትን መንገድ ሊፈጥርልን ይችላል። ዛሬ አዲስ አበባችንም የአውሮፓን ከተማ በመምሰፈ፣ በጥንት ጊዜ በሕንፃውና በመኪናው ብዛት ብቻ የሚያደናግሩን የውጭ ከተማዎች ዛሬ በአዲስ አበባ ዓይን ሲታዩ ብዙም አያደናግሩም። እንዲያውም በከተማ የትራፊክ መጨናነቅ አዲስ አበባን የሚያህል የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም።

በአሁኑ ጊዜ የውጭ ባህልን የውጭ ሀገርን መልመድ ያስተሳስብ ጥያቄ እንጂ የሕንጻዎችና የከተማ ጭንቅንቅ አይደለም። ብዙ የዓለም ከተሞች በአስራራቸው ተመሳሳይ እየሆኑ መጥተዋል። የሕዝቡ አኗኗሩም በመጠኑም ቢሆን እየተመሳሰለ የመጣ ይመስላል። የዓለም ሕዝብ ባህል እየተቀላቀለ ሲመጣ አንዱ ኅብረተሰብ ከሌላው ጋር እየተደዛለቀ ሲሄድ

ምናልባትም ለወደፊቱ የሕዝብ ባህል፣ የሕዝብ አሰራርና የሕዝብ አኗኗር ተመሳሳይ እየሆነ ስለሚመጣ አሁን የምናየው የባህል ልዩነትና የአስተሳሰብ መራራት ለወደፊቱ ሳይኖር ይችላል። ይህም ብቻ ሳይሆን ወደውጭ የሚወጡት ኢትዮጵያውያን ቁጥር እየጨመረ ሲመጣ በአሜሪካ ከተሞች የሚኖሩት የኢትዮጵያውያን ቁጥር ከፍ እያለና እያደገ ሲመጣ አዲስ የሚመጡ ኢትዮጵያውያን የሚያደርጉት ባህላዊ ሽግግር እጅግ የሚያሳስብ ሳይሆን ይችላል። በርግጥም በአሜሪካ የሚገኘው የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ቁጥር በአሁኑ ወቅት በከፍተኛ ደረጃ እየጨመረ ነው። ምናልባት ለወደፊቱ የሚያሳስበው ኢትዮጵያውያን ባንድ ስፍራ ላይ ብቻ ተጨናንቀው በመኖር ዕድላቸውን እንዲያጣብቡ ነው። ሁሉም በአንድ ከተማ ከተሰባሰቡ የሥራ ማግኘት እድል እየጠበቡ፣ የመሻሻልና የማደግ ዕድሉ እየቀነሰ ይመጣል። ምናልባት ለወደፊቱ የምንጠነቀቅበትና የምናሳስብበት ሁኔታ ሊሆን ይችላል። በመጠኑም ቢሆን የኢትዮጵያውያን ባንዳንድ ትላልቅ ከተሞች ብቻ ሳይሆን ማተኮር ቀስ እያለ የከተማ ነክ ችግሮችን ማለትም ሥራ አጥነትን፣ በረንዳ አዳሪነትን፣ ወንጀል መሥራትን ሊጋብዝ ይችላል። በአሁኑ ወቅት ግን ይህ አሳሳቢ ደረጃ ላይ አልደረሰም።

የኢትዮጵያውያን ቁጥር በአሜሪካ ውስጥ እያደገ መሄድ የኅብረተሰቡ አኗኗር በመረዳዳትና በመደጋገፍ ላይ የተመሰረተ ከሆነ ካገር ቤት ለሚመጡ አመች ሁኔታ ሊፈጥርላቸው ይችላል። ይህ ከፍተኛ የድጋፍ ኃይል ይሆናል። ዞሮዞሮ ግን የቁጥር ብዛት ብቻውን ኃይል ሊሆን ስለማይችል አስተማማኝ የድጋፍ ኃይል ሊሆን የሚችለው ሕዝቡ በኅብረተሰብ ደረጃ በሥርዓት ሲደራጅ ነው። ስለዚህ ማተኮር ያለብን ቁጥር ላይ ብቻ ሳይሆን ድርጅትም ላይ መሆን ይኖርበታል። ዋናው መረዳት ያለብን የኢትዮጵያውያንን ኅብረተሰብ ለመፍጠር የመጨረሻው ዓላማችን ሳይሆን በዚህ ድርጅት አማካይነት የአሜሪካ ኅብረተሰብ አባል እንድንሆንና አሜሪካ ሥርዓት ውስጥ ኅብተን ኑሮአችንን አስተማማኝ ለማድረግ ነው። ይህንንም የምናደርገው የአሜሪካ ኅብረተሰብ አባል ሆንን በአሜሪካ የሥልጣኔ፣ የማኅበራዊና የኢኮኖሚ ሥርዓት ተሳታፊ ለመሆን እንዲረዳን

ነው። ዛሬ በየትኛውም የአሜሪካ ከተማ ውስጥ የሃገራችንን ቋንቋ ብቻ እየተናገርን ከኢትዮጵያውያን ኅረፍታችን ጋር ብቻ ቡና እየተጠራራን መኖር የሚቻልበት ደረጃ ላይ ደርሰናል። ይህ የትም ሊያደርስን አይችልም። ዋናው ዓላማችን ከኅብረተሰብ ለመገለል ሳይሆን ኅብረተሰብ ውስጥ ገብተን ቋንቋቸውን ተናግረን የሥልጣኔው ተካፋይ ለመሆን ነው። ከኅብረተሰቡ እስካልተቀላቀልን ድረስ በአካል አሜሪካ ብንዝም ባኗኗርና በሃሳብ ኢትዮጵያ እንዳለን ስለሚቆጠር አልሸብንም ዞር አሉ ነው። ከኢትዮጵያውያን ጋር ብቻ ተቀላቅሎ መኖር በራሱ ሀገሩን ለመልመድ ቢረዳንም ስለ አሜሪካ ኅብረተሰብ ጠለት ብለን እንድናውቅ አይረዳንም።

አሜሪካ ውስጥ በመኖር ከፍተኛ የአኗኗር፣ የአመለካከት ለውጥ ማድረግ ያለብን የሥራ ውጥረትን በሚመለከት ነው። በአሜሪካ የኢኮኖሚ ሥርዓት መሠረት የተመቻቸና የተደሳደለ ሥራ ላይ እስከምንቆናጠጥበት ድረስ ሁለት ሦስት ሥራ መሥራት የተለመደ ነው። ለዚህ ተዘጋጅተን መምጣት ይኖርብናል። የሥራ ዕድል በጠበበበት አሁን ባለንበት ወቅት በሥራ ውጥረት መሸነፍ ለሰሚው ግራ ስለሚሆን ጥራት ያለውና በፍላጎታችንና በሙያችን ሥራ እስከምንሰማራ ድረስ ይህን የሥራ ውጥረት መማር ይኖርብናል። አንዳንድ ጊዜም በዘር መድልዎ የተነሳ የምንፈልገውን ሥራ ለማግኘት ሊከብደን ስለሚችል ራሳችንን ለብዙ ውጥረት ማዘጋጀት አለብን። በታሪክ አሜሪካ የነሮች የበላይነት የሰፈነባት ሀገር እንደነበረች እናውቃለን። አሁንም የዘር መድልዎና የዘር ልዩነት በሕግ የተገደበ ቢሆንም ርዝራዥ እስከሁን አለ።

ዛሬ አሜሪካ ከተለያዩ ሀገራት የመጡ የተለያዩ ባህሎች ሃይማኖቶችና ቋንቋዎች ያሏቸው ሕዝቦች የሚኖሩባት ሀገር ሆና እያለች የዘር ልዩነት በሰፊው ይንፀባረቅባት እንደነበር ይታወቃል አሁንም ሁኔታዎች የተሻሻሉ ይሁኑ እንጂ የዘር ልዩነት ሙሉ በሙሉ አልጠፋም። አሜሪካ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ የጥቁር አሜሪካውያን መብት በመርገጥ የምትታወቅ ሀገር እንደነበረች ይታወቃል። በኖሬዚዳንት አብርሃም ሊንከን ጊዜ በተደረገው

የርስ በርስ ጦርነት ጥቁር ከባርነት ነፃ ወጥተው የነበሩ ቢሆንም የፖለቲካና የኢኮኖሚ መብት ሳይኖራቸው ለረጅም ጊዜ ኖረዋል። የቅርቡን የአሜሪካንን ታሪክ ስንመለከት ደግሞ 1960ዎቹ የሕዝብ መብት ንቅናቄ በማርቲን ሉተር ኪንግ መሪነት ሙሉ ሕጋዊ የፖለቲካ መብታቸውን አግኝተዋል። ሕዝባዊ መብታቸውም በሕገ መንግሥቱና በተለያዩ የሕግ ሰነዶች ፀድቋል። ይህም በከፍተኛ መስዋዕትነት የተገኘ ድል ነው ትላንት ጥቁር አሜሪካውያኖች ባሰገኙት መብት ዛሬ ብዙ አፍሪካውያኖች በተለያዩ ስልጣን እየተጠቀሙበት ነው። በወቅቱ የነበሩት ጥቁር ወንድሞቻችንና እህቶቻችን ከጎብረተሰቡ ተራማጅ ክፍል ጋር በመተባበር መንገዱን ባይጠርጉልን ኑሮ ዛሬ እንኳን ከጎብረተሰቡ ጋር ለመቀላቀል ቀርቶ ደጃፋቸው እንደማያስደርሱን የታወቀ ነው።

ኢትዮጵያ በቅኝ ገዢዎች እጅ ስላልወደቀችና የረጅም ጊዜ ነፃነት ያላት ሀገር በመሆኗ በኢትዮጵያውያን ዘንድ በቀደምትነት የሚታየን ኢትዮጵያዊነታችን እንጅ ጥቁርነት ስላልሆነ የኢትዮጵያን የታሪክ ሁኔታ ካልተረዱልን ከጥቁር ወገኖቻችን ጋር አለመግባባት ሊፈጠር ይችላል። ኢትዮጵያዊነታችንን ስለምናስቀድም የቆዳ ቀለም ለሚያስጨንቃቸው ሕዝቦች ጥቁር መሆናችንን የማንቀበል ሊያስመስል ይችላል። በዚህ የተነሳ አንዳንድ ጥቁር አሜሪካውያን ስለኢትዮጵያውያን ያላቸው የዘር ግምትና አስተሳሰብ ከእውነት የራቀ ነው። ኢትዮጵያውያን ጥቁር ነን ብለው አያምኑም የሚሰው ፈጽሞ የተሳሳተ አስተሳሰብ ነው። እንዲህም ሆኖ አሁን ያለንበትን ሁኔታ በመገንዘብ ኢትዮጵያዊነታችንን ማስቀደም ተገቢ ቢሆንም በምንኖርበት ኅብረተሰብ ዘንድ ያለውን የዘር አሰላለፍ ታሪክ በጥሞና መረዳት ይኖርብናል።

ብዙ የተለያዩ ባህሎች አሜሪካ ውስጥ እንደሚታዩ መገንዘብ ይኖርብናል። አንዱ የአሜሪካንን የኅብረተሰብ ሥርዓት ከሚያስደንቀው ሁኔታ ማንኛውም ሕዝብ ባህሉን የማሳየትና ባህሉን የመግለጽ መብት አለው። እጅግ የሚያስደንቀው ደግሞ ኢትዮጵያውያን በየዓመቱ በክተማ

መካከል የደመራን በዓል በከፍተኛ ድምቀት ሲያከብሩና ደመራውን ሲያቀጣጥሉ ማየት ነው። የሀገሩም ሕዝብ በመተባበር የአካባቢው አስተዳደር ፈቃድ ሰጥቶ ድንገት አደጋ ከተፈጠረ ደግሞ የእሳት አደጋ መኪና በተጠንቀቅ አቁሞ በዓሉ በታላቅ ስነ ሥርዓት ሲከበር ማየት እጅግ የሚያኩራ ነው። ያለምንም ተጽእኖ ይህን የመሰለ ሰዩት ያለን ባህልን በውጭ ሀገር ባህል ውስጥ መግለጽ መቻል የሚደነቅ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታ ኢትዮጵያውያን የጥምቀት በዓልን እንደሀገራቸው ስነ ሥርዓት ለማክበር ታቦተ ሕጉ በግልጽ ሊሞዚን (ሽንጣም መኪና) ሆኖ በሞተር ሳይክል ታጅቦ በሕዝብ መኖሪያ ሜዳ ላይ ሲያከብሩ ማየት አዲስ አበባ (ጃን ሜዳ) ያለን ይመስላል።

በዚህ አንጻር አሜሪካ ልዩ ልዩ ባህሎች የሚታይባት ሕዝቡ በባህሉ የሚከራባት ሀገር ናት። የሰው ልጅ አገሩን ለቆ ያደዘበትን የተማረበትን አካባቢ ትቶ ወደ ውጭ ሀገር በሚሄድበት ወቅት ያለው ከፍተኛ ሥጋት ያደኩበትን ባህሉን፣ ያደኩበትን ቋንቋዬን፣ ያደኩበትን ሃይማኖቱን ማክበር እችላ ይሆን ወይ የሚሰው ጥያቄ ነው። ይህ ሥጋት ባሁኑ ወቅት አሜሪካ ውስጥ ለሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ጨርሶ የለም። ደጋግሞ ለመግለጽ የምፈልገው በተለይ በአሁኑ ወቅት ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ እየተደራጁና እየተሰባሰቡ ስለመጡ በአሜሪካ ባህል ውስጥ ባህላቸውን በማሳየት መኖር ስለሚችሉ ከማንኛውም የበለጠ ለኢትዮጵያውያን ሽክሙ እየቀለለ መጥቷል። ይህ ደግሞ ሊያስረዳን የሚችለው የአሜሪካንን ኅብረተሰብ ወገን ሥርዓትን ለመልመድና የሥርዓቱ ተካፋይ ለመሆን መንገዱ እየተከፈተ መምጣቱን ነው። በዚህ አንጻር ዓላማችንን ሁሉ ከፍ በማድረግ ስቅዳችንን ሁሉ ጠለቅ ያለ እንዲሆን ማድረግ የኛ ፋንታ ነው።

የሰው ልጅ ርስ በርስ በሚቀራረብበት ጊዜ የተለያዩ ባህሎች በሚቀላቀሉበት ወቅት አንዱ ከሌላው በመማር፣ ኅብረ ብሔራዊ የባህል ቅንጅት ሊፈጠር ይችላል። የተለያዩ ባህሎች በሚቀላቀሉበት ጊዜ ምን ዓይነት ኅብረተሰብ ሊፈጠር እንደሚችል የስነ ባህል (anthropology)፣ የስነ

ኅብረተሰብ (sociology)፣ እንዲሁም የስነ ልቦና (psychology) ሊቃውንት በጥቁር ማጥናት የሚገባቸው የምርምር ርእሰ /ጉዳይ/ ሊሆን የሚገባው ነው። በውጭ ባህል ውስጥ መኖር በኅብረተሰቡ ላይ የሚያስከትለውን ለውጥ የእነዚህ የተለያዩ የኅብረተሰብ ሳይንስ ዘርፎች /Social Sciences/ ምሁራን/ ጠበብት መመርመርና ማጥናት ይኖርባቸዋል። የሰው ልጅ በስነ ሕይወት /Biology/ አኗኗሩ ተመሳሳይ ነው። ለሰው ልጅ በስነ ሕይወት የሚያስፈልጉት ነገሮች በየትኛውም ባህል አንድ ነው። የሰው ልጅ የተፈጥሮ የስነ ሕይወት ሕግን ተከትሎ የሚኖር ነው። በስነ ባህል አኗኗር ግን የሰው ልጅ እጅግ የተለየ ነው። ባህል የአኗኗር ስልት እንደመሆኑ መጠን የተለያዩ ባህሎች የተለያዩ የአኗኗር ስልቶችን ይይዛል። በዚህ አንፃር በተለያዩ ባህሎች መኖር የተለያዩ ትምህርቶችን የተለያዩ የአኗኗር ስልቶችን መቅሰም ይቻላል።

የዓለም ሥልጣኔም እያደገ የመጣው ከተለያዩ ኅብረተሰቦች ከተለያዩ ባህሎች የተለያዩ ትምህርቶችን በመቅሰም ነው። ለምሳሌ ያህል ከጃፓን ኅብረተሰብ ባህል የሰው ልጅ ብዙ የሚማረው ይኖራል። በጃፓን ኅብረተሰብ ባህል መሠረት ሀገርን ማሳደግ፣ ሀገርን ማልማት ሀገርን ማበልጸግ፣ ሀገርን ከሁሉ በላይ መውደድ ትልቁና ከፍተኛው ዓላማ ነው። በከፍተኛ ብሔራዊ ኩራት ላይ የተመሠረተው ሀገርን ጥራት ባለው ምርት ለዓለም ማሳወቅ፣ ሀገርን በቴክኖሎጂ ለዓለም ሕዝብ ማሳየት የጃፓኖች ታሪካዊ ዕምነት ነው። በአዲስ ባህል መኖር ማለት አዲስ የአኗኗር ስልት፣ አዲስ የአኗኗር ዘዴ መቅሰም ማለት ነው። አዲስ የአኗኗር ስልት መቅሰም ማለት ደግሞ ማንነትን መለወጥና ባህልን መሻር ሳይሆን ባህልን ማጠናከር ነው።

አዲስ አኗኗር መቅሰም ማለት አውሮፓዊ መሆን፣ አሜሪካዊ መሆን፣ ጃፓኖዊ መሆን ሳይሆን ባህላችንን የበለጠ በመረዳት አዲስ አሰራር፣ አመቺና ቀልጣፋ የሆነ የአኗኗር ዘዴ መፍጠር ነው። በውጭ ባህል ውስጥ መኖር ማለት ሙሉ በሙሉ አዲስና ልዩ ሰው ለመሆን ሳይሆን የሚበጀንን፣ የሚጠቅመንን ለአዲሱ ሕይወታችን መንገዱን ቀና የሚያደርግልንን ከባህላችን ጋር በማገናዘብ ሕይወታችንን ሰናሳካ ነው። ጠለቅ ብለን

ከተመለከትው ይህ አዝማሚያ ማንነታችንን ለወጥን ማለት ሳይሆን ማንነታችንን የበለጠ እንዳጠናክርነው ይቆጠራል። ማንነታችንን ምንጊዜም አንለቅም። ማንነታችን ከታሪክ ጋር የተቆራኘ በመሆኑ አዲስ ቋንቋ መማራችን አዲስ ስልጠናና ትምህርት በማግኘታችን አዲስ ሙያ ውስጥ መሰማራታችን ማንነታችንን አይለውጠውም። የሰው ልጅ ማኅበራዊ እንስሳ እንደመሆኑ መጠን ከአዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ የመቀላቀል ችሎታ አለው። ጠንካራ ባህል ያለው ኅብረተሰብ በራሱ ስለሚኮራ በራሱ ስለሚተማመን፣ ከሌላው ኅብረተሰብ ምን እንደሚቀስም ስለሚረዳ፣ በሌላው ኅብረተሰብ ባህል፣ በሌላው ኅብረተሰብ ሃይማኖት አይደናገጥም። የራሱ የሆነ ባህል ስላለው በሌላው ባህል አይቀናም።

ከአዲስ ኅብረተሰብ ጋር የምንቀላቀለው በጭፍን ሳይሆን ወደ ውጭ ሀገር ለመሄድ የምናስበው በጭፍን ሳይሆን በመጠኑም በሆነ አስበንበትና ተዘጋጅተንበት ነው። በተለይ ባሁኑ ጊዜ ወደ አሜሪካ ከመምጣታችን በፊት የሁለት ሦስት ዓመት ጊዜ ሰላለን በዚህ በሦስት ዓመት ተገቢውን ዝግጅት ማድረግ ይኖርብናል። ቀደም ብለን እንደተወያየንበት አሜሪካ ውስጥ ከደረስን በኋላ ለሚገጥመን ሁኔታ ኢትዮጵያ ውስጥ የምናደርገው ቅድመ ዝግጅት ከፍተኛ እስተዋጽኦ ይኖረዋል። አሜሪካ ከመምጣታችን በፊት የምናደርገው የእእምሮና የስነ ልቦና ዝግጅት ከፍተኛው ሰንቃችን ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ ምን እንደሚመስል፣ የውጭ አገር ኑሮ ምን እንደሚመስል፣ ኢትዮጵያውያን በውጭ አገር ሲኖሩ ስለሚያጋጥማቸው ችግር፣ የአሜሪካ ኅብረተሰብ ኢትዮጵያውያንን እንዴት እንደሚቀበል፣ ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ በምን ዓይነት የኑሮ ሁኔታ ላይ እንዳሉ፣ ከኅብረተሰቡ ጋር ሲቀላቀሉ ስለሚያጋጥማቸው ችግር፣ አሜሪካ ውስጥ ስላለው እድል ጠለቅ ያለ ዕውቀት እንዲኖረን ያስፈልጋል። አስፈላጊውን መረጃ አስቀድመን መሰብሰብ የኛ ኃላፊነት መሆን ይኖርበታል። ታሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ እንደሚባለው ችግር ውስጥ ከመዘፈቃችን በፊት አረማመዳችንን ማስተካከል ይኖርብናል። ለብዙ ኢትዮጵያውያን አሜሪካ አገር መምጣቱ ብቻ በቂ መሰሉ ሊታያቸው ይችላል ይሆናል።

አሜሪካ መምጣቱ ብቻ እንደ ዋና ዓላማችን አድርገን ከወሰድነው ከመጣን በኋላ የምንይዘውንና የምንፈብጠውን እናጣለን። በትክክለኛው መንፈስ ዋና ዓላማችን አሜሪካ መድረስ ብቻ ሳይሆን፤ አሜሪካ ከደረሰን በኋላ የምናደርገው ዕቅድና አዲስ ኑሮ ለመቀየስ የምንከተለው መንገድ መሆን ይኖርበታል።

በአሜሪካ ውስጥ ኑሯችን የተቃና እንዲሆን ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ገጽታ አስቀድመን መረዳት ይኖርብናል። ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ያለን ጥራዝ ነጠቅ ዕውቀት ከሆነ ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ያለን ዕውቀት በተባራሪ መረጃዎች ላይ ብቻ የተመሠረተ ከሆነ አሜሪካ ከደረሰን በኋላ ችግር ውስጥ ልንወድቅ እንችላለን። የዚህ መጽሐፍ ዋና ዓላማ ኢትዮጵያውያን ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ስለምዕራባውያን ሥልጣኔ ያላቸው ዕውቀት ጠለቅ ያስ እንዲሆን የታቀደ ነው። ስለአሜሪካ ኅብረተሰብ ያለን እውቀት ሰፊ ያለ ከሆነ ለኅብረተሰቡና ለአኗኗራችን የበለጠ ዝግጁ ያደርገናል።

የአሜሪካ ኅብረተሰብ ባህል ከኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ባህል ጋር ብዙ የተራራቀ በመሆኑ ባህሉን ለመረዳት ረጅም ጊዜ ይወስዳል። ዓላማችን በባህላችን አሜሪካዊ ለመሆን ሳይሆን የኅብረተሰቡን መሠረተታዊ አሰራር ለመረዳት ስለሆነ እንቅስቃሴያችን ባህሉን ሙሉ በሙሉ ለመገልበጥ ሳይሆን ባህሉን ለመረዳት መሆን ይኖርበታል። ባህሪያዊ ችግር ሊፈጠር የሚችለው ከባህላችን ጋር ስንሟገት የሌላውን ባህል ለመያዝ የሌላውን የአኗኗር ስልት የራሳችን አድርገን ለመያዝ ስንሞክር ነው። በአጠቃላይ ደረጃ ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ በሚኖሩበት ጊዜ የሚያጋጥማቸው ማኅበራዊና ሰነ ልቦናዊ ችግሮች በጣም ጎልተው የሚታዩ አይደሉም ለምሳሌ ያህል በአሜሪካ ኅብረተሰብ ፍች በጣም ጎልቶ የሚታይ ማኅበራዊ ችግር ነው። በእነዚህ ወቅት የወጡት መረጃዎች እንደሚያሳዩት ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ጋላቸው 55% ከመቶው ያህል ፍች ያጋጥማቸዋል። ይህ ስኢትዮጵያውያን የሚያስደነግጥና የሚያስበረግግ ሁኔታ ነው። በኢትዮጵያውያን ኅብረተሰብ ለጋብቻ ያለን አመለካከት የተለየ በመሆኑ ፍች

በኢትዮጵያውያን ዘንድ ጎልቶ የሚታይ ማኅበራዊ ችግር አይደለም። የኢትዮጵያውያንን የጋብቻ ሁኔታ በሚመለከት ለወደፊቱ ሰፊ ያለ ትንተና ሰፊ ያለ ጥናት የሚያስፈልገው ማኅበራዊ ጉዳይ ነው። የአሜሪካንን ኅብረተሰብ የሚያጠቃው ማኅበራዊ ችግር በኢትዮጵያውያን ዘንድ ጎልቶ የሚታይ አይደለም።

የአሜሪካንን ኅብረተሰብ ከሚያጠቁት ዋና ዋና ችግሮች የመጠጥ ሱስኝነት፣ የአደገኛ ዕጽ፣ የመንፈስ ጭንቀት፣ ልዩ ልዩ የሆኑ የአዕምሮ በሽታዎች ሲሆኑ እነዚህ ችግሮች በኢትዮጵያውያን ዘንድ ጎልተው የሚታዩ ማኅበራዊ ችግሮች አይደሉም። በኢትዮጵያውያን መካከል ጎልቶ የሚታየው ችግር ኢትዮጵያውያን በአሜሪካ ሥርዓት ውስጥ ገብተው በከፍተኛ ትምህርት ላይ ተሰማርተው፣ ማንኛውም አሜሪካዊ በሚያልፍበት መንገድ አልፈው፣ የአሜሪካንን ምኞት (American Dream) ተቀዳጅተውና ልቀው ለመገኘት ነው። ነገር ግን ይህንን ለማድረግ የቻሉት ቁጥራቸው አናሳ መሆኑ ግልጽ ነው። ኢትዮጵያውያን ከእጅ ወደ አፍ የኢኮኖሚ ኑሮ ባሻገር የኅብረተሰቡ መደበኛ አባል ለመሆን ወደፊት መገሰገስ ይኖርባቸዋል። ይህ መደበኛ የተሰዳጀች ፍልስፍና ነው። ከጥንት ከአውሮፓውያን ስደተኞች ጀምሮ የነበረው ፍልስፍና ይህ ነው። ትልቁ ዓላማችን ሀገሪቱ በምትሰጠው እድል በመጠቀም በተለያዩ ድርጅቶች አልፎ ከፍተኛ ደረጃ ላይ መድረስ ነው። ባንድ ወቅት ለአሜሪካ ነፍሳትን ተወዳድሮ የነበረው የግሪክ ዝርያ ያለው ማይክል ዱካክስ ዘመዶቹና ወላጆቹ ምንም ሳይኖራቸው ከሀገራቸው ተሰደው ኑሮአቸውን “ሀ” ብለው ጀምረው በተለያዩ ደረጃዎች አልፈው ከልጆቻቸው እንዲሁ ለአሜሪካ ነፍሳትን ተወዳድሮ ለመወዳደር በቅቷል ይህን ምሳሌ ያነሳንበት ሁሉም የውጭ ስደተኛ ለአሜሪካ ነፍሳትን ተወዳድሮ መወዳደር አለበት ለማለት ሳይሆን አሜሪካ የምትሰጠውን ዕድል ሁሉ በመጠቀም የተቻለንን ጥረት ለማድረግ መነሳሳት ይኖርብናል ለማለት ነው። አሜሪካ በስደተኞች የተመሠረተች ሀገር እንደመሆኗ መጠን የስደተኝነት ስሜት በአሜሪካ አስተሳሰብ ልዩ ትርጉም እንዳለው ለማሳሰብ ያህል ነው።

የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ በአሁኑ ደረጃ ጊዜያዊ የኢኮኖሚኝ ችግር በሚገኝበት ላይ የተመሠረተ ነው። ይህ ደግሞ ካለው ሁኔታ ጋር ቀስ በቀስ እንቁላል በእግሩ ይሄዳል እንደሚባለው ከዚህ ከእጅ ወደ እፍ ኢኮኖሚ ባሻገር ለማለፍ ከዓላማችን አንዱ መሆን ይኖርበታል። አስተሳሰባችንም ሆነ ዓላማችን በዚህ አዝማሚያ ላይ ማተኮር ይኖርበታል። ዓላማችንን ደረጃ በደረጃ ማስተካከል ይኖርብናል። ባንድ ዝቅተኛ በሆነ መስክ ብቻ ዕድሜ ልካችንን መሰማራት የተሰፋ መቁረጥ ምልክት እንጂ የዕድገት ምልክት አይደለም። ኅብረተሰቡ በሚሰጠው ዕድል በመጠቀም ኑሮን ደረጃ በደረጃ ለማሻሻል ከዓላማችን አንዱ መሆን ይኖርበታል። ይህን በሚመለከት የሕንድ ተወላጆች ጥሩ ምሳሌ ሊሆኑ ይችላሉ በንግድ፣ በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት በሕክምና መስክና በሌሎች በተለያዩ መስኮች በመሳተፍ ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ የማይሳተፉበት የሙያ መስክ የለም። ሁሉም እንደፍላጎቱና እንደችሎታው የንግድ ሰው የሕክምና ሰው በመሆን አሚሪካ በምትሰጠው ዕድል ለመጠቀም ወደኋላ አይሉም። ባንድ መስክና ባንድ አትጣጫ ላይ ብቻ በማተኮር ዕድላችንን ማጥበብ የለብንም። ከጊዜያዊ የኢኮኖሚ ችግር አልፈን ዋስትና ያለው ኑሮ ለመመሥረት ደረጃ በደረጃ ሕይወታችንን መቀየስ ይኖርብናል።

የአሜሪካ የአኗኗር ስልት አጀማመሩ ላይ ሊያንገዳግድ ይችላል። በሀገራችን የተለያዩ ሥራዎችን አጣምሮ መሥራት ከሥርዓቱ አንጻር ብዙም የተለመደ አይደለም። በአሜሪካ ኅብረተሰቡ ዕድሉ ክፍት ስለሆነ የተለያዩ የሥራ ኃላፊነትን አጣምሮ መያዝ የተለመደ ነው። በሴቶች በኩል የወሰድን እንደሆነ የቤት ኃላፊነትን በመያዝ፣ ትምህርት ቤት በመሄድ፣ ሁለት ሥራዎችን በመሥራት፣ ባንድ ወቅት ጥምር ኃላፊነትን በመያዝ ኑሮአቸውን መስመር ለማሰያዝ ጥረት ሲያደርጉ እናያለን። በዚህ ላይ ደግሞ የልጆች ማሳደግ ኃላፊነት በቀላሉ የሚታይ አይደለም። በዚህ አንጻር ይህ ለየት ያለ የአኗኗር ስልት ስለሆነ ለዚህ የኑሮ ስልት ራስን ማዘጋጀት ይኖርብናል። ይህ እንግዲህ አዲስ የኑሮ ፍልስፍና አዲስ የኑሮ ዘይቤ ስለሆነ አስተሳሰባችንን፣ አመለካከታችንን፣ እኗራችንን፣ ከዚህ አዲስ የኑሮ ዘይቤ ማለማመድ

አለብን። እንደዚህ እየተረፈው መቼ ነው የሚኖረው? የሚለው ጥያቄ ሊመጣ ይችላል። ጊዜ ወርቅ ነው የሚባለው እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ ሲፈጠር ነው። ዛሬ የአሜሪካ ሕዝብ እንደሌሉ የሚዝናኖው የእረፍት ጊዜውን አጠራቅሞ፣ የእረፍት ጊዜውን ጠብቆ ነው። ይህ ደግሞ ትልቅ የጊዜ አጠቃቀምን ስለሚጠይቅ የአሜሪካ ኅብረተሰብ እጅግ የሚደነቅበት ጉዳይ ቢኖር የጊዜ አጠቃቀም ላይ ነው። ተግባራቸው ሁሉ በጊዜ የተተመነ ነው። ይህም ራሱን የቻለ የአኗኗር ስልት እንደመሆኑ መጠን ጊዜን እንደገንዘብ እየደመርን፣ እየቀነሰን እንድንኖር ኅብረተሰቡ ያስገድደናል። የኑሮ ደስታ የሚገኘው እነዚህን የተለያዩ ተግባሮችንና ኃላፊነትን አቻችለን ስንገኝ ነው። ጊዜን ማቻቻል ካልቻልን ኑሮ እየከበደ ኑሮ እየተዘበራቀብን ይመጣል ኑሮን በእቅድና በፕላን መምራት አዲሱ ኑሮ ያስገድደናል።

በውጭ ሀገር በምንኖርበት ጊዜ የሀገሩን ባህል ለመሳመድ የኅብረተሰቡን አኗኗር ለመረዳት ዓላማችንና መመሪያችን የሚሆነውን ፍጹም አሜሪካዊ ለመሆን ካናዳዊ ለመሆን አውሮፓዊ ለመሆን ሳይሆን በኅብረተሰቡ ውስጥ ገብተን ከኅብረተሰቡ ጋር ተቀላቅለን ኑሮአችንን ለመመሥረት ነው። የኅብረተሰቡን ሥርዓት ተከትለን ራሳችንን ለማስተዳደር እንድንችል እንጂ የኢትዮጵያን ባህርይ እርግፍ አድርገን ትተን አዲስ የውጭ ሀገር ባህል ለመያዝ እንዳይደለ ግልጽ መሆን ይኖርበታል። ዓላማችን ከሕዝቡ ጋር ለመግባባት፣ ከሕዝቡ ጋር አብሮ ለመሥራት፣ ከሕዝቡ ጋር አብሮ ለመኖር፣ ሕጋቸውንና የኅብረተሰቡን ሥርዓት አክብሮ በኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት እንዲኖረን ለማድረግ ነው። የሌላውን ሕዝብ ባህል ማወቅና መረዳት ማለት የሰነ ባህል ሊቅ፣ የሰነ አእምሮ ሊቅ ለመሆን ሳይሆን የኅብረተሰቡን እውቀት፣ የትምህርትና የቴክኖሎጂ እድገት ደረጃዎችን በመገምገም ራሳችንን በኅብረተሰቡ ሥርዓት ውስጥ አስገብተን ለኅብረተሰቡ አገልግሎት ላይ ማዋል ነው። ይህን ካደረግን በኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ይኖረናል። በኅብረተሰቡ ውስጥ ቦታ ካልያዝን ባህላችንን መመሥረታችንን ለቀን አሜሪካኖችን ለመምሰል በቋንቋ፣ በእለባበስ፣ በአካሄድ፣ በአኑጋር፣ ተድበስብሶ የሚያልፍ ሊሆን አይችልም።

የውጭ ሀገር ኑሮን የውጭ ሀገር ባህልን በምንለምድበት ጊዜ የሚያጋጥሙንን ዋና ዋና ችግሮች በረድፍ በረድፍ አስቀምጦ በዝርዝር መረዳት ይኖርብናል። ችግሮቹን ከዘረዘርን በኋላ ደግሞ እንዲህን ችግሮች እንዴት መቋቋም እንደምንችል አስፈላጊውን ትንተና ማቅረብ ይኖርብናል። ለምሳሌ ያህል የሀገሩን ሕዝብ ቋንቋ መማር ከሚያጋጥሙን ችግሮች አንዱ ከሆነ ከሀገር ቤት እንዳለን ጀምሮ ቋንቋውን ለመማር ምን ዓይነት ጥረት ማድረግ እንዳለብን የተለያዩ መንገዶችን መከተል ይኖርብናል። የባህል መሠረታዊ ልዩነት ካጋጠመን የአስተሳሰብ መሠረታዊ ልዩነት ካጋጠመን፣ ይህንን መሠረታዊ ልዩነት ለማስታረቅ ምን ማድረግ እንዳለብን መወያየት ተገቢ ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ ማኅበራዊ አኗኗርና የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ማኅበራዊ አኗኗር እርስ በርስ ይቃረናሉ ለማለት ሳይሆን የአኗኗሩ ስልት የተለያየ ነው። ባጠቃላይ የኢትዮጵያውያን አኗኗር ማኅበራዊ ነው። የዚህም መገለጫዎች አብሮ መብላት፣ አብሮ መጠጣት፣ አብሮ መዋል፣ ተባብሮ መሥራት፣ እርስ በርስ መጠያየቅ፣ መረዳዳት፣ መተሳሰብ ናቸው። የምዕራባውያን አኗኗር ማኅበራዊ አይደለም ለማለት ሳይሆን በከፍተኛ ደረጃ የአኗኗሩ ስልት የሚያተኩረው ግለሰባዊ ኑሮ ላይ ነው። የአሜሪካንን ኅብረተሰብ ኑሮ የሚያንቀሳቅሰው ግለሰባዊ ውድድር ነው።

ምዕራባውያን ማኅበራዊ ቅልቅል የሚያደርጉት እጅግ በተወሰነ ሁኔታ ላይ ነው። ማኅበራዊ እንቅስቃሴአቸው በእቅድ ላይ የተመሰረተ በመሆኑ እርስ በርሳቸው የሚገናኙበት ጊዜ በጣም ጠባብ ነው። ሁሉም የራሱን የሆነ ኑሮ፣ የራሱን እቅድ፣ የራሱን አቅጣጫ ስለሚከተል አብዛኛውን ጊዜያቸውን የሚያሳልፉበት በማኅበራዊ ግንኙነት ሳይሆን ግለሰባዊ በሆነ የኑሮ ስልት ነው። በአብዛኛው ኢትዮጵያውያን ዘንድ የአኗኗር ስልታቸው በማኅበራዊ ኑሮ የተዋጠ ነው። ለራሳቸው ለግላቸው የሚወስዱት ጊዜ እጅግ ጠባብ ነው። ኑሮአቸውን የሚመራው የኑሮአቸውን አቅጣጫ የሚወስነው ማኅበራዊ ግንኙነታቸው ነው። በርግጥ በውጭ ሀገር መኖር ለጥቂት ጊዜያት ያህል

ብቸኝነትን፣ የሀገር ናፍቆትን፣ የዘመድ ወዳጅ የጓደኛ ናፍቆትን ስለሚያስከትል ኢትዮጵያውያን ማኅበራዊ ኑሮአቸውን ለማጠናከር እንድ ላይ መሰባሰባቸው የሚያስከትል አይደለም። የማኅበራዊ ኑሮ ጥላቻን ለመቅረጽ፣ ሳይሆን ማኅበራዊ ኑሮና ማኅበራዊ ግንኙነት አስፈላጊ አይደለም ለማለት ሳይሆን፣ የአሜሪካ ኅብረተሰብ ማኅበራዊ አኗኗር ይሻላል ለማለት ሳይሆን፣ ፍልስፍናቸው የራሳቸውን የግል ሕይወት በማሻሻል ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ቀደምትነት ያለው የግል ዓላማቸው እንጂ ማኅበራዊ እንቅስቃሴአቸው አይደለም። ለማኅበራዊ ግንኙነት የሚሰጡት ቦታ በጣም የተወሰነ ነው።

ሕይወታችን በሌት ተቀን ተግባራችንና በማኅበራዊ ኑሮ ሙሉ በሙሉ ከተዋጠ፣ ለራሳችን የግል ሕይወት የምናስብበት ጊዜ ላይኖረን ይችላል። ማኅበራዊ ኑሮአችን የግል ዓላማችንንና የግል ሕይወታችንን ማደናቀፍ የለበትም በዚህ አቋም ለሕይወት በጣም አስፈላጊ የሆኑትን ሁለቱን ተግባራት ማቻቻል ይኖርብናል። የሰው ልጅ ራሱን ከማኅበራዊ ኑሮ አግሎ መኖር አይችልም። በአንጻሩም የሰው ልጅ የግል ሕይወቱን ካላሻሻለ፣ ለግል ሕይወቱ ትኩረት ካልሰጠ፣ አስበበት ዓላማ ላይ ለመድረስ ያስቸገረዋል። የሰው ልጅ ማኅበራዊ እንሰሳ እንደመሆኑ መጠን በማኅበራዊ ኑሮ ውስጥ መሳተፍ እንዳለበት የማይካድ ቢሆንም የግል ሕይወታችን መስመር ካልያዘ፣ የግል ሕይወታችን ካልተጠናከረ፣ በኅብረተሰብ ውስጥ የሚኖረን ቦታ የተከበረ አየህንም። እንግዲህ ሁለቱም የሕይወት ዘርፎች አስፈላጊ ቢሆኑም ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያለብን አንዱ የኑሮ ዘርፍ አጋድሎ ሌላውን እንዳይጨፈልቀው ነው። በመሠረቱ ማኅበራዊ ግንኙነታችን የግል ሕይወታችንን የሚያዳብር መሆን ይኖርበታል። የግል ሕይወታችንን የሚያደፈርስ ማኅበራዊ ግንኙነት ደግሞ ለሕይወታችን ጠንቅ ነው።

የአሜሪካ ኅብረተሰብ የኑሮ ሂደት የተጨናነቀና የተወሳሰበ በመሆኑ ለአእምሮ ጤንነት፣ ለአእምሮ ሰላም፣ ለአእምሮ ርጋታ፣ ለባህርይ መስክን የሚሰጡት ግምት ከፍተኛ ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ የአእምሮ

ሕክምና ትምህርት /Psychiatry/ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሷል። የአሜሪካ ኅብረተሰብ ለሕዝቡ ጤንነት እንክብካቤ የሚያደርገው ለመላ አካላችንና ሰውነታችን ጤንነት ብቻ ሳይሆን፤ ለአእምሮ ጤንነታችን፤ ለመንፈስ ጤንነታችንም ጭምር ነው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ የአመጋገብ ስልት የአመጋገብ ጉድለት ሳይቀር እንደ አእምሮ መታወክ የሚቆጠርበት ጊዜ አለ። የአመጋገብ ስልታችን ከመስመር ውጭ ከሆነ ባንድ በኩል የምግብ ጥላቻ ሲያድርብን በሌላ በኩል የአእምሮ መታወክ ምልክት ሲሆን፤ ከመጠን ያለፈ የምግብ ስብ በበኩሉ የአእምሮ መታወስ ምልክት ነው።

በሀገራችን የአእምሮ መታወክ ምልክት እብደት ብቻ ይመስላል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ግን የአእምሯቸውን ጥቃቅን አሰራር በመከተል የሰሜት መለያየት ከፍና ዝቅ ማለት የመንፈስ መረበሽ አእምሮን እረፍት የሚነሳ ሁሉ የአእምሮ ሕመም ምልክት ነው። በጥድፈያ ኑሮ ላይ የተመሰረተ ኅብረተሰብ ውስጥ ለሰሜት ውጣ ውረድ የአእምሮ መረበሽና ለመንፈስ ጭንቀት የተጋለጠ ነው። በዚህ ሩጫና ጥድፈያ በተሞላበት ኅብረተሰብ፤ የግል ፋክክር በነገሰበት ኅብረተሰብ፤ ተጣጥረህ ራስህን አውጣ በሚል ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር ለጊዜው የሚያስበረግግ ቢሆንም፤ አሁን ያለው አንጋፋው ትውልድ የኢትዮጵያ ቆራጥነትና የመንፈስ ጥንካሬ ያለው ሕዝብ በመሆኑ ችግሩን የመቋቋም ኃይል አለው። አዲሱ ትውልድ ይህንን እንዴት እንደ ሚቋቋመው ሰወደፊት የሚታይ ነው። በአሁኑ ወቅት የአእምሮ መታወክ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ጎልቶ የሚታይ ችግር አይደለም።

በዋሽንግተን ዲሲ አካባቢ በአእምሮ ሕክምና ተግባር ላይ የተሰማሩት ዶ/ር ተድላ ወልደ ጊዮርጊስ ስለመንፈስ ጭንቀት በጻፉት መጽሐፍ እንደሚያስረዱት የመንፈስ ጭንቀት በኢትዮጵያውያን መካከል አልፎ አልፎ የሚታይ ችግር ቢሆንም ሥር የሰደደ ማንበራዊና ስነ ልቦናዊ ክስተት አይደለም። ጊዜያዊ የሆነ የሰሜት መግለጫ በማንም ሰው የሚከሰት በመሆኑ በተለይ አዲስ ባህልና አዲስ አካባቢ ውስጥ ስንሳባ ባህሉንና ኅብረተሰቡን ለምደን እስከምንረጋጋበት ጊዜ ድረስ ችግር ቢያጋጥም የሚያስበረግግ መሆን

የለበትም። ኢትዮጵያውያንም ከሀገራቸው ወጥተው አዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ ለመቀላቀል በሚሞክሩበት ወቅት ከፍተኛ የጥራል ጥንካሬ እንዲኖራቸው ያስፈልጋል። ኢትዮጵያውያንም ችግርን ለመቋቋም ባህላቸው ያዘጋጃቸው በመሆኑ ችግሩን የመቋቋም ኃይል አላቸው። በሀገራችንም አባባል ካገሩ የወጣ አገሩ እስኪመለስ ቢጭኑት አሁን ቢለጉሙት ፈረስ እንደሚባለው አሜሪካ የደረሱት ብዙ ችግር ብዙ ውጣ ውረድ አልፈው በመሆኑ፤ ለሚያጋጥማቸው ችግር በቀላሉ አይበገሩም። ቀደም ሲል እንደተገለጸው ይህ የመንፈስ ጥንካሬ ጉልቶ የሚታየው በአንጋፋው ትውልድ ላይ በመሆኑ አዲሱ ትውልድ እንዴት እንደሚቋቋመው ጊዜ የሚፈታው ነው። እስኪያልፍ ያለፋል እንደሚባለው ችግርን የመቻል፤ ችግርን የማለፍ ዝግጁነት በአእምሯቸው የተቀረጸ ይመስላል። በአዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር በአዲስ ባህል ውስጥ መኖር፤ አስተሳሰብን፤ አመለካከትን ይለውጣል። አእምሯችንም የመጥላትና የመውደድ አዝማሚያ ስላለው አንዱን ሀገር ወይም ኅብረተሰብ ወዲያውኑ እንዳየነው ለመውደድ ወይም ለመጥላት እንሽቀዳለን። በአንዳንድ በሚያጋጥሙ ሁኔታዎች መሠረት አሜሪካ እንደደረሰን ወዲያውኑ ሀገሩን ልንወድ ወይም ልንጠላ እንችላለን። ይህ ሀገሩን ለምደን እስከምንረጋጋበት ጊዜ ድረስ የሚከሰት ጊዜያዊ ሁኔታ ስለሆነ እንደመጣን የሚኖረን አስተሳሰብ ሊያስበረግግን አይገባም።

በዓለም ላይ የተለያዩ ባህሎች፤ የተለያዩ የአኗኗር ስልቶች፤ የተለያዩ የኑሮ ፍልስፍናዎች እንዳሉ ግልጽ ነው። በሌሎች ሰዎች መሀል ጥላቻ ማሳደር የሌላውን ባህል ማንቋሸሽ፤ የሌላውን ባህል መናቅ ዓላማችን አይደለም። ማን ላይ ቆመሽ እግዜርን ታሚያለሽ እንደሚባለው ዓላማችን ባህሉን መረዳትና ከኛ ባህል ጋር እንዴት እንደሚለይ ማወቅ ነው። ለአእምሯችን ሰላም የሚፈጥርልን ስለሌላው ሰው ባሕል ፍርድ ለመስጠት ሳይሆን በሁለቱ መካከል ያለውን መሠረታዊ የባህል ልዩነት ጠንቅቆ ማወቅ ነው። ዋናው ዓላማችን የግል ኑሯችንን ለማሻሻል ስለሆነ አዲሱ ባህል ኑሯችንን እንዴት አድርጎ እንደሚያሻሽለው ኑሮአችንን እንዴት አድርጎ እንደሚለውጠው የራሳችንን ግምገማ ማድረግ ይኖርብናል። ከፍተኛው

ዓላማችን ሊሳካ የሚችለው ከአዲሱ ኅብረተሰብ የምንማረው ትምህርት ምን እንደሆነ ከአዲሱ ኅብረተሰብ የምናገኘው እውቀት ምን እንደሆነ መመርመር ስንጀምር ነው። የሰው ልጅ ከሌላው ኅብረተሰብ ብዙ መማር እንደሚችል ታሪክ ያስረዳናል። በሌላ አንፃር ደግሞ በአዲስ ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር ማለት የራስን ባህል መጥላት ሳይሆን፤ በሁለቱ ኅብረተሰቦች መካከል ያውን ልዩነት መገንዘብ ማለት ነው። ባዲስ ባሕል ውስጥ ስንኖር በከፍተኛ ደረጃ ማተኮር ያለብን አዲስ ኑሮ ምሥረታ ላይ መሆን ይኖርበታል። በባህል ጥላቻ ላይ የተመሠረተ አእምሮ ለኑሮ መሻሻል የምናደርገውን ጥረት ባጭሩ ይቀጫዋል። ኑሯችንን እስከምናደላድልበት ድረስ የኅብረተሰቡን ባሕሪ እስከምንረዳበት ጊዜ ድረስ የህሳብ መክፋፈል፤ የሰሜት መክፋፈል እንደሚያጋጥመን አእምሯችንን ማዘጋጀት ይኖርብናል። የረጋ ወተት ቅቤ ይወጣዋል እንደሚባለው አዲሱን ኅብረተሰብ ለመረዳት ለአእምሯችን ፋታ መስጠት ይኖርብናል። ኅብረተሰቡን እየተረዳን ስንመጣ፤ ስለኅብረተሰቡ ያለን እውቀት እየጨመረ ሲሄድ፤ አእምሯችን እየተረጋጋ ይመጣል።

የአሜሪካንን ምድር እንደረገጥን ኑሯችን ወዲያውኑ እንዲለወጥ መጠበቅ እድሜውን ሙሉ ዓይነ ሰውር የነበረ ነገ ዓይንህ ይበራልሃል፤ ቢባል የዛሬን እንዴት አድሬ እንዳለው እድሜልካችንን ይህን የውጭ ዕድል ለማግኘት ስንጠብቅ ከርሙን አሜሪካንን ከረገጥን በኋላ በአንድ ቀን ውስጥ ኑሯችን እንዲለወጥ መጓጓት አይኖርብንም።

የኅብረተሰቡን ስርዓት ለመልመድ ጊዜ እንደሚጠይቅ መረዳት ይኖርብናል። ዓላማችንን ከግቡ ለማድረስ ትእግስትን ይጠይቃል። የሰው ልጅ አእምሮ ከተሰጠው ትልቁ ስጦታው አንዱ አካባቢውን በመመርመር አካባቢውን በመረዳት የአስተሳሰብ አድማሱን ማስፋት ነው። አእምሯችን ይህ ችሎታ ባይኖረው ኖሮ ካለንበት መንቀሳቀስ ባልቻልን ነበር። አእምሯችን አዲስ አካባቢን የመቀበል ችሎታ እንዳለው አያጠራጥርም። የሰው ልጅ የሚሻሻለው፤ ወደፊት የሚራመደው፤ ይህ ችሎታ ስላለው ነው።

የሰው ልጅ ተፈጥሮው ለዚህ የተዘጋጀ ነው። ዛሬ አሜሪካ የብዙሀን ባህል፤ የብዙሀን ኅብረተሰብ የብዙሃን ባህሎች መኖሪያ ለመሆን በቅታለች፤ ዛሬ አሜሪካ ውስጥ ከአራቱ ማዕዘን የመጡ ሕዝቦች አሜሪካንን ሀገራቸው አድርገው ተደላድለው ማየት እጅግ የሚያስገርም ነው ለሦስት መቶ ዓመታት ያህል አሜሪካ ይህን ያህል ስፍር ቁጥር የሌለው የሕዝብ ማዕበል እንዲገባ መፍቀዷ እጅግ የሚያስደንቅ ነው። የሀገሪቱም ኢኮኖሚ ይህን ያህል ሕዝብ በየጊዜው ሲጎርፍ ያለመንገዳገዱ ምን ያህል ጠንካራ ኢኮኖሚ እንደሆነ መገንዘብ ይቻላል። በአንድ በኩል ሲታይ አሜሪካ ይህ ሁሉ በየጊዜው የሚጎርፈው ሕዝብ እንዳለ በሥራ ላይ የሚሰማራ በመሆኑ የሀገሪቱን ኢኮኖሚ እየገነባ መሆኑ ግልጽ ነው። በየጊዜው ከውጭ የሚመጡትን ሕዝቦች ለሀገሪቱ ኢኮኖሚ ግንባታ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ በቀላሉ መገመት ይቻላል። አሜሪካ ይህን በየጊዜው ከውጭ ለሚጎርፈው ሕዝብ በሯን ከፍታ የምትቀበለውም አለምክንያት አይደለም። በዚህ አኳያ አሜሪካ በርግጥ የሰርቶ አደር አገር ናት ለማለት ይቻላል። ሀገሩና ባህሉ እስከሚለመድ ድረስ ለጊዜው የሚያንገዳግድ ቢሆንም ሠርቶ ማደር የገባው ሕዝብ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ተቀላቅሎ መኖር እንደሚችል መገንዘብ ይኖርብናል። የአሜሪካም ኅብረተሰብ የተመሰረተው በዚህ ፍልስፍና ላይ ነው።

የአሜሪካ የኢኮኖሚ ሥርዓት እየሰፋ በተለይ በአለፉት 15 ዓመታት ያህል አሜሪካ ዓለም አቀፍ የሆነ የኢኮኖሚ ሥርዓቷን በመላው ዓለም እየዘረጋች ነው። ይህ ዓለም አቀፋዊ የኢኮኖሚ ሥርዓት የአገር ውስጥ ኢኮኖሚውን እየጎዳው በመምጣቱ በአሜሪካ ውስጥ በየጊዜው የውስጥ የኢኮኖሚ ችግር እየፈጠረ ነው። ይህ የኢኮኖሚ ችግር በሚፈጠርበት ወቅት የሀገሩ ሕዝብ ከውጭ የሚመጡትን ሕዝቦች ለችግሩ ተጠያቂ ያደርጋል። በሀገሪቱ ውስጥ ሥራ አጥነት በሚከሰትበት ጊዜ በመጀመሪያ ደረጃ ተወቃሽ የሚሆኑት ከውጭ የሚመጡት ሕዝቦች ናቸው። በዚህ ወቅት የአሜሪካ ሕዝብ ከውጭ በሚመጡት ሕዝቦች ላይ ሥራችንን ወሰዱብን በማለት ከፍተኛ ጥላቻ ይፈጥራል። አሜሪካ የጠነሰሰችው የዓለም አቀፍ የኢኮኖሚ ሥርዓት

የፈጠረው ችግር መሆኑ እየታወቀ ከውጭ የመጡት ሕዝቦች በተወቃሽነት ይጠየቃሉ። በዚህ የተነሳ የአሜሪካ ኢኮኖሚ ሲንገዳገድ ከፍተኛ የዘር ልዩነት ውጥረት በሀገሪቱ ውስጥ ይፈጠራል። ኢኮኖሚው እንደገና ሲያንሰራራ ደግሞ ችግሩ ወዲያውኑ ዘጠኝ ይጠፋል። ይህ ሁኔታ ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ጋር ለረጅም ጊዜ ያለ የኢኮኖሚና የማኅበራዊ ችግር ነው። ይህ ችግር ከውጭ የዝቡ ሕዝቦች ያመጡት መቅሰፍት ሳይሆን፤ የኢኮኖሚው ሥርዓት የፈጠረው ነው። አሁን ያለውን ፊርቶ ዳውላውን እንደሚባለው ሕዝቡ ሥርዓቱን ከማሻሻልና ሥርዓቱን ከማስተካከል ይልቅ ከውጭ የሚመጣውን ሕዝብ መውቀስ ይቀናዋል። በመሠረቱ ከውጭ የሚመጣው ሕዝብ ለአሜሪካ የኢኮኖሚ እድገት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳደረገ ሳይታለም የተፈታ ነው። በችሎታችን በመጠቀም ለኅብረተሰቡ እድገት ሊት ተቀን እየሰራን አስተዋጽኦ እስካደረግን ድረስ በኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ይኖረናል። የአሜሪካ ኢኮኖሚ በአለም ደረጃ ጠንካራ ቢሆንም እንከን አይገኝለትም ማለት አይደለም። ኅብረተሰቡም እንደዚሁ የኢኮኖሚ ውጣ ውረድ በአጋጠመው ወቅት ለውጭ ሕዝቦች የሚኖረው አመለካከት ችግር እንዳለው መገንዘብ ይኖርብናል።

ስለ ኢትዮጵያውያን የቤተሰብ ምስረታ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ የሚኖረው ሚና የልጆች አስተዳደግ በአሜሪካ ራሱን የቻለ ሰፋ ያለ ጥናት የሚያስፈልገው በሆነው አሜሪካ ውስጥ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ሊያስቡበት የሚገባ አንገብጋቢ ጥያቄ ነው። የአሜሪካውያን የቤተሰብና የልጆች አስተዳደግ ፍልስፍና ከኢትዮጵያ የቤተሰብ ፍልስፍና ጋር ፍጹም የተራራቀ ነው። በዚህ አንጻር ኢትዮጵያውያን የሚያደርጉት የባህልና የማኅበራዊ ተላምዶ እጅግ ከፍተኛና አሳሳቢ ነው። በአሜሪካ ውስጥ የቤተሰብ ምስረታና የልጆች አስተዳደግ የተለየ መልክ የያዘ ነው። ኢትዮጵያውያን ከፍተኛ የአመለካከት ለውጥ ማድረግ ከሚገባቸው ሁኔታዎች አንዱ ቤተሰብንና የልጆች አስተዳደግን የሚመለከት ነው። በአጠቃላይ መልኩ ስንመለከተው ለብዙ ኢትዮጵያውያን ዋና አላማቸው የሆነው ለልጆቻቸውና ለቤተሰባቸው አዲስ ህይወት መፍጠር ነው። ለልጆቻችንና ለቤተሰባችን የምናደርገው

እንክብካቤ ለአሜሪካ ሕብረተሰብ እንዲያዘጋጃቸው እንደመሆኑ መጠን የልጆች አስተዳደግን በሚመለከት ሰፋ ያለ ጥናት መካሄድ አለበት። በተለይ አሜሪካ የልጆችን መብት በሚመለከት፤ የሴቶችን መብት በሚመለከት ከፍተኛ ደረጃ ላይ ስለደረሰች ይህን በሚመለከት ሰፋ ያለ ጥናት መካሄድ አለበት።

በተለይ አሜሪካ የሴቶችን መብት በሚመለከት ሕግና ሥርዓቱ በጣም የረቀቀ ነው። ይህን ሁኔታ ከባህላችን ጋር በማዛመድ ኢትዮጵያውያን የሚከተሉት መንገድ ምን እንደሚመስል መጠናት ያለበት መስክ ነው። ኢትዮጵያውያን ልጆቻችን ለመጀመሪያ ጊዜ ትምህርት ቤት በሚሄዱበት ወቅት ከአሜሪካ ባህልና ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ስለሚፈጥሩ ለዚህ ሁኔታ ልጆቻችንን ለማዘጋጀት ተገቢውን እንክብካቤ ማድረግ ይኖርብናል። ወላጆችም በየጊዜው ከትምህርት ቤቱ ጋር ግንኙነት ማድረግ ስላለባቸው የትምህርት ቤቱን ሥርዓት፤ የትምህርት ቤቱን ባህል፤ የትምህርት ቤቱን አሠራር ጠንቅቀን መረዳት ይኖርብናል። ልጆች በቋንቋቸው፤ በአካላቸው፤ በሃይማኖታቸው፤ በባህሪያቸው የተለያዩ እንደመሆናቸው መጠን ይህ ልዩነት ከህብረተሰቡ ጋር በሚቀላቀሉበት ጊዜ ኃላፊ ስለሚታይ ጉዳዩን በቅርብ መከታተል አስፈላጊ ይሆናል። በትምህርት ቤት አካባቢ በሚያደርጉት ግንኙነት ትምህርት ቤትን ሊጠሉና በኅብረተሰቡም ላይ ጥላቻ ሊያድርባቸው ስለሚችል ራሳቸውን ባህላቸውን እንዳይጠሉ ከሥር መሰረቱ ጀምረን መከታተል ይኖርብናል። የልጆች የወደፊት ተስፋ ትምህርት ቤት በመሆኑ በትምህርት ቤት ላይ ጥላቻ ካደረባቸው የወደፊቱ የአሜሪካ ኑሯቸው እጅግ ሊከብድባቸው ይችላል። ይህንን ሁኔታ በመገንዘብ በየከተማው የተቋቋሙት የኢትዮጵያ ኮሙኒቲ ድርጅቶች ኢትዮጵያውያን ልጆችን እንዲሁም ቤተሰቦችን ለአሜሪካ የትምህርት ሥርዓት ለማዘጋጀት አስፈላጊውን ድጋፍና ትምህርት ማዘጋጀት ይኖርባቸዋል።

ሌላው በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ተቀላቅለን ሰንኖር ከምናደርጋቸው የባህልና የማኅበራዊ ልምዶች የሥራን ውጥረት በሚመለከት ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ አሠራር ብንመለከት እንደ አንድ ትልቅ ፋብሪካ አድርገን መውሰድ እንችላለን። አሜሪካ ሃያ አራት ሰዓት የሚሰራ ኅብረተሰብ ነው። ቀንና ሌሊት አይልም። ኑሮአችንን በዚህ ኅብረተሰብ ውስጥ ስንመሰርት የአኗኗር ስልታችንን መለወጥ ይኖርብናል። በእኩል ሌሊት ተነስቶ ሥራውን የሚጀምር ቁጥሩ ቀላል አይደለም። ሥራውንም ጨርሶ በእኩል ሌሊት ቤቱ የሚገባም ቁጥሩ አነስተኛ አይደለም። ባንድ በኩል ስንመለከተው የሥራ እድል የተከፈተበት ምክንያት አንዱ ኅብረተሰቡ ሃያ አራት ሰዓት ስለሚሠራ ነው። ጠዋትም ሆነ ሌሊት ቢጀምር ሥራው የሚጠይቀው ጥራትና ትጋት አይለወጥም።

ኅብረተሰቡ ከሁሉ በላይ ለሥራው ቅድሚያ ስለሚሰጥ የእናቱ ቀሚስ አደናቀፈኝ የሚል ሰበብ የሚፈጥር ኅብረተሰብ አይደለም። ቦታና ጊዜ ባለመምረጥ እቃቸውን ጭነው ከጠረፍ እስከ ጠረፍ አያቶቻቸውና ቅድመ አያቶቻቸው አሜሪካንን የመሠረቱት ውቅያኖስ አቋርጠው መሆኑን ስለሚረዱ የአንድ ቀንና የሁለት ቀን ጉዞ ተጉዘው ኑሮአቸውን ማሻሻል ከምንም አይቆጥሩትም። በኢትዮጵያ ውስጥ ባንድ ወቅት ከአዲስ አበባ አንወጣም፤ እያሉ የለጋ እድሜያቸውን በመንገሳዊድ የሚያሳልፉ ብዙዎቹ እንደነበሩ ጊዜው እሩቅ አይደለም። አሜሪካ ያደገችውና የበለጸገችው ርቀት የማይወሰነው ቆራጥና ታታሪ ሠራተኛ ሕዝብ በመሆኑ ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ በሥራ የሚራወጥ ኅብረተሰብ ነው። ባንድ ጊዜ ሁለት ሰዓት ቦታ በሥራ መወጠር ለአሜሪካ ኅብረተሰብ መሠረታዊ የአኗኗር ስልት ነው። አንዱ ሲኖፕ ሌላው ካንቀላፋ ወደ ኋላ እንደሚቀር ጥርጥር የለውም። ለዚህ ለተሯሯጠና ለተዋከበ የአኗኗር ስልት አእምሮአችንን ማዘጋጀት ይኖርብናል።

ዛሬ ለብዙ ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ማለት ዋሽንግተን ዲሲ ብቻ ሊመስል ይችላል። ውቅያኖስ አቋርጦን ከመሳን በኋላ ካለንበት ለመንቀሳቀስ

የአንድ ቀን ጉዞ ማድረግ የሚከብዳቸው ኢትዮጵያውያን ቁጥራቸው ጥቂት አይደለም። የአሜሪካ ኅብረተሰብ ሁልጊዜ እንደተንቀሳቀሰ ነው። እንቅስቃሴ መሻሻልን እንደሚያስከትል ከታሪካቸው ስለተረዱ በአንድ በተወሰነ ቦታ ላይ ብቻ በመቀመጥ ጤፍ አይበቅልባቸውም። ዓላማችን የአሜሪካንን ምድር ለመርገጥ ሳይሆን፤ ዕድሉ በተገኘ ቁጥር አሜሪካንን መቃኘት ይኖርብናል። አሜሪካ ሰፊ ዕድል ያለባት ሀገር በመሆኗ ምስጢሩ እድሉ በራሷን እስኪያንኳኳ ድረስ መጠበቅ ሳይሆን እድሉ ወዳለበት በመንቀሳቀስ ለራሳችን እድል መፍጠር ነው። የአሜሪካም ኅብረተሰብ ጽንሰ ሀሳብ ይህ ነው።

ምዕራፍ ዘጠኝ

የኢትዮጵያ ሴቶች በአሜሪካ

በማንኛውም ኅብረተሰብ ውስጥ ባህል ጉልቶና ደምቆ የሚታይ ክስተት አንደሙሆኑ የሴቶችና የወንዶች የአኗኗር ልዩነትም መታየትና መጠናት ያለበት የማኅበራዊና ሰነ ሕይወታዊ መስክ ነው። እስከዛሬ ባየነው ኅብረተሰብ ውስጥ ሴቶችና ወንዶች ያላቸው ቦታ እንደየኅብረተሰቡ የተለያየ ነው። በብዙ ኅብረተሰቦች በማኅበራዊ በፖለቲካና በኢኮኖሚ እንዲሁም በቤተሰብ ሥርዓት ሂደት በወንዶችና በሴቶች መካከል ከፍተኛ ልዩነት ተፈጥሮ እናያለን። በታዳሚና ጓላ ቀር በሆኑ ሀገሮች ያሉ የሴትና የወንድ ልዩነቶች ካልሆኑ በስተቀር በታሪክ እንደምንረዳው በወንዶችና በሴቶች መካከል ልዩነት የማያደርግ ኅብረተሰብ እስካሁን አልተፈጠረም። በማንኛውም ኅብረተሰብ ሴቶችና ወንዶች በተለያዩ ተግባሮች ይሰማራሉ። የምዕራባውያንን ኅብረተሰብ የተለየ የሚያደርገው ለረጅም ጊዜ በሴቶችና በወንዶች መካከል የተፈጠረው ማኅበራዊ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ልዩነት እጅግ በጣም እየጠበበ መምጣቱ ነው። ሦስተኛው ዓለም እየተባለ የሚጠራው የአፍሪካ፣ የደቡብ አሜሪካ፣ የደቡብ ምሥራቅ እስያ፣ የመካከለኛው ምሥራቅ በሴቶችና በወንዶች መካከል ያለው የባህል፣ የኢኮኖሚ፣ የፖለቲካ፣ የማኅበራዊ ልዩነት እስከአሁን እንዳለ ነው። በተባበሩት መንግሥታትና በተመሳሳይ የዓለም አቀፍ ድርጅቶች አማካይነት ሁኔታው እየተሻሻለ ቢሆንም ልዩነቱ በቀላሉ ሊወገድ አልቻለም። ይህ ለረጅም ዘመናት ስር የሰደደ ባህል በመሆኑ ከፍተኛ ለውጥ ያልታየበት የኅብረተሰብ ገጽታ ነው።

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ከሀገራቸው ከኢትዮጵያ መጥተው በምዕራባውያን ባህል በተለይም በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ የሚኖሩ

ኢትዮጵያውያት እህቶቻችንን የአኗኗር ሁኔታን ለመተንተን እንሞክራለን። በአጠቃላይ ዛሬ የሦስተኛው ዓለም ሕዝቦች ከምዕራባውያን ኅብረተሰብ ባህል ጋር በሚቀላቀሉበት ጊዜ የሚገኙላቸው አንዱና ትልቁ የሁለቱንም ያታ የመብት ጥያቄን አስመልክቶ ነው። ይህን በብይ ጉዳይም በተለየ ምዕራፍ መመልከት አለብን ያልነውም ስለዚህ ነው። በምዕራባውያን ባህልም ትልቁ የባህል ለውጥ የተደረገው በሴቶችና በወንዶች መካከል የኑሮ ሁኔታ በመቃናቱ ነው። በአጠቃላይ የሦስተኛው ዓለም ሕዝብ ለዚህ አዲስ አመለካከት እንግዳ በመሆኑና ሴቶችም ከመጡበትና ካደጉበት የባህል ሁኔታ ይህንን ሲያወዳድሩት እጅግ የተለየ ይሆንባቸዋል። ሴቶች ስለራሳቸው ያላቸው አስተሳሰብ ስለራሳቸው ያላቸው ዕምነት፣ በኅብረተሰቡ ዘንድ ስለሚኖራቸው ቦታ፣ በኅብረተሰብ ውስጥ በምን ሁኔታ ተሳትፎ ማድረግ እንደሚችሉ መነሳት ያለበት ትልቁ ጥያቄአቸው መሆን አለበት። ይህ ጉዳይ ሴቶችን ብቻ የሚመለከት ሳይሆን አጠቃላይ የኢትዮጵያውያንን ኅብረተሰብ የሚመለከት ስለሆነ በጉዳዩ በሰፊው መወያየት ተገቢ ነው።

በምዕራባውያን ሥልጣኔና ባህል ለረጅም ጊዜ የኖርን ጠንቅቀን እንደምንረዳው ዛሬ ሴቶች በአሜሪካ ኅብረተሰብ ያላቸው ቦታ እጅግ ተለውጧል። በአሜሪካም ውስጥ ሆነ በሌሎች ምዕራባውያን ሀገሮች ሴቶች በፖለቲካው በኢኮኖሚው፣ በትምህርት፣ በሳይንስና በቴክኖሎጂ እንዲሁም በኢንዱስትሪው ዓለም የሚያሳዩት ተሳትፎ ከሌሎች ከፍተኛ ዓለማት ለሚመጡ ሕዝቦች እጅግ የሚያስገርም ነው። በዚህም ረገድ የምዕራባውያን ሥልጣኔ ለመላው ዓለም ሕዝብ ያስመሰክረው ነገር ቢኖር የሴቶችን የኑሮ ሁኔታ ሙሉ በሙሉ መቀየሩ ነው። የምዕራባውያን ሥልጣኔ ለዓለም ሥልጣኔ ያወረሰው ቢኖር የሴቶችን የእኩልነት መብት ጠብቆ ሴቶችን በኅብረተሰቡ የኑሮ እንቅስቃሴ ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ ተሳታፊ ማድረግ ነው።

ከምዕራባዊያኑ ባህል ከፍተኛና ማኅበራዊ ሁኔታዎች አንዱ የሴቶችን መብት የሚያከብር ሕግ ማምጣቱ ነው። የምዕራባውያን ሴቶች ያላቸው

ነፃነት ከሌላው ኅብረተሰብ ጋር ሲወዳደር እጅግ የሚያስደንቅ ነው። በተለይ የሴቶች መብት ከተረገጠበት ከሦስተኛው ዓለም ለሚመጡ ሴቶች ከፍተኛ ትምህርትና መርህ ይሆናል ብለን እንገምታለን። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ሴቶች ከፍተኛ ቦታ ኖሮአቸው የዩኒቨርሲቲ ኘሬዘዳንት፣ አስተሮፕት፣ የፖለቲካ መሪዎች፣ የከፍተኛ ኢንዱስትሪ ካምፓኒዎች ሥራ አስኪያጆች ሆነው ስንመለከት እጅግ የሚያስደንቅ ነው። በጣም የሚበረታታው ደግሞ ለምልክት የተሾሙ ሳይሆን ከታች ጀምሮ በየደረጃው መብታቸው የተከበረ መሆኑ ነው።

በብዙ ኅብረተሰብ ባህል እንደምናየው ሴቶች በተፈጥሮአቸው ብሩህ የሆኑ፣ ክልጅነታቸው ጊዜ ጀምሮ ታታሪዎች፣ ሥራ ወዳጆችና በሀገራችንም እንደምናውቀው ከጧት ጀምሮ ጀምበር እስከትጠልቅ ድረስ በመሥራት ኅብረተሰብንና ቤተሰብን ቀጥ አድርገው የያዙ የኅብረተሰብ ክፍሎች ናቸው። በሀገራችንም ቢሆን የሴት እንግዳ የለውም እንደሚባለው ሁሉ ሴቶች የኅብረተሰቡ አንቀሳቃሽ ሞተሮች እንደሆኑ ልንረዳ እንችላለን ምንም እንኳ ልፋታቸውና ድካማቸው በኅብረተሰቡ ዘንድ የታወቀላቸው ባይሆንም በማንኛውም ኅብረተሰብ ሴቶች የሚያደርጉት አስተዋጽኦ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። በተለይ የሴቶች መብት ከተረገጠበት ከአፍሪካ አህጉር ለሚመጣ ሕዝብ የምዕራባውያን ኅብረተሰብ ስለ ሴቶች ያለው ፍልስፍና እንግዳ ይሆንበታል ቢባል የተሳሳተ አይሆንም። የቅርቡን የዓለም ታሪክ ብንመለከት የሴቶች መብት እንቅስቃሴ የተወለደው አውሮፓ ውስጥ ቢሆንም ከ1970 ዓ.ም ጀምሮ አሜሪካ ውስጥ ከፍተኛ የሴቶች መብት እንቅስቃሴ ታይቷል። አሁንም ከፍተኛ ደረጃ ላይ መድረሱ እየታየ ነው። በዓለም ደረጃም ስንመለከት የሴቶች እንቅስቃሴ በየቦታው እየተፋፋመ ነው።

ቀደም ሲል በአውሮፓና በአሜሪካ እንዲሁም በቅርቡ ደግሞ በሰሰተኛው ዓለም ባሉት ሀገሮች በተለይም በሕንድና በደቡብ እሲያ ሀገሮች የሴቶች መብት ጥበቃ እየጎለበተ መጥቶል። ዛሬ የሴቶች መብት እንቅስቃሴ የማይታይበት ሀገር የለም ለማለት ያስደፍራል። የሦስተኛው

ዓለም ሴቶች በምዕራባውያን ድርጅቶች መሪነት ድምጻቸውን እያሰሙ ናቸው። በአፍሪካም አህጉር እንቅስቃሴው መስመር እየያዘ የመጣ ይመስላል። ምንም እንኳ የአፍሪካ አህጉር ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጠው ረሀብን ለማስወገድ ቢሆንም የሴቶች እንቅስቃሴ ድምፅ እየተሰማ ነው። እንቅስቃሴው የሴቶችን መብት ከማስከበሩም አልፎ የተዛባ የኑሮ ከፍተኛንም እንደሚደፍን አያጠራጥርም። የሴቶች መብት መከበር የሚያበረታታና ለኅብረተሰብ ግንባታ እጅግ የሚጠቅም ማኅበራዊ እንቅስቃሴ በመሆኑ ለሥልጣኔ የሚታገሉ ኃይሎች ይህንን መደገፍ ይኖርባቸዋል። ይህን የማኅበራዊ አካል የሆነ እንቅስቃሴ ጠባብ በሆነ መንገድ ማለትም ፀረ-ወንድና ፀረ-ሃይማኖት፣ ፀረ-ኅብረተሰብ እንቅስቃሴ አድርገን መመልከት የለብንም። በትክክለኛ መንገድ ካየነው የሥልኔ ምልክት ነው። ኅብረተሰብን የሚያቀራርብ እና የሚያርም በመሆኑ ፀረ-ኅብረተሰብ ሳይሆን ኅብረተሰብን የሚገነባ እንቅስቃሴ ነው።

በተለይ ከኢትዮጵያ የሴቶች መብት ካልተከበረበት መጥተው በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ራሳቸውን ቀና አድርገው ከወንድ እኩል በመሰለፍ የሚያሳዩት ጥረትና የሚያሳዩት ከፍተኛ የሥራ ዲሲፒሊን እጅግ የሚያበረታታ ነው። ስነልቦናዊ ቅስጥቸው ከተሰበረበት ባህል መጥተው ራሳቸውን ለማሻሻል ደፋ ቀና ማለታቸው እጅግ የሚያከራ ነው። ከኅብረተሰቡ ተምሮ ራስን በራስ ለማሻሻል ጥረት ማድረግ የሥልጣኔን ፅንሰ ሀሳብ መረዳት ነው። አንድ የኅብረተሰብ አካል ከወደቀበት ተነስቶ የራሱን ሞራል በመገንባት ባለበት ኅብረተሰብ ውስጥ ተገቢውን እንቅስቃሴ ማሳየት ቆራጥነትንና ብሩህ አስተሳሰብን የሚያመለክት ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ በትምህርትና በልዩ ልዩ የሥራ መስክ በመግባትና በመሯሯጥ የቤተሰብ አስተዳዳሪ የሆኑ የኢትዮጵያ ሴቶች አያሌ ናቸው። በተለይም የቤተሰብን ኃላፊነት በመውሰድ በትምህርትና በማኅበራዊ እንቅስቃሴ ውስጥ በመሳተፍ ሁለገብ አስተዋፅኦ እያደረጉ ነው። በአንድ ጊዜ ሁለት ሦስት ሥራ በመሥራት ቤተሰብን ለመደገፍ ሌት ተቀን ደፋ ቀና በማለት የኅብረተሰቡ አለኝታ ሆነዋል።

የአሜሪካንን ኅብረተሰብ አጠቃላይ ገጽታ ብንመለከት ሕጉና ሥርዓቱ የሴቶችን መብት የሚያከብር፤ የሴቶችን ማኅበራዊና ፖለቲካዊ እንቅስቃሴ የሚደግፍ ነው። የኢትዮጵያ ሴቶች ከአሜሪካ ሴቶች እህቶቻቸው በመማር ኑሮአቸውን ለማሻሻል ቆርጠው መነሳታቸው የሚያስመሰግናቸው ነው። ቆራጥነት ከሀገር መውጣት ብቻም ሳይሆን ብዙ ትምህርትንም እንደሚያስተምር ከዚህ መገንዘብ እንችላለን። የኢትዮጵያ ሴቶች ይህንን የቆራጥነት ስሜት ማሳየታቸው ምን ያህል ዓላማቸው ጠንካራ መሆኑን ያሳያል። የቆራጥነት ስሜት ብዙ አዳዲስ ዘዴዎችና አዳዲስ ዕድሎችን ሊከፍት ይችላል። በኢትዮጵያ ሴቶች የምናየው ይህ የቆራጥነት ስሜት በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ኑሮአቸው የተቃና እንዲሆን ይረዳቸዋል። አሜሪካኖች ይህንን ሥልጣኔ ያሳደጉት በዚህ በቆራጥነት ስሜታቸው ነው። የሰውን ልጅ ታሪክ ከመጀመሪያው ጀምሮ ብንመለከት የሴቶች መብት በኅብረተሰቡ ዘንድ በጣም ዝቅተኛ ነበር። ለረጅም ዘመናት የዓለም ሕዝብ የሴቶችን የመብት ጥያቄ ሳያነሳ ኖሯል።

በታሪክ ሂደትና በሥልጣኔ አንጻር ሰናየው የሴቶች መብት በሚመለከት በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው ነው። ለረጅም ዘመናት የሰው ልጅ ግማሽ አካል ከማኅበራዊና ከፖለቲካዊ አኗኗር ተገልጦ መኖሩ እንደ የሰው ልጅ ታሪካዊ ክስተት ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ እኩልነት ሰፍኖ ይህንን ግማሹን የኅብረተሰብ አካል ለማቀፍ እንቅስቃሴ ሲካሄድ ማየት እንቅስቃሴው ከፍተኛ ምዕራፍ ውስጥ መግባቱን ያሳያል። ይህ በሰው ልጅ ታሪክ ከፍተኛ ግስጋሴ ነው ለማለት ይቻላል። በተለይ በጣም ታታሪ የሆነ፣ ብሩህ አእምሮ ያለው የኅብረተሰብ ግማሽ አካል ከሀገር ውላኔ ተገልጦ፣ ስበአዊ መብቱ ሳይከበር እስከ አሁን ድረስ ለረጅም ጊዜ መቆየቱ የሰው ልጅ ስለእኩልነት ያለው አስተሳሰብ ምን ያህል ወደ ኃላ እንደቀረ ያሳያል። ዛሬ የአሜሪካን ኅብረተሰብ ሰናይ በተለይ በተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆኑት ተማሪዎች ሴቶች ናቸው። በአስተዳደር ዘርፍ እንደዚሁ በከፍተኛ ደረጃ ተሰማርተው

ሲታይ እጅግ የሚያስደንቅ ነው። ቀላል ምሳሌ ለመስጠት ያህል እኔ የምሰራበት/ ያለሁበት ዩኒቨርሲቲ ፕሬዝዳንትና ምክትል ፕሬዝዳንቷ ሴቶች ሲሆኑ እንዲሁም ሌሎች የኮሌጁ ዲኖች አብዛኞቹ ሴቶች ናቸው። ይህ በአንድ ዩኒቨርሲቲ ወይም በተወሰኑ ዩኒቨርሲቲዎች ብቻ የሚታይ ሳይሆን በብዙ ዩኒቨርሲቲዎች የሚታይ ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሴቶች የማይሳተፉበት የሙያ መስክ ማግኘት አይቻልም።

ባለፈው ምዕራፍ አዲሱ ትውልድ ስለሚያደርገው የባህል ቅንጅት በተወያየንበት ወቅት አዲሱ ትውልድ ኢትዮጵያዊ ባህሉን ሙሉ በሙሉ አራግፎ መጣል አለበት ማለት ሳይሆን የሀገሩን ባህል ጠብቆ ከአዲሱ ባህል ጋር በማጣመር መሠረቱን ሳይለቅ የራሱን ልዩ የተቀናጀ ባህል ማዳበር እንደሚገባው ተወያይተናል። ኢትዮጵያውያት ሴቶች በፍልስፍናቸውና በአስተሳሰባቸው የሀገራቸውን ባህል መሠረት በማድረግ ከአዲሱ ኅብረተሰብ ጋር ባህላቸውን አቀናጅተው ለመኖር ጥረት እያደረጉ ነው። የኢትዮጵያ ሴቶች ባህላቸውን በመጠበቅ በኢትዮጵያዊነታቸው የሚያምኑ፣ በባህላቸው የሚኮሩ መሆናቸውን በተግባር አስመስክረዋል። የኢትዮጵያን ባህል ለአዲሱ ትውልድ ለማስተላለፍ ሴቶች ከፍተኛ አስተዋጽኦ እያደረጉ ናቸው። የኢትዮጵያ ሴቶች ለአሜሪካ ኅብረተሰብ የሚያዘጋጃቸው ምንም ድርጅት ሳይኖር ራሳቸውን በራሳቸው በመምራት ከፍተኛ እንቅስቃሴ በማሳየት ሳይ ናቸው። አሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያ ባህል እንዲጠበቅ ልጆች ባህላቸውን እንዳይረሱ በማድረግ ሴቶች እህቶቻችን ከፍተኛ አስተዋጽኦ በማድረጋቸው በከፍተኛ አክብሮት ማየት ይኖርብናል። ለሴተሰብ ምስረታና ለልጆች ዕድገት የኢትዮጵያ ሴቶች ያላቸው ቦታ ቁልፍ መሆኑን መገንዘብ ይኖርብናል።

በሰው ልጅ የታሪክ ሂደት ሴቶች የያዙትን ቦታ ስንመለከት ኅብረተሰቡ ተገቢውን አክብሮት ሳይሰጣቸው በራሳቸው የግል ጥረት የሚያሳዩት ማኅበራዊ እንቅስቃሴ እጅግ በጣም አስደናቂ ነው። ኅብረተሰብ ተገቢውን ሰብአዊ መብት ሳይጠበቅላቸው በቆራጥነታቸውና በታታሪነታቸው

እዚህ ደረጃ መድረሳቸው የሚያስከብራቸው ነው። በኅብረተሰቡ ታሪክ የቤተሰብ አስተዳደር ሥልጣን ለረጅም ጊዜ በወንዶች እጅ የወደቀ ቢሆንም ሴቶች ለቤተሰብ ግንባታ ያደረጉት አስተዋጽኦ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። የሴቶች መብት በሕግ ከመክበሩ በፊት በታሪክ እንደምንረዳው ሴቶች ከወንዶች ጎን በመሰለፍ ለሀገራቸው ከፍተኛ አስተወጋጅነት አድርገዋል። በተለይ ኢትዮጵያ ከውጭ ጠላት ጋር ባደረገችው ጦርነት ሁሉ ሴቶች ኢትዮጵያውያት ከወንዶች ወገኖቻቸው ጋር በመሰለፍ ለሀገራቸው ታግለዋል።

የሰውን ልጅ ታሪክ ስንመለከት ከጥንት ጀምሮ ሴቶች ከተፈጥሮ ጫና ጋር የተሳሰረ ግንኙነት ያላቸው ከሥራ ፍልስፍና ጋር የተዛመዱ መሆኑን መረዳት እንችላለን። በኢትዮጵያውያን ባህልም እንደምናየው ሴቶች ከልጅነታቸው ጀምሮ በሥራ ክቡርነት ተኮትኩተው የሚያድኑ ናቸው። ከእናቶቻቸው ጋር የጠበቀ ግንኙነት በመፍጠር ስለ ሥራ ክቡርነት ቀደም ብለው ስለሚረዱ ለሥራ የተዘጋጁ ናቸው። በጥንቱ ባህል ወንዱ ትምህርት ቤት እንዲሄድ ሲፈቀድለት ሴት ልጅ ግን ከቤት ቀርታ እናቷን በሥራ እንድትረዳ ትደረግ ነበር። ሥራ የተፈጠረው ለሴት ብቻ ይመስል የውጭውንም ሆነ የቤቱን ሥራ ሴቷ ያለምንም ማቅማማት ትሠራለች። በዚህ ሁኔታና በዚህ አስተዳደር ያለፈች ወይም ያለፈ ኢትዮጵያዊ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ለመግባት ብዙም ጊዜ አይፈጅበትም።

የኢትዮጵያውያት ሴቶች በተለየ ምዕራፍ ለመወያየት አስፈላጊ የሆነው የኢትዮጵያ ሴቶች በአሜሪካ ኅብረተሰብ ጋር ተቀላቅለው የባህላቸውን መሠረት ሳይለቁ ተገቢውን የባህል ሽግግር በማድረጋቸውና ለኅብረተሰቡ ጥሩ አርዳያ በመሆናቸው ተገቢውን ድጋፍ ማሳየት ይኖርብናል። ይህንንም ሁኔታ የበለጠ ለማጠናከር በተለያዩ መድረኮች መተባበርና መወያየት ይኖርብናል። ዛሬ በዓለም ደረጃ የሴቶች ጉዳይ ከፍተኛ ቦታ ላይ ደርሷል። ይህንን ዓለም አቀፋዊ ሁኔታ ተገንዝባ በኢትዮጵያም ለሚገኙት ሴቶች ዕድሉን ለመክፈት አስፈላጊውን እንቅስቃሴ

ማድረግ ይኖርብናል። ሴቶች እህቶቻችንም በሀገር ግንባታ ላይ በእኩልነት ከመሳተፍም ባሻገር ወደኋላ የሚያስቀረውን አጉል ልምድ በመዋጋትም ከፍተኛ አስተዋጽኦ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። በጥንት ጊዜ በባህላቸው የተናቁ ሴቶች ሕንዶች እንኳን ሳይቀር ከወንዶች እኩል በመሰለፍ እንዲኖሩና ደክተሮች ለመሆን በቅተዋል። የኛም ሴቶች እንደዚሁ በከፍተኛ ትምርት እንዲሳተፉና ከማንኛውም ሀገር ሴቶች እኩል ደክተሮች መሆኑን እንዲሆኑ መንገዱን መጥረግ ይኖርብናል። ኅብረተሰብ የሚፈጠረው ኅብረተሰብ የሚደራጀው የኅብረተሰቡ ግማሽ አካል የሆኑት ሴቶች በኅብረተሰቡ እንቅስቃሴ ውስጥ በእኩልነት ደረጃ ሲሳተፉ ነው። ሥልጣኔም የሚነግሠው ሁለቱ የኅብረተሰብ አካላት በመተባበር ለኅብረተሰብ ዕድገት፣ ለኅብረተሰብ ብልፅግና ታጥቀው ሲነሱ ነው።

የሶስተኛው ዓለም ሕዝብ ማሻሻል ካለበት እንዱና ከፍተኛው የሴቶችን መብት ማስጠበቅ ነው። የሶስተኛው ዓለም እንቅስቃሴ ለሴቶች ጥያቄ ትኩረት ያልሰጠው መሆኑን ተገንዝቦን የምዕራባውያን ዓለም ሴቶች የደረሱበትን ዕድገትና መሻሻል በማየት አስፈላጊውን ግንዛቤ መውሰድ ይኖርብናል። የዓለም ሴቶች በተለይም የምዕራባውያን ሴቶች የደረሱበትን የሥልጣኔ ደረጃ ከሶስተኛው ዓለም ጋር በማስተያየትና በማነጻጸር ኅብረተሰቡን ወደፊት ለማራመድ ቆርጠን መነሳት አለብን። የኢትዮጵያ ሴቶች የራሳቸውን ድርጅት በመፍጠር በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ሲኖሩ ምን ችግር ሊያጋጥማቸው እንደሚችል በኅብረተሰቡ ዘንድ በእኩልነት የሚሳተፉበትን መንገድ መቀየስ ይኖርባቸዋል። ይህ በሴቶች ጉዳይ ላይ የሚያተኩረው በኢትዮጵያውያን የሚመሠረተው ድርጅት በውስጡ የተለያዩ ኮሚቴዎችን በመፍጠር ስለባህል፣ ስለጤና፣ ስለትምህርት፣ ስለቤተሰብ፣ ስለህፃናት፣ እደገት፣ ስለሳይንስ፣ ቴክኖሎጂና ይህንን በመሳሰሉት ርዕሶች ላይ በማተኮር ሴቶች በኅብረተሰቡ ውስጥ ስለሚያደርጉት እንቅስቃሴዎች በሰፊው መወያየት እጅግ አስፈላጊ ነው።

የሕጻናትና የልጆች አስተዳደግ በተለይ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ባህሉ፡ ሕጉ ስነሥርዓቱ በጣም የተለየ በመሆኑ እንዚህን ልዩነቶች ጠለቅ ብለን መረዳት ይኖርብናል። የምዕራባውያን ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ፍልስፍና የሕጻናትንና የሴቶችን መብት ጉዳይ በሚመለከት የተለየ ሕግና የተለየ ፍልስፍና በመኖሩ የእነዚህን ጥቅል አመለካከት መገንዘብ ይኖርብናል። በተለይ የልጆች አስተዳደግን በሚመለከት የኅብረተሰቡን ሕግና ደንብ ካለማወቅ የተነሳ ብዙ የተወሳሰበ ችግር ስለሚፈጠር ወሳጆች በማያውቁትና በማይረዱት ጉዳይ እስር ቤት እስከመግባት ሊደርሱ ይችላሉ።

በአሜሪካ ኅብረተሰብ ዛሬ ሴቶች በሕግ ሙያ፡ በጋዜጠኝነት በቴሌቪዥንና በራዲዮ ፕሮግራም አዘጋጅነትና አቅራቢነት ከፍተኛ ተሳትፎ እያሳዩ ነው። ዛሬ በአሜሪካ የቴሌቪዥን ፕሮግራም ከወንድ እኩል በመሰለፍ ንቁ ተሳትፎ በማሳየት ላይ ይገኛሉ። በተለይ በጋዜጠኝነት ሙያ ላይ ያላቸው ተቀባይነት ከፍተኛ ስለሆነ የሶስተኛው ዓለምን ባህል ለማጋለጥ ወደኋላ አይሉም። ለምዕራባውያን ሴቶች መንገዱ ስለተከፈተላቸው ከእንግዲህ ወዲያ የአሜሪካንን ሴቶች ወደኋላ የሚመልሳቸው የለም። በኅብረተሰቡ ዘንድ ከፍተኛ ኃይል ስለ አላቸው ተቀባይነታቸውም የላቀ ነው። በዚሁ አንጻር ኢትዮጵያውያት ሴቶች አዲሱን ትውልድ ለዚህ ኃላፊነት ማዘጋጀት ይኖርባቸዋል። ሥርዓቱም ሕጉም ኅብረተሰቡም ባህሉም ለየት ያለ ስለሆነ ሴቶች እህቶቻችን ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርባቸዋል። የአሜሪካ ሴቶች በኩልነት መንፈስ መብታቸው ተጠብቆ ያደጉ ስለሆነ ከፍተኛ የመንፈስ ጠንካራነት ይታይባቸዋል። እንዲሁም መብታቸው በከፍተኛ ደረጃ ከመጠበቁ የተነሣ አንዳንድ ጊዜ ከወንዶች ጋር ያለመግባባት ሊፈጠር ይችላል። በሴቶች እኩልነት ላይ የተመሠረተው የአሜሪካ ኅብረተሰብ በመንፈስና በአዕምሮ ጠንካራ የሆኑ ሴቶችን አፍርቷል።

በዚህ ምዕራፍ መግቢያ ላይ እንደተነጋገርነው ለኢትዮጵያ ሴቶች ለፍቶና ሠርቶ መኖር አዲስ ነገር አይሆንባቸውም። የምዕራባውያን ኅብረተሰብ የሴቶችን መብት በማስከበር በኩል ከፍተኛ እርምጃ ያሳየ ኅብረተሰብ በመሆኑ የኢትዮጵያ ሴቶች ይህን እድል በመጠቀም እራሳቸውን

ከማሻሻል ወደኋላ ማለት የለባቸውም። በሀገራቸው ያላለፉት ትግል ቆራጥነትንና ጠንካራነትን አስተምረዋል።

እንግዲህ ያለፍንበትን በማስታወስ ለተተኪው ትውልድ እርአያ ለመሆን በሀገር ቤት ያሉ እህቶቻቸውን ለመርዳት ኃይላቸውን በማስተባበር የኢትዮጵያ ሴቶች የልማት ማኅበር ወይም የልማት ድርጅት መፍጠር ይኖርባቸዋል።

ድርጅታዊ እንቅስቃሴ በአሜሪካ ውስጥ ተቀባይነት ስላለው እርስ በርስ ለመረዳዳትና ኑሮን ለማሻሻል ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖረዋል። በተለያዩ የሙያ መስክ የተሰማሩ ሴቶች ኢትዮጵያውያት በሰለጠኑበት ሙያ ጠንካራ ድርጅት ፈጥረው ለሌሎች ኢትዮጵያውያት እህቶቻቸው መንገድ መጥረግ ይችላሉ። በሚመሠረተው ድርጅት አማካይነት ለተተኪው ትውልድ የሚያስተላልፉት ቅርስ ይኖራል። ከዚህም አልፎ ኢትዮጵያ ለሚኖሩት እህቶቻቸው አለኝታ ሊሆኑ ይችላሉ። የኢትዮጵያውያንን የኑሮ ሁኔታ ለማሻሻል በተለያዩ ለሌሎቹ እህቶቻቸው የትምህርት ዕድል ለመስጠት በድርጅታቸው አማካኝነት ከኢትዮጵያውያት የትምህርት ሚኒስቴር ጋር በመተባበር የተለያዩ ፕሮግራሞችን ማቋቋም ይቻላል። ይህ የሴቶች ኃላፊነት ብቻ ሳይሆን አሜሪካ ውስጥ ያለ ኢትዮጵያዊ ሁሉ ለወገኑ በዕውቀቱም ሆነ በማቴሪያል ያለውን ማካፈል ይኖርበታል።

አሜሪካ ውስጥ የምንኖር ኢትዮጵያውያን ሁሉ ለሀገራችን የምናበረክተውና የምናካፍለው ነገር አነስም አደገ መኖር አለበት። ይህ በሀገርና በወገን ልማት ላይ የተመሠረተ እንቅስቃሴ በሌሎች ኢትዮጵያውያን ዘንድ ያስተሳሰበ ለውጥ ከማስረጡም በላይ ከማቴሪያል ርዳታው የበለጠ ትምህርት ይሰጣል ብለን እንገምታለን። ኢትዮጵያውያት ሴቶች በአሜሪካ ጠንካራ ድርጅት ካቋቋሙ በሀብረተሰቡ ዘንድ ተሰሚነት ሊኖራቸው ይችላል። በተጨማሪም ከተመሳሳይ ድርጅቶች ጋር በመተባበር በአሜሪካ፣ በአውሮፓና ከዓለም አቀፍ የሴቶች ድርጅት ጋር ጉን ለጉን

በመሆኑ ከፍተኛ እንቅስቃሴ ማድረግ ይችላሉ። ይህ ድርጅት የሴቶችን የኑሮ ሁኔታ ለማሻሻል አዳዲስ አጀንዳዎችን ለድርጅቱ ወይም ለተለያዩ የዓለም አቀፍ ድርጅቶች ማቅረብ ይችላል። ለምሳሌ ያህል የኢትዮጵያን ሴቶች የኑሮ ሁኔታ ብንመለከት በሀገራችን ውስጥ በገጠራቱ ኢትዮጵያ ለቤተሰብ ውሃ የሚያቀርቡት ሴቶች ናቸው። የቧንቧ ውሃ በገጠርም ሆነ በከተማ ባለመስፋፋቱ ከየአቅጣጫው ውሃ ለማቅረብ ሴቶችን የሚያጋጥማቸውን ችግር ማንኛውም ኢትዮጵያዊ የሆነ ሁሉ የሚያውቀው ነው። እህቶቻችን በትካሻቸው እንስራ በመሸከም ረጅም ርቀት በመጓዝ ሲንገላቱ ማየት እጅግ ያሳዝናል።

በሴቶች የልማት ድርጅት አማካይነት ይህንን አሳሳቢ የሆነ ችግር ለማስወገድ ዘመቻ በማድረግ መጠነኛና አነስተኛ ጥናት አድርጎ መጠነኛ ቴክኖሎጂን በመፍጠር የገጠሩን የውሀ ቴክኖሎጂ በማሻሻል ሴቶችን ከዚህ ችግር ማላቀቅ ይቻላል። ትምህርት ቤት መሄዳቸውን ትተው በእንጨት ሰበራ ውሀ ፍለጋ ጧት ወጥተው ማታ የሚገቡ እህቶቻችን ብዙዎች ናቸው። ሴቶች ከቤት ሥራ ተላቀው በትምህርት መስክ እንዲሰማሩ በመጠኑም ቢሆን አስተዋጽኦ ማድረግ ይቻላል። ይህንን እንቅስቃሴ ለገንዘብ ያህል ጠቀሰው እንጅ ዋና ጽንሰ ሀሳቡ በደርጅት አማካኝነት ይኸን የመሳሰለ እንቅስቃሴ በማሳየት አንዳንድ መሠረታዊ ለውጦች ማምጣት ይቻላል። ከዚህ አልፎ ሴቶች በኢትዮጵያ ልማትና የሥልጣኔ ትምህርት እንዲሰፋፋ ለማድረግ ከፍተኛ ግፊት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ይህ ጉዳይ የሴቶች ጉዳይ ብቻ ሳይሆን ሀገርንም የሚመለከት ስለሆነ ሊጤን ይገባዋል። በሌላ መልኩ ከፍተኛ ዘዓላት እንደ ገና፣ ፋሲካ፣ ጥምቀት፣ አረፋ በሚከበሩበት ጊዜ የሰውን ኃይል በማስተባበር ለልጆች የትምህርት መማሪያ፣ መጫወቻ የሕክምና ዕቃ አስባስቦ ወደ ኢትዮጵያ በመላክ ኢትዮጵያ ላሉ ሕፃናት እንዲዳረስና እንዲረዱበት ማድረግ ይቻላል። ይህንን የመሰለ ድርጅት ካለ ልዩ ልዩ ሃሳቦችን መፍጠር ይቻላል።

ዛሬ በብዙ ምዕራባውያን ዓለም በተለይ በአሜሪካ እንደምናየው የልጆች አስተዳደግ ኃላፊነት የመንግሥት ሳይሆን የቤተሰብ ነው። በምዕራባውያን ሥርዓት ለልጆች አስተዳደግ ሴቱም ወንድም እኩል ኃላፊነት አለባቸው። በብዙ የሶስተኛው ሀገሮች ባዘል ጉጂ ነው የምንለው ሴቶችን ወደኋላ ካስቀሩት አንዱና ከፍተኛው የልጆች አስተዳደግ ኃላፊነት ሙሉ በሙሉ በሴቶች ላይ የተጣለ በመሆኑ ነው። ሴት ልጅ ትምህርት አያስፈልጋትም ስራዋ እቤት ሆና ልጅ ወልዳ ልጆችን ማሳደግ ብቻ ነው የሚለው ኋላ ቀር አስተሳሰብ መወገድ አለበት። ለረጅም ዘመናት በቤት ውስጥ በተወሰነ ሥራ በመዋጣቸውና ራሳቸውን በትምህርትና በተለያዩ የሙያ መስኮች ለማሻሻል ባለመቻላቸው በኅብረተሰቡ ውስጥ ተሳትፏቸው በጣም የተወሰነ ነበር።

በማንኛውም ኅብረተሰብ የልጆች አስተዳደግ ሁኔታ ለሴቶች መብት ቁልፍ ነው። ሴቶች በኅብረተሰቡ ውስጥ በማንኛውም የሥራ ዘርፍ እኩል እንዲሳተፉ ይህንን ጥያቄ መመለስ ይኖርብናል። የልጆች አስተዳደግ ኃላፊነት ለሴቶች ብቻ ከተጣለ የሴቶችን ኅብረተሰባዊ ተሳትፎ በከፍተኛ ደረጃ እንደሚጉዳ የታወቀ ነው።

እስካሁን ይህንን ከፍተኛ የኅብረተሰብ ጥያቄ ሙሉ በሙሉ አስተካክሎ የመለስ ኅብረተሰብ አልተፈጠረም። ሰለጠነች በተባለችው በአሜሪካም ቢሆን እንኳ የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት ጥርት ያለ መፍትሔ ገና አልተገኘለትም። ይህ ገናና ኅብረተሰብ እንኳን ይህን ችግር መፍታት አልቻለም። ብዙዎቻችን እንደምንረዳው ይህ ጥያቄ የተሟላ መልስ ባለማግኘቱ ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ብቻ የቤተሰብን ቁጥር ለማብዛት ያለው ጉጉት በጣም የቀነሰ ነው። በአጠቃላይ በአሜሪካ ቤተሰብ ውስጥ አማካይ የሆነው የልጅ ቁጥር 1.5 ልጅ ነው። አብዛኛው ቤተሰብ የሚከተለው አዝማሚያ አንድ ወይም ቢበዛ ሁለት ልጅ ለመጡለድ ነው።

ዛሬ አሜሪካ ውስጥ የልጆች አስተዳደግ ኃላፊነት እንደ ጦር ስለሚፈራ ኅብረተሰቡ ኑሮውን በእቅድ ለመምራት እየተማረ ነው። በተለይ አሜሪካ ውስጥ በዚህ አዝማሚያ ሳቢያ የሕዝብ ቁጥር በጣም እየቀነሰ መጥቷል። ይህን ሁኔታ በሚመለከት የምዕራቡ ሥልጣኔ አንድ ቋሚ የሆነ መፍትሔ ማግኘት ይኖርበታል። የልጆችንና የእናቶችን መብት በማስከበር ረገድ አውሮፖውያን የተሻለ ሥርዓት የፈጠሩ ይመስላሉ። በአውሮፖ የሴቶች መብት አከባበር በመንግሥት ደረጃ ስለሚወሰን ለሴቶችም ሆነ ለወንዶች ዕረፍት እንደየአግባቡ ይሰጣል። የልጆች መዋያ ተቋሞችን በማደራጀት መንግሥት የተሟላ አገልግሎትን አዘጋጅቶ ያቀርባል። እንደዚህ ዓይነቱ መንግስታዊና ድርጅታዊ ተግባር ኅብረተሰቡን በተለይ ደግሞ ሴቶችን ነፃ ያደርጋል። በአሜሪካ የኅብረተሰብ ሥርዓት ግን ሁኔታው በጣም የተለየ ነው። መንግስት ወይም ድርጅቶች የሚሰጡት መጠነኛ ድጋፍ እንጂ አብዛኛው ኃላፊነት የሚያርፈው በእያንዳንዱ ቤተሰብ ላይ ነው። ዛሬ አሜሪካ ውስጥ ልጆች ለማሳደግ ያለው ወጭ በጣም ከፍተኛ ነው። ሴቶች በኅብረተሰቡና በሥራ ዓለም ሙሉ በሙሉ የተሠማሩ በመሆናቸው ይህንን ዝግጅት ለማቅረብ አልቻሉም። በመሆኑም ዛሬ አሜሪካ ውስጥ የሚወለዱ የሕፃናት ቁጥር እያዘቀዘቀ ነው። ከአሜሪካ ኅብረተሰብ የሚሳደሉ ትልቁና ከፍተኛው ማኅበራዊ ችግር ይህን የሚመለከት ነው።

የኅብረተሰቡ የልጆች አስተዳደግ ርዕዮተ ዓለም በዚህ ከቀጠለ ከጥቂት ዓመታት በኋላ የነጩ ቁጥር አሜሪካ ውስጥ አናሳ ኅብረተሰብ እንደሚሆን ይገመታል። በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ወንድም ሴቱም በሥራ መስክ ስለሚጠመድ የልጆች አስተዳደግ ባለቤት የለውም። ይህ የልጆች አስተዳደግ ጥያቄ በአሜሪካ ከፍተኛ የኅብረተሰብ ችግር ከሆነ ውሎ አድሯል። እስካሁን ያለው አማራጭ አንድም የልጆች መዋያ ድርጅት በሰፊው ማዘጋጀት ወይም የልጆች አሳዳጊ መቅጠር ነው። በዚህ ምክንያት የልጆች ማሳደግ ሙያ ከፍተኛ የሥራ መስክ ሆኗል። በዚህም መሠረት የልጆች አስተዳደግ አሜሪካ ውስጥ ከቁጥጥር ውጭ ሆኖል ማለት ይቻላል። ከዚህ ችግር አንፃር ዛሬ ልጆች አሜሪካ ውስጥ እንደ ኢንዱስትሪ ውጤት በዕቅድ የሚመረቱበት

ሆኗል። በሌላው ዓለም የልጆች ማሳደጊያ ወይም የልጆች መዋያ ተቋሞች በመንግስትም ሆነ በግል ድርጅቶች ቁጥራቸው በየጊዜው እየጨመረ ሄዷል። በዓለም አንጻር ሲታይ መፍትሔው ይህ ይመስላል። ሆኖም ኅብረተሰቡ በዚህ ላይ ከፍተኛ ውይይት ማድረግ ይኖርበታል። ባንዳንድ ቦታም መተኪያ የሌለው ሂደት በመሆኑ ተገቢውን ትኩረት እንዲያገኝ የሕፃናት መዋያዎች በባለሙያዎች እንዲካሄዱና በዕቅድ እንዲመሩ መደረግ አለበት።

የሙአለ ሕፃናት ባለሙያዎችን ለማሰልጠን የትምህርት መስጫ ተቋሞችም ሥርዓተ ትምህርታቸውን ጠብቀው አስፈላጊውን አገልግሎት እንዲሰጡ ጥብቅ ክትትል ማድረግ ተገቢ ነው። በሕፃናት መዋያ የሚሰጡት ፕሮግራሞች በጥናት ላይ የተመሠረቱ እንዲሆኑና ሳይንሳዊ ሥርዓተ ትምህርቶች እንዲዘጋጁ አስፈላጊውን ጥናቶች ማድረግ ይኖርብናል። የልጆች አስተዳደግ ለአንድ ኅብረተሰብ ወሳኝ እንደመሆኑ መጠን የወደፊቱን ኅብረተሰብ የምንገነባው በዚህ ትውልድ ስለሆነ እነሱን ተንከባክቦ ሥርዓት ባለው መልኩ ለማሳደግ ኅብረተሰቡ ከፍተኛ ትኩረት መስጠት ይኖርበታል።

ዛሬ ምንም ድርጅት ሳይኖራቸው ኢትዮጵያውያት ሴቶች በራሳቸው የግል ጥረት ጊዜያቸውን ሰውተው ለልጆቻቸው አስፈላጊውን የታሪክ የቋንቋ የባህሉንም አካሄድ የሚያስተምሩ ብዙ ናቸው። ይህም በእህቶቻችን ላይ ከፍተኛ ውጥረትን ስለሚያስከትል የተደራጀ የኅብረተሰቡ ርዳታ ያስፈለጋቸዋል። ትርፍ ጊዜ የሌላቸው እህቶቻችን ብዙ ስለሆኑ ልጆች የሚንከባከባቸው በማጣት የራሳቸው የሆነውን ቋንቋቸውን ባህላቸውንና ታሪካቸውን ሳይማሩ የቀሩ ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ ቁጥራቸው አያሌ ነው። የቋንቋን ትምህርት በሚመለከት በግል ጥረት ለሚያደርጉ ኢትዮጵያውያን በጥናት የተደገፉ የኢትዮጵያ የቋንቋዎች መማሪያ መጻሕፍት አሜሪካ ለተወለዱ ልጆች ማዘጋጀት ያስፈልጋል። ለልጆች የንባብ መጽሐፍን በማዘጋጀት መረዳዳት ይኖርብናል። የኢትዮጵያ ልጆች አስተዳደግ በአሜሪካ በጣም አሳሳቢ ሁኔታ ላይ እንዳለ ብዙ የሚያከራክር አይደለም። በኢትዮጵያውያት ሴቶች በኩል ልጆችን በኢትዮጵያ ባህልና

ታሪክ ለማሳደግ ታሪካቸውንና ባህላቸውን ለማስተማር ከፍተኛ ፍላጎት እንዳላቸው ይታያል። በሌላ በኩል በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ዘንድ የተደረገ ዝግጅት ወይም ጥረት ስለሌለ መታሰብ ያለበት ጉዳይ ነው።

ይህ ጉዳይ የኢትዮጵያውያንን ሴቶች ብቻ የሚመለከት ሳይሆን የኢትዮጵያን ማኅበረሰብ በሙሉ የሚመለከት ስለሆነ አጠቃላይ መፍትሔ ለማግኘት ማኅበረሰቡ የሚያተኩርበት ጉዳይ መሆን አለበት። ይህ ጉዳይ ተተኪውን ትውልድም የሚመለከት ስለሆነ ኃላፊነቱ ለቤተሰቦች ብቻ የሚተው መሆን የለበትም። የኢትዮጵያን ቋንቋ ተምረው የሚያድጉት ጥቂት የታደሉ ቤተሰቦች ብቻ ስለሆኑ ዘር ከልጓም ይሰባል እንደሚባለው የኋላ ኋላ ታሪካቸውን መጠየቃቸው ስለማይቀር ካሁኑ ተዘጋጅተን መገኘት ይኖርብናል። ማንነታቸውን ጠለቅ ብለው መመልከትና መገንዘብ በሚችሉበት ጊዜ ኢትዮጵያውያን የሚያንጸባርቅ ከባህላቸውና ካስተዳደሯቸው ምንም ይዘው ካላደጉ ለወደፊቱ በአኗኗራቸው ችግር ሊፈጥርባቸው እንደሚችል አያጠራጥርም።

የአሜሪካ ጥቁር ሕዝቦች አሁን ባለው ትውልድ እንደምንመለከተው ራሳቸውን ካወቁ በኋላ ታሪካቸውን ሲረዱ ባህላቸውን እያወቁ ሲመጡ የራሳቸው የሆነ ጥቁርነታቸውን የሚያንፀባርቅ ባህል በማግታቸው ዛሬ ማንነታቸውን ፍለጋ በመንከራተት ላይ ይገኛሉ። ለዚህ በመጠኑም ቢሆን ያለፉት ትውልዶች የተወሰነ ኃላፊነት መውሰድ ይኖርባቸዋል። አሁን በተያዘው ፈሊጥ ላይ ላዩን ብቻ በመሄድ ስማቸውን አፍሪካዊ በማድረግ ብቻ የሚመጣ ለውጥ ለችግሩ መፍትሄ አይሆንም። ይህ አዝማሚያ የጥቁሩ ሕዝብ ራሱን ፍለጋ ማንነቱን ፍለጋ ምን ያህል በባህል እንደተጠማ የሚያሳየን ነው። ይህም ሁኔታ ለኛ ለኢትዮጵያውያን ትልቅ ማስጠንቀቂያ ሊሆን ይገባል። ራሱን የማያውቅ ኅብረተሰብ ምን ጊዜም ቢሆን የአእምሮ ፅረፍት አያገኝም። አጥጋቢ መልስ እስከሚያገኝ ድረስ ጥቁር አሜሪካዊያን በራቸውን ባህላቸውንና ታሪካቸውን ፍለጋ አያቋርጡም።

አዲሱ የአሜሪካ ጥቁር ትውልድ ግማሽ የሚሆነው አፍሪካዊ ስም እየያዘ መጥቷል። ከዚህም አልፎ ባህላቸውን ለማወቅ ፍለጋ እየተነሳሉ ነው። አዲሱ የጥቁር አሜሪካ ኅብረተሰብ በተለያዩ መንገድ አፍሪካዊነቱን ለመጠበቅ ጥረት እያደረገ ነው። ይህን አዝማሚያ በአንድ መልኩ ስናየው ከፍተኛ ስነ ልቡናዊ ለውጥ እንዳደረጉ ሊያመለክተን ይችላል። ነገር ግን ካኗኗራቸው፣ አስተሳሰባቸው፣ ካስተዳደሯቸው አፍሪካዊ አመለካከት አፍሪካዊ ባህል ይዘው ስላላደጉ ለውጡ መመረታዊ አይደለም። ጥቁር አሜሪካውያን አለባበስና በፀጉር አበጣጠር አፍሪካውያንን ለመምሰል የሚያደርጉት ጥረት ብቻውን በቂ አይደለም። አለባበስን በሚመለከት ዛሬ በአንዳንድ ኩባኞች እንደምናየው ጥቁር አሜሪካዊው የሚለብሰው ከሀገራችን መነኩሴ ወይም ከሀገራችን ባህታዊ ብዙም አይለይም። ይህ ሁኔታ አሜሪካ ውስጥ ለምንገኝ ኢትዮጵያውያን ትልቅ ትምህርት ይሰጠናል። ተተኪው ትውልድ ማንነቱን ፍለጋ የመጣበትን ባህል ለመፈለግ ታሪኩን ለማወቅ አንድ ቀን መሻቱ አይቀርም። በውጭ ባህል ውስጥ ስንኖር ባህላችን ለጊዜው አስፈላጊ ባይመስለንም የጊዜ ጉዳይ እንጂ በምዕራባዊያን ስልጣኔ ራሳችንን መደበቅ አንችልም። እኛም አውቀናል ጉድጓድ ምስናል እንደሚባለው ይህን አማላይ የሆነውን የምዕራባውያንን የሥልጣኔና ሄኔን ለመቋቋም ሙሉ በሙሉ የምዕራባውያን ሥልጣኔ ባህል ተገዢ ሳንሆን፣ መመረታችንን ሳንለቅ ታሪካችንና ባህላችንን ለማቆየት መጣጣር ይኖርብናል። ተተኪው ትውልድ የስነ ልቡናዊ መዋዠቅ እንዳይደርስበት ከአሁኑ ዝግጅት ማድረግ ይኖርብናል። ችግሩ ጎልቶ የሚታየው አንድ ትውልድ ካለፈ በኋላ ነው። ስለሆነም የአሁኑ ትውልድ ካለፈ በኋላ ምንም ማድረግ ስለማይችል ኃላፊነቱ የተተኪው ትውልድ ብቻ ሳይሆን ያሁኑ ትውልድም ስለሆነ ካሁኑ መመረቅ መጣል ይኖርብናል።

ሴቶች ኢትዮጵያውያት በአሜሪካ አኗኗራቸው መልካም ቢሆንም ወደፊት የሚከተሉትን አቅጣጫ በኑሮአቸው ወዴት ማምራት እንዳለባቸው አጥብቀው መረዳት ይኖርባቸዋል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሥርዓት ውስጥ የበለጠ ጠልቆ ለመግባት በትምህርት መስክ የሚያሳዩትን ተሳትፎ ማሳደግ

ይኖርባቸዋል። መልፋትና መጣጣር ያለትምህርት የትም ስለማያደርስ ትምህርትን የዘወትር ዓላማ አድርጎ ማየት ያስፈልጋል። ኢትዮጵያውያት ሴቶችንም በዚህ የትምህርት ዕድል በመጠቀም የአሜሪካ ኅብረተሰብ ሥርዓት ውስጥ ገብተው ዛሬ የአሜሪካ ሴቶች የደረሱበት ደረጃ መድረስ ይችላሉ።

የሴቶች እንቅስቃሴ ለሴቶች አስተማማኝ ሥርዓት ለመፍጠርና ሴቶችን የኅብረተሰቡ ንቁ ተሳታፊ ለማድረግ ሴቶች በትምህርት፣ በኢኮኖሚ፣ በማኅበራዊ ኑሮ፣ በፖለቲካ፣ በሳይንስና በቴክኖሎጂ እኩል እንዲሳተፉ ዕድሉን ለመክፈት እንጂ ከወንድ ጋር ለመፎካከርና ከወንድ ጋር ግጭት ለመፍጠር አይደለም። ሴቶች በችሎታቸው እንዲጠቀሙ በኅብረተሰቡ የዕድገት እንቅስቃሴ ተሳታፊ እንዲሆኑ እንጂ ከወንድ ጋር ቂም በቀል ለመወጣት አለመሆኑን የሴቶችን እንቅስቃሴ ፍልስፍና ጠለቅ ብሎ ማወቅና መረዳት አስፈላጊ ነው። ሴቶች ከወንድ እኩል ችሎታ ስላላቸው በኅብረተሰቡ ዘንድ እኩል ዕድል ተሰጥቷቸው ከወንዱ ጎን ተሰልፈው ለመረዳዳትና አብረው ሀገር እንዲነገቡ ለማድረግ እንጂ ከወንዶች ጋር ጦርነት ለመፍጠር አይደለም። የሴቶችን መብት ያለማስከበር ታሪክ የወለደው የሥርዓት መዛባት ስለሆነ ይህንን ታሪክ የፈጠረውን መዛባት በምትኩ አዲስ ሥርዓት መሥርቶ ለሴቶች አመች የሆነ ሁኔታን ለመፍጠር ኅብረተሰቡ በአንድ ላይ መረባረብ አለበት። በመሠረቱ ዕድገት የሚፈጠረው ሥልጣኔም የሚገነባው አብሮ በመሥራት አብሮ በመመካከር አብሮ በመረዳዳት እንጂ አንዱ የሌላውን መብት ሲጋፋ አይደለም።

በአሜሪካ ውስጥ የሰባአዊ መብቶች ጥያቄ ሙሉ በሙሉ የተጠናቀቀ አይደለም። የጥቁሮችን ሰብአዊ መብት ለማስከበር በ1960ዎቹ የተጀመረው እንቅስቃሴ እስካሁን ድረስ በመካሄድ ላይ ነው። ዛሬ አሜሪካ ሙሉ በሙሉ የጥቁሮችን ሰብአዊ መብቶች ያስከበረ ኅብረተሰብ አይደለም። በመሆኑም አብዛኛው ጥቁር እስካሁን በደህነት ላይ እንዳለ ነው። በጣም የሚያሳዝነው አብዛኛው ጥቁር ወጣት የሚገኘው በእስር ቤቶች እንጂ በኮሌጅና በዩኒቨርሲቲ እንዳልሆነ አሜሪካን የዓለም መሳለቂያ አድርጓታል። የጥቁር

ሕዝብ መብቶችን በሚመለከት አሜሪካ ገና ብዙ ሥራ ይቀራታል። ኳለፉት ዘመናት ቢሻልም ገና የተጣራ ደረጃ ላይ አልደረሰም። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ታሪክ ውስጥ 1970ዎቹ ደግሞ የሴቶችን መብት ለማስከበር አዲስ እንቅስቃሴ የተጀመረበት ዘመን ነበር። በጥቂት ጊዜ ውስጥ በሴቶች እንቅስቃሴ አማካኝነት የአሜሪካ ሴቶች ባሁኑ ወቅት ከፍተኛ ተሰሚነት አግኝተዋል። እንዲህ ሆኖም እንቅስቃሴው እየቀጠለ ነው። አሜሪካ ዛሬ ሙሉ በሙሉ የሴቶች መብት የተከበረበት አገር ነች ማለት ባይቻልም የሴቶችን ኑሮ ለማሻሻል ግን የተደረጉት ለውጦች በቀላሉ የሚገመቱ አይደሉም። በፖለቲካውም አኳያ ሴቶች በፖለቲካ ምርጫ ላይ በብዛት ስለሚሳተፉ ተሰሚነታቸው ከፍተኛ ነው። አሜሪካ ውስጥ የሴቶችን ድጋፍ ለማግኘት የማይረገጥ የፖለቲካ ተመራጭ አይገኝም።

ይህ ከፍተኛ የሴቶች ተሳትፎ ለኢትዮጵያውያት ሴቶች ትልቅ ትምህርት ሊሰጥ ይችላል። ዛሬ ሀገራችን ኢትዮጵያ ከመቼውም ጊዜ የበለጠ የተማረ ኃይል ያስፈልጋታል። ስለ አሜሪካ ኅብረተሰብ ለማወቅ ስለ አሜሪካ ኅብረተሰብ የበለጠ ለመረዳት በአሜሪካ የትምህርት ሥርዓት ውስጥ ማለፍ ይኖርብናል። ትምህርት ቤት ከምናገኘው አካዳሚክ እውቀት በላይ ስለኅብረተሰቡ ባሕሪ፣ ስለኅብረተሰቡ አኗኗር ስለሚያሳውቀን ትምህርት አማራጭ የማይገኝለት ጎዳና ነው። በተቻለ መጠን ሴቶች መብታቸውን ሲያስከብሩ የሚችሉት በመጀመሪያ ደረጃ ራሳቸውን በትምህርት ሲያሻሽሉ ነው። ጥሩ ቤተሰብም ልንመሠርት የምንችለው ስለኅብረተሰቡ ያለን ዕውቀት ጠለቅ ያለ ሲሆን ነው። ስለ አሜሪካ ኅብረተሰብ ጠለቅ ያለ ትምህርት ሳይኖረን የምንመሠርተው ቤተሰብና የምናሳድጋቸው ልጆች ተገቢውን እንክብካቤ የማግኘታቸው ዕድል አስተማማኝ አይደለም። ለልጆቻችንም ጥሩ አስተዳደግ ጥሩ ዕድል የምንከፍተው ቀደም ብለን ራሳችንን ስናዘጋጅ ነው። ለልጆቻችንም መመሪያ ለመስጠት የምንችለው ስለኅብረተሰቡ ጠለቅ ያለ እውቀት ሲኖረን ነው። ስለኅብረተሰቡ ጠለቅ ብለን የምንረዳው ኅብረተሰቡ ውስጥ ገብተን ስንኖር ነው። ያለበለዚያ ስለኅብረተሰቡ የማወቅ እድላችን በጣም የጠበበ ነው።

በማንኛውም ደረጃ አቅም በፈተደ መጠን ትምህርታችንን መከታተል ይኖርብናል። ትምህርት ሲባል ደግሞ ሁልጊዜ ማስተርስ ደክትሬት ማግኘት ብቻ ሳይሆን የተለያዩ የትምህርት መስክ የተለያዩ የትምህርት ደረጃ ስላለ ተገቢውን ምርጫ ማድረግ የኛ ፋንታ ነው። ከዲግሪው የበለጠ ስለገብረተሰቡ ስለምንማር ስለገብረተሰቡ ማወቅ የገብረተሰቡን ዘይቤ መረዳት ለገብረተሰቡ ሊያዘጋጀን ይችላል። እኛ በማናውቀውና በማንረዳው ገብረተሰብ ውስጥ ልጆቻችንን ማዘጋጀት አንችልም። ለምሳሌ ያህል አንዲት ሴት ልጅ በአሜሪካ ገብረተሰብ ውስጥ ለመኖር ምን ዓይነት ባሕርይ እንደሚያስፈልጋት ምን ዓይነት መንገድ መከተል እንደሚያስፈልጋት ከእናት ካባት በተለይም ከእናቷ መማር ስላለባት ይህንን ትምህርት ለመስጠትና ሴት ልጆቻችንን ለአሜሪካ ገብረተሰብ ለማዘጋጀት አስቀድመን ስለአሜሪካ ገብረተሰብ ባሕርይና ገጽታ መረዳትና ማወቅ ይኖርብናል። ገብረተሰቡ የሚጠብቅባቸውን ለማስተማርና ለማሳወቅ የግድ ስለገብረተሰቡ ማወቅና መረዳት ይኖርብናል። ስለገብረተሰቡ ሳናውቅ የምናደርገው የቤተሰብ እንክብካቤ በጣም የተወሰነ ነው። ስለዚህ ሴቶቻችን ስለ አሜሪካ ገብረተሰብ የገብረተሰቡን ሂደት ለመረዳትና በገብረተሰቡ ውስጥ ለመሳተፍ በተለያዩ መንገድ ገብረተሰቡ ውስጥ ገብተው ስለገብረተሰቡ ማወቅና መማር አለባቸው።

በመሠረቱ የሴት ልጅ እቤት መዋል የሰው ልጅ ከፈጠረው ሥርዓት የተወረሰ እንጂ የተፈጥሮ ሕግ አይደለም። የሴት ልጅ የሥራ ድርሻ እቤት ውስጥ በድንቁርና ዓለም መኖር ሳይሆን እንደማንኛውም ሰው በገብረተሰቡ ውስጥ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ ገብረተሰቡ የፈጠረውን ዕድል መጠቀም ያስፈልጋል። ይህን የሴቶችን ዕድል ለማስከበር ብዙ ሴቶች መስዋትነት ከፍለውበታል። ዛሬ በሰለጠነው ዓለም ሴቶች ዓለምን ለመምራት በተዘጋጁበት ወቅት እህቶቻችን እቤት ውስጥ ተዘግቶባቸው መዋል የለባቸውም። በተለይ በአሜሪካ ዕድሉ በሰፊው በተከፈተበት ገብረተሰብ በእድሉ አለመጠቀም ሀገር ጥለን እንደወጣን ሊቆጠር አይችልም። እንኳን

በአሜሪካ ይቅርና ዛሬ በኢትዮጵያ እንኳን ሴቶች እንቅስቃሴ በማድረግና በትምህርት በመግፋት ደክተሮች መሐንዲሶች ሚኒስትሮች በብዛት ብቅ ብቅ እያሉ ናቸው። ከብዙ ዓመት በፊት እንኳን በኢትዮጵያ ውስጥ ታዋቂ ጋዜጠኛ የነበረችው ሮማኑ ወርቅ ካሳሁን በወቅቱ የኢትዮጵያ ባርብራ ዋልተርስ ትባል እንደነበረች ታሪክ ይመስክራል።

የኢትዮጵያ ሴቶች በአሜሪካ ወደፊት የሚከተሉት አቅጣጫ የእለት ኑሮን ከማሸነፍ ባሻገር ራሳቸውን ለማሻሻል በትምህርት መስክ በመሳተፍ በአሜሪካ ገብረተሰብ ኑሮ ውስጥ ገብተው የሚሳተፉበትን መንገድ መቀየስ አለባቸው። ገብረተሰብ የሚያድገው የሴቶች እኩልነትም ዕውን የሚሆነው ሴቶቻችን በትምህርት መስክ በመስማራት በከፍተኛ ትምህርት ራሳቸውን በመገንባት ሲጣጣሩ ነው። በተለይ አሜሪካ ውስጥ እድሉ ስላለ የእናቱ ቀሚስ እደናቀፈኝ ማለት አይቻልም። ዕድሉ በየፍጥነቱ በየደረጃው በየወቅቱ ቀን ማታ ክረምት በጋ በተለያዩ መስክ ለገብረተሰቡ አመች በየኑ መንገድ ተቀይሶ የወጣ የትምህርት ሥርአት በመሆኑ ሰበብ መፍጠር አይቻልም። የትምህርቱ አሰጣጥ ለሁሉም እንደችሎታው እንደፍላጎቱ ጊዜው እንደሚሰማማው ተቀይሶ የተዘረጋ በመሆኑ ብዙ የሚያዳግት አይደለም። ወደፊት ትምህርትን በሚመለከት ራሱን የቻለ ምዕራፍ ስላለው በሰፊው እንወያይበታለን።

ዛሬ የአሜሪካንን ገብረተሰብ ስንመለከት ሴቶች ያልተሳተፉበት የትምህርት መስክ የለም በሕግ በሕክምና ባስተዳደር በሁሉም መስክ እኩል በመሳተፍ ላይ ይገኛሉ። 1950 እስከ 1960ዎቹ ዓመታት ለአሜሪካ ሴቶች ክፍት የነበረው የሥራ መስክ አስተማሪነትና አስታማሚነት ብቻ ነበር። ከአርባ ዓመታት ባሳነሰ ጊዜ ውስጥ ሴቶች ከፍተኛ ለውጥ አሳይተዋል። የሰው ልጅ የመጨረሻውን የመንፈስ ርካታ የሚያሳየው የራሱንም ክብር የሚያገኘው ባለው ጊዜና ዕድል በተሰጠው ዕድል ተጠቅሞ ራሱን አንድ ቁም-ነገር ላይ ሲያደርስ ነው። ዕውቀት የዕድገት ምንጭ ነው። ዛሬ በአሜሪካ የሴቶች መብት በሕግ መንግሥት የጸደቀ በሕግ የተረጋገጠ ነው። ሕግ

ቢኖርም ሕጉ መብታቸውን ቢያስከብርም ለሴቶች መብት ከፍተኛ ዋስትናው ሕጉ ሳይሆን ትምህርት ነው።

በሴቶች ሕይወት መሠረታዊ ለውጥ ሊመጣ የሚችለው ሴቶች በመብታቸው ተጠቅመው በትምህርት መስክ ተሰማርተው በተከፈተላቸው ዕድል መጠቀም ሲችሉ ነው። በሌላ አንፃር ስንመለከተው የጥቁር ሰበንዊ መብት በሕግ ከታወጀ ዓመታት አልፈዋል። ነገር ግን አብዛኛው የጥቁር ሕዝብ እስካሁን ያለው በጨለማና በድህነት ነው። በኅብረተሰቡ የዘረኛ ርዕዮተ ዓለም ምክንያት አብዛኛው የጥቁር ሕዝብ በመብቱና ሕጉ በሰጠው ዕድል መጠቀም አልቻለም። በአንድ በኩል ጥቁሮችን ሥርዓቱ ወጥሮ የያዛቸው ቢሆንም ሕጉ እስከሚፈቅድላቸው ድረስ በራሳቸው ተነሳስተው በዕድሉ ያልተጠቀሙ ብዙ ናቸው። ስለዚህ ሕጉና መብቱ ስላለ ብቻ ሳይሆን በተከፈተው ዕድል እስካልተጠቀሙበት ጊዜ ድረስ መሻሻል ልናመጣ አንችልም።

ባለፉት 50 ዓመታት የአሜሪካንን ታሪክ ስንመለከት ለሴቶች ከፍተኛ መሻሻል ትልቅ አስተዋጽኦ ያደረገው የተማረ የሰው ኃይል ማፍራታቸው ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ የሴቶችን የተደበቀ ችሎታ አውጥቶታል ማለት ይቻላል። በአሜሪካ የሴቶች ከፍተኛ ለውጥ ማሳየት የሌላውንም ዓለም ዓይን እየከፈተ ነው። ለሴቶች ዕድል መስጠት ኢኮኖሚውንና ኅብረተሰቡን እንዴት እንደሚያሻሽል በግልጽ አስተምሮናል። በተለይም አሜሪካ ውስጥ የምንኖር ኢትዮጵያውያን መቅሰም ከሚገባን ትምህርት አንዱ የሴቶችን ዕድገት መሻሻል በሚመለከት ነው። ሌላው ልንወስደው የምንችለው ትምህርት ዛሬ የአሜሪካን ሴቶች በሀገራቸው ፖለቲካ ውስጥ ከፍተኛ ተሳትፎ ያሳያሉ። ተደራጅተው መብታቸውን ለማስከበር ቆቅ ሆነው ይጠብቃሉ። በአሜሪካ ንፋሳንታዊ ምርጫም በሚደረግበት ወቅት ከፍተኛ ተሳትፎ ስለሚያሳዩ ሴቶችን ለመሳብ ብዙ ለውጦችና ብዙ ንጋራዎች ይወጣሉ።

ሴቶች በአሜሪካ ፖለቲካ ያላቸው ተሳትፎ በኅብረተሰቡ ጥቅም ላይ አዲስ የሥራ ዕድል በመፍጠር በሕክምና በትምህርት በሴቶች መብት ላይ ያተኩረ እንጂ ጊዜአዊ በሆነ አሉባልታ ላይ የተመሠረተ አይደለም። በፖለቲካ ተሳትፏቸው እንዳስመሰከሩት ሴቶች ሁልጊዜ የሚያዩት የኅብረተሰቡን ዕድገት ነው። በኅብረተሰቡ ወንጀል እንዳይስፋፋ ሥራአጥነት እንዲጠፋ ቤተሰብን ሊያጠናክር በሚችል በኅብረተሰቡ ዕድገት ላይ የሚያተኩሩ የኅብረተሰብ አካሎች ናቸው። የሴቶች በፖለቲካ መሳተፍ ለኅብረተሰቡ ጤናማ ዕድገት ቁልፍ ነው። የዚህ መጽሐፍ ርእስ የምዕራባውያን ሥልጣኔና ኢትዮጵያውያን በአሜሪካ እንደመሆኑ መጠን የምዕራባውያን ሥልጣኔ ካፈራቸው አንዱ የሴቶችን መብት መጠበቅ ሴቶችን በሀገር ግንባታ እንዲሳተፉ ማድረግ ስለሆነ በተለይ የሴቶች መብት ካልተስፋፋበት ከሦስተኛው ዓለም የመጡ የኢትዮጵያ ሴቶች አዲስ አስተሳሰብ አዲስ አመለካከት ይዘው የአሜሪካ ኅብረተሰብ በፈጠረው ዕድል በመጠቀም የተደበቀውን ችሎታቸውን በማዳበር ከኅብረተሰቡ ሥርዓት ውስጥ ገብተው ራሳቸውን ቤተሰባቸውን ሕብረተሰባቸውን ወደፊት ለማራመድ ቆርጠው መነሳት ይኖርባቸዋል።

ምዕራፍ አሥር

የቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግ በአሜሪካ

በማንኛውም ኅብረተሰብ ባህል ከፍተኛ ተፅእኖ የሚኖረው በቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግን በሚመለከት ነው። ማለትም በዚህ መጽሐፍ በተለያዩ ምዕራፎች የዘረዘርናቸው ዋና ዋና ርዕሶች ማለትም የሥልጣኔ ጽንሰ ሀሳብ፣ የቤተሰቦች የኑሮ ደረጃ፣ የምዕራባውያን ሥልጣኔና የመሳሰሉት ጉዳዮች ሁሉ የቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግን በከፍተኛ ደረጃ ይወስናሉ። በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የኑሯችን ሁኔታ ሁሉ የሚለካው በቤተሰብ አያያዣችን በቤተሰብ አመሠራረታችን ለልጆች በምናሳየው እንክብካቤ ነው። ይህ ምዕራፍ በዚህ ከፍተኛ ርእሰ ላይ የተመሠረተ ይሆናል። የኅብረተሰብ መሠረት ቤተሰብ እንደመሆኑ መጠን የምንከተለው የቤተሰብ አያያዣችን የቤተሰብ አመሠራረታችን የልጆች አስተዳደግ ዘይቤ ለኑሯችን ቅርጽ ይሰጠዋል። በማንኛውም ኅብረተሰብ ቤተሰብ የልጆችን ባሕርይ በመገንባት ቁልፍ ሚና ይኖረዋል። በኅብረተሰቦች መካከል ባሉ በተለያዩ ባህሎች ውስጥ የሚታየው ልዩነት በከፍተኛ ደረጃ የሚከሰተው በቤተሰብ አመሠራረትና በልጆች አስተዳደግ ነው።

ከጽሑፉ ርእሰ እንደምንረዳው በምዕራባውያን ሥልጣኔና በሶስተኛው ዓለም ኢትዮጵያን ጨምሮ ከፍተኛ ልዩነት ከሚታይባቸው ዘርፎች አንዱ በዚህ በቤተሰብ አኗኗርና በልጆች አስተዳደግ ነው። የአንድን ኅብረተሰብ ህልውና የሚመሠርተው የቤተሰብ አያያዝ ነው። የምዕራባውያን የቤተሰብ አመሠራረትና አያያዝ ፍልስፍናና የልጆች አስተዳደግ ፍልስፍና ከኢትዮጵያውያን የቤተሰብ ፍልስፍና ጋር እጅግ የተለያየ ነው። ለምሳሌ ለመጥቀስ ያህል በአሜሪካ ውስጥ የ13 ዓመት ወጣት የራሱን ጠበቃ አቁሞ አባትና እናቱን ፍርድ ቤት አቅርቦ መብቱን ለማስከበር ይከራከራል።

የአሜሪካ ኅብረተሰብ የግለሰብን መብት በመጠበቅ ላይ የተመሠረተ ነው። የአሜሪካ ሕዝብ የቤተሰብ ፍልስፍና የአሜሪካ ሕዝብ የልጆች አስተዳደግ ባህል ከኢትዮጵያውያን ፍልስፍና ጋር ፈጽሞ የማይጣጣም ነው። ይህንን የኅብረተሰብ ኃላፊነት በሚመለከት አሜሪካ ውስጥ ኑሯቸውን የመሠረቱ ኢትዮጵያውያን የሚያጋጥማቸው የባህል ተጽእኖ በቀላሉ የሚታይ አይደለም። እንግዲህ ኢትዮጵያውያን ይህን ከፍተኛ የባህል ልዩነት እንዴት መወጣት እንዳለባቸው አስፈላጊውን ግንዛቤ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ ከሚያጋጥማቸው የኑሮ ትግል ከፍተኛውን ቦታ የያዘው የቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግ ጉዳይ ነው። ይህን ከፍተኛ ኃላፊነት በሚመለከት ኢትዮጵያውያን ምን ያህል ዝግጅት አድርገዋል የሚለውን ነጥብ በዚህ ምዕራፍ የምንወያይበት ነው። ኢትዮጵያውያን ይህንን ችግር በምን ዓይነት መንገድ መፍታት እንደሚችሉ በሰፊው ለመወያየት እንጥራለን። ይህ መጽሐፍ በዚህ ጉዳይ ላይ ቁልጭ ያለ መፈትሔ ባይሰጥም በጉዳዩ ላይ ሃሳብ ለመለዋወጥና ችግሩን ጠስቅ ብለን ለመመርመር ይረዳናል። የቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግ እንደየኅብረተሰቡና እንደየባህሉ ይለያያል። የቤተሰብ አመሠራረትና የልጅ አስተዳደግ ኅብረተሰቡ የሚመራበትን ፍልስፍና ወይም ዕምነት የሚያመለክት ነው። ከታሪክ አንጻር ስንመለከት የቤተሰብ አመሠራረትና የቤተሰብ አመራር በየጊዜው ሂደቱንና ሥርዓቱን ይለውጣል። የምዕራባውያንም የቤተሰብ አመሠራረትና ሥርዓት በየጊዜው እንደየዘመኑ እየተለዋወጠ መጥቷል። ዛሬ የምናየው የምዕራባውያን የቤተሰብ ሥርዓት ከብዙ ዓመታት በፊት ከነበረው የቤተሰብ ሥርዓት እጅግ የተለየ ነው። የቤተሰብ አመሠራረት፣ የቤተሰብ ሥርዓት፣ የልጆች አስተዳደግ ከሥልጣኔ ጋር ከኅብረተሰብ ዕድገት ጋር እየተለወጠ የሚመጣ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታ የኢትዮጵያውያንንም ኅብረተሰብ እንዲሁ ብንመለከት ዛሬ ያለው የቤተሰብ ሥርዓት በአጼ ሚኒሊክና በአጼ ቴዎድሮስ ዘመነ መንግሥታት ጊዜ ካለው የቤተሰብ ሥርዓት ጋር ስናወዳድረው በጣም የተለየ ሆኖ እናገኛለን።

የቤተሰብ ሥርዓት ባንድ መልክ ለዘላለም የሚኖር ሳይሆን ከኅብረተሰቡ የሥልጣኔ ደረጃ ክንብረተሰቡ የዕድገትና የልማት ደረጃ ጋር አብሮ የሚራመድ ነው። የኅብረተሰብ ዕድገትና ሥልጣኔ ገና ባልዳበረበት በጥንት የሰው ልጅ ታሪክ ልጆች በኅብረተሰቡ ውስጥ የነበራቸው ሚና ለቤተሰቦቻቸው አገልግሎት የሚሰጡ ሠራተኞች ነበሩ። የሰው ልጅ እየተሻሻለና በሥልጣኔ እያደገ ሲመጣና የኅብረተሰብ የኑሮ ደረጃው እየተሻሻለ በመጣ ቁጥር ልጆች አገልጋዮች መሆናቸው ቀርቶ አስፈላጊው እንክብካቤ የሚደረግላቸው የኅብረተሰቡ አካል ይሆናሉ። ስለሆነም የልጆችን እንክብካቤ የሚቆጣጠር ተቋም ተከፍቶላቸዋል። በማንኛውም ኅብረተሰብ የቤተሰብ አመሠራረት በየጊዜው የሚለዋወጥ ነው። ይህ ኅብረተሰብ መቀበል ያለበት የታሪክ ሂደት ነው። በብዙ ሀገሮች ዛሬ የልጆች መብት በሕግ የተጠበቀ በመሆኑ ልጆችን እንደ ቅጥር ሠራተኛ አድርገን ልንመለከት አንችልም። በብዙ አውሮፓውያን ኅብረተሰቦች ዘንድ የልጆች መብት በሕግ የተጠበቀ ነው። ጥብቅ በሆነ በአሜሪካ የልጆች አስተዳደግ ሕግና ደንብ መሠረት ልጆችን እንኳን መግረፍ ይቅርና መገላመጥና ሚፋቸውን መንካት አይቻልም። ዛሬ አሜሪካ ወስጥ ልጆቻቸውን በመቅጣታቸው ብቻ እስር ቤት የሚማቅቁ እናቶችና አባቶች ጥቂት አይደሉም። ዛሬ አንድ የሰባት ዓመት ልጅ ወይም የስድስት ዓመት ልጅ ጠባሳ ይዞ ትምህርት ቤት ሲመጣ አስተማሪዎቹ ለትምህርት ቤቱ ባለሥልጣኖች ሪፖርት ማድረግ ግዴታቸው ነው። ባለሥልጣናቸውም ለሕግ አስከባሪዎች አላውቀው አላዳጊዎቹን ማስያዝና ፍርድ ቤት የማቅረብ ሃላፊነት አለባቸው። ይህ ለኢትዮጵያውያን ባህል እንግዳ የሆነ አሰራር ነው።

በዚህ መጽሐፍ በተለያዩ ምዕራፎች በተደጋጋሚ እንደተመለከትነው በአዲስ ኅብረተሰብ ወስጥ ኑሮዎችንን ለመመስረት ከወሰንን በሀገሩ ሥርዓት በሀገሩ ሕግና ደንብ መተዳደር አለብን። የራሳችንን ባህል ከአዲሱ ባህል ጋር በማነፃፀር የባህላችንን ጥቅምና ጉዳቱን መመርመር ይኖርብናል። ማንበራዊና ስነ ልቦናዊ መሠረቱን ማወቅ ያስፈልጋል። ባለፈው ምዕራፍ

ስለ ኢትዮጵያ ሴቶች ጉዳይ በተወያየንበት ወቅት ሴቶች በምዕራባውያን ኅብረተሰብ በተለይም በአሜሪካ ያላቸውን ቦታ ኅብረተሰቡ ስለሴቶች ያለውን አስተሳሰብና አመለካከት ለመገንዘብ ሞክረናል። በዛሬው ዘመን ምዕራባውያን ስለሴቶች ያላቸው አመለካከትና አስተሳሰብ እጅግ ተለውጧል። በምዕራባውያን ሥልጣኔ ሴቶች ያላቸው ክብር በሕግ ፊት ያላቸው ቦታ የተለየ ነው። በአሜሪካ ኅብረተሰብም ሆነ በቤተሰብ ሴት አጋዥ ወይም ረዳት ሳትሆን እኩል መብት ያላት በቤተሰብ ውስጥ በኩልነት የምትሳተፍ በቤተሰብ አስተዳደር እኩል ኃላፊነት ያላት የኅብረተሰብ አካል ናት።

የሴቶችን የእኩልነት ተሳትፎ በሚመለከት የአሜሪካ ኅብረተሰብ ለኢትዮጵያውያን ወንዶች ብቻ ሳይሆን ለሴቶችም ጭምር ከፍተኛ ትምህርት መስጠት ይኖርበታል። ዛሬ አብዛኛው የኢትዮጵያ ወንድ አሜሪካ ለረጅም ጊዜ በመኖሩ ከመቸውም ጊዜ የበለጠ የቤተሰብ ኃላፊነት ምን እንደሚመስል እየተገነዘበ የመጣ ይመስላል። በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ወንዱም ሴቱም ሥርዓቱ ስለሚፈቅድላቸው ይመስላል ሁለቱም በትምህርት ገበታ ላይ ወይም በሥራ ዓለም ውስጥ ስለሚሰማሩ ቤቱ ባደሙን ይቀራል። በተለይ ለኢትዮጵያውያን ወንዶች የቤት ውስጥ ኃላፊነት ምን ያህል ከባድ ምን ያህል አድካሚ እንደሆነ ትልቅ ትምህርት የሰጠን ይመስላል። በመሆኑም አሁን ኢትዮጵያውያን ወንዶች የሴቶችን የዕለት ተለት ልፋትና ድካም በውስጡ ስላለፉበት ለመገንዘብ ዕድል አግኝተዋል። ይህ ከፍተኛ የግንዛቤ ለውጥ የቤተሰብ ኃላፊነትን በሚመለከት በወንዶች ላይ ከፍተኛ የማሳበራዊና ስነ ልቦናዊ ለውጥንም እያስከተለ ነው። ይህም ግንዛቤ ለሴቶች የምንሰጠውን ክብር መቀየር ይኖርበታል። ቤትን ማስተዳደር ምን ያህል ከባድ ኃላፊነት መሆኑን ቤትን ማስተዳደር ምን ያህል ችሎታ እንደሚጠይቅ በተግባር መገንዘብ ይቻላል። ይህም ግንዛቤ በሌላ መልኩ በሴቶች ላይ ያመለካከት ለውጥን ሊያስከትል ይችላል። ሴቶች ራሳቸውንና ቤተሰባቸውን በኢኮኖሚ ለመደገፍ በኅብረተሰቡ ኢኮኖሚ በቀጥታ በመሳተፍ ጠዋት ወጥቶ ማታ መግባት ቀኑን ሙሉ ወይም ሌሊቱን ሙሉ ሥራ ውሎ ወይም ሥራ አድሮ በሀገሪቱ ኢኮኖሚ መሳተፍ ምን ያህል ከባድ ኃላፊነት እንደሆነ

ተግባራዊ ግንዛቤ ሊሰጥ ይችላል። ይህ ግንዛቤ ለሁለቱም የኅብረተሰብ ክፍሎች ከፍተኛ ትምህርት ስለሚሰጥ ቤተሰብን ለመመሥረት ቤተሰብን ለማዳበር ጉልበታቸውንና ሃሳቦቸውን ማስተባበር እንዳለባቸው ያስገነዝበናል።

የአሜሪካንን ኅብረተሰብ ወንድም ሴቱንም በቤተሰብ አስተዳደር እኩል ኃላፊነት እንዲኖራቸው ካደረጉት ሁኖቱዎች አንዱ ኅብረተሰቡ ለሁሉም የትምህርትና የሥራ ዕድል በመክፈቱ፤ ሁለቱም የኅብረተሰብ አካሎች የሥራ ከቡርካትንና የትምህርት አስፈላጊነትን ጠንቅቀው መረዳታቸው ነው። በዚህ አንፃር ከቤት ውስጥ አንዱ ከኃላፊነቱ ገሸሸ ካለ በቤተሰቡ ከፍተኛ ችግር ይፈጠራል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሊጋብቻ መፍረስ ምክንያት ከሆኑት አንዱ ሁለቱም የኅብረተሰብ ክፍል ኃላፊነት ያላቸው በመሆኑ፤ ሁለቱም የቤተሰብ ኃላፊነታቸውን ጠንቅቀው ያወቁ በመሆናቸው አንዱ ዘና ካለ ስምምነቱን እንደጣሰ ይቆጠራል። አንድ ሠራተኛ የሥራ ድርሻውን ካልሰራ ከሥራ እንደሚባረር ሁሉ በተመሳሳይ ደረጃ በቤተሰብም ውስጥ የሚጠበቅበትን የማይሠራ ካለና የቤተሰብ ኃላፊነት ካልተወጣ ከቤተሰቡ ውስጥ ቦታ አይኖረውም። በዚህ አንፃር እንደ አሜሪካ ኅብረተሰብ ፋክከር ውስጥ መግባት ይኖርብናል ለማለት ሳይሆን ስለቤተሰብ አመሠራረት ስለሚኖረን ኃላፊነት አዲስ ትርጉም አዲስ ግንዛቤ አዲስ አመለካከት እንዲኖረን ያስፈልጋል። ቤተሰብ ምሥረታ ትልቅ ሙተሳሰብንና መከባበርን ይጠይቃል። እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል የሌላውን ድካም የሌላውን ጥረት መገንዘብ መቻል ይኖርበታል። አንድ አይነድ አንድ አይፈርድ እንደሚባለው ሁሉም ለቤተሰቡ የሚሰጠውን ድርሻ ለቤተሰቡ የሚኖረውን ኃላፊነት በከፍተኛ ደረጃ መገንዘብ አለበት።

ለቤተሰብ ምሥረታ አስፈላጊ ስለሆኑ መሠረታዊያን ሀሳቦች ከመወያየታችን በፊት ስለ ቤተሰብ ምሥረታ ዋና ዋና ጽንሰ ሀሳቦችን ማንሳት ይኖርብናል። የቤተሰብ ጽንሰ ሀሳብ ምንድነው? የቤተሰብ ትርጉም ምንድን ነው? ፍልስፍና ውስጥ ጠልቆ ለመግባት ሳይሆን ቤተሰብ በሰው ልጅ ታሪክ ከፍተኛ ቦታ የያዘ መሆኑን ቤተሰብ ኅብረተሰብን የፈጠረ

ከፍተኛ ድርጅት መሆኑን ለሰው ልጅ ኑሮ ለሰው ልጅ ህልውና ለሰው ልጅ ማኅበራዊ አንቅስቃሴ ከፍተኛ አስተጽኦ ያለው የኅብረተሰብ ክፍል ነው። የቤተሰብን አፈጣጠር የቤተሰብን ታሪክ የቤተሰብን እጅማመር መረዳት ይኖርብናል። በማንኛውም ኅብረተሰብ አመሠራረቱ ሥርዓቱ ባህሉ ይለያይ እንጂ በቤተሰብ የማያምን ለቤተሰብ ከፍተኛ ቦታ የማይሰጥ ኅብረተሰብ እስካሁን አልተፈጠረም። ቤተሰብን ለመመሥረት የሚገፋፋን ምንድን ነው? በኢትዮጵያ ባህል ልጆች ከሕፃንነታቸው ጀምረው እቃ እቃ መጫወት በሚጀምሩበት ጊዜ እንኳን ያሉበትንና የሚኖርበትን ኅብረተሰብ ሁኖቴ ስለሚገነዘቡ የቤተሰብ የባልና ሚስት ጨዋታ የተለመደ ነው። የቤተሰብ ዓላማው ምንድን ነው? ማንኛውም ኅብረተሰብ ቤተሰብን ለመመሥረት ከፍተኛ ሥርዓት ፈጥሯል።

ጋብቻ በማንኛውም ባህል ያለ ማኅበራዊ ሥርዓት ነው። የዓለም ባህል ሁሉ አንድ የሚሆነው ቤተሰብን ለመፍጠር በሚፈጸመው ሥርዓት ነው። ጋብቻ ቤተሰብን ለመመሥረት የተፈጠረ ማኅበራዊ ሥርዓት ነው። ይህ ማኅበራዊ ሥርዓት ከባህል ባህል ከቦታ ቦታ ይለያይ እንጂ ዓላማው ቤተሰብን ለመፍጠር ነው። ስነ ሥርዓቱ ይለያይ እንጂ ዓላማው አንድ ነው። በዚህ መጽሐፍ ዓላማችን ስለ ጋብቻ ሰፊ ያለ ትንታኔ ለመስጠት ሳይሆን የቤተሰብን አመሠራረትና የልጆች አስተዳደግ መልኩ ምን እንደሚመስል ለመወያየት ነው። ይህ ሥርዓት ከባህል ባህል ብቻ ሳይሆን ካባህልም አልፎ ተርፎ ከትውልድ ትውልድ የሚለያይ ሥርዓት ነው። እንደማንኛውም የባህል የቤተሰብ አመሠራረት የቤተሰብ አገልግሎት የቤተሰብ ዓላማ ከትውልድ ትውልድ በየጊዜው እየተለወጠ የሚመጣ የማኅበራዊ ድርጅት ነው።

የቤተሰብ አመሠራረት ከሰው ልጅ ታሪክ ጋር ስናየው እጅግ እየተለዋወጠ የመጣ ነው። የሰውን ልጅ ቅድመ ታሪክ ብንመለከት ጠንዶች ተሰባስበው አደን ሳይ ሲሰማሩ ሴቶች ደግሞ ጠንዶች ከአደን የሚያመጡትን በማዘጋጀት የሰው ልጅ የጥንት የሥራ ክፍፍል የታየበት ጊዜ

ነበር። በሰነ ሕይታዊ ሥርዓት ሴቶች ለልጆች እንክብካቤ ለማድረግ የቤት ኃላፊነትን ሲወስዱ ወንዶች ደግሞ ቤተሰቡን ለመመገብ ቤተሰቡ የሚያስፈልገውን ቁሳቁሶች ለማቅረብ ጥረት ያደርግ ነበር። የሰው ልጅ የማግበራዊ ኑሮ አጀማመር ይህንን ይመስል እንደነበር ከጥንት ታሪክ መረዳት እንችላለን። የቤተሰብ ቁጥር እየጨመረ ሲሄድ ደግሞ ወንድ ልጅ ከአባቱ ጋር ወደ አደን ሲሰማራ ሴት ልጅ ደግሞ ከእናቷ ጋር በቤት አካባቢ ስትሰማራ የመጀመሪያው ቤተሰብ ተመሠረተ። ከዚህ ባሻገር ደግሞ ልጆች እያደጉ ሲመጡ የራሳቸውን ቤተሰብ በመመሥረት በመረዳዳትና በመተጋገዝ ከሌሎች ቤተሰቦች ጋር ባንድ ላይ ባንድ አካባቢ በአንድ ቦታ ሰፍሮ በመኖር ኅብረተሰብን መሠረቱ።

ከዛም የሰው ልጅ ከአደን ኢኮኖሚ በመሽጋገር በግብርና ላይ መሰማራት ከጀመረ በኋላ አስፈላጊውን የሥራ መከፋፈል በማድረግ ግብርናን ማጠናከር ጀመረ። ሁሉም በየፊናው የሥራ ድርሻውን መሥራት ቀጠለ። ልጆችም እንደየሥራ ድርሻቸው ከወላጆቻቸው ጋር በሥራ መሠማራት ጀመሩ። ወንድ ካባቱ ሴቷ ከናቷ በመማር የሥራ ድርሻቸውን ማጠናቀር ቀጠለ። በዚህ ሁኔታ ቤተሰብ በሰው ልጅ ታሪክ መልክ እየያዘ መጣ። ባጠቃላይ መልኩ የቤተሰብን ታሪካዊ ምሥረታ ጠቆም ለማድረግ ያህል እንጂ ይህ የቀድሞ የሰው ልጅ ሥልጣኔና የቤተሰብ አመሠራረት በሰፊው የተጻፈ ስለሆነ ጠለቅ ብሎ ለመረዳት ብዙ መጻሕፍትን ማንበብ ይኖርብናል። ለዚህ ምዕራፍ ይህ አጭር ታሪካዊ ገለጻ ስለ ቤተሰብ አመሠራረት ስለቤተሰብ ጽንሰ ሃሳብና ማግበራዊ ፍልስፍና መሠረቱን ይሰጠናል።

የሰው ልጅ ሥልጣኔ እያደገና እየተስወጠ ሲመጣ የቤተሰብ ቅርጽ የቤተሰብ ትርጉም የቤተሰብ ጽንሰ ሃሳብ አዲስ መልክ እየያዘ ይመጣል። የሰው ልጅ ከፍራ ለቀማ፣ ከአደን፣ ከቁፋሮ ከግብርና ሥራ ጉልበትንና የአካል ጥንካሬን ከሚጠይቅ ሥራ ወደ አእምሮአዊ ሥራ መሸጋገር ጀመረ። የአካል ጥንካሬና ጉልበት ብቻ የሚያዋጣ ሆኖ ስላልተገኘ ዘዴን ብልሃትን

መጠቀም ጀመረ። የሰው ልጅ ቀስ በቀስ የፈጠራ ችሎታውን በመጠቀም ወይም አእምሮውን በማሠራት ለአደን ለቁፋሮ ለምግብ የሚጠቅሙ መሣሪያዎችን መፈልሰፍ ጀመረ። የፈጠራ ችሎታውን በመጠቀም የሰው ልጅ ሥልጣኔን መሠረተ ማለት ይቻላል። እንግዲህ ሥልጣኔ የተፈጠረው የሰው ልጅ የዕለት ተዕለት ኑሮውን ለማሸነፍ አእምሮውንና የፈጠራ ችሎታውን በመጠቀም ዘዴና ብልሃትን ሲቀይስ ነው። ሥልጣኔ ብልሃት እንጂ ጡንቻን የሚጠይቅ አይደለም። የሰው ልጅ በጉልበት በጣም ደካማ ፍጡር ነው። የሰው ልጅ ከፍተኛ ሥልጣኔ ላይ የደረሰው በጉልበት ጥንካሬው ሳይሆን በአእምሮ ጥንካሬው ነው። የሰው ልጅ የጉልበት ወይም ያካል ጥንካሬው ብቻውን ከፍተኛ ሥልጣኔ ላይ እያደርሰውም።

ጥቂት ሕዝብ ያላትና በጠባብ የመሬት ክልል ያለች እስራኤል ከፍተኛ ሥልጣኔ ላይ ልትደርስ የቻለችው በረቀቀ የሳይንስ እና የቴክኖሎጂ እንቅስቃሴ ነው። ተመሳሳይ ሁኔታ ያላት ጃፓንም የዓለምን ኢኮኖሚ መምራት የቻለችው በረቀቀ የቴክኖሎጂ ጥበብ ነው። በዚህ ዓይነት የሰው ልጅ ሥልጣኔ መሠረቱ የጉልበት ጥያቄ ሳይሆን የአእምሮ ጥያቄ መሆኑን ያስረዳናል። እንግዲህ ረጅሙን ታሪክ አፋር እናድርገውና የሰው ልጅ ሥልጣኔ እየገፋ ሲመጣ የጉልበት ጥያቄ በአእምሮ ፈጠራ እየተተካ መምጣት ጀመረ። በወንዶችና በሴቶች መካከል የነበረው የሥራ ክፍፍል መለያየት እየጠፋ ሲመጣ ወንዶችና ሴቶች ተመሳሳይ ሥራ በመሥራት እኩልነታቸውን እያስመሰከሩ መጡ። ቤተሰብም እንዲሁ ልዩ ትርጉም እየያዘ መጣ።

የሰው ልጅ እያደገ፣ ሥልጣኔ መልኩን እየቀየረ ሲመጣ በታሪክ እንዳየነው በዓለም የኢንዱስትሪ መስፋፋትም በጀመረበት ጊዜ ቀስ በቀስ የጉልበት ሥራ በማሸን ተሰወጠ። ባጠቃላይ በሰው ልጅ ማግበራዊ ኑሮ ላይ ከፍተኛ ለውጥ መታየት ጀመረ። በተለይም ደግሞ የሰው ልጅ በኢንዱስትሪ መራመድ የሴቶችን የኑሮ ሁኔታ የኋላ ኋላ በከፍተኛ ደረጃ ለውጦታል ማለት ይቻላል። የኢንዱስትሪ አለመስፋፋት የሴቶችን ተሳትፎም በከፍተኛ ደረጃ

ወስኖት ነበር። የኢንዱስትሪ መስፋፋት ለሴቶች መብት መከበር በሩን ከፍተኛ ማለት ይቻላል። ሴቶች ቀስ በቀስ በኢንዱስትሪ በመሳተፍ ከወንዶች ጋር ተመሳሳይ ሥራ ላይ መሰማራት ጀመሩ። ዛሬ ኢንዱስትሪ በተስፋፋበት በዓለም ኅብረተሰብ ሴቶች ሙሉ በሙሉ ከወንድ እኩል በተለያዩ የሙያ ዘርፎች እየተሳተፉ ናቸው። በተለይም በምዕራባውያን ዓለም ወይም በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ባሁኑ ወቅት ሴቶች የደረሱበት ደረጃ ከፍተኛ ነው። ዛሬ በምዕራቡ ዓለም ሴቶች ያልተሳተፉበት የሥራ መስክ ያልደረሱበት የሥልጣን ደረጃ የለም ለማለት ይቻላል። ለዚህ ሁሉ ቁልፍ የሆነው ኅብረተሰብ በሳይንስና ቴክኖሎጂ መራቀቁ ኅብረተሰብ ባስተሳሰቡና በፍልስፍናው ተራማጅ እየሆነ በመምጣቱ ነው።

ዛሬ ከፍተኛ ኢንዱስትሪዎች የሚንቀሳቀሱት በኮምፒውተር ኃይል በመሆኑ የሰው ልጅ ሥራ በጤንነት የሚሠራ መሆኑ እየከተመ መጣ። በቴክኖሎጂ የሰው ልጅ የሥራ አከፋፈል የሚለካው በኮልበት ሳይሆን በዕውቀት ላይ የተመሠረተ ሆነ። ይህንን እንቅስቃሴ የጠቀስንበት አጠቃላይ ግንዛቤ ለመስጠት ያህል እንጂ ኅብረተሰብ ደህንን ለውጥ ያሳየው በዚህ ዓይነት አካሄድ ላይ ረጅም ዘመናት የወሰደ ነው። እንግዲህ የሰው ልጅ በሥልጣኔ እየገፋ መምጣት ቤተሰብን ምን ያህል እንደለወጠው በቀላሉ መገንዘብ እንችላለን። እንግዲህ የአንድ ኅብረተሰብ የኢኮኖሚ ሁኔታ የቤተሰብን ሁኔታ የቤተሰብን ሥርዓት የሴቶችን ቦታ እንደሚወስን መገንዘብ እንችላለን። የአንድ ሀገር በኢኮኖሚና በኢንዱስትሪ መስፋፋት በሳይንስና በቴክኖሎጂ መራቀቅ ለሴቶች እኩልነት በር ይከፍታል። የሰው ልጅ በኢንዱስትሪ ባልገፋበት ጊዜ የልጆች ጉልበት ምን ያህል አስፈላጊ እንደሆነ በታሪክ ተመልክተነዋል። አሁንም ቢሆን ኢንዱስትሪ ባልተስፋፋባቸው ቦታዎች በሰፊው የሚታይ ሁኔታ ነው።

ኢንዱስትሪ ባልተስፋፋበት ኅብረተሰብ የሰው ጉልበት በጣም አስፈላጊ ከመሆኑ የተነሳ የሰው ልጅ መደበኛ ፍላጎት የሆነውን ውሃን እንኳን ለማቅረብ ሁሉም እንደየአቅሙ መረባረብ አለበት። ኅብረተሰቡ

በሙሉ በሥራ ላይ መሰማራት ስላለበት ትንሹም ትልቁም ኑሮን ለማሸነፍ ስለሚረድጥ ለልጆች ትምህርት ቤት ማቋቋም እንደቅንጦት ይቆጠራል። እነዚህ ሕዝባዊ ተቋሞች የተፈጠሩት ኅብረተሰቡ በኢንዱስትሪ መስፋፋት ሲጀምር ነው። ቀስ በቀስ ኅብረተሰቡ እየበለጸገ ሲመጣ ትምህርት ቤቶች መስፋፋት ጀመሩ። ቀስ በቀስም ትምህርት ቤቶች ለሴቶችም ከፍተኛ እየሆኑ መጡ። ትምህርት ቤቶች ባንድ መልካቸው ሲታዩ እኩልነትን የሚያፈሩ ተቋሞች ናቸው ማለት ይቻላል። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሴቶች ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሰው የምናያቸው የትምህርት ዕድል አግኝተው አስፈላጊውን ዕውቀት በማግኘታቸው ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሕግና ደንብ መሠረት እንደምናውቀው ማንኛውም ሰው ቸሎታውና ዕውቀቱ እስካለው ድረስ በሴትነቷ አድልዎ ሊደረግባት አይችልም። ስለዚህ በምዕራባውያን ዓለም ቁልፍ ሆኖ የሚታየው ራስን በትምህርት ማሻሻል ነው። ይህን ሳይዙ ኅብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ማግኘት ያስቸግራል።

በተለያዩ ጊዜያት ከተለያዩ ሀገሮች ወደ አሜሪካ የሚመጡት ሕዝቦች አለኝታቸውና መከራከሪያቸው ትምህርት እንደሆነ እያጠራጥርም። በማንኛውም ባህል በተለይ ዓለምአቀፋዊ ሥርዓት በገንነበት ባሁኑ ወቅት የትምህርት ቤቶች መስፋፋት ለሴቶች እኩልነት ትልቅ እስተዋጽኦ ስላለው ሴቶች እህቶቻችን አሜሪካ ውስጥ ያለውን የትምህርት ዕድል በመጠቀም ለመብታቸው መቆም ይኖርባቸዋል። ኅብረተሰቡ ሙሉ በሙሉ ከዘር ልዩነት ገና ስላልተላቀቀ ራስን በማስተማር ለትግል መዘጋጀት አስፈላጊ ነው። አሜሪካ ውስጥ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ሴቶች ይሰማሩ የነበሩት በአስተማሪነትና በጤና ረዳነት ሙያ ላይ ብቻ እደነበር ይታወሳል። ቀስ በቀስ በሌሎች የትምህርት መስኮች በመሰማራት በኅብረተሰቡ ተቀባይነትን እያገኙ መጡ። የሴቶች በከፍተኛ ትምህርት መሳተፍ ኅብረተሰቡን እያጠናከረው መጥቷል። እያንዳንዱ ቤተሰብ በትምህርት ላይ ከፍተኛ ዕምነት እንዲኖረው ያስፈልጋል። ባህላችንም በዚህ ፍልስፍና ላይ የተመሠረተ መሆን አለበት። ይህንን በሚመለከት የአሜሪካ ኅብረተሰብ ባህል የቤተሰብ ፌሶሊሽን/ የቤተሰብ ለውጥ እንቅስቃሴ አድርጓል ማለት

ይቻላል። የአሜሪካ ኅብረተሰብ ያካሄደው ከፍተኛ የቤተሰብ ለውጥ /ሪፑሊሽን ለቤቶች ከፍተኛ ዕድል ከፍቷል። በዚህ መንፈስ ቤተሰብ አዲስ ገጽታ አዲስ መልክ እየያዘ መጥቷል።

እንዲሁም ሆኖ አዲሱ የቤተሰብ ፍልስፍና ቤተሰብ የኅብረተሰብ ዋልታ መሆኑን አልቀየረውም። ሳይንስና ቴክኖሎጂ የማይሸረው መልኩና አመሠራረቱ ይለያይ እንጅ የቤተሰብ ጽንሰ ሃሳብና ለኅብረተሰብ አስፈላጊነቱ እስካሁን ድረስ አልተቀየረም። አመሠራረቱ ስነ ሥርዓቱ ይለይ እንጂ የቤተሰብ ምሥረታ በማንኛውም ኅብረተሰብ ከፍተኛ ቦታ ማዕረግና ከፍተኛ ክብር የሚሰጠው ነው። የሰው ልጅ አኗኗር እተለወጠ በመጣ ቁጥር የቤተሰብም አመሠራረት መልኩን ይለውጣል። ሩቅ ሳንሄድ ኢንተርኔት በተቋቋመ በጥቂት ጊዜያት ውስጥ እንኳን በብዙ ሺህ የሚቆጠር ሕዝብ በኢንተርኔት እየተገናኘ ጋብቻን ሲመሠርት በየጊዜው የምናየው ነው። ዛሬ የቤተሰብ አመሠራረት ፍጹም እየተለወጠ መጥቷል። ፍሬ ነገሩ የቤተሰብ ገጽታው፣ አኗኗሩና ዓላማው ምድን ነው? በሚል የቤተሰብ ምሥረታ ቅድመ ሁኔታዎች እጅግ ተለዋውጠዋል። የማን ልጅ ናት የማን ልጅ ነው የሚለው ጥያቄ እስካሁን ድረስ ያለ ቢሆንም ዛሬ ጎልቶ የሚታየው ዘር ቆጠራ ሳይሆን ምን ይሠራል ምን ትሠራለች ነው። አስተሳሰቧ አስተሳሰቡ ምንድን ነው የሚለው ጥያቄ እየገነነ መጥቷል። ዛሬ ኅብረተሰቡ አትኩሮ የሚያየው በኅብረተሰቡ ውስጥ የምናደርገውን ተሳትፎ ነው።

በኅብረተሰቡ ዘንድ ዛሬ ትዳር መተዳደሪያ ሳይሆን መደላደያ ነው። ዛሬ ራስን በራስ ማስተዳደር በምዕራባውያን ዓለም ትልቁ ቁም ነገር ነው። የሴቷም ትልቁ ዓላማ ዛሬ ለባል ራሷን ማዘጋጀት ሳይሆን ራሷን ለኅብረተሰቡ ማዘጋጀት ነው። ዛሬ የቤቶች ሕልምና ምኞት ባል ሳይሆን በኅብረተሰቡ ውስጥ ስለሚኖራቸው ቦታ ነው። ዛሬ አብዛኛው ሴት ከፍተኛ ቅድሚያ የሚሰጠው ኮሌጅ ስመግባትና ሙያን ለመገንባት ነው። በቤቶች አእምሮ የተቀረጸው ከፍተኛ ሕልምና ምኞት ይህ ሲሆን የቤተሰብ ምሥረታ ከዚህ ባሻገር የሚታይ ነው።

በዚህ አንፃር የቤተሰብ ምሥረታ በከፍተኛ ደረጃ በግለሰቡ ላይ ያረፈ ታላራነት ነው። የቤተሰብ ምሥረታን አሳሳቢ ከሚያደርጉት ጉዳዮች አንዱ በምዕራባውያን ባህል ልጆች ከልጅነታቸው ጊዜ ጀምሮ ነፃ አስተሳሰብ ይዘው እንዲያድጉ ያደርጋል። በዕድሜያቸው መጠን የራሳቸውን ውሳኔ መወሰንን እየተማሩ ያድጋሉ የማኅበራዊ ግንኙነታቸውም በነፃነት በአኩልነት ክስር ጀምረው ስላደጉበት ቤተሰብ ምሥረታ ላይ ብዙ የውሳኔ ችግር እያጋጥማቸውም። ውሳኔው ቀላል ባይሆንም ምን ማድረግ እንዳለባቸው ገላፊነታቸውን ስለሚያውቁ ዝግጁ ሆነው ያድጋሉ። በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ መካከል ያለውን ሁኔታ ብንመለከት ከልጅነታችን ጀምሮ ያደግንበት ከሥር ጀምሮ የተዘጋጀንበት ስላልሆነ የምርጫው ሁኔታ ግራ ሊያጋባን ይችላል። ማኅበራዊ ልምድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው። አስፈላጊው ማኅበራዊ ልምድ ከሌለን የውሳኔውን ሂደት በጣም ከባድ ሊያደርገው ይችላል።

በትምህርት ገበታ ላይ በሥራ መስክ በኢትዮጵያ ደረጃ የሴቱና የወንዱ ቁጥር ተመጣጣኝ ስላልሆነ ማኅበራዊ ልምዱን ማግኘት ጠባብ ነው። ሁለቱን ያታወቁ የሚያገናኙ ሆናቱዎች ተመቻችተው አልተፈጠሩም። የሴቶችንና የወንዶችን ማኅበራዊ ግንኙነት ለማጠናከር እርስ በእርስ ለመተዋወቅ አመቺ ሆናቱዎች መፈጠር አለባቸው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ይህ ችግር ጉልቶ አይታይም። ከሙንላ ሕፃናት ጀምሮ እስከ ዩኒቨርሲቲ ድረስ በሥራ ላይ በተለያዩ ማኅበራዊ ግንኙነት ወቅቶች ልዩ ልዩ ሁኔታዎች ስለሚፈጠሩ ይህ ለአሜሪካ ኅብረተሰብ ችግር አይደለም። በማኅበራዊ መልኩ ስናየው ቤተሰብ የሚመሠረተው እርስ በእርስ በመተዋወቅና በመግባባት ስለሆነ እርስ በእርስ ለመተዋወቅና ለመግባባት ደግሞ ማኅበራዊ ሁኔታዎች መፈጠር አለባቸው።

በመጠኑም ቢሆን አሜሪካ ውስጥ ያለው የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ በጂኦግራፊ ክልሉ በአንድ አካባቢ ተሰባስቦ የሚኖር ቢሆንም የተደራጁ ማኅበራዊ ድርጅቶች እንደልብ አይገኙም። ይህም ሆኖ ባንዳንድ በማኅበራዊ

እንቅስቃሴያቸው የማኅበራዊ መድረኮችን መፍጠር ችለዋል። የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ በአብዛኛው በእንድ አካባቢ ቢኖርም እርስ በርሱ የሚያገናኘውም ሆኔታ ስላልተፈጠረ የቤተሰብ ምሥረታን ስብከት ኢትዮጵያውያን ከባድ ያደርገዋል። ባለፈው ምዕራፍ እንደተወያየው ኢትዮጵያውያን በኅብረተሰብ ደረጃ በወግ ስላልተደራጁ በየቦታው ተሰበጣጥረው ስለሚኖሩ የሚያቀራርባቸው ኃይል መፍጠር ይኖርብናል። በኢትዮጵያውያን በሕል ቤተሰብ ከፍተኛ ቦታ እንዳለው የሚያጠራጥር አይደለም። የቤተሰብ ምሥረታ ለኅብረተሰቡ በሚል ብቻ የምናደርገው ማኅበራዊ ግዴታ ሳይሆን ሕይወታችንን ለመገንባት በኑሮዎችን ለመቆጣጠርና በኅብረተሰቡ ውስጥ ተጨባጭ ሚና እንዲኖረን ለማድረግ ነው። ይህ ሁኔታ ለኅብረተሰቡ ብለን የምናደርገው ሳይሆን ከግል ፍልስፍናችንና አመለካከታችን ጋር የሚስማማ ከግል ሕይወታችን ከግል ዓላማችን ጋር የሚጣጣም መሆን አለበት።

በምዕራባውያን ዓለም የቤተሰብ ምሥረታ የተለየ አመለካከት አለው። በምዕራባውያን ባህል ዛሬ ቤተሰብ ከግል ሕይወት ጋር የተሳሰረ ነው። ልጆችም የመውሰድ ፍላጎት ከኅብረተሰቡ ጋር ሳይሆን ከግል ሕይወት ጋር የተሳሰረ ነው። ቤተሰብ ከፍተኛ የአመለካከት ለውጥ አሳይቷል እያንዳንዱ ኅብረተሰብ ቤተሰቡንና ኑሮውን የሚመራበት የራሱ የሆነ ፍልስፍና አለው። የራሱን ባህል መሠረት በማድረግ ሌላውን ባህል ሙተቸት ቀላል ነው። ሆኖም በሌላው ኅብረተሰብ ባህል ላይ ፍርድ መስጠት ደግሞ በጣም አስቸጋሪ ነው። የየግለሰቡ የኑሮ ሁኔታ የኅብረተሰቡን አስተሳሰብና አመለካከት ስለሚወስነው በሌላ ኅብረተሰብ ባህል ላይ ፍርድ መስጠቱ ከባድ ሊሆን ይችላል። በዛሬው በአሜሪካ ኅብረተሰብ ቤተሰብ በጣም አሳዛኝና አሳሳቢ ሁኔታ ላይ ደርሷል። ዛሬ ፍቺ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ከ50% በላይ እየጨመረ በመሄድ ላይ ነው። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ሁለት ሶስት ጊዜ ፈቆ ማግባት በጣም የተለመደ ሆኗል። ለዚህ ከፍተኛው መንሥኤ ከቤተሰብ ጥቅም ይልቅ የራሱን ጥቅም ከማስቀደም የመነጨ ይመስላል። ዛሬ በፍቺ ምክንያት ብዙ ልጆች ሚዳ ላይ ፈለገዋል። በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች ቤተሰብ አልባ በመሆን በተነጣጠለ ሁኔታ በማደግ ላይ ይገኛሉ። ይህንን

የአሜሪካ አዲስ የባህል ክስተት ማጤን ያስፈልጋል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ መካከል ብንኖርም ኢትዮጵያውያን የተለየ የታሪክ፣ ባህል፣ የማኅበራዊ ሥርዓት ስላሉን ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ጋር ማዛመዱ አስቸጋሪ ይሆናል። በራሳችን ኅብረተሰብ ፍልስፍና መንገዝ ይኖርብናል።

በኢትዮጵያውያን ዘንድ ጋብቻ ትልቅ ትርጉም እንዳለው መገንዘብ ይኖርብናል። በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ መካከል ባሁኑ ዘመን የቤተሰብ ትርጉም ምን እንደሆነ ለወደፊት መጠናት ያለበት መስክ ነው። ኢትዮጵያውያን ስለ ጋብቻ ያላቸውን አመለካከት ለመቃኘት በቺካጎ በዳላስና በሄውስተን ከተማዎች በሚኖሩ 300 የሚሆኑ ቤተሰቦች ላይ በተደረገው አጭር ጠቋሚ ማኅበራዊ ጥናት (Pilot Study) መሠረት የፍች ቁጥር 11% መሆኑ ከምዕራባውያን ጋር ሲነጣጠር እጅግ አነስተኛ ነው። ይህ ስርሺይ/ጥናት ወይም እነሱተኛ ቃለ መጠይቅ ሳይንሳዊ ነው ለማለት ሳይሆን አጠቃላይ አቅጣጫውን ሊጠቁመን ይችላል። ይህንን በሚመለከት ለወደፊቱ ሰፊ ያለ ጥናት መካሄድ ያለበት መሆኑ አያጠያይቅም። ይህ ጉዳይ በርግጥ ጠለቅ ያለ ጥናት የሚጠይቅ ነው። የአሜሪካን ኅብረተሰብ ባጠቃላይ በቤተሰብ ምሥረታ አንጻር ስናየው በግለሰብ ጥቅም ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ራሱን የቻለ ትንታኔ የሚያስፈልገው ነው።

በአዲሱ የአሜሪካ ኅብረተሰብ ፍልስፍና የቤተሰብ ምሥረታ በሁለት ሰዎች መካከል የሚወሰን ጊዚያዊ ኮንትራት ይመስላል። በሙጭ ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር ስለሌላው ባህል ብቻ ሳይሆን ስለ ራሳችን ባህል ትምህርት ይሰጠናል። ስለ ቤተሰብ ስለ ልጆች አስተዳደግ ብዙ ያስተምረናል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ጉልተ የሚታየው ከፍተኛ የፍች አዝማሚያ ለኢትዮጵያውያን የሚያስደነግጥ ነው። በኢትዮጵያውያን ዘንድ ፍቺ የለም ለማለት ሳይሆን የአኗኗሩ ስልት እራሱ የተለየ በመሆኑ ስለ ጉዳዩ ራሳችንን ልንጠይቅ ይገባናል። የቤተሰብ ትርጉም ምን መሆን እንዳለበት ቤተሰብ ለመመሥረት ምን እንደሚያስፈልግ የቤተሰብ ፍልስፍናችን ምን እንደሆነ ሁሉም የራሱ ትርጉም እንዲኖረው አዕምሮውን ማሠራት ይኖርበታል።

በዚህ ምዕራፍ የሰውን ልጅ ማኅበራዊ ታሪክ በማየት የቤተሰብ አመሠራረትን በሚመለከት አጠቃላይ ግንዛቤ ወስደናል። ከተወያየንባቸውም ነጥቦች ዋነኛው የኢንዱስትሪ መስፋፋትና ቀስ በቀስም የሰው ልጅ በሳይንስና በቴክኖሎጂ መራቀቅ የሰውን ልጅ ማኅበራዊ አኗኗር እንደሰወጠው ነው። በሳይንስና በቴክኖሎጂ ዓለም በተራቀቀ ቁጥር በሁለቱ ያታዎች መካከል ያለው ልዩነት እንዴት እየጠበበ እንደመጣ ተገንዝበናል የቤተሰብ ምሥረታ በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ምን ትርጉም እንዳለውና ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ የቤተሰብ ምሥረታ ምን እንደሚመስል፣ አሜሪካ ውስጥ ለሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ቤተሰብ ምን ትርጉም መያዝ እንደሚችል በመጠኑም ቢሆን ተወያይተናል።

ዛሬ አሜሪካ ውስጥ ኢትዮጵያውያን ጥረት የሚያደርጉት ሕይወታቸውን ለማሻሻል ኑሮሯቸውን ለመለወጥ ስለሆነ ቤተሰብ ኑሯቸውንና ሕይወታቸውን ምን ያህል ሊለውጥ እንደሚችል መመርመር ይኖርባቸዋል። ብዙ ኢትዮጵያውያንም ለሰደት ያበቃቸው ለቤተሰቦቻቸውና ለልጆቻቸው በማሰባቸውና አዲስ ሕይወት ለመጀመር ስለፈለጉ ነው። ስለሆነም ይህን ሁኔታ በጥምና መመርመር ይኖርብናል። ቤተሰባቸውን ለማጠናከር የልጆቻቸውን ኑሮ ለማሻሻል ከፍተኛ መስዋዕትነት ለመክፈል የተዘጋጁ ኢትዮጵያውያን ጥቂቶች አይደሉም። በአሜሪካ ውስጥ ላሉ ኢትዮጵያውያን ለህልውናቸው ትርጉም የሚሰጠውና በኑሮአቸው የሚያበረታታቸው ቤተሰባቸው ነው። ባህላቸውን የሚጠብቅላቸው ባህላቸውን የሚያስታውስላቸው ዋናው መሠረቱ ቤተሰብ ነው።

ቀደም ብለን እንደተመለከትነው ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ብዙ ልንማረው የምንችለው ትምህርት አለ። የቤተሰብን ምሥረታ በሚመለከት ከባህሉና ከኅብረተሰቡ የምንቀስመው ትምህርት የሴቶች እህቶቻችን መብት ተከብሮና ጤናማ ቤተሰብን መሥርቶ ጤናማ ቤተሰብ ለማፍራት በኩልነት ላይ የተመሠረተ ቤተሰብን መፍጠር መቻልን ነው። ይህ ከፍተኛ ቁም ነገር ነው።

ለጤናማ ቤተሰብ መሠረቱ ይህ ነው። ጥሩውን ከመጥፎ ለይቶ መቀበል የኛ ፋንታ ነው። ቤተሰብን በሚመለከት እኛ ኢትዮጵያውያን ብዙ የምንኮራበት ባህል ስላለን እነዚህን መጠበቅ የኛ ፋንታ ነው። በባህላችን ጋብቻ ቅዱስ እንደሆነ በቤተሰብ ጠንካራ ዕምነት አለን። ጊዜ ባለፈበት አመለካከትና ፍልስፍና የምንመሠርተው ቤተሰብ ዘላቂ አይሆንም። እህቶቻችንን በእኩልነት ደረጃ በማየት ጤናማ ኅብረተሰብን ለመመሠረት መነሳት አለብን። ስለቤተሰብ ክቡርነት ከአሜሪካ ኅብረተሰብ የምንማረው ሳይሆን ከባህላችን ይዘን የመጣነው የቤተሰብ አመራር ችሎታ ከፍተኛ መሆኑን ነው። ቤተሰብ መምራት በኢትዮጵያ ባህል ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው መሆኑን መገንዘብ አለብን። አድጎ ለቁም ነገር ይድረስ የሚለው ምርቃት ለትዳር ያብቃው ማለት ነው። ለምሳሌ ያህል ልጅ ተወልዶ ክርስትና በሚነሳበት ጊዜ ሠርጉን ለመብላት ያብቃን የሚለው ምርቃት ከፍተኛ ነው። የኅብረተሰቡ ዓላማ ቤተሰብ እንዲመሠረት ቤተሰብ እንዲጠናከር ነው። በኢትዮጵያ ትልቁ ባህል ይህ ነው። ይህንን ከማንም ኅብረተሰብ የምንማረው ሳይሆን የራሳችን ባህል ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ የሚሰጠን ራሳችንን በኢኮኖሚ እንድናሻሽል በኑሮ እንድንደራጅ በኑሮ አስፈላጊ የሆነውን ቁሳቁሳዊ ሁኔታዎች ለማዘጋጀት ዕድሉን ይከፍትልናል እንጂ የቤተሰብን ክቡርነት አያስተምረንም።

ሌላው ከአሜሪካ ኅብረተሰብ በከፊል የምንማረው የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት ነው። ይህ ከታሪኩና ከባህሉ የመጣ ሳይሆን በልጆች ሳይኮሎጂ በልጆች ዕድገት እውቀቱ ምርምሩና ሳይንሱ በከፍተኛ ደረጃ የተራቀቀ ስለሆነ ስለልጆች ሳይንሳዊ አስተዳደግ ብዙ የምንማረው ትምህርት ይኖራል። ለወደፊት የልጆችን ሳይንሳዊ አስተዳደግ በሚመለከት ሰፊ ባለ መንገድ ለመተንተን እቅድ አለኝ። በተለይ ባለፉት ምዕራፎች አዲሱን ትውልድ በተመለከተ በዝርዝር እንደተረዳነው ይህ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ልጆችን በምን መልኩ ማሳደግ እንደሚገባን በመጠኑም ቢሆን ተወያይተናል። ሁለቱን ባህል በማጣመር አዲስ የልጆች አስተዳደግ ፍልስፍና እንዲኖረን ያስፈልጋል።

ባለፈው ምዕራፍ ስለ ኢትዮጵያውያን ማኅበራዊ ድርጅቶች በተወያየንበት ጊዜ በአሜሪካ ውስጥ ጠንካራ ኅብረተሰብ ለመፍጠር ጠንካራ ቤተሰብ መመሥረት አስፈላጊ መሆኑን ተገንዝበናል። የተጠናከረ ቤተሰብ ከተመሠረተ ጠንካራ ኅብረተሰብ መፍጠር አያጸግትም። ቤተሰብ የባህልና የማኅበራዊ ሕይወትን መስመር የሚያስይዝ የኅብረተሰቡ አካል የሚያደርገን ንዑስ ድርጅት ነው። ቤተሰብ የሰውን ልጅ የተከፋፈለ አእምሮ በማሰባሰብ የኑሮን አቅጣጫ የሚያሰይዝ ለኑሮ ትርጉም የሚሰጥ አካል ነው። ቤተሰብ አዲሱን ትውልድ የምንፈጥርበት ማኅበራዊ መሣሪያ ነው። ቤተሰብ አዲሱን ትውልድ የምንቀርጽበት፣ የምንኩቱኩትበት፣ የምናዘጋጅበት፣ የምንመለምለበትና የምናሰለጥንበት መድረክ ነው። ቤተሰብ ከኅብረተሰብ ጋር የሚያዋህደን ድርጅት ነው። ይህንን የኅብረተሰብ ድልድይ በመከተል ማኅበራዊ ጉዞችንን መቀየስ አለብን። የኑሮ ጣዕምና ትርጉም የሚኖረው በቤተሰብ አማካኝነት ነው። ከባህላችን እንደምንማረው የሽማግሌ ምርቃት ማለት ቤተሰብን መሥርቶ ለኅብረተሰቡ ተተኪውን ትውልድ ማስረክብ ማለት ነው። የኑሮ ጥረት የኑሮ ድካም ለኅብረተሰብ ግንባታ አስተዋፅኦ ማድረግ ነው።

የቤተሰብ ምሥረታ በኢትዮጵያ ባህል ከፍተኛ ቦታ የሚሰጠው ነው። የቤተሰብ መተሳሰብን፣ የቤተሰብ ፍቅርን፣ ኢትዮጵያውያን ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ወይም ከሌላ ኅብረተሰብ የሚማሩት ሳይሆን ለረጅም ዘመናት በባህላቸው የተመሠረተና የተገነባ ነው። ኢትዮጵያውያን ማድረግ ከሚገባቸው የባህል ሽግግሮች አንዱ የሴቶችን መብት መጠበቅ ነው። ይህ ባህላዊ ሽግግር የወንዶችን መብት ይቀንሳል የወንዶችን የኑሮ ሁኔታ ያዛባል ወንዶችን ይጎዳል ማለት ሳይሆን በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ሰላም የሰፈነበት ጤናማና ደስተኞች ልጆች የሚያድጉበት አካባቢን ይፈጥራል። በተግባራዊነት መልኩ ስናየው ደግሞ የወንዶችን የኃላፊነት ሽክም ያቀልለዋል። የነቃች የተደራጀች መብቷ የተጠበቀ የተማረች የሰለጠነች በትምህርቷ የላቀች በአስተሳሰቧ የበሰለች በኢኮኖሚ ግንባታ ውስጥ የተሰማራች የትዳርና የኑሮ ጓደኛ ማግኘት ከፍተኛ ፀጋ ነው።

ዛሬ እህቶቻችን ቤት መዋላቸው ቀርቶ ከወንድሞቻቸው እኩል ተሰልፈው በማንኛውም የሙያ መስክ በመሳተፍና በተቀላጠፈ ሁኔታ በመሥራት ላይ ይገኛሉ። የሴቶች መብት እንቅስቃሴ በሀገራችን ጎልቶ ባይታይም ከታሪክ እንደምንረዳው እንደምናየው ሴቶች በጣም ታታሪዎችና ጠንካራ ሠራተኞች ናቸው። ሥርዓቱ አፍኖ ይዟቸው እንጂ የሴቶች ችሎታና ለኅብረተሰቡ የሚያደርጉት አስተዋጽኦ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። በዓለም ኅብረተሰብ ደረጃም ለምሳሌ በቻይና በጃፓን በኮሪያ ሴቶች ምን ያህል በኅብረተሰቡ እንቅስቃሴ ውስጥ እንደሚሳተፉ በግልጽ የምናየው ነው። በአሜሪካም የኅብረተሰቡን ሁኔታ ስንገመግም ለመጀመሪያ ጊዜ የሴት ፕሬዝደንት የሚመረጥበት ጊዜ እየተቃረበ የመጣ ይመስላል። ሥርዓቱ ጠፍሮ ይዟቸው እንጂ ፕሬዝደንት ለመሆን ችሎታ ያላቸው የአሜሪካ ሴቶች ቁጥራቸው ትንሽ አይደለም። ለወደፊቱ ይህ ለኅብረተሰቡ ትልቅ ድል መሆን የሚገባው ነው። የአሜሪካ ሴቶች በቅርቡ ለዚህ የሚበቁ ከሆነ መሻሻልን የሚያመለክት ስለሆነ ሰዓሰም ሕዝብ ሥልጣኔ ትልቅ ምዕራፍ ይከፍታል።

ቀደም ብለን እንደጠቀስነው የዚህ ምዕራፍ ሁለተኛው ክፍል የልጆችን አስተዳደግ የሚመለከት ነው። የምዕራባዊውያን ሥልጣኔ ከወለደው አንዱ የአስተሳሰብ ለውጥ የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት ነው። የልጆች አስተዳደግ የራሱ ሳይንስ ራሱን የቻለ ፍልስፍና ወይም አመለካከት የሚጠይቅ ነው። በአሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያውያንን ኅብረተሰብ ከሚያሰባስባቸው ጉዳዮች አንዱ የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት ነው። የልጆች አስተዳደግ ራሱን የቻለ በጣም ሰፊ የሆነ የትምህርት መስክ ነው። ቀደም ብለን በሰፊው እንደተወያየንበት አዲስ ባህል ውስጥ መኖር ብዙ ያስተሳሰብ ለውጥን ያስከትላል። የልጆች አስተዳደግ የባህል ጥያቄ ብቻ ሳይሆን ሳይንሳዊ እውቀትን የሚመለከት ነው።

የልጆች ዕድገት ዓላማ በማንኛውም ኅብረተሰብ ቢሆን ተተኪውን ትውልድ ለኅብረተሰቡ ለማዘጋጀት ነው። በየትኛውም ባህል ልጆችን

የምናሳድገው በኅብረተሰቡ ውስጥ ንቁ ተሳታፊ ንቁ ዜጎች መሆን እንዲችሉ ነው። የኅብረተሰቡን ሕግና ሥርዓት የምናስተምራቸው የኅብረተሰቡን ቋንቋ የምናስጠናቸው የኅብረተሰቡን አኗኗር የምናሳያቸው ለወደፊት ስልጣን የኅብረተሰቡ ተረካቢዎች እንደሆኑ ነው። በኅብረተሰቡ ሥርዓት ውስጥ ገብተው መኖር እንዲችሉ አስፈላጊውን ዝግጅት እናደርግላቸዋለን። ስለ ማሳበራዊ ግንኙነት ሥርዓት እናስተምራቸዋለን። ከሌት ልጅም ሆነ ከወንድ ልጅ ኅብረተሰቡ ምን እንደሚጠብቅ በየዕድሜያቸው መጠን አስፈላጊውን ትምህርትና ስልጠና እንሰጣቸዋለን። የልጆች አስተዳደግ ከፋተኛ ያስተላለፈ መመሪያን የሚጠይቅ ነው። በዘልማድ የምንፈጽማቸው በባዛላችን በዘልማድ የምናደርጋቸው ድርጊቶች የልጆችን ዕድገት እንዴት አድርጎ እንደሚወስን መመርመር ይኖርብናል። ስልጆች የምናደርገውን ሁሉ ሕይወታቸውን እንዴት እንደሚጠቅምና እንደሚጎዳ ጠንቅቀን ማወቅ ይኖርብናል።

ልጆችን ለማሳደግ የምንጠቀመው ዘዴ የልጆችን ሕይወት ሊለውጠው እንደሚችል መገንዘብ ይኖርብናል። አሜሪካ ውስጥ ተወልደው የሚያድጉ የኢትዮጵያ ልጆች ነገ የሚወዳደሩት ከአሜሪካውያኖች ጋር ስለሆነ ከአሜሪካኖች ልጆች ጋር እኩል እንዲወዳደሩ አስፈላጊውን ዝግጅት ማድረግ አለብን። አሜሪካ ተወልዶ አሜሪካ አድጎ ለአሜሪካ ኅብረተሰብ ካልተዘጋጀ በኑሮው ላይ ችግር እንደሚያስከትል የታወቀ ነው። ከመረቁ አውጡልኝ ከሥጋው ጸመኛ ነኝ እንደሚባለው በአንድ ኅብረተሰብ ውስጥ መኖር የሚያስከትለውን ኃላፊነት መገንዘብ አለብን። የኢትዮጵያውያን ልጆች ከሙሉ ሕፃናት ጀምረው እስከመጨረሻው ድረስ ከአሜሪካ ልጆች ጋር ባንድ የትምህርትና የሥራ ዝብታ ላይ ቀርበው ስለሚወዳደሩ በአስተዳደራቸው ሂደት ውስጥ ቅድመ ዝግጅት መደረግ አለበት።

አሜሪካ ብዙውን የዓለም ሕዝብ የምትሰበው ለተለያዩ ሕዝቦች በምታቀርበው የትምህርት እና የሥራ ዕድል ስለሆነ ልጆቻችን ይህን አሜሪካ የምታቀርብላቸውን ዕድል መጠቀም የሚችሉት ለኅብረተሰቡ ስናዘጋጃቸው

ነው። አብዛኛው ሕዝብ ከሀገሩ የወጣበት ዋነኛው ምክንያት ለልጆቹና ለተተኪው ትውልድ አዲስ ዕድል ለመክፈት ስለሆነ የመጣንበት ዋና ዓላማ እንደመሆኑ ይህንን የመጣንበትን ዓላማ ከግቡ ለማድረስ የምንችለው ልጆችን ከመሠረቱ ለኅብረተሰቡ አዘጋጅተን ማቅረብ ስንችል ነው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ልጆች የተለየ ቦታ አላቸው። የልጆችን ዕድል በሚመለከት የአሜሪካ ኅብረተሰብ የሚከተለው የተለየ ፍልስፍና ነው። ይህንን የልጆች አስተዳደግ ፍልስፍና ማወቅና መረዳት ይገባናል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ልጆች ያላቸው መብት ከፍተኛ ነው። ከወላጆች የሚጠበቀው ለልጆቻችን የምንመኘው ምንድን ነው? ልጆቻችን ምን እንዲሆኑልን እንመኛለን? ልጆቻችን በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ምን ዓይነት ቦታ እንዲይዙ እንፈልጋለን ልጆቻችን በአሜሪካ ምን ዓይነት ኑሮ እንዲኖሩ እንፈልጋለን የሚሉትንና የመሳሰሉትን ጥያቄዎች በማንሳት መወያየት ይኖርብናል። ለነዚህ ጥያቄዎች መልስ ማግኘት ይኖርብናል።

ወላጆች ለልጆቻችን በጎ ነገር እንደምንመኝ አያጠራጥርም። ቢሆንም ሁኔታዎችን በማገናዘብ ልጆቻችን ምን መሆን እንደሚችሉ ለወደፊት ምን ዓይነት ዕድል እንደሚጠብቃቸው ኅብረተሰቡ ምን እንደሚያቀርብላቸው መመርመር አለብን። ሌላው ጠንቅቀን መረዳት ያለብን ወላጆች የሚጠበቀን ምንድን ነው? የወላጆች ኃላፊነት ምንድን ነው። ወላጆች ለልጆቻቸው ምን ማድረግ አለባቸው? የወላጆች የሥራ ድርሻ ምንድን ነው? ኅብረተሰቡ ከወላጆች የሚጠበቀው ምንድን ነው? እነዚህም ጥያቄዎች በጣም አንገብጋቢ ናቸው። ኃላፊነታችን ምን እንደሆነ ጠንቅቀን መረዳት ይኖርብናል። ሌላው በከፍተኛ ደረጃ መገንዘብ ያለብን ኅብረተሰቡ ስለልጆች ያለው አመለካከት ምንድን ነው? ኅብረተሰቡ ልጆችን የሚያየው እንዴት ነው? ኅብረተሰቡ ስለልጆች ያለው ፍልስፍና ወይም እውቀት ምንድን ሥርዓቱ ሕጉ ባህሉ ልጆችን በሚመለከት ምን ይላል? እነዚህ ከፍተኛ ጥያቄዎች ናቸው። ሌላው ጥያቄ ደግሞ ከኢትዮጵያ ባህል የመጣን ስለሆነ የኢትዮጵያ ባህል ስለልጆች አስተዳደግ ስለልጆች ሁኔታ ምን ይላል። የኢትዮጵያውያን ባህል ስለልጆች

አስተዳደግ ያለው አመለካከት ምንድን ነው የሚል ነው። የኢትዮጵያ ባህልና የልጆች አስተዳደግ በሚል ርዕስ እውቀታችንን ማዳበር ያስፈልጋል።

ሌላው ከዛጁ ጥያቄ ደግሞ ኢትዮጵያዊነታቸውን ጠብቀው እንዴት ሊያድጉ ይችላሉ ከኢትዮጵያ ባህል ምን መረዳት ይኖርባቸዋል ከኢትዮጵያ ባህል ምን መማር ይኖርባቸዋል ስለኢትዮጵያዊነታቸው ምን ማወቅ ይኖርባቸዋል የሚለው ነው። እነዚህን አስፈላጊ የሆኑ ጥያቄዎች በአእምሮአችን ማብሰልሰል ይኖርብናል። በዚህ አንፃር እንግዲህ የልጆች አስተዳደግ ብዙ ጥያቄዎችን የሚያስከትል በጣም ውስብስብ የሆነ ማህበራዊ ሃላፊነት ነው።

ልጆች መስመር ይዘው የሚያድጉት በዘፈቀደና በዘልማድ ሳይሆን ሳይንሳዊ በሆነ ሂደትና በዕቅድ ላይ በተመሠረተ እንክብካቤ ነው። አሁን በምንኖርበት ክፍለ ዘመን የልጆችን ዕድገት ዘመኑ ባፈራው ዕውቀት መምራት ይኖርብናል። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ የልጆች አስተዳደግ የሚካሄደውና የሚመራው በሳይንስና በቴክኖሎጂ ዕውቀት መሠረት ነው። በዘመናችን የስነ ልቡና ሳይንስና ቴክኖሎጂ በተስፋፋበት ሀገር የልጆችን ጤናማ ዕድገት በሚመለከት ከፍተኛ ሳይንሳዊ ምርምር በየጊዜው ይካሄዳል። ዛሬ በምዕራባውያን ሀገሮችም ሆነ በሌሎች ሀገሮች ስለልጆች ጤንነት ስለልጆች ዕድገት ስለልጆች ትምህርት የምርምርና የጥናት ክፍል የሌለው ዩኒቨርሲቲ አይገኝም። በተለይ አሜሪካ በሕክምናና በስነ ልቡናዊ ዕውቀት ረገድ የሕፃናትና የልጆችን ዕድገት በሚመለከት በሳይንስና በቴክኖሎጂ እጅግ የመጠቀ ጎብረተሰብ ነው። ከአሜሪካ ኅብረተሰብ ባህል ውጭ ሆነን ለልጆች የሚወጣውን የአሻንጉሊትና የመጫወቻ እቃዎችን ስንመለከት ልጆች የሚማሩባቸውን ቁሳቁሶች ስናይ እጅግ የተንዛዛ ቢመስለንም ኅብረተሰቡን ማወቅና መገንዘብ ይኖርብናል።

በእርግጥ አሜሪካ ውስጥ እየኖርን መገንዘብ የሚገባን የልጆችን የመጫወቻ እቃዎችን በሚመለከት ብቻ ሳይሆን የአሜሪካ ኅብረተሰብ

በማንኛውም የኑሮ ሆናቴ መብለጭለጭ የሚወድ መሆኑን መርሳት የለብንም። በአሜሪካ ኢኮኖሚ ኅብረተሰቡ በአጠቃላይ የሸቀጣሸቀጥ ማራገፊያ ስለሆነ በልጆች ሕይወት ላይ ብቻ ሳይሆን የማንኛውንም የሕዝብ ኑሮ የሚያካትት መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። በአሜሪካ የኢኮኖሚ ሥርዓት ሁሉም ነገር ከገበያ ጋር የተዛመደ ነው። ዛሬ ሃይማኖት እንኳን ትርጉሙን አጥቶ የሸቀጣሸቀጥ ማራገፊያ ሆኗል። የአሜሪካንን የክሪስማስ ወይም የገናን በዓል ለምሳሌ ያህል ብንወስድ ሃይማኖት ትርጉሙን አጥቶ የሸቀጣሸቀጥ ማራገፊያ በዓል ከሆነ ውሎ አድሯል። በገና በዓል አካባቢ የአሜሪካ ከተሞች የአሜሪካ ጥቃቅን መንደሮች ሳይቀሩ የእያንዳንዱ የግለሰብ መኖሪያ ቤት ሳይቀር በኢሊክትሪክ ብርሃን አሸብርቆ ስናይ የሃይማኖት ፍቅር መግለጫ ሳይሆን የገበያው ሁናቴ የፈጠረው መሆኑን እንረዳለን። በገና በዓል ሰሞን ነጋዴዎች የሚያተርፉት ዓመቱን ሙሉ ከሚያተርፉት እጥፍ ድርብ እንደሆነ የገበያው ስታሰቲክስ /ቀመር ሁል ጊዜ መግለጫ ይሰጣል። ሕዝቡ ይህንን ከፍተኛ ቅጥ ያጣ ወጪ የሚያደርገው ለሃይማኖት ያለውን ፍቅር ለመግለጥ ሳይሆን የኅብረተሰቡ የማህበራዊ ውድድርና የገበያ ሆሆታ ነው። ባህል የፈጠረው በሀገራችንም ለጥምቀት ያልሆነ ቀሚስ እንደሚባለው ኅብረተሰቡ በሸቀጣሸቀጥ እጅግ የተለከፈ ሆኗል።

የልጆችንም አስተዳደግ ብንመለከት በልጆች ላይ የሚጠፋው ገንዘብ ተላል አይደለም። ዛሬ የአንድ የአምስት ዓመት ሕፃን ልጅ የመኖሪያ ክፍልን ብንመለከት ክፍሉ በሙሉ በአሻንጉሊቶች የተጣበበ ከመሆኑ የተነሣ መራመጃ ማግኘት አይቻልም። በሀገራችንም ቢሆን ለልጆች መጫወቻ አሻንጉሊት መጠቀም የተለመደ ነው። ነገር ግን ለሕጻናትና ለልጆች ዕድገት የሚያስፈልጋቸው አሻንጉሊትና ቁሳቁስ ብቻ ሳይሆን ፍቅርም እንደሚያስፈልጋቸው መገንዘብ አለብን። በታዲያ ሀገሮች ለልጆች የሚደረጉት የቁሳቁሳዊ አቅርቦት ባይታረፈረፍም ከቤተሰባቸውና ከእካባቢያቸው የሚያገኙት ፍቅርና ማህበራዊ እንክብካቤ ከፍተኛ ነው።

ይህንን ፍቅርና ማኅበራዊ እንክብካቤ በማግኘታቸው በሰነ ልቦናቸው ጤነኛ ሆነው ያድጋሉ።

ለሕፃናት ልጆች ዕድገት ቤተሰብ ትልቅ ትምህርት ቤት ስለሆነ ከቤተሰብ የሚወርሱት ትልቁ ቅርስ ፍቅር እንጂ የአሻንጉሊት ጋጋታ አለመሆኑን ማመዛዘን የጎብረተሰቡ ፋንታ ነው። ሕፃናትና ልጆች ከፍተኛ የመጓጓዣ ስሜት ሰላላቸው የሚቀርብላቸውን የአሻንጉሊት ጋጋታ በመሰብሰብ በቃኝ ማለትን አያውቁም። እንዲያውም በተጨማሪላቸው ቁጥር ፍላጎታቸው እየጨመረ ይሄዳል። ይህ መደበኛ የሕፃናትና የልጆች ባሕርይ ነው። ልጆች ሁኔታዎችን ማገናዘብ ስለማይችሉ በአካባቢያቸው የሚያዩት ነገር ሁሉ ያምራቸዋል። በዚህ አንፃር ጎብረተሰቡ የማይረካውን የልጆች ፍላጎት ለማርካት ቤቱን በአሻንጉሊት ከመሙላት ይልቅ አቅርቦቱን መመጠን ያስፈልጋል። የልጆች ጉጉት በማንኛውም ባህል የሚከሰት የልጆች ባሕርይ ነው። በአገራችን አባባል ሰው እንደ ቤቱ እንጂ እንደ ጎረቤቱ አይኖርም የሚለው ብሄል ትልቅ ትርጉም እንዳለው መረዳት አለብን። ልጆቻችንን እንደ ሌሎች ልጆች እናሳድግ በማለት ትልቅ ፋክክር ውስጥ ገብተን በልጆች አእምሮ ውስጥ ስነ ልቦናዊ ቀውስ መፍጠር የለብንም።

አሜሪካ ውስጥ የሚያድጉ የኢትዮጵያውያን ልጆች በሁለት የተለያዩ ዓለም ውስጥ የሚኖሩ ልጆች ናቸው ማለት ይቻላል። በሁለት በተለያዩ ዓለም ውስጥ የሚያደጉ ልጆች ምን ያህል ውጥረት እንደሚገጥማቸው መረዳት ይኖርብናል። በልጆች አስተዳደግ ከፍተኛ ቦታ ይዞ የሚገኘው የልጆች የማኅበራዊ አስተዳደግ ሁኔታ ነው። ለዕድገታቸው ሁሉ መሠረቱ የማኅበራዊ ግንኙነታቸው ነው። የዚህ ምዕራፍ ዓላማ የልጆችን የዕድገት ሂደት በሰፊው ለመተንተን ሳይሆን ከኢትዮጵያ ባህል ጋር በማስተያየት ስለ ልጆች ዕድገት አጠቃላይ ግንዛቤ ለመስጠት ስለሆነ ዝርዝር ሃሳብ ውስጥ ጠልቀን እንገባም። ሆኖም የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት አጠቃላይ ሃሳብ እንዲኖረን ያስፈልጋል።

የልጆች የዕድገት ዘመን በአጠቃላይ ከ 12 ዓመት በላይ የሚወስድ ረጅም የዕድገት ዘመን ነው። የልጅነት የዕድገት ዘመን ከልደት እስከ 13 ወይም 14 ዓመት ድረስ የሚሄድ ነው። በአንድ ሰው የሕይወት ዘመን 14 ዓመት በጣም ረጅም ጊዜ በመሆኑ የሕፃናትንና የልጆችን ዕድገት የሚያጠኑ የሰነ ልቦና ሊቃውንት የልጅነትን የዕድገት ዘመን ሦስት አራት ቦታ ይከፋፍሉታል። ከልደት እስከ አምስት ዓመት ድረስ ያለው አንድ የዕድገት ክፍል ሊሆን ይችላል። በዚህ በመጀመሪያዎቹ አምስት ዓመታት ልጆች በአካል ከፍተኛ ምጥቀት የሚያሳዩበት፣ ቋንቋቸውን ለመናገር የሚጣጣሩበት ራሳቸውን ችለው ቆመው ለመሄድ የሚለማመዱበት፣ አካባቢያቸውን ለማወቅ የሚሯሯጡበት የለጋ ዕድሜ ሲሆን፣ ከአምስት እስከ አሥር ዓመት ያለው ደግሞ ትምህርት ቤት የሚጀምሩበት በመጠኑም ቢሆን ስለ አካባቢያቸው ያላቸው እውቀት የሚያዳብሩበት፣ ነፍስ ለማወቅ የሚጣጣሩበት፣ በጣም ንቁ የሆነ ማኅበራዊ እንቅስቃሴ የሚያሳዩበት፣ ከአብሮ አደጋቸውና ከእኩዮቻቸው ጋር ጊዜያቸውን በጨዋታ የሚያሳልፉበት ከፍተኛ የማኅበራዊ ዕድገት የሚያሳዩበት ወቅት ነው።

ከአሥር ዓመት ጀምሮ የጉርምስና ደረጃ እስከ ሚደረሱበት፣ ጊዜ ድረስ ያለው ደግሞ በአገራችን አባባል ልጆች ለአቅመ ሂዋንና ለአቅመ አዳም የሚደርሱበት ስለ ራሳቸው ያላቸውን እውቀት የሚያዳብሩበት፣ ወደ አዋቂነት ዓለም ለመድረስ የሚቃረቡበት፣ ባስተሳሰባቸው ጥልቀትና ምጥቀት የሚያሳዩበት የእድገት ዘመን ነው። ይህ የዕድገት ወቅት በአሜሪካ ጎብረተሰብ እጅግ አሳሳቢ የሆነ የዕድገት ወቅት ነው። ይህ የመጀመሪያዎቹ 14 ዓመታት በልጆች ዕድገት ውስጥ ወሳኝ የሚሆንና ሰወደፊት ስለ አካባቢያቸው ስለ ራሳቸው የሚኖራቸው አስተሳሰብ መሠረት የሚጣልበት የዕድገት ዘመን ነው። አነሰም አደገም ወላጆች በልጆቻቸው ቁጥጥር ሲኖራቸው የሚችለው በነዚህ በመጀመሪያዎቹ 14 ዓመታት ነው።

ከዚህ በኋላ ወላጆች በልጆቻቸው ሳይ ያለው ተጽእኖ እየቀነሰ ይሄዳል። ከዚህ በኋላ ያለው የዕድገት ዘመናቸው ከጓደኞቻቸው ከእኩዮቻቸው

እንዲሁም ከትምህርት ቤትና ከአካባቢያቸው ጋር የተቆራኝ ነው። ልጆች 14 ዓመት ከሞላቸው በኋላ የወላጆች ኃላፊነት እየቀነሰ ይሄዳል። የቤተሰብ ክትትል ወይም ቁጥጥር ተሰሚነቱ እየላላ ይመጣል። ቤተሰብ ፋይዳ የለውም ማለት ሳይሆን ልጆች አካባቢያቸውን ይበልጥ እየተረዱ ሲመጡ በራሳቸው ማሰብና መመራት ሲችሉ የቤተሰብ ተጽዕኖ የቤተሰብ ቁጥጥር እየቀነሰ ይመጣል። ልጆች 14 ዓመት ከሆናቸው በኋላ ወደ ጉርምስናው ዓለም ስለሚሸጋገሩ የነፃነት ሰሚት እየተሰማቸው ይመጣል። ይህ የዕድገት ወቅት በተለይ ነፃነት በተሞላበት በምዕራባውያን ኅብረተሰብ በጣም አሳሳቢ የሆነ የእድገት ዘመን ነው። በዚህ ዕድሜ አካባቢ ልጆች በተወሰነ ዕቅድና ሥርዓት ውስጥ ካልገቡ ለከፍተኛ አደጋ ይጋለጣሉ። በዚህ ወቅት ብዙ የተለያዩ ደባል ጠባዮችን መልመድ ስለሚችሉ በሕይወታቸው ላይ ያልተፈለገ ሁኔታ ይፈጠራል።

ልጆች ለአቅሙ አጻምና ለአቅሙ ሔዋን ሲደርሱ ሁናቴውን በጥብቅ ክትትልና ትምህርት ካልያዝነው በባሕርያቸውና በዕድገታቸው ከመስመር ሊወጡ ይችላሉ። ሕይወታቸውን በተሳሳተ ኃላፊና ሊመሩ ይችላሉ። የተለያዩ ሱሶችን በመልመድ ለአደገኛ ዕጽ ሱስ ተገዥ በመሆን ሕይወታቸውን ሙሉ በሙሉ ሊያበላሹ ይችላሉ። እንደ ሁኔታው አሳሳቢነት ወንጀል ውስጥ በመግባት ዕድሜ ልካቸውን እስር ቤት ሊማቅቁ ይችላሉ። በዚህ አኳያ ይህ የዕድሜ ደረጃ በጣም አስጊና አደገኛ ነው። አካባቢ ምን ጊዜም ለዕድገት ወሳኝ ነው። ምንም እንኳን በጥሩ እንክብካቤ ቢያድጉም አንድ ቀን ከቤተሰብ ወጣ ብለው በሚያጋጥማቸው ሁናቴ ለረጅም ጊዜ የተደከመበት ሁሉ በከንቱ ሊቀር ይችላል።

በተለይ በዚህ በወጣትነት ዕድሜ ኃላፊ ከሚታዩት የእድገት ዘርፎች አንዱ ማንነትን በመገንዘብ ላይ የተመሠረተ መሆኑን እንዚህም ታዳሂ ወጣቶች ማን እንደሆኑ ለማወቅ አእምሮአቸውን መመርመር ይጀምራሉ። በተለይ ከዓለም የተውጣጣ የተለያዩ ኅብረተሰብ በሚኖርበት አካባቢ ወጣቶቹ እኛ ማን ነን? ኢትዮጵያዊ ወይንስ አሜሪካዊ ወይንስ ደግሞ ኢትዮጵያዊ

አሜሪካዊ? በመሠረቱ አሜሪካ መምጣታቸው ኢትዮጵያዊነታቸውን ባይለውጠውም ጥያቄውን ማንሳታቸው አይቀርም። ዛሬ በአሜሪካ ህብረተሰብ ወጣቶች በቀላሉ በመታለለል ከፍተኛ የሸቀጣሸቀጥ ማራገፊያ ሆነዋል። ለልጆች ጥሩ ትምህርት ቤት አካባቢ መምረጥ ተገቢ ቢሆንም በአሜሪካ ኅብረተሰብ ትምህርት ቤቶችም እንደዚሁ የከፍተኛ ቀረጥ ምንጭ ሆነዋል። ቤተሰብ ልጆቹን ጥሩ ትምህርት ቤት ለማስገባት ፍላጎትና ጉጉት ቢኖረውም አንዳንድ ትምህርት ቤቶች ተማሪዎች በሚያመጡት ውጤት ታዋቂ በመሆን ብዙ ቤተሰቦችን ይሰባሉ። ልጆቹን እንዚህ ጥሩ ትምህርት ቤቶች ለማስገባት በሚል ዓላማ ወደ አካባቢው ለመኖር በሚወስኑበት ጊዜ የመኖሪያ ቤት ዋጋ እጅግ ሰማይ የወጣ ይሆናል። ሌላ ቦታ 50ሺህ ዶላር የሚያወጣ እዚህ ግባ የማይባል ቤት በእንዚህ ትምህርት ቤቶች አካባቢ በመገኘቱ ብቻ እስከ 200 ሺህ ዶላር ሊያወጣ ይችላል። እንግዲህ ስንቱ ቤተሰብ ይህንን ያለቅጥ የናረ ዋጋ ለመክፈል አቅሙ እደሚፈቅድ መገመት አያደግትም።

በመሠረቱ ጥሩ ትምህርት ቤት አስፈላጊ ነው። መደገፍም ይገባዋል። ነገር ግን ትምህርት ቤትን ጥሩና መጥፎ ደካማና ብርቱ /ጠንካራ ብሎ መስፋፈሉ ኢሳይያስዊ /ኢትምህራታዊ ነው ለማለት ይቻላል። ትምህርት ቤት ከተባለ ተመሳሳይ አገልግሎት መስጠት ይገባዋል። የሀገሪቱን ልጆች ሙሉ በሙሉ እንዚህ ጥሩ ትምህርት ቤቶች ናቸው ከሚባሉ ትምህርት ቤቶች መላክ ባይቻልም ቤተሰቦች ተስፋ መቁረጥ የሰባቸውም። በመሠረቱ የትምህርት ትልቁ መሠረት ቤተሰብ ነው። ልጆች በቤተሰባቸው ጥሩ መሠረት ካገኙ ወላጆች በልጆቻቸው ትምህርት ላይ ንቁ ተሳተፉ ካላዩ ልጆቹ ጥሩ መሠረት ኖሯቸው ያድጋሉ። በአሜሪካ ኅብረተሰብ እንደምናየው ሕዝቡ በሥራ ሩሜ ላይ ስለአለና በሥራ ውጥረት ስለተያዘ ለልጆቹ ያለው ጊዜ በጣም የተወሰነ ነው።

ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ልጅ የሚያሳድጉት ተቀጣሪ የሆኑ ልጅ አሳዳጊዎች ወይም የልጅ ሞገዚቶች ናቸው እንጂ ወላጆች አይደሉም። ወላጆች ልጆቻቸውን የሚያዩበት ጊዜ እንኳን በጣም የተወሰነ ነው። ከዚህ

አንፃር የወላጅ ፍቅር የወላጅ እንክብካቤ ሳያገኝ የሚያድግ የአሜሪካ ኅብረተሰብ እጅግ ብዙ ነው። እንኳን ከልጆቻቸው ጋር ጣእም ያለው ጊዜ ሊያሳልፉ ቀርተው ልጆቻቸውን በሚመለከት ትምህርት ቤቱ በዓመት ሁለት ጊዜ በሚደረገው የወላጆች ኮንፈረንስ እንኳን ለመገኘት የማይችሉ ወላጆች ብዙዎች ናቸው። አንዱ በአሜሪካ ኅብረተሰብ እጅግ ከሚያሳስበው ማኅበራዊ ችግሮች አንዱ የልጆች አስተዳደግ መሆኑን በቀላሉ መገንዘብ እንችላለን እንዲሁም ሆኖ በኅብረተሰቡ ዘንድ የልጆች አስተዳደግ ከፍተኛ ቦታ አልተሰጠውም።

በዚህ ረገድ የአውሮፓውያን አገሮች ለዚህ ችግር በመጠኑም በሆን የተዘጋጁ ይመስላሉ። በብዙ አውሮፓውያን ሀገሮች አንዲት ቤት ልጅ ከወለደች በኋላ ሙሉ ደመወዝ እየተከፈላት አንድ ዓመት ያህል ፅረፍት ይሰጣታል። ከዚያም በዓመት ውስጥ ለተወሰኑ ጊዜያት ልጁ ትምህርት ቤት መግባት እስከሚችልበት ጊዜ ድረስ አስፈላጊው የእረፍት ጊዜ ለእናትየዋም ለአባትየውም ይሰጣቸዋል። አነሰም አደገም አውሮፓውያን የልጆች አስተዳደግ ችግርን ተረድተው መፍትሄ መፈለጋቸው ራሱ እንድ ቁም ነገር ነው። ነገር ግን በአሜሪካ ኅብረተሰብ ችግሩን ገና ያልተገንዘቡት ስለሆነ መፍትሔ ለማግኘት ያሰቡበት አይመስልም።

የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት የአሜሪካ ኅብረተሰብ ሀብቱና ሳይንሱ እያለው በዕቅድ ላይ የተመራ አይደለም ማለት ይቻላል። ኅብረተሰቡ ለኢኮኖሚው ሥርዓት ሙሉ በሙሉ ተገዥ በመሆኑ ሰዎች በሁለት እና ሦስት ሥራ የተጠመዱ በመሆናቸው ለቤታቸው የሚሰጡት ትኩረት በጣም ዝቅተኛ ነው። በዚህ አንፃር ኅብረተሰቡ የልጆችን ትምህርት በሚመለከት ሙሉ በሙሉ ኃላፊነቱን ለትምህርት ቤት የለቀቀ ይመስላል። ዛሬ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ለልጆች አለመማር ለልጆች ትምህርት ወደኋላ መቅረት ሙሉ በሙሉ ተወቃሾች የሆኑት አስተማሪዎች ሆነዋል። በአንፃሩ ደግሞ ለሕዝብ ትምህርት ቤቶች የሚሰጠው በጀት ለአስተማሪዎች የሚመደበው ክፍያ በሚያሳዝን ሁኔታ ዝቅተኛ ነው። ዛሬ አስተማሪ በአሜሪካ

ኅብረተሰብ ያለው ተቀባይነት እጅግ የወደቀ ነው። በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ላይ ካሉ ትምህርት ቤቶች ተአምር መጠበቅ አይቻልም። ትምህርት ቤቶችም ኃላፊነታቸውን መወጣት አቅቷቸው እየተንገዳገዱ ነው። ትምህርት ቤቶች በኅብረተሰቡ ዘንድ ዕምነታቸው እየወደቀ ነው።

ዛሬ በትምህርት ቤቶች ልጆቻቸው ምንም ጥቅም እንደማያገኙ የተረዱ አንዳንድ ወላጆች የራሳቸውን የቤተሰብ ትምህርት ቤት በማቋቋም ልጆቻቸውን ጨርሰው ትምህርት ቤት ከመላክ ያቆሙ እንዳሉ የታወቀ ነው። አንዳንድ ቤተሰቦች በትምህርት ቤት ላይ ዕምነት ከማግታቸው የተነሳ የራሳቸውን ቤት ትምህርት ቤት ያደረጉ ብዙዎች ናቸው። መንግሥትም እነዚህን ወላጆች በመደገፍ የገንዘብ ድጎማ እያደረገላቸው ነው። ይህም ቤትን ትምህርት ቤት ማድረግ በጣም አከራካሪ ቢሆንም ኅብረተሰቡ የደረሰበትን ደረጃና የወላጆችን ተስፋ መቁረጥ ሊያመላክት ይችላል። ከዚህም አልፎ የወላጆችን ሂደቶች ሊያመለክተን ይችላል።

ትልቁ ለልጆች አስተዳደግ አስፈላጊና ምትክ የማይገኝለት ከቤተሰብ የሚያገኙት እንክብካቤ ነው። ከቤተሰብ ቀጥሎ ደግሞ ልጆች ከኅብረተሰቡ ጋር ተቀላቅለው የወደፊት ኑሮአቸውን የሚገነቡት በትምህርት ቤት ነው። እንኳን በሳይንስና በቴክኖሎጂ የተራቀቀው ዓለም ይቅርና በማደግ ላይ ላሉ ኅብረተሰቦች እንኳን የትምህርት ቤትን ጥቅም በመረዳት የአቅማቸውን ያህል ጉጂ በመሥራት ልጆቻቸውን ሚያስተምሩ ጥቂቶች አይደሉም። ይህ ትምህርት ቤት ለልጆች እውቀት ብቻ ሳይሆን ለማኅበራዊ ዕድገታቸው ከፍተኛ አስተዋጽኦ የሚያደርግ ድርጅት ነው። እንግዲህ የአሜሪካ ኅብረተሰብ ልጆች ከሁለት ያጣ ጉመን ሆነዋል ማለት ይቻላል። ወይ ከወላጆቻቸው አልሆኑ ወይ ከትምህርት ቤት አልሆኑም። ወላጆችም በሥራ ውጥረት ምክንያት ልጆቻቸውን መንከባከብ ተስፏቸዋል። ትምህርት ቤቶችም በተለያዩ ችግር ልጆችን በስነ ሥርዓቱ ማስተማር አቅቷቸዋል።

እንግዲህ በአንድ መልኩ ይህ ሁኔታ የምዕራባውያን ሥልጣኔ የወለደው ችግር ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ የምዕራባውያን ሥልጣኔ በሳይንስና በቴክኖሎጂ እንዲሁም በኢኮኖሚ የመጠቀሚያው በጣም መሠረታዊ በሆኑት ማኅበራዊ ጉዳዮች ላይ ማለትም በቤተሰብ እንክብካቤ የልጆችን ማኅበራዊና ስነ ልቦናዊ ዕድገት በሚመለከት ያደረገው መሻሻል በጣም የተወሰነ ነው። በርግጥ ምዕራባውያን በቴክኖሎጂ መጥቀሙ ጨረቃ ላይ ደርሰዋል። ነገር ግን ቤተሰብ ከልጆቹ ጋር ጥራት ያለው ጊዜ ለማሳለፍ እያዳገተው ነው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ያለው ጊዜ ውድ ነው። ልጆች ጣዕም ያለው የልጅነታቸውን ጊዜ ሰላማዊ በሆነ መንገድ አእምሮአቸው ሳይበክል የሚያድጉበት ሁኔታ ገና አልተፈጠረም። በሳይንስ ቢመጥቁም በማኅበራዊ አኗኗር በጣም ወደ ጓላ ቀርተዋል ማለት ይቻላል። ባንድ በኩል ሲታይ የምዕራባውያን ሥልጣኔ የሚያተኩረው የሕዝቡን ማኅበራዊ ኑሮ ለማሻሻል ሳይሆን በማይንሰና በቴክኖሎጂ ምርትን በማፋጠንና ዝብያን በማስፋፋት ትርፍን ለማካበት ይመስላል። አሜሪካ ብዙ ከበርቴዎችን ያፈራች አገር ናት። ባሬ ኮርፓሬሽኖች ሰማይ ጠቀስ ፎቅ እየሠሩ ይዞታቸውን በዓለም ላይ ለመዘርጋት በቅተዋል። የሕዝቡ የማኅበራዊ አኗኗር ግን ከተደረገው የቴክኖሎጂ ምጠቀሱ ጋር በወዳደር ምንም ያህል አልተሻሻለም። በአጠቃላይ አነጋገር የምዕራባውያን ሥልጣኔ ለቤተሰብ ምሥረታና ለልጆች አስተዳደግ አመቺ ሁኔታን የፈጠረ አይመስልም።

ባንድ በኩል ሲታይ አሜሪካ አገር ለሚኖሩ ኢትዮጵያውያን በሁለት ባህል ውስጥ ማለፍ እንደ እጥፍ ዕውቀት ሊቆጠር ይችላል። ብዙ ጊዜ ከሌላ ባህል መምጣታችንን እንደ ደካማ ጉን አድርገን የምንቆጥረው ጥቂቶች አይደለንም። በተለያዩ ባህሎች ማለፍ ትምህርት ነው። ዕውቀትም ነው። የተለያዩ ባህሎችንና የኑሮ ዘይቤዎችን ለማወዳደር እድል ስለአለን የምንፈጥረው የባህል ቅንጅት በጣም ትምህርታዊ ሊያደርገው ይችላል። ባንድ ባህል ብቻ ካደገው ኅብረተሰብ ተጨማሪ ዕውቀት አለን ማለት ይቻላል። ካንድ ባህል የወጣ ኅብረተሰብ ግን ምርጫ ስለሌለው ባህሉን የሚቀበለው በጭፍን ነው። ጉዳቱና ጥቂሙ ጎልቶ አይታየውም። ከተለያዩ

ባህል ለመጣ ኅብረተሰብ ግን ጉዳቱና ጥቂሙ ቁልጭ ብሎ ይታያል። የተለያዩ የኑሮ ዘይቤዎችን የማወዳደር ዕድል አለን። ያስተሳሰብ አድማሳችንን ሊያሰፋው ይችላል። በሁለት ታሪክ በሁለት ሃይማኖት በሁለት ቋንቋ ማለፍ ዕውቀታችንን ሊያሰፋው ይችላል። አመለካከታችንን ካንጋደድነው ደግሞ አዲሱን ባህል ሽክም አድርገን ልናየው እንችላለን።

የራሳችንን ባህል የበለጠ የምናከብረው ከሌላው ጋር ስናስተያየው ነው። በተለይ ቋንቋን በሚመለከት ከሁለት ቋንቋ በላይ ሰላለን ዕውቀታችን ያንኑ ያህል የሰፋ ነው። በስነ ልቦናዊ አንፃር ስናየው ደግሞ የራሳችን የሆነ ባህል ሰላለን የሚያኮራንና የሚያደፋፍረን እንጂ የሚያሳፍረን አይደለም። በዚህ አንፃር አመለካከታችንና አስተሳሰባችን ሰፊ መሆኑን መገንዘብ እንችላለን። በአሜሪካ ውስጥ ከሁለት ያጣ ጉመን ሆነው ታሪካቸውን፣ ባህላቸውን፣ ቋንቋቸውን ያጡ ጥቂቶች አይደሉም። ይህ ሁኔታ የኅብረተሰቡን ስነ ልቦናዊ አቋም ሊያናጋ ይችላል። በራሱ ባህል የማይኮራ በራሱ ባህል የማይተማመን ታሪኩን ማንነቱን ባህሉን እንደአጣ ይቆጠራል። ከዕውቀት ሁሉ በላይ ከሥልጣኔ ሁሉ በላይ ለሰው ልጅ ትልቁ ፀጋ በራሱ ባህል በራሱ ስብዕና መተማመኑ ነው። ዕውቀት ይገበያል ሥልጣኔም ይገነባል። ማንነታችንን ከባህላችንና ከኅብረተሰባችን የምናገኘው እንጂ ከገበያ ልንገዛው አንችልም። ከቻ ከኢትዮጵያውያን ጋር ለዘላለም አብሮን የሚኖር ቋንቋችን ባህላችን ታሪካችን ሥልጣኔያችን ነው። ይህን ታሪካችንን ለልጆቻችን ለተተኪው ትውልድ ማስተላለፍ አለብን። የልጆች አስተዳደግ በአሜሪካ ተተኪውን ትውልድ ለአሜሪካ ኅብረተሰብ ማዘጋጀት ብቻ ሳይሆን የኢትዮጵያን ኅብረተሰብ ባህል፣ ታሪክና ቋንቋን ማስተላለፍ ሌላው ትልቁ ኃላፊነት ነው። ደጋግመን እንደተወያየንበት ከኢትዮጵያ ወደ አሜሪካ የመጣንበት ትልቁ ዓላማ ኑሮአችንን ለማሻሻል ቢሆንም ዋናው ዓላማችን ግን ለተተኪው ትውልድ አዲስ የሥልጣኔ በር ለመክፈት ነው።

የዛሬውን የአሜሪካ ኅብረተሰብ እዚህ ደረጃ ላይ ደርሶ የምናየው የጥንት አባቶቻቸውና እናቶቻቸው ጥሬ በቆሎ በልተው ሜካ አድረው

የቆረቆሩት አሜሪካን በመሆኑ ነው። የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ትልቁ ዓላማ ለተተኪው ትውልድ በር በመክፈት ጠንካራ ኢትዮጵያዊ ኅብረተሰብ ለመመሥረት ነው። የልጆች አስተዳደግ እንበለው እንጂ ዓላማችን ለተተኪው ትውልድ መሠረት መጣል ማለት ነው። ይህ የምንከተኩትው ትውልድ ነገ ኢትዮጵያን አዲስ ሊያደርጋት ኢትዮጵያን ሊለውጣት ኢትዮጵያን እንደገና ሊፈጥራት ይችላል። ስለዚህ ይህን አዲስ ትውልድ ለመመሥረት ያለንን ኃይል ዕውቀትና ንብረት ሁሉ ማስተባበር አለብን። እንጋፋው ትውልድ ግማሽ ዘመኑን ያሳለፈው በትውልድ ሀገሩ ባህል ስለሆነ በአዲሱ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ባህል ውስጥ ሙሉ በሙሉ ጠልቆ መግባት አይችልም። አዲሱ ትውልድ ግን ይህ ዕድል አለው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ባህልና ሥርዓት ውስጥ መግባት ይችላል።

ከምዕራባውያን ሥልጣኔ የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት የምንማረው ትልቅ ትምህርት ልጆች እኛ ከምንገምተው የበለጠ ስለሚያውቁ ለልጆች ክብር መስጠት ይኖርብናል። በባህላችን ልጆችን ማወያየት ልጆችን ማነጋገር መልመድ ይኖርብናል። ልጆች ሃሳባቸውን እንዲያካፍሉን ስሜታቸውን እንዲገልጹ ማበረታታት አለብን። ነፃነት እንዲሰማቸው እንዳይሸማቀቁ እንዲጠይቁ እንዲናገሩ መፍቀድ አለብን። በልጆች ዘንድ ጥያቄ መጠየቅ ማለት በመሠረቱ የዕድገት ምልክት ነው። መናገርም የዕድገት ምልክት ነው። ስሜትን መግለጽም የዕድገት ምልክት ነው። ልጆችን ስሜታቸውን እንዳይገልጹ ከማስፈራራት ይልቅ በጥሞና ማስረዳት ጤናማ ያደርጋቸዋል። በመወያየት በማስረዳት እንዲያምኑ ያደርጋቸዋል። ብዙውን ጊዜ ስንመለከት አሜሪካውያን ልጆች በጣም አዋቂ አስተዋይ ብሩህ አእምሮ ያላቸው ይመስለናል። ከሌላው ኅብረተሰብ ልጆች በልጠው ሳይሆን ከታች ጀምሮ መናገር፣ ስሜታቸውን መግለጽ፣ ስለሚፈቀድላቸውና እንዲሁም ሃሳባቸውን ማስረዳትና በደንብ መግለጽ ስለሚችሉ ነው። ከባህላችን ጋር እያነፃጸርን እንዴት በዚህ ዕድሜያቸው እንደዚህ ሊናገሩ ይችላሉ በማለት የምንደነቅ ብዙዎች ነን።

የኢትዮጵያውያን ልጆች እውቀቱ ጠፍቷቸው ዕውቀቱ ሳይኖራቸው ቀርቶ ሳይሆን ባስተዳደሯቸው የመናገር ዕድል ስላልተሰጣቸው ሃሳብን መግለጽ ነውር አድርገው ስለሚቆጥሩት እንጂ ብሩህነት አስተዋይነት ጎሎዋቸው አይደለም። የአሜሪካ ኅብረተሰብ በመናገርና ሃሳብን በመግለጽ ሳይ የተመሠረተ ኅብረተሰብ ነው። የልጆች አዋቂነት የልጆች አስተዋይነት በባህላችን እምብዛም ቦታ አንሰጠውም። ልጆች ካበረታታናቸው ካስተማርናቸው ካስጠናናቸው መንገዱን ካስያዝናቸው ከምንገምተው በላይ አዋቂዎች እና አስተዋዮች ናቸው። አካባቢያቸውን እያዩ ስለሚያድጉ የልጆች ዕድገት እንደምናቀርብላቸው የአካባቢ አንክብካቤ ዕውቀታቸው የዳበረ ይሆናል። በተለምዶ የዛሬ ልጆች ብዙ ያውቃሉ እኛ በዚህ እድሜያችን ይህንን ያህል አናውቅም ነበር በማለት በተለምዶ እንናገራለን። የዘመኑ ልጆች ልዩ አእምሮ ልዩ ችሎታ ኖሮአቸው ሳይሆን አካባቢያቸው በሚያደርግላቸው እንክብካቤና የተለያዩ እንቅስቃሴ ውስጥ ስለሚሳተፉ ነው። በኛ ዘመን ያልነበሩ ዕድሎች ስለሚሰጣቸው አካባቢያቸው በተለያዩ ኘሮግራሞች የተሞላ በመሆኑ በባህሉም አንጻር የዘመኑ ልጆች የበለጠ ነጻነት ሰላላቸው በኛ ዘመን ይሰጠን የነበረው የማወቅ የመጠየቅ ዕድል ብዙም ስላልነበረ ነው። በኛ ዘመን ብዙ ነገር ሲጠየቅ ይህ ባለፈ የሚል የሰድብ ናዳና ማስፈራሪያ ስለሚያስከትል በጣም ጭምት ሆነን ተቆጥብን ሰላደግን ዕውቀታችን ጎልቶ ሊታይ አልቻለም። በዱሮ ባህል ልጆች በማወቃቸው ብቻ ይቀጣሉ ልጆች አእምሮአቸው የሚከፈተው እውቀታቸው የሚዳብረው ሲጠይቁ ስናበረታታቸው ተዝጊውን መልሰ ስንሰጣቸው ነው። ይህ ሁሉን የማወቅ ጉጉት የልጆች ብቻ ሳይሆን የሰው ልጃ መደበኛ ባሕርይ በመሆኑ በተለይ በልጅነት ዘመን ጎልቶ ስለሚታይ ይህንን ዕዳገታዊ ሂደት ለማዳበር መዘጋጀት ይኖርብናል።

በትክክለኛው የሰው ልጅ የዕድገት ሂደት የልጅነት የዕድገት ዘመን የትምህርት የደስታ የፍንደቃ የሩጫ የጨዋታ ዘመን ነው። ይህ የልጆች መደበኛ ባሕርይ ነው። ባገራችንም የተለምዶ አባባል ሸረ ልጆች ልጆች እንዲወጡ በጣም ከእንግዲህ ልጅነት ተመልሶ አይመጣም። እንደሚባለው

ልጅነት የደስታ ምልክት ነው። በምዕራባውያን የቤተሰብ ምሥረታና የልጆች አስተዳደግ ብዙ የማይነገርለት ለሕፃናትና ለልጆች ዕድገት ጤናማ ዕድገት ቁልፍ የሆነው ሰላምና ፍቅር የሰፈነበት ቤተሰብ ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ በማቴሪያል ፍላጎቶች የተዋጠ ኅብረተሰብ በመሆኑ ኅብረተሰቡ በከፍተኛ ደረጃ የሚያተኩረው የልጆችን ማቴሪያል ፍላጎታቸውን ለማሟላት ስለሆነ ስን ልቦናዊ ማኅበራዊና መንፈሳዊ በሆኑ ፍላጎቶች ላይ የሚሰጡት ትኩረት በጣም ዝቅተኛ ነው። የሰው ልጅ መደበኛ ባሕርይ በማቴሪያል ፍላጎት ላይ ብቻ የተመሠረተ አለመሆኑን በልጆች አስተዳደግ በኩል የተገነዘቡት አይመስልም።

ባጠቃላይ የምዕራባውያንን የሥልጣኔ መሠረተ ሃሳብ በጥሞና ከተመለከትን የሚጎድለው ይህ ነው። በቴክኖሎጂ መክበራቸውን በማቴሪያል ጉዳዮች ማሟላታቸውን ጥሩ ቤት ጥሩ ሕንፃ ጥሩ መኪና ጥሩ ቁሳቁስ ጥሩ ኤሌክትሮኒክስ ዕቃዎች ጥሩ የማቴሪያል ፍላጎቶችን በማሟላት የምዕራባውያንን ኅብረተሰብ የሚያክለው የለም። በሰው ልጅ መደበኛ ባሕርይ መሠረት የሰው ልጅ የተሟላ ኑሮ ለመኖር ከማቴሪያል ፍላጎቶች ባሻገር መመልከት ይኖርብናል። ለሰው ልጅ እውነተኛ ደስታን የሚሰጠው የቤተሰብ ፍቅርና መተሳሰብ ነው። ምንም ያህል ገንዘብ ቢፈስ በቤተሰብ ውስጥ ሰላምና ፍቅር ካልሰፈነ የሰው ልጅ የተሟላ ደስታን ሊያገኝ አይችልም። ቤተሰብ ዛሬ አሜሪካ ውስጥ በሞራልና በማኅበራዊ ኑሮው እየፈራረሰ ነው። በግል ጥቅም ላይ የተመሠረተ ቤተሰብ በማቴሪያል ጋጋታ የተመሠረተ ኅብረተሰብ ዓላማው ስንኩል ስለሆነ ቤተሰብን እንደሰም አጣብቂ የሚይዝ በፍቅር ላይ የተመሠረተ ማኅበራዊ ሥርዓት መፈጠር አለበት።

ልጆች ማኅበራዊ ኑሮን እየተማሩ ማደግ ይኖርባቸዋል። በማንኛውም ኅብረተሰብ የልጆች አስተዳደግ ከፍተኛው ዓላማ ተተኪውን ትውልድ አዘጋጅቶ አዲስ ዜጋ መፍጠር ማለት ስለሆነ መልካም ዜግነት ይዘው እንዲያድኑ ኅብረተሰቡ ኃላፊነት መውሰድ ይኖርበታል። የምዕራባውያንን

ሥልጣኔ ለግለሰብ ጥቅም እንጂ ለማኅበራዊ ግንባታ አስፈላጊውን ትኩረት አይሰጥም። በአሜሪካ ኅብረተሰብ የልጆች አስተዳደግ ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጠው ልጆችን ዲዝኒ ላንድ ለጉብኝት መውሰድ ነው። ዲዝኒ ላንድ ለልጆች ከፍተኛ የደስታ ምንጭ ቢሆንም ዞሮዞሮ ከፍተኛ የልጆች ትልቁ ዲዝኒ ቤተሰባቸው ስለሆነ ለቤተሰባቸው ትኩረት በመስጠት ፍቅርንና መተሳሰብን መፍጠር አለባቸው። ዛሬ ዲዝኒ ለአሜሪካኖች የልጆች መካ ወይም የልጆች ኢየሩሳሌም ሆኖአል። በማቴሪያል ደስታ ላይ ብቻ ማተኮር ዋጋ የለውም። ዲዝኒ ጥሩ የመዝናኛ ማዕከል ቢሆንም ለልጆች ባህላቸውን የሚያስረዳ ታሪካቸውን የሚያሳይ ቁምነገር የተሞላበት የተለያዩ ሙዚየሞችን ትምህርታዊ ተቋሞችን ማሳየቱ ለልጆች ትልቅ ትምህርት ይሰጣል።

በተለይ ለኢትዮጵያውያን ልጆች ታሪካቸውን ባህላቸውን በተጨማሪ እንዲማሩ አቅም የሚፈቅድ ከሆነ ደግሞ ከዘጠኝ እስከ አስራ ሦስት ዓመት ባለው ዕድሜያቸው ሀገራቸውን ኢትዮጵያን ማስጎብኘት ጥሩ ትምህርት በአእምሮአቸው ሊቀረጽ ይችላል። መሠረቱን ከያዙ በኋላ ጠለቅ ብለው ለወደፊቱ ስለሀገራቸው የበለጠ ለማወቅ የራሳቸው ፋንታ ይሆናል። በኛ በኩል ጉጉቱና ፍላጎቱን መፍጠር ይኖርብናል። ወላጆች አሳዳጊዎች ቢሆኑም በሌላ መልኩ አስተማሪዎች ናቸው የተጻፈ ሥርዓተ ትምህርት ባይኖረውም ቤተሰብ ትልቅ ትምህርት ቤት ነው። የልጆችን የተለያዩ የዕድሜ ክልል መሠረት በማድረግ አስፈላጊውን ትምህርትና እንክብካቤ ማድረግ ይኖርብናል።

በውጭ ባህል ውስጥ ተወልዶ ማደግ ጠንካራ የራስ መተማመንን ስለሚጠይቅ ኢትዮጵያውያን ቤተሰቦች ልጆቻቸው የመንፈስ ጥንካሬ ናገራቸው ማንነታቸውን አውቀው በማንነታቸው ኮርተው እንዲያድጉ ዓላማቸው መሆን ይኖርበታል። ለሰው ልጅ ዕድገት ማንነትን ማወቅ ከፍተኛ ቦታ መስጠት የሚገባው በጣም አስፈላጊ የሆነ የዕድገት ዘርፍ ነው። ማንነትን መጠየቅ የዕድገት ክፍል ነው። ለሕይወታችን የተረጋጋ ሁኔታ የሚፈጥርልን ማንነታችንን ስንተረጉም ማንነታችንን ስንረዳ ነው። ይህ

አዝማሚያ የማንኛውም የሰው ልጅ የተፈጥሮ ሂደት ነው። ከሀገር ወጥቶ ቤተሰብ መሠርቶ ልጁን ለቁም ነገር ማድረስ ከፍተኛ የሥራ ወጤት ከፍተኛ ተግባር ስለሆነ ለኅብረተሰባችን ትልቅ ኩራት ሊሰግው ይገባል። ውቅያኖስ ተሻግሮ አዲስ ቋንቋ ተምሮ ከማያውቁት ባህል ጋር ተደባልቆ እዚህ ደረጃ መድረስ ትልቅ የመንፈስ ኩራት ሊሰጠን ይገባል።

የምዕራባውያን ሥልጣኔ ለማንኛውም ችግራችን ለማንኛውም ጉዳያችን መፍትሔ ሊሰጠን አይችልም። የምዕራባውያን ሥልጣኔ የራሱ ድክመት እንዳለው መገንዘብ ይኖርብናል። በተለይ የቤተሰብን ፍቅር የልጆችን አስተዳደግ በሚመለከት የምዕራባውያን ሥልጣኔ የኢኮኖሚ መልስ እንጂ የማኅበራዊና ሰነ ልቦናዊ መልስ አይሰጠንም። ጠንካራ የኢኮኖሚ መሠረት ቢሰጠንም የምዕራባውያን ሥልጣኔ ስር መኖር ጠንካራ ቤተሰብ ሊፈጥርልን ስለማይችል ፍቅርን መተሳሰብን የቤተሰብ ዋልታ የሆነውን ፍቅርን ገን ለቤተሰባችን የምንሰጠው እኛው ራሳችን ነን። ከኢኮኖሚ ግንዛቤ ባሻገር የልጆች አስተዳደግ የኢትዮጵያን ታሪክ ማካተት ይኖርበታል። ኢትዮጵያ ረጅም ታሪክ ያላት የዓለም ሥልጣኔ የተጀመረባት የራሷ የጽሑፍ ቋንቋ ያላት ለረጅም ጊዜ ነፃነቷን ጠብቃ የኖረች ሀገር መሆኗን ለተተኪው ትውልድ ማስተማር ትልቅ ትኩረት የሚሰጠው መሆን አለበት። በኢኮኖሚ መዳበር ብቻ የሰውን ልጅ ኑሮ የተሟላ አያደርገውም። የምዕራባውያን ሥልጣኔ ብቻ ኑሮአችንን ቤተሰባችንን ሊገነባ አይችልም። የልጆች አስተዳደግ በምዕራባውያን ሥልጣኔ ላይ ብቻ ሳይሆን በሀገራችን ባህልና ታሪክ ላይ የተመሠረተ መሆን ይኖርበታል። ጠንካራ የኢትዮጵያ ቤተሰብ ጠንካራ የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ለመፍጠር ከምዕራባውያን ሥልጣኔ ባሻገር ታሪካችንንና ባህላችንን ለተተኪው ትውልድ ማስተላለፍ አለብን።

ምዕራፍ አሥራ አንድ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ

ከሀገር ውስጥ መውጣት ከሚያስከትላቸው ከፍተኛ ለውጦች አንዱ ለዘመናት ከኖሩበት ኅብረተሰብ ተፈናቅሎ በአዲስ ኅብረተሰብ ባዲስ ባህል ውስጥ በመግባት ሕይወትን ሆ ብሎ መጀመሩ ነው። ከአንዳንድ ጥቂት ቦታዎች በስተቀር ኢትዮጵያውያን አሜሪካ ውስጥ የሚኖሩት በየቦታው ተበታትነው ነው። ባለፉት ምዕራፎች ውስጥ በሰፊው እንደተወያየንበት ኢትዮጵያውያን በኅብረተሰብ ደረጃ በውል አልተሰባሰቡም በሀገር አቀፍ ደረጃ ኢትዮጵያውያን ዕድላቸውን ለማስፋት ከቦታ ወደ ቦታ ሲሯሯጡ እናያለን። የተለያዩ የትምህርትና የሥራ ዕድል በሚገኙባቸው ክፍለ ሀገሮች ተበታትነው እንዲኖሩ ይገደዳሉ። ባንድ ክፍለ ሀገር ብቻ ዕድሉ የማይገኝ ስለሆነ የሥራና የትምህርት ዕድል ፍለጋ በተለያዩ ቦታዎች መሯሯጥ ግዴታ ሆኖባቸዋል። ኢትዮጵያውያን ለመኖር በሚፈልጉበት ቦታ ከሚፈልጓቸው ጓደኞቻቸውና ዘመዶቻቸው ጋር አንድ ላይ ተሰባስበው መኖር በቀላሉ የሚገኝ ዕድል አይደለም። ይህንን ሁኔታ የሚያቀንባብር የተደራጀ የኢትዮጵያውያን ኅብረተሰብ ገና አልተፈጠረም።

አሜሪካ ውስጥ ቀደም ብለው በመጡ እንደሌሎች ኅብረተሰቦች ተደራጅተው ሥርዓቱ ውስጥ ተንሰራፍቶ በተደላደለ ቦታ መኖር አሜሪካ ውስጥ ገና ባለመፈጠሩ ኢትዮጵያውያን ያላቸው ምርጫ በጣም የተወሰነ ነው። ለምሳሌ ያህል ከኩባ አብዮት በኋላ ለረጅም ጊዜ አሜሪካ ውስጥ በመኖራቸው የኩባ ተወላጆች ደቡብ ፍሎሪዳን የራሳቸው ክልል አድርገው ለረጅም ዓመታት የኖሩበት ስለሆነ ዛሬ ከኩባ የሚሰደዱ የኩባ ተወላጆች እንደምንም ብለው ደቡብ ፍሎሪዳ ከገቡ ኑሮዎቻቸውና ሕይወታቸው በቀላሉ መስመር መያዝ ይጀምራል ይህም የፍሎሪዳ ክፍል በኩባ ኅብረተሰብ ቁጥጥር በመሆኑ አዲስ ለሚመጡ ኩባውያን አመች ሁኔታን ፈጥሮላቸዋል።

ኢትዮጵያውያን እዚህ ደረጃ ላይ ገና አልደረሱም። አንዳንድ ቦታዎች እንደ ዋሽንግተን ዲሲ ካሊፎርኒያ አካባቢ ሂውስተን ዳላስና በመሳሰሉት የአሜሪካ ከተሞች የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ በብዛት የሚገኝባቸው አካባቢዎች ቢሆኑም በኢኮኖሚ እንደኩባ ስደተኞች የተደራጀ ኅብረተሰብ ገና አልፈጠሩም።

ድርጅታዊ መረቡን በመላው ሰሜን አሜሪካ የሚዘረጋ የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ድርጅት አስካልተፈጠረ ጊዜ ድረስ ኢትዮጵያውያን በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ከፍተኛ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ሃይል ለመሆን ያስቸግራቸዋል። ኢትዮጵያውያንን ከተበታተኑበት በማሰባሰብና በማገናኘት የኅብረተሰብ ስሜት እንዲፈጥሩ መድረኩን የፈጠረችው በከፍተኛ ደረጃ ወደር የማይገኝላትና የኢትዮጵያ ወቅታዊ ታሪክ እደራ የጣለባት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን ናት። ኢትዮጵያውያንን ርስ በርላቸው ኢንዲፕረንድ ጠንካራ መሠረት ያለው ድርጅት በሌለበት ቦታ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ውስጥ መኖሯ እጅግ የሚያኮራና የኅብረተሰቡን መንፈስ የሚያጠናክር ሆኖ ተገኝቷል። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከሕዝቡ ጋር አብራ በመሰደድ ለብዙ ኢትዮጵያውያን ተስፋ ሆናለች። ዛሬ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኢትዮጵያውያን ባለበት ቦታ ሁሉ ድምጿን ታስማለች። የሚያበረታታውና ተስፋ የሚሰጠው ደግሞ በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በየጊዜው እየተጠናከረችና እየተስፋፋች በመሄድ ላይ ትገኛለች። ባለፉት አሥር ዓመታት ብቻ እንኳን በተለያዩ የአሜሪካ ከተማዎች ከ25 የማያንሱ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ተመሥርተዋል።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ይዞታዋን በማስፋፋት አዲስ የቤተክርስቲያን ሕንፃዎች በመሥራትና ያሉትንም በማጠናከር ላይ የምትገኝ ታላቅ ቤተክርስቲያን ሆናለች። በአሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መጠናከር ማየት በኢትዮጵያ ውስጥ ሃይማኖት ከፍተኛ ቦታ ያለው መሆኑን መገንዘብ ይቻላል። ባሁኑ ወቅት አሜሪካ የሚገኘው የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ የሀገሩን ታሪክ እንዲጠብቅ ባህሉን

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት

ዝርዝር በሰሜን አሜሪካ

ተ.ቁ	የከተማው/የክፍለ ግዛቱ ስም	የደብሩ ስም
1.	Washington D.C	ደብረ ሰላም ቅድስት ማርያም ደብረ ምሕረት ቅዱስ ሚካኤል ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል መድኃኔ ዓለም መካነ ብርሃን ዑራኤል ውሩፋኤል ቅድስት ሥላሴ
2.	Arizona	Phoenix - ቅድስት ሥላሴ - ቅድስት ማርያም
3.	California	Los Angeles - ቅድስት ማርያም Beverly Hills - ቅድስት ማርያም San Diego - ቅዱስ ገብርኤል San Jose - ቅዱስ ገብርኤል Berkeley መካነ ሰላም መድኃኔ ዓለም Fresno - መድኃኔ ዓለም Los Angeles - ተክለሃይማኖት
4.	Colorado	Denver - ቅድስት ማርያም - ኪዳን ምሕረት
5.	Florida	Tampa - አዲስ ዓለም ቅድስት ማርያም Jacksonville - ቅድስት ሥላሴ Miami - መካነ ፀሐይ መድኃኔ ዓለም

6.	Georgia	Atlanta - ደብረ ጽዮን ቅድስት ማርያም - ደብረ ኃይል ቅዱስ ገብርኤል - መካነ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል - ብሥራተ ገብርኤል Decatur - ስሐሊተ ምሕረት ቅድስት ማርያም
7.	Illinois	Chicago - ደብረ ጽዮን መድኃኔ ዓለም
8.	Indiana	- ቅዱስ ሚካኤል
9.	Kansas	- ደብረ ብርሃን ኪዳነ ምሕረት
10.	Massachusetts	Boston - መካነ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል - መካነ ሕይወት ቅዱስ ሚካኤል - ደብረ ሰላም ቅድስት ማርያም
11.	Maryland	ደብረ ገነት - መድኃኔ ዓለም Baltimore - መካነ ሰላም ኢየሱስ - ደብረ ብርሃን ቅድስት ሥላሴ - ኪዳነ ምሕረት
12.	Michigan	- ደብረ ገነት ተክለ ሃይማኖት
13.	Minnesota	St. Paul - መዳኃኔ ዓለም
14.	Missouri	St. Louis - ቅድስት ማርያም - ቅዱስ ገብርኤል
15.	Nevada	Las Vegas - ቅዱስ ሚካኤል
16.	New Jersey	- ቅድስት ሥላሴ
17.	New York	New York - ጽዮን ማርያም - ደብረ ሣሕል ባሕታ ማርያም Rochester - ኪዳነ ምሕረት Buffalo - መድኃኔ ዓለም Bronx - ቅድስት ሥላሴ

18.	North Carolina	Charleston - መካነ ብርሃን ቅድስት ሥላሴ Raleigh - ደብረ ታቦር እግዚአብሔር አብ
19.	Ohio	Cincinnati - መካነ ሰላም ኪዳነ ምሕረት Columbus - መድኃኔ ዓለም Cleveland - ቅድስት ሥላሴ
20.	Pennsylvania	Philadelphia - ቅዱስ ሚካኤል
21.	South Dakota	Sioux Fox - ሐመረ ኖኅ ኪዳነ ምሕረት
22.	Tennessee	Nashville - ቀራዥ መዳኃኔ ዓለም
23.	Texas	Dallas - ደብረ ምሕረት ቅዱስ ሚካኤል Dallas - ቅድስት ማርያም Dallas - ዋሴ ገዳም ገብርኤል Houston - መድኃኔ ዓለም Houston - ኪዳነ ምሕረት Austin - ቅዱስ ራጉኤል
24.	Virginia	Alexandria - ሐመረ ኖኅ ኪዳነ ምሕረት - ማኅበረ ስብሐት ልደታ - ፍኖተ ጽድቅ ቅዱስ ጊዩርጊስ Richmond - ደብረ መንከራት ልደታ Alexandria - ቅድስት ሥላሴ
25.	Washington State	Seattle - ቅዱስ ገብርኤል - ቅዱስ አማኑኤል

እንዳይረሳ ቤተክርስቲያን ከፍተኛ አገልግሎት እያበረከተች ነው። በተለይ ሃይማኖት ከፍተኛ ማህበራዊ ግምት በሚሰጥበት በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ረጅም ታሪክ ያላትን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያናቸውን በመካከላቸው ማግኘታቸው ለኢትዮጵያውያን ትልቅ ክብርና ማዕረግ ነው። በአሜሪካም ኅብረተሰብ ዘንድ የራሳቸውን ዕምነት ጠብቀው የራሳቸውን ቤተክርስቲያን ተክለው መገኘታቸው እጅግ የሚያስከብራቸው ነው። ዛሬ አሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያን ታሪክ ባህልና ቅርስ የሚያስከብር ምንም ድርጅት በሌለበት የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መገኘቷ ከፍተኛ ግምት ሊሰጠው የሚገባ ነው።

በታሪክ እንደምንረዳው የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የተመሠረተችው ገና በዓለም ላይ የክርስቲናት ሃይማኖት በሰፊው ባልተስፋፋበት ዘመን ነበር። በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ሰነ ልቦና ከፍተኛ ቦታ ያላት በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረገች የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን እንደመሆኗ መጠን የዚችን ልዩ የሆነች የቤተክርስቲያን ታሪክ ማጥናትና ማወቅ ይኖርብናል። የብሉይ ኪዳንን ሥርዓተ አምልኮ በመቀበል የመጀመሪያዋ የሆነችውና ጥንታዊቷ የእግዚአብሔር ቤተ አምልኮ የነበረችው ሷላም አዲስ ኪዳን ሲመሠረት ወንጌልን ከተቀበሉት አብያተ ክርስቲያናት ውስጥም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያዋ ናት። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የቅዳሴው ሥነ ሥርዓት አፈጻጸም፣ የሥርዓቱ አካሄድ ልዩ የሆነና በዓለም ውስጥ ከሚገኝ ከማንም ቤተክርስቲያን ጋር የሚመሳሰል አይደለም። ይህ እጅግ ልዩ የሆነ የክርስትና ሃይማኖት ሥርዓት ኢትዮጵያውያንን ብቻ ሳይሆን የዓለም የሃይማኖት ሊቃውንትን ያስደነቀ ነው። ኢትዮጵያን ልዩ የሚያደርጋት ከክርስቶስ ልደት በፊት ለረጅም ዓመታት የኦሪትን ዕምነት ትኩረት እንደነበረ ከታሪክ መጻሕፍት ብቻ ሳይሆን በመጽሐፍ ቅዱስም የተረጋገጠ ነው። የኦሪትን እምነት ተከታይ እንደነበረች በመገንዘብ የሚቻለው ደግሞ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ጽላት/ ታቦት በማንኛውም የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መገኘቱ ነው። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ሃይማኖት መሠረት

አንድ የቤተክርስቲያን ሕንፃ ሲሰራ ታቦት የግድ መኖር /መተክል አለበት። ታቦት የሌለው ቤተክርስቲያን ጸሎት ቤት እንጅ ቤተ ክርስቲያን ሊሆን አይችልም። ታቦት ተተክሎ ማለትም ቤተክርስቲያን ተመሠረተ ማለት ነው። ኦሪትን ልፈጽም እንጂ ልሸር አልማጣውም ያለውን የእግዚአብሔርን ቃል ዕውን ያደረገች ብሉይ ኪዳንንና አዲስ ኪዳንን አዋህዶ የያዘች ቤተክርስቲያን የኢትዮጵያ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ናት።

የዚችን የዓለም ታሪክ ቅርስ የሆነች ቤተክርስቲያንን ታሪክና አመሠራረት ጠንቅቆ ማወቅ ይስፈልጋል። በአሁኑ ወቅት የክርስትና ሃይማኖት እጅግ ተስፋፍቶ የሚታይበት አሜሪካ የሚባለው ሀገር ገና ሳይቆረቆር የኢጵዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ለረጅም ጊዜ የቆየች ቤተ ክርስቲያን ነች። ዛሬ ብዙዎቻችን እንደምናውቀው አሜሪካ የክርስትና ሀገር እየተባለች ስትጠራ ለሰሚው ግራ ነው። ዛሬ አሜሪካኖች የራሳቸውን የክርስቲያን ሀገር የአፍሪካን ሕዝብ በደፈናው ሊአማኒ እድርገው መቁጠራቸው ሳይከነክነን አልቀረም። በአሁኑ ወቅት አሜሪካ ውስጥ የክርስትና ሃይማኖት በጣም ሥር ሰዶ የሚገኝበት ክርስትና የገንባት ሀገር ሆናለች። የአሜሪካ ሚሽነሪዎች ክርስትናን ለማስፋፋት ኢትዮጵያ ሳይቀር ዛሬ ያልደረሱበት የዓለም ክልል የለም። የአሜሪካ ሚሽነሪዎች ዋና ዓላማቸው ኮሙኒዝምን ለመወጋት እንደነበር የሚታወቅ ነው። አሜሪካኖች የኮሙኒዝም አሻራ አለበት ብለው የሚገምቱበት ሀገር ውስጥ ሁሉ ክርስትናን ለማስፋፋት ይሯሯጡ እንደነበር በዘመናችን ያየነው ነው። ሌላው ቀርቶ ቡዲሂዝም በተንሰራፋባት ጁፓን ሳይቀር ክርስትናን በማስፋፋት ሳይ ይገኛሉ። ይህ የሚሸነሪ ጋጋታ ከመፈጠሩ በፊት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በህልውና የነበረች ናት። በታሪክ እንደምንረዳው የአውሮፓ ሚሽነሪዎች በተለያዩ ጊዜ ኢትዮጵያን ደፍረው እንደነበር የሚታወቅ ነው። በአውሮፓ የጥንት ቅኝ ገዢ የነበረችው ፖርቱጋል የካቶሊክ ሚሽነሪዋን ወደ ኢትዮጵያ ልካ እንደነበረች በታሪክ እናውቃለን። በሷላም የአውሮፓ ኃያላን መንግሥታት ማለትም እንግሊዝና ፈረንሳይ የአፍሪካ ሕዝብ ሃይማኖት

የለውም በሚል ሰበብ ወደ አፍሪካ በዘመቱበት ወቅት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አስቀድሞ ነበረች።

አውሮፓውያን የአፍሪካን ሕዝብ እንደ አውራ ይቆጥሩ በነበሩበት ጊዜ ከብዙ ምዕተ ዓመታት በፊት ተአምረኛው ምህንድስና በተባለለት የላቢባ አብያተ ክርስቲያናት ታንፀው ለትንግርት እስከ ዛሬም ይታያሉ። የአፍሪካ ሕዝብ ሃይማኖት ምን እንደሆነ እያውቅም በሚባልበት ወቅት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ ድርጅት የነበራት ጠንካራ ቤተ ክርስቲያን ነበረች። ሌላው እጅግ የሚያስባርመው ኢትዮጵያ ክርስትና ከመቀበሏ በፊት እንኳን በብሉይ ኪዳን ሃይማኖት ለረጅም ጊዜ በእግዚአብሔር የምታመልክ ሀገር ነበረች። ከታሪክ እንደምንረዳው የብሉይ ኪዳን ሃይማኖት ተከታዮች እስራኤላውያን ብቻ ነበሩ። የብሉይ ኪዳን ፅምነት በዓለም ውስጥ ከመካከለኛው ምሥራቅ ውጭ የነበረው ኢትዮጵያ ውስጥ ብቻ ነበረ። ይህ ራሱን የቻለ የታሪክ መስመር አለው። ኢትዮጵያ በዓለም ውስጥ የሃይማኖት መሥራች እንደመሆኗ መጠን የውጭ ሃይማኖት የመሸመትም ሆነ የመቀበል ችግር የለባትም በዓለም ውስጥ ቅድስት ሀገር ተብላ በአፍሪካም የክርስቲያን ደሴት ተብላ በምትታወቀውና የዓለም የክርስትና መናገሻ በሆነችው ኢየሩሳሌም ውስጥ ቦታ ከተሰጣቸው ሀገሮች ውስጥ ኢትዮጵያ የመጀመሪያዋ ሀገር ናት። በመሆኗም የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የራሷን ታሪካዊ ቦታ አስከብራ የምትኖር ብቸኛ ቤተክርስቲያን ናት። የኢትዮጵያንም ፈለግ በመከተል የግብጽና የግሪክ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያኖችም ኢየሩሳሌም ውስጥ የራሳቸውን ቦታ ለመያዝ ችለዋል።

ሌላው በታሪክ ውስጥ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንን በዓለም ውስጥ የተለየ የሚያደርጋት የእስራኤል የቃል ኪዳን ጽላት (arc of the covenant) በአሁኑ ወቅት የት እንዳለ በዓለም ታሪክ ጸሐፊዎች ሆን ብለው አወዛጋቢ ለማድረግ ቢሞክሩም ጽላቱ አክሱም ጽዮን ውስጥ እንዳለ በዓለም ታሪክ ሲነገር የኖረ ነው። ይህ ደግሞ ኢትዮጵያን በዓለም

ታሪክ ውስጥ ለዘላለም እድትታወቅ አድርጓታል። ይህም ሁኔታ ኢትዮጵያን በታሪክ ውስጥ ብቸኛ ቦታ ሰጥቷታል ኢትዮጵያን በታሪክ ብቸኛ የሚያደርጋት ይህ የሃይማኖት ታሪክ ብቻ ሳይሆን በአርኪዎሎጂ ጥናት የተገኘው የጥንታዊ ሰው ዓጽም የሥልጣኔ መናኸሪያና የሥልጣኔ ምንጭ ያደርጋታል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ሃይማኖት ከብሉይ ኪዳን ጋር የተጣመረ በመሆኑ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንን ታሪካዊ መሠረት ለማግኘት እስከ ዘመነ ኦሪት ድረስ ወደ ጓላ መሄድ ይኖርብናል። ሙሉ ኢትዮጵያዊት እንዳገባ በታሪክ የታወቀ ነው። ለእስራኤልም ከግብጽ አርነት መውጣት ኢትዮጵያ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደነበራት መረዳት ይቻላል። ለእስራኤላውያን ወደ ተስፋ ምድር ሀገራቸው መግባት ከኢትዮጵያ ታሪክ ጋር የተዛመደ መሆኑን ሊያመለክተን ይችላል።

ዛሬ በዘመናችን ግልጽ ሆኖ እንደምናየው ከመካከለኛው ምሥራቅ ውጭ በአፍሪካ አህጉር ያለውን የእስራኤላውያንን እምነት በተለይም በኢትዮጵያ ውስጥ በጎንደር ክፍለ ሀገር እስካሁን ድረስ የሚኖሩ ፈላሻ ወይም ቤተ እስራኤል በመባል የሚታወቁ ከረጅም ጊዜ አንስቶ የብሉይ ኪዳን ሃይማኖት ባለቤቶች መሆናቸው ሌላው ምስክር ነው። በቅርብ ጊዜ እስራኤል በዓለም ውስጥ ተበታትነው የሚኖሩትን የእስራኤል ልጆች ለመሰብሰብ ባወጣችው መመሪያ መሠረት ከሃያ ሺህ በላይ የሚሆኑ ፈላሾች ከደርግ መንግሥት ጋር በመደራደር ወደ እስራኤል መግባት ችለዋል። ኢትዮጵያውያን ፈላሾች በኢትዮጵያ መንግሥት ስምምነት እስራኤል ሀገር ሰፍረው መኖር ከጀመሩ ከሃያ ዓመታት በላይ ሆኗቸዋል። እነዚህ ጥቂር ኢትዮጵያውያን ሕዝቦች ከእስራኤል ሕዝብ ጋር ተደባቀው ሲኖሩ በዓለም የተለየ ታሪክ ፈጥረዋል ማለት ይቻላል። በታሪክ ውስጥ ልዩ ስፍራ ከሚይዝበት አንዱ ለብዙ ሺህ ዓመታት ነባር ከሆነችው ሀገራቸው ተነስተው ወደ እስራኤል መሄዳቸው ነው። እሄዱበት ሀገር ያለውን የዘር ልዩነት ተቋቋመው አዲስ ኑሯቸውን መሥርተዋል። ይህ ለየት ያለ የታሪክ ክስተት በስነ ኅብረተሰብ ሊቃውንት መጠናት አለበት።

በዓለም ታሪክ ውስጥ ለረጅም ጊዜ ነጻነቷን ጠብቃ በኖረች ሀገር ውስጥ ከብዙ ሺህ ዓመታት በኋላ አገራችን ዘራችን ከእስራኤል ነው በሚል የታሪክ ግንዛቤ ለብዙ ሺህ ዓመታት የኖሩበትን አገር ለቀው ወደ እስራኤል መሄዳቸው በታሪክ በጣም የሚያስገርም ሁኔታ ነው። ይህ በዓለም ታሪክ ውስጥ ተደጋግሞ የሚታይ ሁኔታ አይደለም። ለብዙ ሺህ ዓመታት ያህል ኢትዮጵያ ውስጥ ሲኖሩ ከሌሎች ኢትዮጵያውያን ጋር ሳይቀላቀሉ ይህን ያህል ዓመታት መኖራቸው እጅግ የሚያስገርም ነው። ዘራቸው ሙሉ በሙሉ ቤተእስራኤል ባይሆንም ብዙ የፈላሻ ዘር ያለባቸው ኢትዮጵያውያን በጉንደር፣ በጎጃም፣ በትግራይ፣ በወሊጋ፣ በሸዋ መኖራቸው አንዳንድ ሊቃውንት ይገምታሉ። በሺህ በሚቆጠር ዓመታት ውስጥ ማንኛውም ዘር ወይም ጉሳ ሳይደባለቅ ይኖራል ማለት አስቸጋሪ ነው። በመሠረቱ በኢትዮጵያ የሚገኙ ፈላሾች በዚህ ረጅም ጊዜ ዕምነታቸውን ጠብቀው ማንነታቸውን ሳይለውጡ መኖራቸው በጣም የሚገርም ነው።

በሌላ አንፃር ደግሞ አዲሲቷ እስራኤል ከብዙ ሺህ አመታት በኋላ ሕዝቦቿን እወስዳለሁ ብላ ማሰቧ ከምን እንደመነጨ ኢትዮጵያውያን ከራሳቸው ታሪክ ጋር በማገናዘብ የራሳቸውን ትኩረትና ማቅረብ ይኖርባቸዋል። ይህም የፈላሻ ኅብረተሰብ ከኢትዮጵያ ሕዝብ ጋር ያለውን ልዩነትና አንድነት ጠለቅ ብለን ማጥናት አለብን። ማንነታቸውን ጠብቀው ከሺህ ዓመታት በኋላ ወደ እስራኤል ለመሄድ መወሰናቸው በዘር ይሁን በሃይማኖት ሁኔታው መጠናት አለበት። ዕምነት በጣም ኃይል ያለው መሆኑ በታወቅም የሀገር ስሜት ከእምነትና ከሃይማኖት ጋር ያለውን ግንኙነት ልዩ ትርጉም ሊሰጠው ይችላል። የዚህ ምዕራፍ ዓላማ ስለ ኢትዮጵያ ቤተ እስራኤል ለመያየት ሳይሆን የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን አመሠራረቷ ከጃዳይዝም/ ከኦሪት ዕምነት ጋር በጣም የተቆራኘ መሆኑንና ታሪካዊ አመጣጡን ለማሳየት ነው። ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ታሪክ ስናነሳ ይህን የኢትዮጵያን የብሉይ ኪዳን ዕምነት የኢትዮጵያ መሠረቷ እንደሆነ ሳናነሳ ማለፍ አንችልም። የእስራኤልና የኢትዮጵያ ፈላሾች ታሪክ

እጅግ የሚያስገርምና የሚያስደስትም ስለሆነ ራሱን የቻለ ጥናት የሚጠይቅ ነው።

ዛሬ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በዓለም ውስጥ በተለያዩ ሀገሮች የዕምነት ቤቷን እያስፋፋች ትገኛለች። ከኢትዮጵያ ውጭ በብዙ ሀገሮች በአውሮፓ፣ በካናዳ፣ በአሜሪካ፣ በካሪቢያን ደሴቶችና በአውስትራሊያ ተስፋፋታ ትገኛለች።

ዛሬ ዘመናዊ የሆኑ የሃይማኖት ድርጅቶች በከፍተኛ ደረጃ በተስፋፋበት በአሜሪካ ጥንታዊ የሆነችው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በከፍተኛ ደረጃ ተጠናክሮ መገኘቷ እጅግ የሚያስደንቅ ነው። በሺህ በሚቆጠሩ የሃይማኖት ድርጅቶች ባሉባት አሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ውድድሩን ተቋቁማ መገኘቷ በራሱ ዕጽብ ድንቅ ነው። የአሜሪካ ኅብረተሰብ በነፃ አስተሳሰብ ሳይ የተመሠረተ እንደመሆኑ እዲስ የሃይማኖት ፍልስፍናዎችም በየጊዜው እየመነጩ ናቸው። ዘመናዊ ፍልስፍና ዘመናዊ አኗኗር ዘመናዊ አስተሳሰብ እጅግ በገንዘብ በአሜሪካ ምድር አንዲት ጥንታዊት ቤተክርስቲያን ስታንሰራራ ማየት ግን እጅግ የሚያስገርም ነው።

ዛሬ በሚለዩን ለሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያን ከፍተኛ ማህበራዊ መንፈሳዊና ስነ ልቦናዊ አገልግሎት በመስጠት ላይ የምትገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ናት። የዚህ ምዕራፍ ዋና ዓላማ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ለሚኖር የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ የምታበረክተውን አስተዋጽኦ ለመቃኘት ነው። በዚህ ምዕራፍ በከፍተኛ ደረጃ የምናተኩረው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ያላትን ድርጅታዊ መዋቅር ለኢትዮጵያውያን የምትሰጠውን አገልግሎት በኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ዘንድ ያላትን ቦታ ሕዝቡ ስለ ቤተክርስቲያኑና ስለ ሃይማኖቱ ያለው አመለካከት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ውስጥ ምን ዓይነት ገፅታ እንዳላት ተገቢውን ትንተና ለማቅረብ ነው። በዚህ

መጽሐፍ መጀመሪያ ላይ እንደተገለፀው ኢትዮጵያውያን አገራቸውን ለቀው ሲወጡ ታሪክ፣ ሃይማኖት ፍለጋ ሳይሆን ኑሮአቸውን ለማሻሻልና ለተተኪው ትውልድ ሰፊ ዕድል ፍለጋ ነው። ኢትዮጵያውያን ኑሮአቸው መስመር ከያዙ፣ ኑሮአቸው ከተስተካከሉ በኋላ ባህላቸውን ከመጠበቅ ወደ ኋላ እንደማይሉ በግልጽ ይታያል።

በአሜሪካ ስለኢትዮጵያውያን ማኅበራዊ ድርጅቶች በተወያየንበት ወቅት ኢትዮጵያውያንን ከሚገጥማቸው ችግሮች ትልቁና ዋነኛው የተጠናከረ ድርጅት አለመኖሩ በመሆኑ በሰፊው ለመተንተን ሞክረናል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓተ አምልኮት ለረጅም ጊዜ የቆየ በመሆኑ ጥልቀት የሌለው የምዕራባውያን ሥርዓተ አምልኮት የኢትዮጵያን ኅብረተሰብ ሊሰበው አይችልም። ሃይማኖት ዕምነት ብቻ ሳይሆን ከባህል ጋር የተሳሰረ በመሆኑ ከውጭ ሀገር ባህል ከውጭ ሀገር ሕዝብ ታሪክ ጋር የተያያዘ ሃይማኖት ለኢትዮጵያውያን ትርጉም አይሰጣቸውም።

በተለይ በወጣትነት ዕድሜ ላሉ ማንነታቸውን ለማወቅ ሀሊናቸውንና መንፈሳቸውን በሚመረምሩበት ወቅት ለጥያቄአቸው መልስ ለማግኘት የማይፈነቅሉት ድንጋይ የማይምሉት ጉድጓድ የለም። በዚህ ወቅት ኅብረተሰብ አስፈላጊውን ዝግጅት ማቅረብ ይኖርበታል። የሰው ልጅ የኢኮኖሚ ሁኔታው ከተደላደለለት ባህሉን ሃይማኖቱን አይረሳም። ደጋግሜ ላነሳው የምፈልገው ጉዳይ ኢትዮጵያውያን የሚጎድላቸው የባህል፣ የሃይማኖትና የታሪክ አለመሟላት ሳይሆን በኢኮኖሚ ያለመደላደል ነው። ለዚህ ከፍተኛ የኢኮኖሚ ጥያቄ መልስ ካገኙለት የሚያኮራ ባህልና ሃይማኖት አላቸው። የሚሹትና የሚፈልጉት በኢኮኖሚ መረጋጋት ነው። ለምሳሌ ያህል የኢትዮጵያውያንን የሠርግ ስነ ሥርዓትን የሚያዩ አሜሪካኖች የኢትዮጵያ ባህል ምን ያህል ያልተቀላቀለና ፍጹም ኢትዮጵያዊ እንደሆነ በመገንዘብ አድናቆታቸውን ይገልጻሉ። በዚህ አንጻር ኢትዮጵያውያን ወደ አሜሪካ የሚመጡት ባህልን ማንነትን፣ ሃይማኖትን ፍለጋ ሳይሆን ራሳቸውን በትምህርት በውቀት እና በኢኮኖሚ ለማሻሻል ነው።

ቀደም ባለው ምዕራፍ ውስጥ እንደገለጽነው ከአገር መውጣት ብቸኝነትን ሊያስከትል ይችላል። ባህል በአምሮአችን የምናሰላስለው ትዝታ ሳይሆን በድርጊት የሚገለፅ፣ ከኅብረተሰብ ጋር የምንካፈለው የጋራ ኑሮ በመሆኑ አብሮ የሚካፈለን ኅብረተሰብ ከአጠገባችን ከሌለ የውስጥ ብቸኝነት መፍጠሩ አይቀርም። ባህል ትርጉም የሚኖረው ኅብረተሰብ ሲፈጠር ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ይህንን ኅብረተሰብ ፈጥራለች። ቤተክርስቲያን ይህን መድረክ ማቅረቧ አማራጭ የማይገኝለት ነው። የፋሲካ በዓል አሜሪካ ውስጥ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አማካኝነት በሀገር ባህል ባሸበረቁ ኢትዮጵያውያን መካከል መገናኘትና እጅግ በደመቀ ልብስ ተክሆኖ ካህናት ሊያሸበሽቡ በምናይበት ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ ያለን እንጂ አሜሪካ ያለን አይመስልም። እንደዚህ ዓይነት ሥርዓት መፍጠር እጅግ የሚያስገርም ነው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በተለይ ለተተኪው ትውልድ የምታደርገው ስነ ልቦናዊ አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነው። የኢትዮጵያ ወጣቶች በውጭ ባህል በሚኖሩበት ጊዜ ስለራሳቸው ማንነት፣ ስለአመጣጣቸው፣ ራሳቸውን በሚጠይቁበት ወቅት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በምትሰጠው አገልግሎት መልስ ሊያገኙ ይችላሉ። ቤተክርስቲያኗ በምትሰጠው ትምህርት፣ በምታቀርበው ዝግጅት፣ ውስጥ በመሳተፍና በምታከብራቸው የተለያዩ በዓላት በመገኘት ስለማንነታቸው መረዳት ይችላሉ። ቤተክርስቲያኗ በየጊዜው በምትሰጠው ትምህርት አማካኝነት ወጣቶች ስለ ራሳቸው፣ ስለ ኅብረተሰባቸው፣ ስለሀገራቸውና ስለታሪካቸው ብዙ ይማራሉ። ወጣቱ ትውልድ ስለባህሉ ሊማር የሚችለው የኢትዮጵያን እኗኗር በተግባር ሲመለከት በተግባር ሲያጸምጥና በትምህርት መልክ ሲቀርብለት በአእምሮው ተቀርጾ ይኖራል። በኢትዮጵያ ባህል ያደገን ዝግባችን በአእምሮአችን ሊቀረጽ የቻለው በባህሉ ወስጥ ስለኖርን እንደመሆኑ ወጣቱ ትውልድም ይህ ተግባራዊ መድረክ ከተፈጠረለት ስለባህሉ በተግባር እየተማረ ያድጋል። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የኅብረተሰቡን ባህል እውን

ወይም ተግባራዊ ማድረግ ትችላለች። ባህል መጽሐፍ በማንበብ ብቻ በአእምሮአችን ሊቀረጽ አይችልም። ባህላችንን በተግባር የምንገልጽበት ሁኔታ መፍጠር ይኖርብናል።

የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በአሁኑ ወቅት የምትሰጠው አገልግሎት ለሁለት ትውልድ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ ለአንጋፋው ትውልድ ያደገበትን ባህሉንና ሃይማኖቱን እንደጠበቀ ሲሆን ለተተኪው ትውልድ ደግሞ ስለባህሉ የሚማርበት ስለሃይማኖቱ አጀማመር ትምህርት የሚከታተልበት መድረክ ወይም ድርጅት መፍጠር ነው። የሰው ልጅ የሕይወት እርካታ የሚያገኘው በኢኮኖሚ ብልጽግና ብቻ ሳይሆን በባህላዊና በማግበራዊ እርካታ ጭምር ነው። ታላቁ መጽሐፍ ቅዱስ ላይ እንደተጠቀሰው ሰው በእንጀራ ብቻ አይኖርም በእግዚአብሔር ቃል እንጂ እንደተባለው የሰው ልጅ ከፍተኛ መንፈሳዊ ሕይወት ያለው ማግበራዊ አንሰላ ነው። በኢኮኖሚ መላካት ብቻ ኑሮን የተሟላ አያደርገውም። የሰው ልጅ የኑሮ ሁኔታ በኢኮኖሚ ብቻ አይጠናቀቅም። ይህም ለኢትዮጵያውያን ብቻ ሳይሆን ከየትኛውም ሀገር ለሚመጡ ሕዝቦች ሁሉ የሚሠራ ነው።

የሰው ልጅ ከሀገር ወደ ሀገር ውቅያኖስ እየተሻገረ የሚቅበዘበዘው የሚሰፋው የሚደክመው የኢኮኖሚው ፍላጎትን ለማሟላት ብቻ ሳይሆን ለሰው ልጅ ኑሮ ቁልፍ የሆነውን ባህላዊና መንፈሳዊ ፍላጎቱን ለማርካት ጭምር ነው። በተለይ ካህንር ከወጡ በኋላ የኢኮኖሚ ፍላጎታችንን ለማሟላት እንደማግበራዊና መንፈሳዊ ፍላጎታችን የሚከብድ አይደለም። ከፍተኛ ችግር የሚፈጥረው ማግበራዊና መንፈሳዊ ፍላጎትን ለማሟላት ነው። ከተለያዩ ሀገሮች በየጊዜው ወደ አሜሪካ የሚመጡ ሕዝቦች በአንድ አካባቢ የሚሰባሰቡበት ዋናው ምክንያት ለኑሮአቸው ትርጉም ለማግኘት ነው። በመጀመሪያ ግን በአንድ አካባቢ በመሰባሰብ አንድ ኅብረተሰብ መፍጠር አስፈላጊ ነው። ይህ ቅድመ ዝግጅት ከተሟላ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ይህን ከፍተኛ የሰውን ልጅ ፍላጎት ለማሟላት ትክክለኛውን መድረክ መስጠት ትችላለች። የሰው ልጅ የሚደክመው የማቴሪያል ፍላጎቱን

ለማርካት ብቻ ሳይሆን ባህሉን ሃይማኖቱንና ታሪኩን ጠብቆ ለመኖር ነው። ለዚህም ደግሞ ቤተክርስቲያን ባህልን ሃይማኖትን ታሪክን ለመጠብቅ ዓይነተኛ ድርጅት ናት።

ከዚህም አልፎ አሜሪካ ከፍተኛ የሃይማኖት ነፃነት የሰፈነባት ሀገር እንደመሆኗ መጠን ለተለያዩ ሕዝቦች የፖለቲካ፣ የሃይማኖት፣ የኢኮኖሚና የማግበራዊ ጥገኝነትን የምትሰጥ ሀገር ናት። በዚህ አንፃር አሜሪካ ከተለያዩ አገሮች የመጡ ሕዝቦች የራሳቸውን ሃይማኖት የሚያከብሩበት ነፃ አገር ናት። ኢትዮጵያውያንም እንዲሁ ያላንዳች ተፅእኖ የራሳቸውን ሃይማኖት በሰላም የሚያከብሩበት ሀገር አግኝተዋል። የተለያዩ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በዓላት እንደ ጥምቀት ደመራ ትንሣኤና ሌሎችም ዓውደ ዓመታት አሜሪካ ውስጥ ሲከበሩ ማየት አሜሪካ የሃይማኖት ነፃነት የሰፈነባት አገር መሆኗን በቀላሉ መረዳት ይቻላል። በተለይ እጅግ የሚያስደንቀው ደግሞ በአገራችን በታላቅ ድምቀት የሚከበረው የጥምቀት በዓል በተለያዩ የአሜሪካ ከተሞች ታቦታት በሊሞዚን ሆነው በአሜሪካ ሞተር ብስክሊተኛ ፖሊሶች ታጅበው ወደ ጥምቀት ባሕሩ ሲያመሩ ማየት እጅግ የሚያኮራ ስነ ሥርዓት ነው።

በአንድ መልኩ ኢትዮጵያውያን በባህላቸው እንዲኮሩ የሚያደርግ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ የአሜሪካ ኅብረተሰብ ለሌሎች ኅብረተሰቦች የሚሰጠው ነፃነትና አክብሮት ከፍተኛ መሆኑን ያሳያል። በተጨማሪም ይህ አከባቢ ለወጣቶችና ለተተኪው ትውልዶች ስለሀገራቸው፣ ስለሃይማኖታቸውና ስለኅብረተሰባቸው የሚማሩበት ምቹ ሁኔታን ሊፈጥሩላቸው ችሏል። የኑሮ ትርጉም የሚኖረው በባህላችን የምንኩራበት ሁኔታ ሲፈጠር ነው። በተለይ በባዕድ አገር እንዲህ ዓይነት ነፃነት መታየቱ ቀላል አይደለም። ይህ ዕድል መፈጠሩ ለመላው ኢትዮጵያውያን እጅግ የሚያበረታታ ነው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ይህን የመሰለ ከፍተኛ አገልግሎት በመስጠቷ ልትመሰገን ይገባታል። በዚህ አንፃር የኢትዮጵያ

ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የሃይማኖት ማእከል ብቻ ሳትሆን የባህል ማዕከልም ሆና ትሠራለች። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ለብዙ ኢትዮጵያውያን ሃይማኖታዊ፣ ማኅበራዊና ትምህርትዊ አገልግሎት የምታበረክት ድርጅት ነች። አሜሪካ ለኢትዮጵያውያንም ሆነ ለማንኛውም ለውጭ ዓለም ኅብረተሰብ ከምትሰጠው ዕድል እንዲያሃይማኖት ነፃነት ስለሆነ በሃይማኖት ድርጅት አማካኝነት ኅብረተሰባቸውን በተለያዩ ማኅበራዊ መስክ ሊያደራጁት ይችላሉ። በአሜሪካ ውስጥ በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ለኅብረተሰቡ የተሟላ መንፈሳዊ አገልግሎት በመስጠት ላይ ትገኛለች። በተለያዩ ሃይማኖቶች ቤተ ክርስቲያን ትምህርት በመስጠት ሆስፒታሎችና የሕክምና ማዕከሎችን በማቋቋም ከሃይማኖት አገልግሎቷ ጋር በማጣመር በሕዝቡ ሁለገብ ኑሮ ውስጥ ከፍተኛ አገልግሎት የምትሰጥ ድርጅት ናት። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንም ይህን የሌሎችን የሃይማኖት ድርጅቶች የሥልጣኔ ፈለግ በመከተል ከጥንታዊና ከባህላዊ አገልግሎት ባሻገር በትምህርት በሕክምናና በተለያዩ ማኅበራዊ ነክ ጉዳዮች ውስጥ በመሳተፍ ተልእኮዋን ማሰፋት ይኖርባታል። ከታሪክ እንደምንረዳው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ከጥንት ጀምሮ የኢትዮጵያ ኅብረተሰብን በማሳባበብ ለሕዝቡ የትምህርት ማዕከል በመሆን ለረጅም ጊዜ አገልግሎቷን ስትሰጥ የቆየች ጥንታዊት ድርጅት ናት።

ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ጋርም ተመሳሳይነት ያላቸው የግሪክ፣ የግብጽና የሶሪያ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት በአሁኑ ወቅት በአሜሪካ ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ ተደራጅተው ይገኛሉ። ዕድሉና ነፃነቱ በመኖሩ አሜሪካ ውስጥ በባህሉና በሃይማኖቱ ቤተ ክርስቲያን መሥርቶ ማኅበራዊ ድርጅት ያላቋቋመ ኅብረተሰብ የለም። በጥንት የሸካጎ የባቡር አገልግሎት ሥራ ላይ በመስራት በደቡብ ሽጋጌ ሰፍረው ለረጅም ጊዜ የቆዩት የሰርቢያ ኦርቶዶክስ ኅብረተሰቦች በቅርቡ 5 ሚሊዮን ብር የፈጀ ትልቅ ዘመናዊ ቤተ ክርስቲያን ከነሙሉ ድርጅቱ ሠርተዋል። በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ቤተ ክርስቲያን ማለት የተሟላ ቤተ መቅደስ ብቻ ሳይሆን ለመፅመናት መገልገያ የሚሆን የተሟላ ማኅበራዊ ድርጅትን ማቅረብ

ይጠይቃል። ይህንን ለሟሟላት የሰርቢያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን እባላት የመሰብሰቢያ፣ የምግብ፣ የመዝናኛ፣ አዳራሽ በተጨማሪም ለልዩ ልዩ ማኅበራዊ አገልግሎቶች የሚውል ከፍተኛ አዳራሽ የተሟላ ትምህርት ቤት፣ የሕፃናት መዋያና መለስተኛ የሕክምና ማዕከል ሠርተው ለኅብረተሰቡ ከፍተኛ አገልግሎት እውስዋል። የተሟላ ዘመናዊ የምግብ ማዘጋጃ ያለው ከፍተኛ የገቢ ምንጭ በመሆን ኅብረተሰቡን ከማገልገሉም በላይ ሕዝቡ የሚዝናናበት በበዓልና በተለያዩ ማኅበራዊ ጉዳዮች እባላት ርስ በርስ ለማገናኘት መድረክ መፍጠሩ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። ቤተ ክርስቲያን ከሃይማኖት ከምትሰጠው የሃይማኖት አገልግሎት ባሻገር ከሕዝቡ የኑር ፍላጎት ጋር የሚዛመድ አገልግሎት በማበርከቷ ሕዝባዊ ማዕከል ሆናለች።

በአሜሪካ ኅብረተሰብ ቤተክርስቲያንን ባሁኑ ወቅት ዘመናዊ ሊያደርጋት የቻለውም በከፍተኛ ደረጃ በትምህርት በመሳተፉ ነው። ዛሬ የራሱ ትምህርት ቤት የሌለው ቤተ ክርስቲያን በአሜሪካ ውስጥ በጣም ጥቂት ነው። ዘመናዊ ትምህርት ኅብረተሰቡን በቀላሉ የሚሰብ አገልግሎት ነው። የትምህርት ቤቱ ተጠቃሚ በመሆኑ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ በቀላሉ ሊሳብ ይችላል። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንንም ታሪክ ስንመለከት ዘመናዊ ትምህርት ቤት ከመቋቋሙ በፊት ቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቤት እንደነበረች እስከ ቅርብ ጊዜ የታወቀ ነው። ይህን የሰርቢያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን እንደምላሊ የጠቀሰንበት ምክንያት ቤተ ክርስቲያን አገልግሎቷን ከሕዝቡ ኑሮ ጋር እንዴት ማቀናጀት እንደቻለች ለማስረዳት ነው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንም ከኅብረተሰቡ ፍላጎት ጋር በመራመድ ሃይማኖቷንና ሥርዓቷን ሳትለቅ ድርጅቷንና አገልግሎቷን ለማስፋፋት ጥረት ማድረግ ይኖርባታል። በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ለኅብረተሰቡ የምትሰጠውን ማኅበራዊ አገልግሎት በየጊዜው ማስፋፋት አለባት። ከታሪክ እንደምንረዳው ከሃይማኖት ትምህርት ባሻገር

ፊደል ታስቶጥርና ንባብ ታስተምር የነበረው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ነበረች። አሁንም በየገጠሩ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የቂስ ትምህርት ቤቶች አገልግሎታቸውን እየሰጡ ናቸው። በአሜሪካ ብዙ ቤተክርስቲያኖች የራሳቸውን ትምህርት ቤት ከፍተው ሲያካሂዱ ማየት ለቤተክርስቲያን አዲስ ነገር ሳይሆን ከቤተክርስቲያን የጥንት ተልዕኮ ጋር የተያያዘ ነው። አሜሪካ ውስጥ በዓለም የታወቁ ከፍተኛ ኮሌጆችና ዩኒቨርሲቲዎች የተቋቋሙት በቤተክርስቲያን አማካኝነት ነው። በኢትዮጵያም ቤተክርስቲያን ጥንታዊ ትምህርት ቤቶችን በተለያዩ የትምህርት ዘርፎች በማቋቋም ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጋለች። በአሁኑ ወቅት የሚያስፈልገው እነዚህን የትምህርት ዘርፎች በዘመናዊ መንገድ ማስፋፋት ብቻ ነው።

ዛሬ በአሜሪካ ቤተመሳሳይ ሁኔታ የከፍተኛ ትምህርት ተቋም የሆኑት የካቶሊክ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። በካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የተቋቋሙ ኮሌጆችና ዩኒቨርሲቲዎች አሜሪካንን አጥለቅልቀዋታል። እንደ ካቶሊክ አብያተ ክርስቲያናት የተጠናከሩና የተደራጁ ባይሆኑም የኅሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያኖችም ትምህርትንና የሕክምና አገልግሎትን ከሃይማኖት ትምህርት ጋር በማሳመር ንግዱን እያሰጡ ነው። እጅግ የሚያስገርመው እነዚህ የሃይማኖት ድርጅቶች በሁለቱም ፍልስፍና ኅብረተሰቡን ያገለግላሉ።

ከዛሬ ሰላሳና አርባ ዓመት በፊት ዘመናዊ ትምህርት ቤቶች በኢትዮጵያ ቤተ ክህነት አማካይነት እንደተቋቋሙ መረዳት ይቻላል። ቤተክርስቲያን ለረጅም ጊዜ ዘመናዊ ትምህርት ኢትዮጵያ ውስጥ እንዲስፋፋ ጥረት አድርጋለች። ለአብነት የመንበረ ጸባኤት ቅድስት ሥላሴ ዘመናዊ ትምህርት ቤትን መጥቀስ ይቻላል። ትምህርት ቤቱም የተከፈተውና ይተዳደር የነበረው በቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ዋና አስተዳዳሪ በነበሩ ሊቀ ሥልጣናት አባ ሀብተማርያም ወርቅነህ የአሁኑ አቡነ መልከጼዴት እንደነበረ የታወቀ ነው። ከዚያም ቀስ በቀስ ትምህርት ቤቱ እስከ ሁለተኛ ደረጃ ድረስ የተስፋፋ መሆኑም የሚታወቅ ነው። በወቅቱ በትምህርት ሚኒስቴር ሥርዓተ

ትምህርት የሚመራ የተሟላ ድርጅት ያለውና በዘመኑ አዲስ አበባ ውስጥ ታዋቂ የሆነ ትምህርት ቤት ነበር። ሁለት የትምህርት ባለሙያ የሆኑ አሜሪካውያንን በመቅጠር ትምህርት ቤቱ በሳይንስ ትምህርት እንዲደራጅ የሳይንስ ላብራቶር በማቋቋም ጥራት ያለው ትምህርት ሲሰጥ ቆይቷል። በወቅቱም ዝናን በማትረፉ ትምህርት ቤቱ በዘመናዊነት እንዲራመድና እንዲስፋፋ ጃንሆይ ትምህርት ቤቱን በመጥብኘት አስፈላጊውን እርዳታ አድርገዋል።

ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያናችን ዘመናዊ ትምህርትን በኢትዮጵያ ለማስፋፋት ንቁ ተሳትፎ እንድታደርግ በወቅቱ የቤተ ክርስቲያኗ አስተዳደር የነበሩት ሊቀ ሥልጣናት አባ ሀብተማርያም ከፍተኛ አመራር በማሳየታቸው ሊመሰገኑና ሊወደሱ ይገባቸዋል። ይህን የቅድስት ሥላሴ ቤተክርስቲያንን እርዳያነት በመከተል አዲስ አበባ ውስጥ ብዙ አብያተ ክርስቲያናት የራሳቸውን ዘመናዊ ትምህርት ቤቶች ለመመስረት በቅተዋል። አሁንም ብዙዎቹ ትምህርት ቤቶችን በማንሶ ላይ ይገኛሉ። ስደተኛው መድሃኒዓለም በመባል የሚታወቀው የምስኪየ ኅዙናን መዳሃኒዓለም የቤተክርስቲያኑን ስም የሚያስጠራ ታዋቂ የሆነ ዘመናዊ ትምህርት ቤት ተከፍቷል።

እነዚህን ምሳሌዎች የጠቀስንበት ምክንያት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በዘመናዊ ትምህርት ቤት መሳተፍ እንደ አዲስ ክስተት መታየት እንደሌለበት ለማስገንዘብ ያህል ነው። ይህ ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አዲስ ኃላፊነት ለመስጠት ሳይሆን ከኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ታሪክ ጋር አብሮ የነበረ ለመሆኑም ማስገንዘቢያ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ለትምህርት መስፋፋት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳደረገች በታሪክ የተረጋገጠ ነው። በተለይም በአሁኑ ወቅት በአሜሪካ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ የኢትዮጵያውያን ልጆች የሀገራቸውን ፊደል እንኳን የሚያስተምራቸው ያጡበት ጊዜ መሆኑን ተረድታ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የታሪክ ኃላፊነትዋን ከመቼውም ጊዜ በበለጠ የምታስብበት ወቅት ነው። የሀገራቸው ቋንቋ በአሜሪካ ውስጥ ሥራ ለመያዝ

ባይጠቅማቸውም ከአባትና ከእናታቸው ጋር ለመጠየቅ የኢትዮጵያ ኅብረተሰብን ለማጠናከር እንዲችሉ ስለሆነው እንዲያነቡና እንዲያውቁ ማንነታቸውን በጠንካራ መሠረት ላይ እንዲገነቡ ይረዳቸዋል። የቋንቋ አገልግሎት ለኅብረተሰብ ምሥረታ ከፍተኛ የባህል ቅርስ ነው።

ሌላው ሊነሳ የሚገባው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በአሜሪካ ኑሮአቸውን በመመሥረት ላይ ላሉ ኢትዮጵያውያን የሚኖራት ልዩ ትልእኮ ምን እንደሆነ ራሷን መጠየቅ ይኖርባታል። አሜሪካ ውስጥ የሚያጋጥሟት ምእመናንም በጣም የተለያዩ በመሆናቸው የነዚህን በቅርብ የተሰላሰቡ አዲስ ምእመናን ፍላጎት ለሟሟላት ዕቅድ ማውጣት ይኖርባታል። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ወይም በምዕራባውያን ሥልጣኔ ሃይማኖት ያለው ቦታ ሃይማኖት ያለው ተልዕኮ በጣም የተለየ መሆኑን አጠር ባለ ሁኔታ ቀደም ሲል ተወያይተንበታል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ለዘመናት የሀገርና የመንግሥት ሃይማኖት እንደነበረች የሚታወቅ ነው። አሁን በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ሁኔታ ሲታይ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንና ሌሎችም የዕምነት ድርጅቶች ራሳቸውን ችለው የሚተዳደሩ ከመንግሥት አስተዳዳሪ ውጭ እንደሆኑ የኢትዮጵያ ሕገ መንግሥት ይደነግጋል። በመሆኑም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአስተዳደሯ ሙሉ በሙሉ ሕዝባዊ እየሆነች መምጣቷ እየታየ ነው።

ባጠቃላይ መልኩ በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ቤተክርስቲያን ያላት ተልዕኮ ከሕዝቡ ጋር በቀጥታ የተገናኘ ነው። በአብዛኛው ምዕራባውያን ኅብረተሰብ መንግስትና ሃይማኖት የተለያዩ ናቸው ቢባልም በአስተዳደር አይገናኙም ለማለት ያህል እንጂ በብዙ ምዕራባውያን ሀገሮች ቤተክርስቲያን በሀገር ፖለቲካ ውስጥ ከፍተኛ ተፅዕኖ እንዳላት በየጊዜው የምናየው ነው። በቤሌራዊ ምርጫ ወቅት በአሜሪካ የኖረዝደንት ምርጫ ላይቀር አክራሪ ሃይማኖተኞች የራሳቸውን አጀንዳ ለማስተላለፍ ከፍተኛ ጥረት እንደሚያደርጉ በየጊዜው የምናየው ነው። ቤተክርስቲያንና መንግሥት የተለያዩ ናቸው ቢባልም ቤተክርስቲያኖች በአሜሪካን ፖሊሲና አመራር ላይ

በተዘዋዋሪ መንገድ በከፍተኛ ደረጃ ተፅዕኖ እንደሚያደርጉ የአደባባይ ምሥጢር ነው። በምዕራባውያን ሥልጣኔ ውስጥ የሚኖር ኅብረተሰብ የአኗኗር ስልቱ በጣም የተለየ ነው።

በዚህ አንፃር ቤተክርስቲያን ወይም ሃይማኖት በአጠቃላይ በሥልጣኔ በገፋ ኅብረተሰብ ውስጥ የሚኖረው ሚና ምን እንደሆነ በጥሞና መጠናት አለበት። በመሠረቱ የምዕራባውያን ቤተክርስቲያኖች የሚተዳደሩት ከምዕመናኑ በሚገኘው ገቢ እንደመሆኑ መጠን እያንዳንዱ ምዕመን የቤተክርስቲያን አባልነት ክፍያ መክፈል ግዴታው ነው። የቤተክርስቲያኗም አስተዳደር የሚመሩት ከምዕመናኑ የተውጣጣ የአስተዳደር ቦርድ በመሆኑ፣ ቦርዱ የኅብረተሰቡን የልብ ትርታ በማዳመጥ፣ የኅብረተሰቡን የአኗኗር ስልት በማጥናት፣ የኅብረተሰቡን ሁኔታ በመረዳት የቤተክርስቲያኗን ተልእኮና አገልግሎት ለመንደፍ ጥረት ያደርጋል።

በዚህ ዓይነት አሰራር ቤተ ክርስቲያኗ ለኅብረተሰቡ የምትሰጠው አገልግሎት በዕቅድ ላይ የተመሠረተ መሆን ይገባዋል። ለምሳሌ ያህል የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በዓላት በአሜሪካ ካለንደር መሠረት በሥራ ቀን የሚውልበት ጊዜ ስለሚያጋጥም ይህን በሚመለከት ካለንደሩን አስቀድሞ በመሥራት ልዩ ፕርግራም መቀየስ ይኖርባታል። በምዕራባውያን ኅብረተሰብ ቤተክርስቲያን የሕዝቡን የልብ ትርታ በማየት ትምህርቱን አገልግሎቱን ዝግጅቱን ከሕዝቡ ፍላጎት ጋር ከሕዝቡ ኑሮ ጋር የተዛመደ እንዲሆን የምትጥር ድርጅት ናት። የሃይማኖት ትምህርቱም በጭፍን ዶክትሪን የሚመራ ሳይሆን ከዓለም ሁኔታ ጋር የተያያዘና ለሕዝቡ ኑሮ ትርጉም የሚሰጥ እንዲሆን ይደረጋል።

የትምህርት አቀራረቡም የረቀቀ ሃይማኖትና ፍልስፍና ሳይሆን ሕዝቡ በሚገባው ቋንቋ የሕዝቡን የቀን ተቀን ኑሮ የሚያንጸባርቅ መሆን ይኖርበታል። ኅብረተሰቡም ትምህርቱን ከኑሮ ጋር በማገናዘብ አኗኗሩን ሊያስተካክል ይችላል። ከኑሮአቸውና ከሕይወታቸው ጋራ የተዛመደ

ትምህርት ለሕይወታቸው ትርጉም ይሰጠዋል። በዚህ አንፃር ቤተ ክርስቲያን ለኅብረተሰቡ ከፍተኛ ማህበራዊና ሰነ ልቦናዊ አገልግሎት የምትሰጥ ድርጅት ናት። ትምህርቱ ለምዕመናኑም ኑሮአቸውን እንዴት መምራት እንደሚችሉ፣ በዘመኑ ሳይንስና ቴክኖሎጂ የተበላሸውን የማህበራዊና የኅብረተሰብአዊ ችግራቸውን እንዴት መቋቋም እንደሚችሉ መንፈሳዊ ኑሮአቸውንም ከአለማዊ ኑሮአቸው ጋራ እንዴት ማዋሐድ እንዳለባቸው ይረዳቸዋል። የምዕራባውያን ኅብረተሰቦች ከቤተ ክርስቲያናቸው የሚጠብቁት ይህንኑ ነው።

የቤተክርስቲያን መምህራንና ካህናቱም የሚሰጡት አገልግሎት በኅብረተሰቡ ማህበራዊና ሰነ ልቦናዊ ችግር ላይ የተመሠረተ እንዲሆን ጥረት ያደርጋሉ። የአሜሪካ የሃይማኖት በዓላት ሁሉ የሚከበሩት በሰንበት ዕለት ነው። ቤተክርስቲያኗ የምታቀርበው ዝግጅት ከኅብረተሰቡ የማህበራዊና የሥራ ኃላፊነት ጋር እንዳይጋራ ከፍተኛ ጥንቃቄ ታደርጋለች። ቤተክርስቲያን የምትተዳደረው ከምዕመናኑ በሚሰበሰበው ገቢ ስለሆነ የአሜሪካ ቤተ ክርስቲያኖች በሙሉ የምዕመናኑን የሥራ ሳምንት በከፍተኛ ደረጃ ያከብራሉ። አሜሪካ ውስጥ የሚገኙ ቤተ ክርስቲያኖች የምእመናኑን ፍላጎትና የሰዓት ሁኔታ ለመጠበቅ አብዛኛው ቤተክርስቲያን ሁለት የተለያዩ የአገልግሎት ፕሮግራሞችን ይሰጣሉ። አንደኛው የጠዋት ፕሮግራም አብሮውን ጊዜ ለአዛውንቶች ሲሆን ሁለተኛው የአገልግሎት ጊዜ ደግሞ ምሽት ላይ ይጀምራል።

አሜሪካ የሚገኙት አብዛኞቹ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ፕሮግራማቸውን ከምዕመናኑ ጋር ለማስተካከል ከፍተኛ ጥረት በማድረግ ላይ ይገኛሉ። የቤተክርስቲያን ዋና ዓላማ በተለያዩ ቦታዎች በተለያዩ የሥራ ሁኔታዎች የተሰማሩ ኢትዮጵያውያንን በማሰባሰብ ጠንካራ የኦርቶዶክስ ኅብረተሰብን ለመመሠረት ነው። የምዕመናኑን የኑሮ ሁኔታ በመገንዘብ ኑሮአቸው ከሌላው ኅብረተሰብ ጋር የተዋሃደ በመሆኑ ቤተክርስቲያኗ የምትሰጠው አገልግሎት ከኅብረተሰብ ጋር እንዲጣጣም

ጥረት ማሳየት በጣም የሚያበረታታ ነው። የኢትዮጵያም ኅብረተሰብ ስለቤተክርስቲያኗ ድርሻና ለኅብረተሰብ ስለምትሰጠው አገልግሎት በተለያዩ ደረጃዎች መወያየት ይኖርበታል። በተለይ እንደ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ላሉ ጥንታውያን ቤተ ክርስቲያኖች አዲሱን ትውልድ ለመሳብ ከፍተኛ ጥረት ማድረግ አለባቸው። በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ ተቀላቅሎ ለሚኖረው ለኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ቤተ ክርስቲያኗ ምን ዓይነት አገልግሎት መስጠት እንደሚገባት በኅብረተሰብ ወይም በአሜሪካ ደረጃ ሰፊ ውይይት ማድረግ አለባት። ከሁሉ በፊት ግን የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ሁኔታውን አጥንተው ቤተ ክርስቲያን የምትከተለውን አመራርና አሠራር፣ ለሕዝቡ ስለ ምትሰጠው አገልግሎት በሰፊው መወያየት ይኖርባቸዋል። ብዙዎቻችን እንደምናውቀው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ወደ ሁለት ሺህ ዓመታት ያህል ታሪኳን ጠብቃ የኖረች ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን በመሆኗ ለአዲሱ ትውልድ የምትሰጠው ትምህርት የትምህርት አሰጣጥ ዘዴ በየጊዜው ማጥናትና መመርመር ይገባታል።

ዛሬ ከሁለት ሺህ ዓመታት በኋላ የጥንት ዕምነቷንና ሥርዓቷን ትለውጥ ማለት ሳይሆን በስደት ላይ ላሉ ለአማኞቿና ለተከታዮቿ ኢትዮጵያውያን ምን ዓይነት አገልግሎት መስጠት እንደሚኖርባት ለመወያየት ነው። ይህ እስከዛሬ ድረስ ያቆየችው ሥርዓትና ዕምነቷ ለዘላለም ጸንቶ የሚኖር ነው። ይህ ለሀገሪቷ ብቻ ሳይሆን ለመላው ዓለምም የታሪክ ቅርስ ነው። ተመሳሳይ የረጅም ጊዜ ታሪክ ያላት የካቶሊክ ቤተክርስቲያን ዛሬ እንደምናየው እጅግ ተደራጅታና ተጠናክራ ትገኛለች። የካቶሊክ ቤተክርስቲያን ራሷን የቻለች መንግሥት በመሆኗ ከኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ጋር ለማወዳደር ባይቻልም የካቶሊክ ቤተክርስቲያን እንዲህ ልትጠናከር የቻለችው ዕምነቷንና ሥርዓቷን በመለወጥ ሳይሆን ለሕዝቡ የምትሰጠውን አገልግሎት በማስፋፋትና በማደራጀት ነው። ዛሬ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ያልደረሰችበት የዓለም ዳርቻ የለም።

የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የሃይማኖትን ትምህርት በማሰራጨት ብቻም ሳይሆን በኢኮኖሚ አደረጃጀትም ከፍተኛ ደረጃ ላይ ትገኛለች። በዓለም ውስጥ እጅግ ሀብታም ቤተክርስቲያን ብትኖር የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ናት። የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የጦር ወታደር ባይኖራትም እንደ አንድ ኃይል መንግሥት ልትቆጠር ትችላለች። የሮማውን ፓፓ በረከት ለማግኘት የማይረገጥ የዓለም መሪ የለም። መቀመጫው ቫቲካን የሆነው የሮማው ፓፓ ዓለምን በተለያዩ ሁኔታ እንደሚቆጣጠር የካቶሊክ ቤተክርስቲያን ድርጅታዊ መዋቅር ምስክር ነው። የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በየሀገሩ አምባሳደሮቿን ትሾማለች። በዓለም አቀፍም በትምህርት በሕክምና በፓለቲካ በልማትና በተለያዩ ዘርፎች በመሰማራት አገልግሎቷን ታበረክታለች።

የካቶሊክ ቤተክርስቲያን በዓለም ውስጥ የማትገባበት ማንበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ የለም። በተለይም በአፍሪካ በላቲን አሜሪካና በሌሎች ታዳጊ ሀገሮች ውስጥ ከፍተኛ የልማት እንቅስቃሴ በማድረግ ላይ ትገኛለች። ወጣቱን ትውልድ ለመያዝም በየዓመቱ Catholic youth conference የዓለም ወጣቶች ጉባኤ የሚባለውን ከፍተኛ ድርጅት በማዘጋጀት ተወዳጅነትን አትርፋለች።

በድርጅታዊ አሠራር የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ከካቶሊክ ቤተክርስቲያን የምትማረው ትልቅ ነገር ቢኖር ድርጅት ነው የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በሀገር ደረጃ ብቻ ሳይሆን በዓለም አቀፍ ደረጃ ድርጅቷን ማጠናከር ያስፈልጋታል። ይህ መጽሐፍ ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ድርጅታዊ አሠራር በሰፊው ለመወያየት ዓላማው ባይሆንም ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የድርጅት አስፈላጊነትን በጥሞና መገንዘብ ይኖርብናል። ማንኛውም ቤተክርስቲያን የምታደርገው እንቅስቃሴ የሚለካው በምታላየው ድርጅት ስለሆነ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ ልትጠናከር የምትችለው ተገቢውን ድርጅታዊ መዋቅር ስትዘረጋ ነው። የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያንን ሁኔታ ያነሳንበት ትልቁ ነጥብ የካቶሊክ ሃይማኖትን ለመመርመር ሳይሆን

የካቶሊክ ቤተክርስቲያን የዘረጋችውን ጠንካራ ድርጅታዊ መዋቅር ለምሳሌ ለመጥቀስ ነው። እንደ ካቶሊክ ቤተክርስቲያን ረጅም ታሪክ ያላቸው ዕምነታቸውንና ጥንታዊ አሠራራቸውን ሳይለቁ ለሕዝቡ የሚሰጡት አገልግሎትና ድርጅታዊ አሠራራቸው በየጊዜው እየተስፋፋና እየተጠናከረ ሊሄድ ይችላል።

የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንም የምእመናኑን ፍላጎት በመመልከት ድርጅታዊ አሠራርዋንና ለሕዝቡ የምትሠጠውን አገልግሎት በየጊዜው እያሻሻለች መምጣት እንድምትችል ለማስገንዘብ ያህል ነው። ድርጅታዊ አሠራር የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የምትታወቅበት ትልቁ ነገር መሆን ይኖርበታል። ሌላው የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ከሌሎች የሃይማኖት ድርጅቶች መማር የምትችለው ለወጣቱ ትውልድ ልዩ ትኩረት በመስጠት ነው። በተለይ የፕሮቴስታንት የሃይማኖት ድርጅት በዓለም ላይ ሊስፋፋ የቻለበት አንደኛው ምክንያት በወጣቱ ትውልድ ላይ ልዩ ትኩረት በመስጠቱ ነው። ከዛሬ 50 ዓመታት በፊት ኢትዮጵያ ውስጥ የፕሮቴስታንታት ሃይማኖት በሰፊው መግባት በጀመረበት ወቅት የፕሮቴስታንት ሃይማኖት መሪዎች ያተኮሩት በወጣቶችና በተማሪዎች ላይ ነበር። ወጣቱን የሚመስጡ መዝሙሮች ወጣቱን የሚሰቡ አገልግሎቶችን በተለያዩ ዘዴ በማቅረብ ብዙ አማኞችን በጥቂት ጊዜ ማግኘት ችለዋል።

ይህንን ሆኖቱ በመገንዘብ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን አስተዳደር ወጣቶችንና የወንጌል መልእክተኞችን የሚያስተባብር ራሱን የቻለ መምሪያ በመፍጠር ወጣቱን ትውልድ ለመያዝ መከራ አድርጓል። አንድ ቤተክርስቲያን ማድረግ ከሚገባት ከፍተኛ ትኩረት አንዱና ዋነኛው ወጣቱን ትውልድ አቅፎ መያዝ ነው። ወጣቱ ትውልድ በፍላጎትና በባሕርይ የተለየ በመሆኑ ልዩ ድርጅታዊ አያያዝ ልዩ ዝግጅት የሚያስፈልገው የጎብረተሰብ ክፍል ነው። ወጣቶች ልዩ እንክብካቤ የሚያስፈልጋቸው የጎብረተሰብ አካል ናቸው። ይህም ስን ልቦናዊ ጥበብ የተሞላበት ዝግጅት ይጠይቃል። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንም በዚህ ዕድሜ ክልል ውስጥ ላሉ ወጣቶች

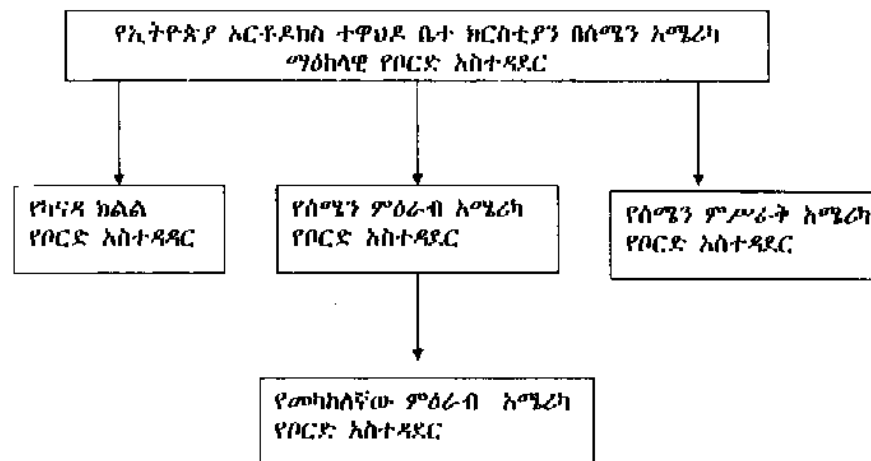
የተለየ ዝግጅት ማድረግ ይኖርባታል። ከ13 ዓመት የዕድሜ ክልል ጀምሮ 18 እና 19 ዓመት እስከሚሞላቸው ድረስ ወጣቶች ከምዕመናኑ ጋር መቀላቀል ቢችሉም በዚህ ዕድሜ ክልል ውስጥ ስለ ሕይወት ያላቸው አመለካከት ማጎበራዊና ስነ ልቦናዊ ፍላጎታቸው በጣም የተለየ በመሆኑ ምን ዓይነት ዝግጅት እንደሚያስፈልግ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን መወያየት ይኖርባታል።

በተለይም በአሁኑ ወቅት በካናዳና በመላው አሜሪካ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከመቸውም ገዜ ይልቅ እያደገች በመሄዷ በአህጉር ደረጃ መደራጀት ይኖርባታል። በሰሜን አሜሪካ አዲስ ድርጅታዊ መዋቅር መፍጠር ይኖርባታል። ሁላችንም እንደምናውቀው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የምትመራው በፓትርያርክ እንደመሆኑ መጠን ይህንን አሠራር በመጠቀም በሰሜን አሜሪካ የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ምን ዓይነት ድርጅታዊ አሠራር መፍጠር እንዳለባት ለመወያየት እንሞክራለን። አሠራርን በቅልጥፍና ለመምራት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ራሱን የቻለ አስተዳደር ወይም የድርጅት መዋቅር መፍጠር ይኖርበታል።

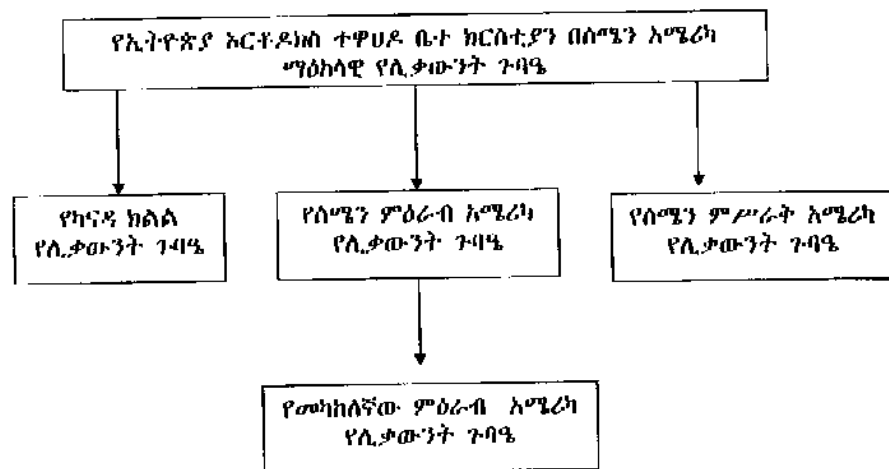
የዚህ ምዕራፍ ዋና ዓላማ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ውስጥ ሰሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ስለምታደርገው አገልግሎት ለመወያየት ስለሆነ ስለ ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አጠቃላይ ድርጅታዊ መዋቅር በዚህ መጽሐፍ በዝርዝር የምንወያይበት ርእስ አይሆንም። በዚህ ምዕራፍ ትልቁ የመወያያ ርዕሳችን አሜሪካ ስለአለው የኢትዮጵያ ኅብረተሰብን በሚመለከት ስለሆነ ድርጅታዊ መዋቅሩ የሚመለከተው አሜሪካ ውስጥ ለተመሠረተችው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ብቻ ነው። በሰሜን አሜሪካ የምትገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከእናት አገርዋ ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ጋራ የጠበቀ ግንኙነት መፍጠር ይኖርባታል። ምን ዓይነት ግንኙነት መፍጠር እንዳለባት ደግሞ ራሱን የቻለ የመወያያ ርእስ ይሆናል።

ሠንጠረዥ አንድ

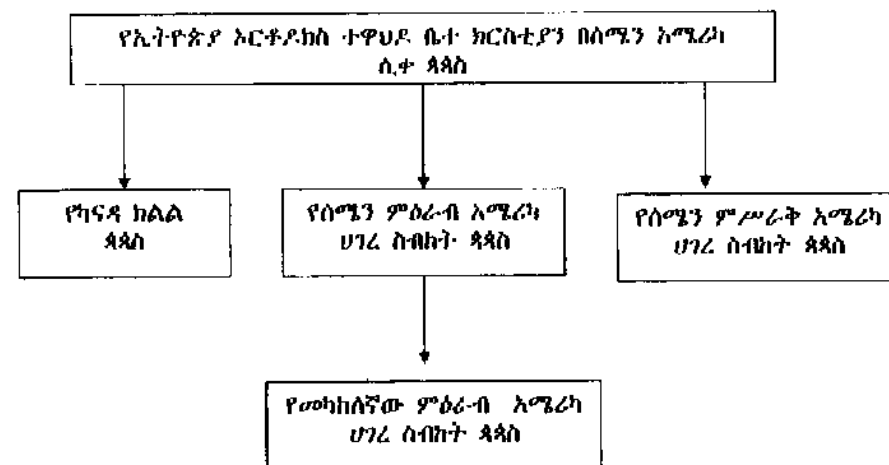
የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ
ልትከተለው የምትችል የቦርድ አስተዳደር አጠቃላይ ድርጅታዊ መዋቅር

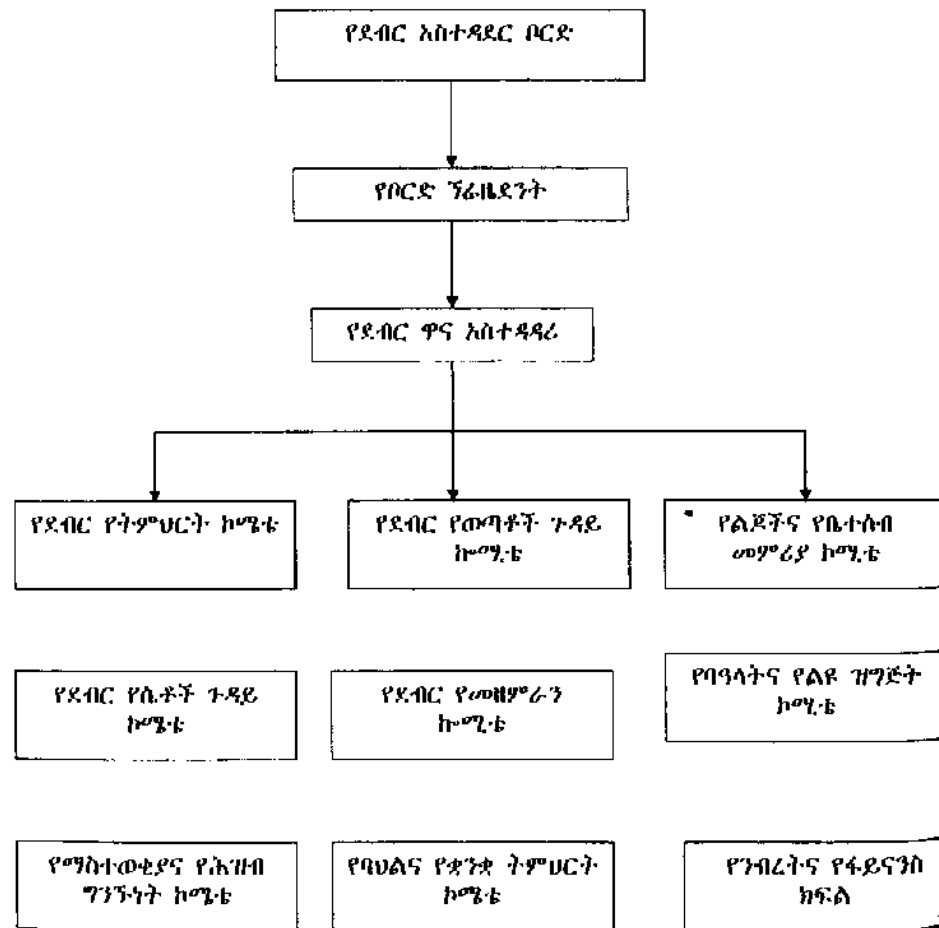
የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ መዘርጋት
ያለበት የሊቃውንት ጉባዔ ድርጅታዊ መዋቅር

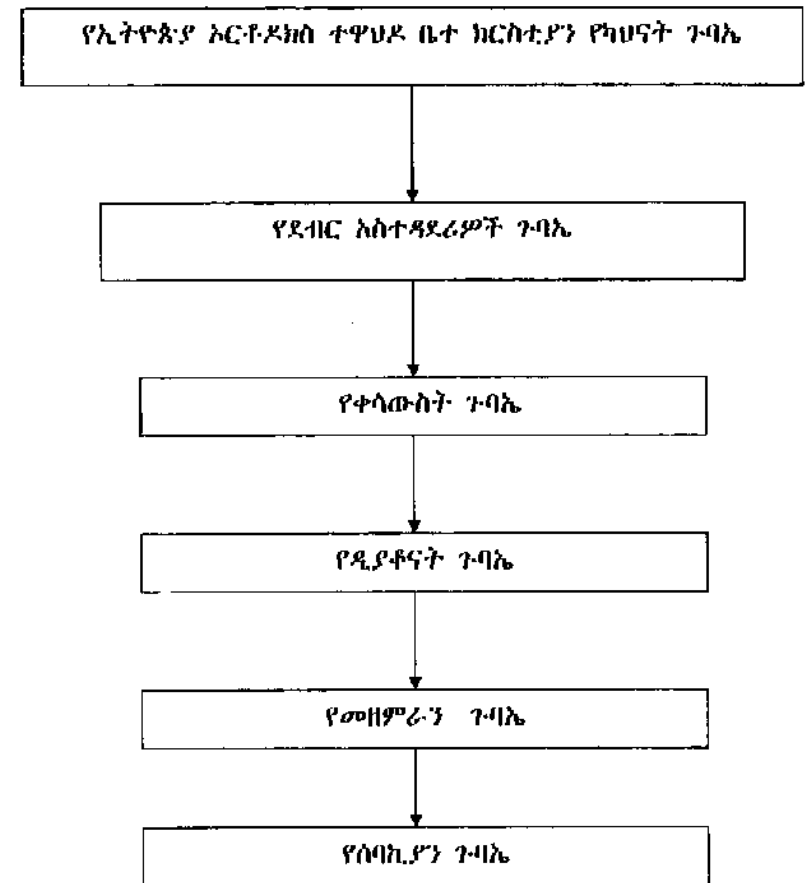
የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ
ልትከተለው የምትችል አጠቃላይ የአብያተ ክርስቲያናት አመራር ድርጅታዊ
መዋቅር

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ
ልትኩተለው የምትችለው የደብር አስተዳደር ድርጅታዊ መዋቅር

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን በሰሜን አሜሪካ ጥላ ስር
መቋቋም የሚገባቸው መንፈሳዊ ድርጅቶች

የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የሊቃውንት ምንጭ ስለሆነች በየጊዜው ለሚቋቋሙት ቤተክርስቲያኖች የሃይማኖት መሪ ከሀገር ቤት ለማስመጣት የሰሜን አሜሪካ የገቢ ምንጭ መቋቋም ይኖርበታል። በዚህ አንፃር ደግሞ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያንን ስነ ዕምነት/ ስነ መለኮትን ወይም ደክትሪንን ለመጠበቅ የሰሜን አሜሪካ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ሲኖዶስ መቋቋም ይኖርበታል። በአሁኑ ወቅት በተለያዩ የአሜሪካ ከተሞች ውስጥ ከሰላሳ የበለጡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ሲኖሩ እነዚህን ቤተ ክርስቲያናት የሚያገናኝ ዓመታዊ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ጉባዔ መዘጋጀት ይኖርበታል። አንዱ ከአንዱ መማማር ስለሚችል አህጉራዊ ድርጅታዊ መዋቅር መዘርጋት መንገዱን አመቺ ያደርገዋል። ይህም በሰሜን አሜሪካ ያሉትን የቤተክርስቲያናት ምዕመናንን ሁሉ ሊያሰባስብና አንድ ሊያደርግ ይችላል። ይህ ሲኖዶስ የኦርቶዶክስ ዕምነትንና ባህልን የመጠበቅ ኃላፊነት ይኖረዋል። ከሲኖዶሱ ቀጥሎ ደግሞ የቤተክርስቲያኗን አስተዳደር የሚመራ የአስተዳደር ቦርድ መቋቋም ይኖርበታል።

ይህ ያስተዳደር ቦርድ በበኩሉ አህጉራዊ የሆነ ያስተዳደር መዋቅር መዘርጋት ይኖርበታል። ይህ የአስተዳደር ቦርድ ኃላፊነቱ የሚያተኩረው በቀናናዊና በባህላዊ ትምህርት ላይ ሳይሆን አስተዳደር ላይ ይሆናል። ይህ የአስተዳደር ቦርድ በተለያዩ የሙያ ዘርፍ የሰለጠኑ ምሁራንና ምዕመናን የሚሳተፉበት መሆን አለበት። እነዚህም የቦርዱ አባላት ቤተክርስቲያኒቱ የምዕመናኑን ፍላጎት ለማሟላት ምን ዓይነት አገልግሎት መስጠት እንደሚችሉ፣ ምዕመናኑን እንዴት አድርጋ መያዝ እንዳለባት፣ የምዕመናኑን የልብ ትርታ ማዳመጥ በገብረተሰቡ ባህላዊና ማኅበራዊ ኑሮ ምን ዓይነት እንቅስቃሴ ማድረግ እንዳለባት በየጊዜው ዕቅድና ፖሊሲ በመንደፍ እንደ አስፈላጊነቱ የአምስት ዓመት እና የአሥር ዓመት ጥላን /ዕቅድ በማውጣት በተለያዩ የማኅበራዊ ጉዳዮች ላይ በማተኮር አስተዳደሩን ይመራሉ። አስተዳደሩ የበላይ ሆኖ ቤተክርስቲያኗ የምትሻሻልበትንና የምታድግበትን

ጥናት በማድረግ መንገዱን ይቀይሳል። ይህ ቦርድ የቤተክርስቲያኗን ዕድገት የሚመራና የምትከተለውን አቅጣጫ የሚነድፍ አካል ነው።

ይህ ከፍተኛ ኃላፊነት ስለሆነ በቦርዱ ሥር የሚተዳደሩ የተለያዩ ኮሚቴዎችንና ንዑስ ኮሚቴዎችን በየጊዜው መፍጠር ይቻላል። እነዚህ የቦርዱ የተለያዩ ዘርፎች ወይም ክፍሎች ቤተክርስቲያኗ ለምዕመናኑ የምትሰጠውን ልዩ ልዩ አገልግሎቶችን የሚመለከት ይሆናሉ። ከነዚህ ቦርዱ ከሚፈጥራቸው ልዩ ልዩ ዘርፎች አንዱና ዋነኛው የትምህርት ክፍል ይሆናል። ይህ ክፍል ምዕመናኑ ስለ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ዕምነት ጠለቅ ብለው እንዲያውቁ ልዩ ልዩ ጽሑፎችንና ትምህርታዊ ሲሚናሮችን በማዘጋጀት ሥራውን ያከናውናል።

የሰንበት ትምህርት ቤትን በማቋቋም ወቅታዊ የሆኑ የመወያያ ርዕሶችን በመምረጥ ለምሳሌ እንደ ትንሣኤ፣ ጥምቀት፣ ምስጢራተ ቤተ ክርስቲያን፣ የሥላሴዎች አንድነትንና ሶስትነትን ምስጢረ ቁርባንን የመሳሰሉትን ትምህርታዊ ዝግጅት ማቅረብ ይቻላል። በተጨማሪም የኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያንን ደንብና ሥርዓት ምዕመናን እንዲረዱ ጥረት የሚያደርግ ክፍል ነው። ሌላው የወጣቶች ጉዳይ ክፍል ነው። ይህ ክፍል ተተኪውን ትውልድ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ሃይማኖት ጸንቶ እንዲኖር ለወጣቶች የሚሰማማና ከወጣቶች ዕድገት ጋር የተሳሰሩ ፕሮግራሞችን በመፍጠር የወጣቱን ዕድገት የሚንከባከብ ነው።

ከዚህ ክፍል ጋር በጋራ ሊሠራ የሚገባው ደግሞ የቤተሰብና የልጆች አገልግሎት ክፍል ነው። ቤተሰብ በልጆች አስተዳደግ በኩል ልጆች ሁለገብ ዕውቀት እንዲኖራቸው የሚያደርግ የቤተሰብንና የልጆችን ሁኔታ የሚከታታል። ልጆች የሚያስፈልጋቸውን የሃይማኖት ትምህርት ከልጅነታቸው ጊዜ ጀምረው እንዲማሩ፣ የሃይማኖት ሥነ ምግባር ይዘው እንዲያድጉ ዕቅዶችን የሚያወጣና ፕሮግራሞችን የሚያዘጋጅ ክፍል ይሆናል (children and family services)።

ሌላው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንን ልዩ የሚያደርጋት የራሱ ልዩ የሆነ ዜማ ያላት ቤተ ክርስቲያን እንደመሆኗ መጠን ይህንን ባህልና ቅርስ የሚጠብቅ የቤተ ክርስቲያን የመዝሙር ዘማሪ ክፍል ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከማንኛውም ዓለም ልዩ በሆነ በያሬዳዊ ዜማ የዳበረ ቅርስ አላት። በጣም ብርቅ የሆኑ ያሬዳዊ ዜማዎችን በከበሮ በጽናጽልና በበገና እያጀቡ ለወጣቱ ክፍል በማስተማርና CD በማስቀረጽ እንዲሁም የዝማሬ DVD በማስቀረጽ ለኅብረተሰቡ ማቅረብ ይቻላል። ላሬ የሃይማኖትን ትምህርት በቀለም ብቻ ሳይሆን በዝማሬ መልክ ማስተላለፍ ይቻላል። የሀገራችንን ደብተሮች የሚመስል ማፍራት ባይቻልም ዝማሬን በሚመለከት ብዙ መሥራት ይቻላል። ባሁኑ ወቅት በማንኛውም የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የመዘምራን ክፍል በጣም የሚያበረታታ አገልግሎትና ተሳትፎ በማሳየት ላይ የሚገኙ ምዕምናን ቁጥራቸው ቀላል አይደለም።

የኢትዮጵያ የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንን የዝማሬ ሥርዓት ከፍተኛ ቅርስ ነው። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የሚገባውን ያህል የማይነገርለት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የዜማ ቀማሪና መሥራች የሆነው ቅዱስ ያሬድ መጠናት ያለበት ታላቅ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ሊቅ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የቅዳሴው የአቋቋሙ የሥንታቱ እንዲሁም የሌሎች ዓየነት ዜማዎች ያላት ቤተክርስቲያን ናት። ይህን ለተተኪው ትውልድ ካላስተላለፍነው እንደ ቀን ጠፍቶ ይቀራል። የሰዓታት የቅዳሴ የማኅሌቱን አጠቃላይ ሥነ ሥርዓቱን ስንመለከት እንደ ኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የጠለቀ ሥርዓት ያለው ቤተክርስቲያን የለም። ይህ የዝማሬ ክፍል ራሱን የቻለ የጥናት ዘርፍ መሆን ይኖርበታል። በመንፈሳዊ ክፍል ደረጃም እንደ አንድ የትምህርት ዘርፍ ሊቆጠር የሚችል ከፍተኛ ሥልጠናን የሚጠይቅ ዘርፍ ነው። ይህን የትምህርት ቅርንጫፍ በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የዜማ ሊቃውንት ጥናት በማድረግ ለመዘምራት ክፍል አመቺ

በሆነ መንገድ ማስጠናትና ማስተማር ይቻላል። የዝማሬው ክፍል ከሥራው አንዱ ይህ ሊሆን ይችላል።

የዚህ ምዕራፍ ዓላማ ያለቀለት ድርጅታዊ አሠራር ለመቀየስ ሳይሆን ሃሳቡን ለውይይት ለማቅረብ ነው። ባህላችን ባለቤት የሌለው ሆኖ እንዳይቀር የተለያዩ የኤሌክትሮኒክስ ዘዴዎችን በመጠቀምና እነዚህን የቤተክርስቲያን የታሪክ ቅርሶች ለተተኪው ትውልድ ማቆየት ይኖርብናል። ምእመናን ሊጠቀሙበት የሚገባ የኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የመዝሙር መጽሐፍ በማዘጋጀት ሕዝቡን እንዲሳተፍ ማድረግ ይቻላል። በመሠረቱ ለሕዝብ አገልግሎት የሚውል የመዝሙር መጽሐፍ እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህን የሚያዘጋጅ ማዕከል መፍጠር ተገቢ ነው። እነዚህንም በካሴት በvideo እና በDVD እየተቀረጹ ማሰራጨት ይቻላል። ይህ አሠራር ለገበያ ብቻ ሳይሆን ሕዝቡ ተሳታፊ እንዲሆን መንገድ ለመክፈት ነው። በቅዳሴው ሥርዓት የሚሳተፈው ሕዝብ ቁጥር በጣም ጥቂት ነው። በሌሎች በውጭ ቤተክርስቲያኖች ስንመለከት በዚህ የምስጋና ፕሮግራም ጊዜ የሚሳተፈው ብዙ ነው።

ወደ ታሪኩ እንመለስና በቀድሞው የኢትዮጵያ ሥርዓት ትምህርት መሠረት መዝሙር ራሱን የቻለ የትምህርት ዘርፍ እንደነበር ማስታወስ ይቻላል። መዝሙር በአንደኛ ደረጃ ሥርዓተ ትምህርት ልጆች እንዳይሰለፍና ትምህርት እንዳይጠለፍ ስሜታቸውን እና አዕምሮአቸውን እንዲያድሱ እንዲሁም ለሚቀጥለው ትምህርት በአዲስ መንፈስ እንዲዘጋጁ ተደርጎ ይሠራበት ነበር። በብዙ የሃይማኖት ድርጅቶች ውስጥ መዝሙር ከፍተኛ ቦታ አለው። መዝሙር ስሜትን ተመስጦን ከመፍጠሩም ባሻገር መንፈስን ለጥሩ ዓላማ ያዘጋጃል። ይህ አዲስ አሳብ ነው ለማለት ሳይሆን አቀራረቡ ለየት ያለ እንዲሆን ለመጠቀም ነው።

በአሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በተለያዩ የትምህርት ሙያዎች የሰለጠኑ ምሁራን ያሉባት ቤተ ክርስቲያን ናት።

በብዙ የሚቆጠሩ የሕዝብና ደክተኞች የዩኒቨርሲቲ ፕሮፌሰሮች ኤንጂነሮች የሕግ ባለሙያዎች በተለያዩ መስክ በከፍተኛ ደረጃ የሠለጠኑ ምሁራን ስላሏት እነዚህን ምሁራን መጠቀም መቻል አለባት። እነዚህ ምሁራን የበኩላቸውን አስተዋጽኦ ለማድረግ አስፈላጊው ድርጅት ቢፈጠርላቸው ለመሳተፍ ወደኋላ አይሉም። ቤተክርስቲያን የሃይማኖት ድርጅት ብቻ ሳይሆን የማኅበራዊ ድርጅትም እንደሆነች መገንዘብ አለብን። ሰዎችን በማቀራረብ በማገናኘት የማኅበራዊ ስሜትን መፍጠር የምትችል ድርጅት ናት።

የቤተ ክርስቲያን አባላት ርስ በርላቸው የመረዳዳትና የመጠያየቅ ስሜት እንዲያድርሳቸው ርስ በርላቸው እንዲተዋወቁና የማኅበራዊ ጊዜያቸውን አብረው እንዲያሳልፉ ቤተክርስቲያን ማኅበራዊ መድረክ መፍጠር መቻል አለባት። ይህንን የማኅበራዊ እንቅስቃሴ ለማስተባበር የማኅበራዊ አገልግሎት ክፍል መቋቋም አለበት። ይህ ክፍል ከኢትዮጵያ አዲስ የሚመጡ ቤተሰቦችን አገር እንዲለምዱ እንዲቋቋሙ እንዲደራጁ የሚረዳ ሊሆን ይችላል የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ባገር ቤትም ቢሆን ብዙ ማኅበራዊ አገልግሎት ትሰጣለች። የገብርኤል፣ የማርያም፣ የሚካኤል ጽዋ እየተባለ በተለይ ሴቶች እናቶቻችንና እህቶቻችን በቤተ ክርስቲያን አማካይነት ርስ በርላቸው በመገናኘት መረዳዳትን መተሳሰብን በሰፊው እንደሚያካሂዱ ዋቢ የሚያስፈልገው አይደለም። ይህ የማኅበራዊና የባህል ክፍል ሕዝቡን በማሰባሰብ ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል።

ባለፈው እንደተረዳነው የቤተሰብና የልጆች ጉዳይ ክፍል ለኅብረተሰቡ ብዙ አገልግሎት ሊሰጥ እንደሚችል በመጠኑም ቢሆን ተወያያተናል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ሁሉም አባል ነፍስ አባት/ የንስሐ አባት በመባል የሚታወቅ የሃይማኖት አባት አለው። እኚህም አባት ኃዘንም ሆነ ደስታ ባለበት ተገኝተው ምክርም ሆነ ተግማጽ አስፈላጊውን ትምህርት ይሰጣሉ። ያልተጠበቁ ሁኔታዎች ሲያጋጥሙም ተገቢውን ምክርና አገልግሎት በመስጠት ቤተሰብን

ለማረጋጋት ይሞክራሉ ኃላፊነትም አለባቸው። ቤተክርስቲያን ስነ ልቦናዊ አገልግሎት የምትሰጥበት ከፍተኛ ማኅበራዊና ሃይማኖታዊ ሥርዓት ነው። በባህላችን ቢሆን በፕሮፌሽናል መንገድ ባይሆንም የሀገር ሽማግሌዎች አስፈላጊውን ምክር፣ መመሪያና ትምህርት እያሰጡ ኅብረተሰቡን እንደሚያገለግሉ ሁሉ ቤተክርስቲያንም የሁሉም አባት የሁሉም እናት እንደመሆኗ መጠን ባለሙያዎችን በማሰባሰብ ለወጣቶች ለቤተሰቦች ለገለሰቦች ተገቢውን ማኅበራዊና ስነልቦናዊ አገልግሎትን መስጠት ትችላለች። ዛሬ አሜሪካ ውስጥ የሚገኙ ቤተክርስቲያናት በሙሉ ማኅበራዊና ስነልቦናዊ አገልግሎት የሚሰጥ ራሱን የቻለ ክፍል አላቸው። የቤተክርስቲያን ካህናትም በዚህ መስክ የሰለጠኑ በመሆናቸው ለኅብረተሰቡ ከፍተኛ ስነልቦናዊ አገልግሎት መስጠት አለባቸው። ባለሙያ በሌለበት ደግሞ ከአካባቢው ዩኒቨርሲቲ፣ ከአካባቢው የኮሙኒቲ፣ ከአካባቢው ኅብረተሰብ ጋር የጠበቀ ግንኙነት በማድረግ ስነ ልቦናዊና ማኅበራዊ አገልግሎት የሚገኝበት መንገድ መፍጠር ይቻላል።

ሌላው ሳላነሳ የማላልፈው የግዕዝ ቋንቋን በተመለከተ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንም በዚህ ረገድ ከፍተኛ ሚና ሊኖራት ይገባል። የግዕዝ ቋንቋ ባለቤት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ስለሆነች ይህ ታሪካዊ ቋንቋ ከምድረ ገጽ እንዳይጠፋ አመራር በመስጠት ከፍተኛ ጥረት ማድረግ አለባት። በአሜሪካ የምትገኝ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ኃላፊነት ብቻ ሳይሆን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአጠቃላይ ልታስብበት የሚገባ ብሔራዊና ታሪካዊ ጉዳይ ነው።

ይህንን ጉዳይ በተመለከተ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ዓለም አቀፍ የሆነ ከፍተኛ የውይይት መድረክ ማቋቋም ይኖርባታል። ቀደም ብለን እንዳነሳነው የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ውስጥ መደራጀት ካለባቸው ኮሚቴዎች ውስጥ አንዱ የቋንቋና ስነ ጽሑፍ ክፍል ነው። አሜሪካ ውስጥ ብዙ ኢትዮጵያውያን የቋንቋና የስነ ጽሑፍ ሊቃውንት ስላሉ የኢትዮጵያ ቋንቋዎችን ለማስፋፋት ከፍተኛ ተሳትፎ ይጠበቅባቸዋል።

ቀደም ሲል እንደተረዳነው ኢትዮጵያውያን በአሜሪካ ውስጥ ከሚገጥማቸው ችግሮች አንዱ ልጆቻቸውን የኢትዮጵያ ቋንቋ የሚያስተምርላቸው ያለመገኘቱ ነው። በቤተሰብ ደረጃ ሙከራ ቢደረግም የቤተሰብ ኃላፊነት አሜሪካ ውስጥ በጣም የተወሳሰበ በመሆኑ ችግሩን ከባድ አድርጎታል። በዚህ ምክንያት ዛሬ ቋንቋቸውን መናገር የማይችሉ ልጆች ቁጥራቸው አያሌ ነው። ይህንን አላባኝ ማንበራዊ ችግር በቤተክርስቲያን አማካይነት ለመፍታት የቤተክርስቲያኑ ቦርድ መንገድ ለመፍጠር አስፈላጊውን ዝግጅት ማድረግ ይኖርበታል።

ልጆች በልጅነታቸው የቋንቋ ትምህርት ካልተሰጣቸው ጊዜ ካለፈ በኋላ ቋንቋውን እንዲማሩ ማድረግ ከፍተኛ ችግር ያስከትላል። ታሞ ከመማቀቅ አስቀድሞ መጠንቀቅ እንደሚባለው ችግሩ ከደረሰ በኋላ መጨነቅ አያስፈልግም ልጆቻችንን ጊዜውን ጠብቀን ለክርስቲያናዊ ጥምቀት ወይም ክርስትና ለማስገባት እንደምናዘጋጅ ሁሉ ለቋንቋ ትምህርትም እንደዚሁ አስፈላጊውን ዝግጅት ማድረግ ይኖርብናል። ቤተክርስቲያን በልጆች ዕድሜ ደረጃ የቋንቋ ትምህርት መስጠት ይኖርባታል ዕድገት ከአመለጠ በኋላ እንደገና ለመመለስ አይቻልም። የአሜሪካ ጥቁሮች መሠረታቸውን፣ ቋንቋቸውን፣ ባህላቸውን ለመርሳት መርጠው ሳይሆን በባርነት ሲቀጠቅጣቸው የኖረው ሥርዓት ባህላቸውን ስብሰባቸው ነው። በታሪክ እንደምንረዳው ጥቁሮች መጻፍና ማንበብ እንዲማሩ እንኳን አይፈቀድላቸውም ነበር። የአሜሪካ ጥቁሮች በአሁኑ ወቅት ባህል አልባ፣ ቋንቋ አልባ ሆነው የቀሩት በምርጫቸውና በፍላጎታቸው ሳይሆን ሥርዓቱ ባደረሰባቸው በደል ነው ከታሪክ እንደምንረዳው ደግሞ ሥርዓቱ ባይፈቅድላቸው እንኳን አንዳንድ ጥቁሮች እየተሸሉከሉኩ በድብቅ ለመግር እንደቻሉ ፍሪድሪክ ዳግላስ የታሪክ ምስክር ነው። የጥቁር ተወላጅ የነበረው ፍሪድሪክ ዳግላስ የድብቅ ትምህርት ቤት በመክፈት ራሱን በራሱ ማንበብና መጻፍ አስተምሮ ሌሎችንም ለማስተማር በቅተዋል። ይህ ጥቁር ጀግና በአሜሪካ ታሪክ ከፍተኛ ቦታ ይዞ ይገኛል። በአሁኑ ወቅት ምርጫ እያለን ችሎታው እያለን ባህላችንን ቋንቋችንን ሃይማኖታችንን እንድናከብር ዕድሉ

እያለን ለልጆቻችን ካልተረፍን ነገ ጧዋት ታሪክ ይታዘባል። በርግጥ ብዙ ቤተሰቦች በራሳቸው ጥረት ልጆቻቸውን የሀገራቸውን ቋንቋ በማስተማር ላይ ናቸው። ነገር ግን ይህ በቤተሰብ ደረጃ ብቻ የምንወጣው ሳይሆን በኅብረተሰብ ደረጃ መፈታት ያለበት ችግር ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ያገልግሎት ቋንቋ አማርኛ በመሆኑ ተተኪው ትውልድ ይህንን ቋንቋ ካልተማረ የወደፊት የቤተክርስቲያኗ ህልውና የሚያጠያይቅ ይሆናል።

የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የወደፊት ህልውና በተተኪው ትውልድ ላይ የተመሠረተ ስለሆነ ተተኪውን ትውልድ ለዚህ ኃላፊነት ከአሁን ጀምሮ ማዘጋጀት ይኖርብናል። በዚህ ምዕራፍ መግቢያ ላይ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ከጥንት ጀምሮ የትምህርት ቤቶች ሁሉ መጀመሪያ እንደሆነች ተገንዝበናል። ልጆችን ፊደል ቆጠራና ንባብ ትምህርት የምታዘጋጁ ራዲ እንደነበረች፣ የቄስ ትምህርት ቤት ተብሎ በሚታወቀው ልጆች መሠረት የሚይዙበት እንደነበር ገልጸናል። እንግዲህ በአሜሪካ ውስጥ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የጥንት ተልዕኮዋን እንደገና እንድትወጣ ታሪክ ያስገደዳት ይመስላል። ወደ ጥንት ተልዕኮዋ በመመለስ አሜሪካ ያሉትን የኢትዮጵያ ልጆች የማስተማር ከፍተኛ ኃላፊነት ተጥሎባታል። እያንዳንዱ የቤተክርስቲያን ደብር የራሱን አባል ማስተማር ከቻለ ችግሩ ቀስ በቀስ ሊቀረፍ ይችላል። ዛሬ የኮምፒውተር ቴክኖሎጂ በተስፋፋበት ዘመን ልጆቻችንን በቀላል ዘዴ ማስተማር ይቻላል። የቋንቋ ማስተማሪያ የኮምፒውተር ፕሮግራም አዘጋጅቶ ለቤተ ክርስቲያንዋ ሊያቀርቡ የሚችሉ ኢትዮጵያውያን የኮምፒውተር ፕሮግራም አርቃቂዎች በብዛት አሏት።

በዚህ አንገር እያንዳንዱ ቤተክርስቲያን የቋንቋ ኮምፒውተር ላቦራቶር ማቋቋም ይችላል። የቤተክርስቲያንዋም አቅም በሚፈቅደው መንገድ የቋንቋውን ላቦራቶሪ የሚያካሂድ ሠራተኛ በመቅጠር አቅም በማይፈቅድበት ቦታ ደግሞ ተራ እየገቡ በፈቃደኝነት በትርፍ ጊዜያቸው የሚያገለግሉ ኢትዮጵያውያንን መመልመል ይቻላል። ቤተሰቦች ልጆቻቸው ጊዜያቸውን

በቁም ነገር የሚያሳልፉበት እንዳንድ ፕሮግራሞች መፈለጋቸው አይቀርም። ስለዚህ ይህንን ሁኔታ ማመቻቸት የገብረተሰቡ ፋንታ ነው። በዚህ አንፃር ከቋንቋ ትምህርት ባሻገር ልጆች ማንነታቸውንና ባህላቸውን በመማር ያድጋሉ። ልጆችንም በቋንቋ ትምህርት ብቻ ሳይሆን በሃይማኖትና በባህል ኮትኩቶ ማሳደግ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን እጅግ ልታስብበት የሚገባ ጉዳይ ነው። ይህን እውን ለማድረግ የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በዘመናዊ ትምህርት የሰለጠነ በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቴኦሎጂ የሰለጠነ ካህናት ያስፈልጓታል።

ቀደም ሲል በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ታሪክ በዘመናዊ የኦርቲዶክስ የቴኦሎጂ ምሁራንን ለማሰልጠን በየጊዜው ጥረት ተደርጎ እንደነበር ይታወቃል። በአንድ ወቅት በአዲስ አበባ ውስጥ ኮልፌ በሚባለው ቦታ ወጣት ካህናትን በዘመናዊ ትምህርት ለማሰልጠን የተቋቋመ የቅዱስ ጳውሎስ ትምህርት ቤት ጥሩ ምሳሌ ነው። በዚህ በሐዋርያው ጳውሎስ ስም በተሰየመው ትምህርት ቤት አማካኝነት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በርካታ በዘመናዊ ትምህርት የሰለጠነ የኦርቶዶክስ ሐዋርያት አሰልጥናለች። የኮልፌ ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ ደግሞ ለከፍተኛ የቴኦሎጂ ትምህርት ወደ ግሪክ፣ ራሽያ እንዲሁም መሰል አብያተ ክርስቲያናት ወደ አሉበት በመሄድ ትምህርታቸውን የፈጸሙ አያሌ ናቸው።

ከጳውሎስ ትምህርት ቤት ባሻገር ደግሞ በሀገር ውስጥ የሚገኘውን የቴኦሎጂ ትምህርት ቤት ከፍ በማድረግ በቀድሞው በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ በኋላ ደግሞ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ስር የተቋቋመው የቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ በስነ መለኮት ትምህርት አያሰለጠነ በዲግሪ ያስመርቅ እንደነበር የሚታወቅ ነው። ይህም ኮሌጅ በደርግ ዘመን መንግሥት እስከተዘጋበት ጊዜ ድረስ በርካታ የቴኦሎጂ ምሁራንን በዲግሪ አስመርቋል። በዚህ ኮሌጅ አማካኝነት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በዘመናዊ የቴኦሎጂ ምሁራንን ለማፍራት ችላለች። ይህ ኮሌጅ ለረጅም ጊዜ ተዘግቶ ከቆየ በኋላ በአዲስ አስተዳደር በአዲስ መዋቅር እንደገና ሲከፈት

ችሏል። ይህ ባዲስ መልክ የተቋቋመ ኮሌጅ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ዘመናዊ አሠራር እንዲሰራው ትልቅ አለኝታ ሊሆን ይችላል።

ከዚህ ኮሌጅ የሚመረቁ ወጣቶች አሜሪካ ውስጥ ለምትገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከፍተኛ አገልግሎት ሊሰጡ ይችላሉ። በሰሜን አሜሪካ የምትገኝ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ከዚህ ኮሌጅ ጋር የጠበቀ ግንኙነት ፈጥራ በዘመናዊ መንገድ የሰለጠነ የኦርቶዶክስ ቴኦሎጂ ምሁራን ወደ አሜሪካ በማስመጣት በአስተማሪነትና በተለያዩ መንገድ ሊያገለግሉ ይችላሉ። እነዚህ የቴኦሎጂ ሊቃውንት በቤተክርስቲያን አስተዳደርና በቤተክርስቲያን አመራር ብቻ ሳይሆን የሰንበት ትምህርት ቤት በመክፈት ልዩ ልዩ የሃይማኖት ትምህርትን በማደራጀት ከፍተኛ አገልግሎት መስጠት ይችላሉ።

ቀስ በቀስም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ዕምነት በአሜሪካ ውስጥ እንዲበፋፋ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን ኢንስቲትዩት በማለት የጥናትና የምርምር ተቋም በመፍጠር የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ትምህርትን ማራመድ ይቻላል። ቀስ በቀስም ይህንን ታሪካዊ ቅርስዋን ለዓለም ሕዝብ አደራጅታ ለማቅረብ ከተቋሙ ጋር የተያያዘ አዲስ አበባ ውስጥ ከፍተኛ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ክርስቲያን ሙዚየም መፍጠር ይቻላል። ሙዝየሙም የጉብኝቶች መስህብ ሊሆን ይችላል። ተጠቃሚው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን ብቻ ሳትሆን መላዋ ሀገሪቱ ጭምር ስለሆነች የዚህ ሙዚየም ጽንሰ ሃሳብ በከፍተኛ ደረጃ ሊታሰብበት የሚገባ ነው። እጅግ ውድና ክቡር የሆኑ ልዩ ልዩ የጥንት መጻሕፍት በብራና ላይ የተላሉ ብርቅ የኢትዮጵያ ስዕሎች ዛሬ በፈረንሳይ በእንግሊዝና በአሜሪካ ሙዚየም ውስጥ ተቀምጠው ሕዝብ እየጎበኘ ከፍተኛ ገንዘብ እያሰገኘ ነው። ከገንዘቡም ባሻገር ለምዕራባውያን ሙዚየምና ቤተመጽሐፍት ካብርና ማዕረግ ሰጥተውታል።

ይህንን ክብርና ማዕረግ በዓለም ውስጥ ማግኘት የሚገባት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን መሆን ይገባታል። የተለያዩ የቤተ ክርስቲያን አልባሳትን እንደ ከበሮ ጽናጽል፣ መቋሚያ የመሳሰሉትን የዝማሬ መሳሪያዎችንና ንዋያት ቅድሳትን በሙዚየም መልክ ማስቀመጥ ይቻላል። ይህ ሙዚየም ታሪክን ለትውልድ ለማስቀረት ብቻ ሳይሆን የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ስም በዓለም ዘንድ ለማስጠራትና ለማሳወቅ ይረዳል። እንዲሁም በአሜሪካ የምትገኝ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አገር ቤት ካለችው ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ጋር በመተባበር በዓለም ደረጃ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያንን ማሳወቅ ይቻላል። ይህ እንግዲህ የረጅም ጊዜ ዕቅድ ቢሆንም የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን መሠረቱን ከአሁኑ ጀምሮ መጣል ይኖርባታል። የተጠናከረ ድርጅት ከተመሠረተ አስፈላጊው ድርጅታዊ መዋቅር ከተዘረጋ በየጊዜው ዕቅድ በማውጣት እታሰበበት ዓላማ መድረስ ይቻላል።

ሌላው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ሊኖራት ከሚገባው ከፍተኛ የድርጅት ዘርፍ አንዱ የሕዝብ ግንኙነት ክፍል ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን በአሜሪካ ቢያንስ ቢያንስ ከ30 ዓመት የማያንስ ታሪክ እያላት በኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ስም ታትሞ የሚወጣ ቋሚ የሆነ ጋዜጣ የላትም። ይህም ሊሆን የቻለው ራሱን የቻለ የሕዝብ ግንኙነት ክፍል ባለመኖሩ ነው። በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ስም እየታተመ የሚወጣ ቢያንስ ቢያንስ በትላልቅ ከተሞች እንደ ዳሳስ፣ ቺካጎ፣ ሎስአንጀለስ፣ ዋሽንግተን ዲሲና በሌሎችም ከተሞች ሲሰራጭ የሚችል ስነ ጽሁፍ መዘጋጀት ይኖርበታል። በነዚህ ጽሑፎች አማካይነትም ብዙ አባላትን ማፍራት ይቻላል። እንዲህ ዓይነት ጋዜጣዊ መድረክ ከተፈጠረ የምዕመናን አምድ በመከፈት አባላት ርስ በርስ ለመወያየት ይችላሉ። ይህም ለአባላት ጥሩ መድረክ ማዘጋጀት ይሆናል።

ዘመኑ የመረጃ /ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ በመሆኑ ኢንፎርሜሽን እጅግ አስፈላጊ ነው። በመሆኑም የሕዝብ ግንኙነቱ ክፍል የቤተ

ክርስቲያኒቱን ዕለታዊም ይሁን የዓመታዊ ከንውኗን በማሳወቅ ደረጃ ከፍተኛ ሚና ይኖረዋል። በአሜሪካ ውስጥ እንደምናየው የዜና ማሰራጫ ድርጅቶች በኅብረተሰቡ ዘንድ ከፍተኛ ሚና እንዳላቸው የታወቀ ነው። የዜና ማሰራጫ ድርጅቶች በነገሰብት በአሜሪካ ኅብረተሰብ ውስጥ የምትኖር ቤተ ክርስቲያን ከዚህ ድርጅታዊ አሠራር ትምህርት መውሰድ ይገባታል። ዛሬ በተለያዩ ቤተ ክርስቲያናት እየታተሙ የሚወጡት ጽሑፎች ምድሩን አጥለቅልቀውታል። ዛሬ በአሜሪካ ቴሌቪዥን ተጠናቅረው የሚቀርቡት የተለያዩ የሃይማኖት ድርጅት የቴሌቪዥን ነገራዊ ስራዎች አየሩን በቁጥጥራቸው ሥር አድርገውታል።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንም በየወሩ የሚታተም ጋዜጣ ብቻ ሳይሆን ቀስ በቀስ አቅም በፈቀደ ቁጥር ቢያንስ ሳምንታዊ የሆነ የራዲዮ ነገራዊ ማዘጋጀት ብዙ የቲዎሎጂ ምሁራንን በማቅረብ ለምዕመናን በተለያዩ መንገድ ትምህርት መስጠት ይቻላል። ቀስ በቀስም ሁኔታው ሲፈቅድ እንደ ዋሽንግተን ዲሲ ባሉ አካባቢዎች የቴሌቪዥን ነገራዊ ስራ ማዘጋጀት ይቻላል። እንደሁናቴው ከፍተኛ በዓል በሚከበርበት ጊዜ ደግሞ በሬዲዮ በቀጥታ ማስተላለፍ ይቻላል። በአካባቢያቸው የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ለሌላቸው ምዕመናን ከፍተኛ አገልግሎት መስጠት ይቻላል።

የፋይናንስና የንብረት ክፍል በጣም አስፈላጊ ከሆኑት የአስተዳደር ዘርፎች አንዱ ነው። ይህ ክፍል የቤተ ክርስቲያን ሕንፃዎችን ለማሠራትም ሆነ ለማደስ፣ ለቤተ ክርስቲያን የሥራ ማስኪያጃ ማሻሻያ የገቢ ምንጭ የሆኑ መንገዶችን በመሻት፣ ከልዩ ልዩ የበጎ አድራጎት ድርጅቶች ጋር ግንኙነት በመፍጠር ከፍተኛ እንቅስቃሴ የሚያደርግ አካል ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የራሷን የገቢ ምንጭ መፍጠር ይኖርባታል። ለዚህ ጠንካራ የፋይናንስ ድርጅት ያስፈልጋታል። ሃይማኖትን ለማጠናከር የሚችለው በድርጅት አማካይነት ነው። በአሁኑ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ልትበለጽግና ልትጠነክር የቻለችው በድርጅቷ ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ጠንካራ ድርጅት ስለሌላት በንብረትና በሀብት በሚገባ አልተደላደለችም። ብዙ

ደጋፊዎችና አባላት እያሏት በሀብትና በንብረት ገና አልተጠናከረችም። ይህም የአባላት ጥፋት የአባላት ፍላጎት ማጣት ሳይሆን ድርጅት አስመኖሩ ነው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የአባላት ችግር ያላት አይመስልም። ታቦት ለማንገስ እንኳን የሚወጣው በብዙ ሺህ የሚቆጠረው ሕዝብ በጠንካራ ድርጅት ቢታቀፍ ብዙ እንቅስቃሴ ማሳየት ይቻላል። የቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ ችግሯ ድርጅት ማጣት ነው። አስፈላጊውን የድርጅት መዋቅር ማዘጋጀት የግድ አስፈላጊ ነው። የቦርድ አባላት በተለይ ከላይ የዘረዘርናቸው በልዩ ልዩ ዘርፎች አማካይነት ሥራቸውን ማከናወን ይችላሉ። ተጠሪነቱ ለቤተ ክርስቲያኑ አባላት የሆነ ተጠሪነቱ ለተከታይ ትውልድ የሆነ ጠንካራ የአስተዳደር የድርጅት የአሠራር መዋቅር መዘርጋት ይኖርባታል። ይህ ከፍተኛ የፋይናንስ የአመራር ክፍል ቤተክርስቲያኗ የሚያስፈልጋትን ሁሉ አስጠንቶ ማቅረብ ይችላል።

የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የምትዘረጋውን ድርጅታዊ መዋቅር በሚመለከት ሁላችንም እንደምናውቀው አሜሪካ እጅግ ሰፊ ሀገር በመሆኗ የተጠናከረ ድርጅታዊ አሠራር መዘርጋት ይኖርባታል። በርካታ ኢትዮጵያውያን በየሀገሩ በየቦታው ተሰራጭተው ይኖራሉ። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በአሁኑ ወቅት ሁሉንም ማዳረስ ባትችልም አቅሟ በፈቀደ መጠን በየቦታው አገልግሎቷን እየሰጠች ነው። አሜሪካ ስፋት ሾለው ሀገር እንደመሆኑ መጠን ለአገልግሎት አሰጣጥ አመች ይሆን ዘንድ አሜሪካንን የምዕራብ ጠረፍ West coast የምሥራቅ አሜሪካ (East coast) የምዕራብ አሜሪካ የመካከለኛው አሜሪካ (Mid west) በማለት በሶስት አጠቃላይ ክልሎች የቤተክርስቲያኒቱን ድርጅቶች ማቀናጀት የቻላል። በዚህ በተቀመጠው ጂኦግራፊያዊ አካላለል መሠረት እያንዳንዱ ክልል አንድ ሊቀ ጳጳስ ያስፈልገዋል። እያንዳንዱ ክልል የራሱ የሆነ ቦርድ ሲኖረው እያንዳንዱ ክልል ቦርድ ደግሞ ከላይ የዘረዘርናቸውን ልዩ ልዩ ክፍሎች ወይም ዘርፎች ማቋቋም ይቻላል። በተመሳሳይ በየክልሉ የሚገኝ ቤተ ክርስቲያን የራሱ የአስተዳደር ቦርድ ሲኖረው በቦርዱ ሥር የሚተዳደሩ

ከላይ የጠቀስናቸው ልዩ ልዩ ዘርፎች ራሳቸውን በመቻል እያንዳንዱ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተቋቁመው መግኘት ይኖርባቸዋል።

ከሀገራቸው የተፈናቀሉ ኢትዮጵያውያን እዲስ ሕይወት ሲመነግሩ ብዙ የማገበራዊ ችግር የባህል ግድቅ እንደሚያጋጥማቸው የታወቀ ነው። የማገበራዊ ኑሮአቸውን መስመር ለማስያዝ በመታገል ብዙ ማገበራዊ ፈተናም ይገጥማቸዋል። ታዲያ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ይህንን መደበኛ የማገበራዊና ስነ ልቡናዊ ለውጥ በመገንዘብ የኢትዮጵያውያንን ማገበራዊና ስነ ልቡናዊ ኑሮ የተቃና ለማድረግ የተለየ ትምህርት የተለየ አመራር መስጠት ይኖርባታል። በአዲስ ባህል በአዲስ ኅብረተሰብ ለመኖር ከባድ ዝግጅት ይጠይቃል በኅብረተሰብ ደረጃ ብቻ ሳይሆን እያንዳንዱ ቤተሰብ የራሱ የሆነ የተለየ ችግር ሊያጋጥመው ይችላል። ከኅብረተሰብ ውስጥ ተቀላቅለው ለመኖር በመንገዳገድ ላይ ያሉ ቤተሰቦች ብዙ ናቸው። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንም የኅብረተሰቡን የኑሮ ዙናቴ በመመልከት የሃይማኖትን ትምህርት ከኅብረተሰብ በተለይ ከምዕራባውያን ሥልጣኔ ጋር በማገናዘብ ለኅብረተሰቡ የምትሰጠውን አገልግሎትና የትምህርት ይዘት በሚመለከት በቤተክርስቲያን ሊቃውንት በማስጠናት ምን ዓይነት ትምህርት ማቅረብ እንደሚገባት ከፍተኛ ድምዳሜ ላይ መድረስ ይኖርባታል። የሊቃውንት ችግር የሌላት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ድርጅታዊ አሠራሯን በማጠናከር በምዕራባውያን ሥልጣኔ ውስጥ ልታብብ ልታድግና ልትበለጽግ ትችላለች።